

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЯЛДАРЫ ЖАНА ЭРКЕКТЕРИ

2019-2023

Кыргыз Республикасынын
Улуттук статистика комитети

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
АЯЛДАРЫ ЖАНА ЭРКЕКТЕРИ**

2019-2023

Бишкек 2024

УДК 314
ББК 60.7
Ж 56

Редакциялык-басмалык Кеңеш:

Төрага – Б. Кудайбергенев
Мүчөлөр: – Н. Керималиева
– Б. Шокенов
– З. Жумалиев
– М. Эшкочоев
– Ч. Турдубаева
– В. Бирюкова
– Э. Исенкулова

Ж 56 Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери: 2019-2023. Бишкек: 2024 - 307 барак. ISBN 978-9967-28-558-3

"Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери" статистикалык жыйнагы 2019-2023-жылдагы калк, мамлекеттик башкаруу органдарындагы аялдардын жана эркектердин өкүлчүлүгү, иш менен камсыздуулук жана жумушсуздук, жашоо деңгээли, билим берүү, калктын саламаттыгы, укук бузуулар жана ошондой эле үй-бүлөдөгү зомбулук боюнча маалыматтарды камтыйт.

Башкаруу органдарынын кызматкерлери, илимий, эсперттик чөйрөсүндөгүлөр, профессордук-окутуучулук курамы, аспиранттар жана студенттер, башка кызыккан колдонуучулар үчүн арналды.

Пайдалануучулар расмий статистиканын маалыматтарын жана тиешелүү метамаалыматтарды пайдаланууда алардын булагына шилтеме жасоого милдеттүү («Расмий статистика жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 30-беренеси).

БУУнун Кыргызстандагы Калк фондунун финансылык колдоосу жана "Өнөктөштүк жана Өнүгүү" коомдук фонду» менен кызматташуусунун алкагында басылып чыгарылган.

ДПИБ
Өнөктөштөр

© Басылма менен байланышкан маалыматтар үчүн төмөнкү дарек боюнча кайрылыңыздар:

Бишкек ш., Фрунзе к., 374
телефон: 996(312) 32-46-52, 66-40-42, 66-40-40
факс: 996 (312) 66-01-38
e-mail: nsc_mail@stat.kg
интернет: <http://www.stat.gov.kg>
Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети
Социалдык статистика бөлүмү

Шарттуу белгилер:

- - кубулуш жок;
... - маалымат жок;
0,0 - көрсөткүчтүн мааниси өлчөө бирдигинен аз.

Ж 0703000000-18

УДК 314

ISBN 978-9967-28-558-3

ББК 60.7

Бөлүмдөрдүн авторлору:

		Телефондору
Калк	Г. Абдуллаева	32-55-46
Мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдары	Г. Джайлобаева	62-60-76
Иш менен камсыздуулук жана жумушсуздук	Г. Джайлобаев	62-60-76
Калктын жашоо деңгээли	Т. Мамбеталиев	32-46-55
Кызматкерлердин эмгек акысы	Г. Джайлобаева	62-60-76
Социалдык камсыздоо	Ж. Рахманова М. Абдукадилова	32-46-52
Калкка микрокредит берүү	М. Абдукадилова	62-55-91
Билим берүү жана илим	Ж. Рахманова	32-46-52
Калктын саламаттыгы	Ж. Рахманова	32-46-52
Кылымыштуулук	Ж. Рахманова	32-46-55
Ишканалар жана уюмдар	Г. Джайлобаева Г. Ермекбаева	62-60-76 62-56-39
Туруктуу өнүгүү максаттары	Т. Мамбеталиев Г. Абдуллаева Ж. Рахманова А. Маманова	32-46-55 32-55-46 32-46-52 66-40-44

Улуттук статистика комитетинин башка негизги басылмалары

"Кыргызстан цифраларда".

Ыкчам маалыматтардын негизинде өлкөнүн 2023-ж. социалдык-экономикалык абалын мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдар менен салыштырылып берилди. Калк, анын иш менен камсыз болушу жана жашоо деңгээли, ошондой эле экономиканын реалдуу секторунун айрым тармактарынын абалы жөнүндө маалыматтарды камтыйт.

"Кыргыз Республикасынын статистикалык жылдыгы 2019-2023".

Жалпы республика жана анын региондору боюнча такталган маалыматтарга негизделген кеңири маалыматтарды камтыйт. Калк, анын иш менен камсыз болушу жана жашоо деңгээли жөнүндө маалыматтар берилди. Улуттук эсептер тутуму, республиканын чарба жүргүзүүчү субъекттери, чакан жана орто ишкердик, инвестициялар жөнүндө маалыматтар камтылды. Экономиканын реалдуу секторунун айрым тармактарындагы абал чагылдырылды. Тышкы экономикалык ишмердик тышкы сооданын көлөмү, экспорт жана импорт тууралуу маалыматтар менен берилет.

"Кыргызстандагы туризм 2019-2023".

Кыргыз Республикадагы туризмдин өнүгүшү жөнүндө маалыматтар, анын ичинде келүүчүлөр, туристтерди жайгаштыруу каражаттары, ушул кызмат көрсөтүүлөргө карата баалардын жана тарифтердин көлөмү ж.б. маалыматтар берилет.

"Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкердик 2019-2023".

Чакан жана орто ишканалардын, дыйкан (фермердик) чарбаларынын жана жеке ишкерлердин ишмердиктеринин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча статистикалык маалыматтар берилет.

"Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиги 2019-2023".

2023-ж. чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердигинин негизги экономикалык көрсөткүчтөрү боюнча кыскача талдоолор жана статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырылып берилет.

"Кыргыз Республикасынын улуттук эсептери 2019-2023".

Улуттук эсеп тутумундагы көрсөткүчтөрдү түзүүнүн жана өз ара байланышуунун принциптери, негизги түзүмдөрү жана алардын айрым компоненттери баяндалат, республиканын ички дүң продуктун өндүрүү, түзүү, бөлүштүрүү жана пайдалануу жөнүндөгү жалпыланган маалыматтарды камтыган эсеп тутуму берилет.

"Ресурстар-Пайдалануу" таблицалары 2022-ж.

Статистикалык бюллетени Кыргыз Республикасынын экономикасындагы товарлардын жана кызмат көрсөтүү агымдарын чагылдыруучу Улуттук эсептер системасынын методологиялык принциптери жана стандарттарына ылайык иштелип чыккан "Ресурстар-Пайдалануу" таблицаларын камтыйт.

Кыргыз Республикасынын товарларын жана кызмат көрсөтүүлөрүн өндүрүүнүн жана пайдалануунун тармактар аралык теңдеми 2022.

Жыйнак товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү негизги жана сатылып алынган бааларда сунуштоо боюнча таблицаларды, “Чыгымдар-Чыгаруу” таблицаларын, негизги жана сатылып алынган баалардагы товарлардын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн агымдарынын макулдашуусун, тике жана толук чыгымдардын коэффициенттерин, тармактар аралык теңдемдин көрсөткүчтөрүнүн талдоо таблицаларын (“Чыгымдар-Чыгаруу” таблицаларын) камтыйт.

“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы 2019-2023”.

Басылмада 2023-ж. өнөр жайдын жалпы республика боюнча өнүгүшүн мүнөздөөчү негизги көрсөткүчтөр мурдагы жылдарга салыштырылып берилди. Продукциялардын айрым түрлөрүнүн республика жана аймактар боюнча өндүрүлүшү жөнүндө маалыматтар берилет.

“Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы 2019-2023”.

2023-ж. республиканын айыл чарбасынын негизги тармактарынын абалын мүнөздөгөн статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырып берилет.

“Кыргыз Республикасындагы инвестициялар 2019-2023”.

2023-ж. республиканын инвестициялык жана курулуш ишмердиги боюнча статистикалык маалыматтар мурунку жылдарга салыштырып берилет.

“Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу 2019-2023”.

Республикадагы жана анын региондорундагы ички сооданын абалы жөнүндө статистикалык маалыматтар, ошондой эле аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилет.

“Кыргыз Республикасынын маалыматтык-коммуникациялык технологиялары 2019-2023”.

Жалпы республика жана анын региондору боюнча юридикалык жактардын маалыматтык-коммуникациялык технологияларынын абалын жана пайдаланылышын талдоону камтыйт. Тиркемелерде экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана менчик формалары боюнча МКТнын абалы тууралуу толук маалыматтар берилет.

“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы 2019-2023”.

Экономиканын реалдуу жана финансы секторундагы ишканалардын финансылык көрсөткүчтөрүнүн кыскача талдоосун камтыйт. Тиркемелерде кеңири маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилет.

“Кыргыз Республикасынын тышкы жана өз ара соодасы 2019-2023”.

Товарлардын тышкы жана өз ара соодасы, кызмат көрсөтүүлөрдүн соодасы, импорт жана экспорт бааларынын индекстери, валюталар курсу жөнүндө статистикалык маалыматтарды камтыйт. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилет.

“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы 2019-2023”.

Республиканын административдик-аймактык бөлүнүшү, калктын санынын, жаш курактык жана улуттук курамынын өзгөрүшү, анын республиканын аймагында жайгашуусу, төрөлүү жана өлүм, никелешүү жана ажырашуу, миграция тууралуу маалыматтарды камтыйт.

“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли 2019-2023”.

Улутстатком тарабынан үй чарбаларга жыл сайын өткөрүлүүчү изилдөөлөргө ылайык, кедейчилик көрсөткүчтөрүнүн, калктын кирешелеринин жана чыгымдарынын, тамактануунун энергетикалык баалуулугу жөнүндө маалыматтардын талдоосун камтыйт. Калкты социалдык жактан камсыздоо жөнүндө маалыматтар көрсөтүлдү. Тиркемелерде кеңири статистикалык маалыматтар жана аларга методологиялык түшүндүрмөлөр берилет.

“Иш менен камсыз кылуу жана жумушсуздук”.

Басылма 2023-ж. өткөрүлгөн үй чарбалардын бюджеттерине жана жумушчу күчүнө интеграциялык тандалма изилдөө жүргүзүүнүн жыйынтыктары боюнча даярдалды. Жумушчу күчү, аймактар, жынысы, билим деңгээли, экономикалык ишмердиктин түрлөрү, иштеген жумушу ж.б. боюнча бөлүштүрүлгөн иштеген жана иштебеген калк жөнүндө маалыматтарды камтыйт.

“Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери 2019-2023”.

Калктын саны жана түзүмү, жашоо узактыгы, оорулар, билим берүү, экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча жумуштуулук, башкаруу органдарындагы өкүлчүлүк жөнүндө маалыматтар гендердик аспектке берилет.

“Кыргыз Республикасынын айлана-чөйрөсү 2019-2023”.

Жыйнакта жаратылыш ресурстарынын абалын, ага экологиялык таасир этүүнүн көрсөткүчтөрүнүн, ошондой эле аны коргоо боюнча жүргүзүлгөн иш-чараларды мүнөздөгөн маалыматтар камтылат.

“Кыргыз Республикасында кылмыштуулук жана укук тартиби”.

Жыйнак Кыргыз Республикасында кылмыштуулук жана укук тартибинин негизги көрсөткүчтөрүн, анын ичинде адамдарды сатуу, аялдарга жана жашы жете элек балдарга карата кылмыштар, үй-бүлөлүк зомбулук, ошондой эле виктимологиялык изилдөөнүн маалыматтарын мүнөздөөчү, 2019–2023-жылдардагы статистикалык маалыматтарды камтыйт.

Мазмуну

1. КАЛК

1.1 график	Калктын жынысы жана жаш курагы боюнча түзүмү өзгөрүшү	29
1.1 таблица	Туруктуу калктын саны	31
1.2 график	Туруктуу калктын саны	31
1.2 таблица	Болгон калктын саны	32
1.3 таблица	Курактык топтор жана жынысы боюнча туруктуу калктын саны	32
1.3 график	Жынысы боюнча туруктуу калктын саны	36
1.4 таблица	Аймактар жана жаш курактык топтор боюнча аялдар жана эркектердин санынын катышы	37
1.5 таблица	Аймактар жана негизги жаш курактык топтор боюнча туруктуу калктын саны	47
1.6 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгы	50
1.4 график	Жынысы боюнча төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгы	51
1.7 таблица	Жашаган жери боюнча төрөлгөндөрдүн саны	52
1.8 таблица	Жашаган жери жана жынысы боюнча төрөлгөндөрдүн саны	52
1.5 график	Жашаган жери жана жынысы боюнча төрөлгөндөрдүн саны	53
1.9 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча төрөлгөндөрдүн саны ..	53
1.6 график	Төрөлүүнүн жалпыланган коэффициенти	55
1.10 таблица	Жашаган жери боюнча аялдардын айрым курактык топто төрөлгөн балдардын саны	55
1.7 график	20-29 жаш курактагы аялдардын орточо жылдык саны жана алардан төрөлгөн балдардын саны	56
1.8 график	15-19 жаш курактагы аялдарда төрөлгөн балдардын саны	57
1.11 таблица	Аймактар боюнча никеге чейинки курактагы (15-17 жаш) аялдарда төрөлгөн балдардын саны	57
1.12 таблица	Жашаган жери боюнча бала төрөлгөндө эненин орточо жаш курагы	58
1.13 таблица	Эненин нике абалы боюнча төрөлгөн балдардын саны ...	58
1.14 таблица	2023-жылы жашаган жери жана аймактар боюнча катталган никеде турбаган аялдарда төрөлгөн балдардын саны	59

1.9 график	2023-жылы курактык топтору жана жашаган жери боюнча катталган никеде турбаган аялдарда төрөлгөндөр	59
1.15 таблица	Никелешүүлөр жана ажырашуулар	60
1.10 график	2023-жылы жаш курактык топтор боюнча биринчи жолу никеге тургандардын саны	61
1.16 таблица	Никеге туруудагы орточо жаш курак	61
1.17 таблица	2023-жылы катталган никеде турган жубайлардын жарандыгы боюнча бөлүштүрүү	61
1.18 таблица	Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын тышкы миграциясы	62
1.19 таблица	Калктын ички миграциясы	64
1.20 таблица	2023-жылы аймактар боюнча калктын ички миграциясы ..	64

2. МАМЛЕКЕТТИК БИЙЛИК ЖАНА БАШКАРУУ ОРГАНДАРЫ

2.1 таблица	Мамлекеттик башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлер жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында иштеген муниципалдык кызматкерлер, жынысы боюнча	66
2.2 таблица	Бийлик бутактары жана жынысы боюнча мамлекеттик кызматтада иштеген мамлекеттик кызматкерлердин саны	67
2.1 график	Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарынын курамы жынысы боюнча	67
2.3 таблица	Мамлекеттик кызмат орундарын ээлеген мамлекеттик кызматкерлер, жынысы жана аймактар боюнча	68
2.2 график	Мамлекеттик кызмат орундарын ээлеген мамлекеттик кызматкерлер, жынысы боюнча	69
2.4 таблица	Мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлер, жынысы жана ээлеген кызмат орундары боюнча	69
2.3 график	Мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлер, жынысы боюнча	73
2.5 таблица	Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында иштеген кызматкерлер, жынысы жана аймактар боюнча	70
2.6 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча мамлекеттик башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлердин саны	75

2.4 график	2023-жылы аймактар боюнча мамлекеттик башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлердин саны	76
------------	--	----

3. ИШ МЕНЕН КАМСЫЗДУУЛУК ЖАНА ЖУМУШСУЗДУК

Жумушчу күчү

3.1 таблица	2023-жылы жашаган жери жана жынысы боюнча жумушчу күчүнүн, иштегендердин жана жумушсуздардын саны	80
3.2 таблица	2023-жылы жашаган жери жана жынысы боюнча калктын жумушчу күчүнүн курамына катышуу деңгээли, иш менен камсыздуулуктун жана жумушсуздуктун деңгээли	80
3.3 таблица	2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча калктын жумушчу күчүнүн курамына катышуу деңгээли, иш менен камсыздуулуктун жана жумушсуздуктун деңгээли	81
3.4 таблица	Жумушчу күчүнүн курамында аялдардын саны	82
3.1 график	Жумушчу күчүнүн курамында аялдардын саны	82
3.2 график	2023-жылы иштегендерди жынысы жана жаш курагы боюнча бөлүштүрүү	82
3.5 таблица	Аймактар, жашаган жери жана жынысы боюнча калктын иш менен камсыздуулук деңгээли	83
3.6 таблица	Билими боюнча калктын иш менен камсыздуулук деңгээли	84
3.7 таблица	Иштеген калктын санын аймактар жана жынысы боюнча бөлүштүрүү	85
3.8 таблица	2023-жылы иштеген калктын санын жаш курактык топтору, үй-бүлөлүк абалы жана жынысы боюнча бөлүштүрүү	86
3.9 таблица	2023-жылы негизги жумушта анык иштеген убактысынын узактыгы, жашаган жери жана жынысы боюнча иштеген калк бөлүштүрүү	88
3.3 график	2023-жылы жынысы жана билими деңгээли боюнча калктын иш менен камсыздуулугу	89
3.4 график	2023-жылы иш менен камсыздуулукту кесиптик топтору жана жынысы боюнча бөлүштүрүү	90
3.10 таблица	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча иштегендердин жалпы санындагы аялдардын салыштырма салмагы	91

3.11 таблица	2023-жылы иштин макамы, экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана жынысы боюнча иштеген калк	92
3.12 таблица	2023-жылы иштеген калкты иш макамы, экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана жынысы боюнча бөлүштүрүү	95
3.13 таблица	Иш макамы жана жынысы боюнча иштеген калктын саны	96
3.14 таблица	Иштеген калктын иш макамы жана жынысы боюнча бөлүштүрүү	97
3.15 таблица	Эмгек келишиминин түрлөрү жана жынысы боюнча негизги жумушта жалданып иштегендердин түзүмү	98

Жумушсуздук

3.16 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча жумушсуздардын саны	99
3.17 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча 15-35 жаш курактык топтогу жалпы жумушсуздуктун деңгээли	100
3.5 график	2023-жылы билими жана жынысы боюнча жалпы жумушсуздук деңгээли	101
3.18 таблица	Жумушсуздуктун себептери жана жынысы боюнча иш тажрыйбасы бар жумушсуздардын түзүмү	101
3.19 таблица	2023-жылы жынысы жана жумуш издөө ыкмалары боюнча жумушсуздардын саны	102
3.6 график	2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча расмий катталган жумушсуздарды бөлүштүрүү	103
3.20 таблица	Расмий катталган жумушсуздарды жумушсуздуктун себептери жана жынысы боюнча бөлүштүрүү	103
3.21 таблица	Расмий катталган жумушсуздар билим деңгээли жана жынысы боюнча бөлүштүрүү	105
3.7 график	2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча расмий катталган жумушсуздарды бөлүштүрүү	105
3.22 таблица	Жумушсуздуктун издөөнүн узактыгы жана жынысы боюнча расмий катталган жумушсуздарды бөлүштүрүү	105

4. КАЛКТЫН ЖАШОО ДЕҢГЭЭЛИ

Калктын кирешеси

4.1 таблица	Калктын жашоо деңгээлинин негизги көрсөткүчтөрү ..	108
4.2 таблица	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча аялдардын жана эркектердин орточо айлык номиналдык эсептелген эмгек акысы	110

Пенсия жана социалдык камсыздандыруу

4.3 таблица	Социалдык фондун пенсиялык органдарында каттоодо турган пенсионерлердин саны жана аларга дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү	112
4.1 график	Пенсионерлердин саны жана аларга дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү	113
4.4 таблица	2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча Социалдык фондун пенсиялык органдарында каттоодо турган пенсионерлердин саны жана аларга дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү	113
4.2 график	Пенсионерлердин жашоо минимуму жана аларга дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү	114
4.5 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча Социалдык фонддун пенсиялык органдарда жана башка мамлекеттик органдарда каттоодо турган пенсионерлердин саны	115
4.6 таблица	Социалдык фонддун пенсиялык органдарда жана башка мамлекеттик органдарда каттоодо турган, жаш курагы боюнча чыккан пенсионерлердин саны	116
4.7 таблица	2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча желөкпул алуучулардын саны	117
4.8 таблица	Калкты социалдык коргоо мекемелер	118
4.3 график	Мамлекеттик бюджеттен социалдык коргоо үчүн кеткен чыгымдар	118

Калктын кирешеси боюнча дифференциация

4.9 таблица	2023-жылы үй башчысынын жынысына жараша акчалай кирешелери	119
4.10 таблица	Жашоо минимуму	119
4.4 график	Эң төмөн камсыздалган квинтильде калктын кирешесиндеги үлүшү	120
4.5 график	Аймактар боюнча калктын кедейчиликтин деңгээли	122
4.11 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча калктын кедейчилик деңгээли	123
4.6 график	2023-жылы үй чарба башчысынын жынысына жараша үй чарбанын кедейчиликтин деңгээли	124
4.12 таблица	Үй башчысынын жынысына жараша кедейчиликтин деңгээли	125
4.13 таблица	2023-жылы жынысы жана кедейчилик деңгээли боюнча тамак-аш азыктарынын энергетикалык баалуулугу	125
4.14 таблица	2023-жылы жаш курак боюнча калктын улуулар үчүн дене салмагынын индекси (ДСИ)	126

4.15 таблица	Аймактар боюнча жетишсиз салмактан жапаа чеккен 1-6 жаш курактык топтордогу балдардын үлүшү	127
--------------	--	-----

Калкка микрокредит берүү

4.16 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча микрокредит алуучулардын саны	128
4.7 график	2023-жылы аймактар боюнча микрокредит алуучулардын саны	130

5. БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ

Мектепке чейинки билим берүү

5.1 таблица	Жашаган жери жана жынысы боюнча мектепке чейинки билим берүү уюмдардагы балдардын саны	132
5.1 график	2023-жылы жынысы жана жашаган жери боюнча мектепке чейинки билим берүү уюмдарына балдарды камтуу	133

Жалпы орто билим берүү

5.2 таблица	Биринчи класска кабыл алынган окуучулардын саны, жынысы боюнча	134
5.3 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча жалпы орто билим берүүнүн күндүзгү уюмдардагы окуучулардын саны	134
5.4 таблица	Класстар жана жынысы боюнча жалпы орто билим берүүнүн күндүзгү уюмдардагы окуучулардын саны	136
5.5 таблица	Класстар жана жынысы боюнча жалпы орто билим берүүнүн күндүзгү уюмдары тарабынан окуучуларды бүтүрп чыгаруу	136
5.2 график	Жалпы орто билим берүү уюмдарынын башталгыч, негизги жана орто класстарындагы кыздар менен эркек балдардын катышы	137
5.6 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча негизги жалпы билим берүү уюмдарында (1-9-класстар) окуучуларды камтуу	138
5.7 таблица	Жалпы орто билим берүүнүн күндүзгү уюмдарда мугалимдердин саны (айкалыштырып иштегендерди кошпогондо) жынысы боюнча	139

Орто кесиптик билим берүү

5.8 таблица	Адистиктин топтору жана жынысы боюнча орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдардагы студенттер	139
5.3 график	Адистиктин топтору жана жынысы боюнча орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарынын студенттери	141

Жогорку кесиптик билим берүү

5.9 таблица	Адистиктин топтору жана жынысы боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарынын студенттери	142
5.4 график	Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарындагы студенттердин окуунун багыттары жана жынысы боюнча бөлүштүрүү	143
5.10 таблица	Аймак боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдардагы студенттердин санынан аялдардын үлүшү	144
5.11 таблица	Жынысы боюнча кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарын бүтүрүп чыккан адистердин жана студенттердин саны	145
5.12 таблица	Кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарда окутуучулардын саны жынысы боюнча	146

Жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү

5.13 таблица	Аспиранттар жана докторанттарды жынысы боюнча бөлүштүрүү	147
5.5 график	2023-жылы аспиранттар жана докторанттарды	147

Илимий изилдөөлөр жана иштеп чыгуулар

5.14 таблица	Илимий изилдөө жана иштеп чыгуу менен алектенген кызматкерлердин саны	148
--------------	---	-----

6. КАЛКТЫН САЛАМАТТЫГЫ**Калкка дарылоо-алдын алуу жардам көрсөтүү**

6.1 таблица	Саламаттык сактоонун негизги көрсөткүчтөрү	151
6.2 таблица	Медициналык адистик профили боюнча тажрыйбалуу дарыгерлердин саны	151

6.3 таблица	Адистик жана жынысы боюнча орто медициналык персоналдын саны.....	152
6.4 таблица	Кош бойлуу, төрөп жаткан жана төрөгөн аялдардын абалы	153
6.5 таблица	Курактык топтор боюнча ооруканалардагы аялдардын төрөттү	153
6.1 график	2023-жылы курактык топтор боюнча ооруканалардагы аялдардын төрөттү	154
6.6 таблица	Бойдон алдыруу (аборттор)	154
6.2 график	Төрөттөр жана аборттор	155
6.7 таблица	Контрацепция каражаттын колдонгон репродуктивдик жаштагы аялдардын үлүшү	155

Калктын оору-сыркоолору

6.8 таблица	Оорунун негизги класстары жана жынысы боюнча калктын оору-сыркоолору	156
6.9 таблица	Оорунун негизги класстары жана жынысы боюнча калктын ооруларынын деңгээли	159
6.10 таблица	Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын аз кандуулук оорулары	162
6.11 таблица	Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын зыяндуу шишик оорулары	163
6.3 график	Аялдардын жана эркектердин зыяндуу шишик оорулары	164
6.4 график	2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын зыяндуу шишик оорулары	164
6.5 график	2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын зыяндуу шишик оорунун деңгээли	165
6.6 график	Аялдардын эмчек беши жана жатындын моюнчасынын рак оорулары	165
6.12 таблица	Аймактар боюнча аялдардын жатын моюнчасынын рак оорулары жана өлүмү	166
6.13 таблица	Аймактар боюнча аялдардын эмчек безинин рак оорулары жана өлүмү	166
6.14 таблица	Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын активдүү кургак учук оорулары	167
6.7 график	Аялдардын жана эркектердин активдүү кургак учук оорулары	167
6.8 график	2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын активдүү кургак учук оорулары	168

6.9 график	2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча өмүрүндө биринчи жолу диагноз коюлган калктын активдүү кургак учук оорусунун саны	168
6.15 таблица	Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын алкогольдук көз карандылык оорулары	169
6.10 график	2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын алкогольдук көз карандылык оорулары	170
6.11 график	Жынысы боюнча калктын алкогольдук көз карандылык оорулары	170
6.16 таблица	Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын баңгилик жана токсикомания оорулары	171
6.12 график	Жынысы боюнча калктын баңгилик жана токсикомания оорулары	172
6.13 график	Аялдардын жана эркектердин сифилис оорулары	172
6.14 график	Гонококк инфекциясы менен ооруган аялдар жана эркектер	173
6.17 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча АИВ инфекция менен жашаган адамдардын саны	173
6.18 таблица	АИВ инфекциясы жана СПИД менен ооругандар жугуу жолдору боюнча бөлүштүрүү	176

Калктын майыптуулугу

6.19 таблица	Биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар катары таанылган адамдардын саны ..	177
6.20 таблица	Майыптуулуктун себептери жана жынысы боюнча биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар катары таанылган 18 жаш жана андан улуу курактагы адамдардын саны	177
6.21 таблица	Жашаган жери жана жынысы боюнча биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар катары таанылган 18 жаш жана андан улуу курактагы адамдардын саны	178
6.22 таблица	Курактык топтору жана жынысы боюнча биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар катары таанылган 18 жашка чейинки балдардын саны	179
6.23 таблица	18 жаш жана андан улуу курактагы ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген, майыптуулук боюнча пенсия жана жөлөкпул алган аялдардын жана эркектердин саны	180

6.24 таблица	Калкты социалдык коргоо органдарда каттоодо турган 18 жашка чейинки ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген балдардын саны, жынысы боюнча	181
6.15 график	Дети в возрасте до 18 жаш с ограниченными возможностями здоровья в 2023 году	182
6.25 таблица	Кан айлануу системасынын оорулары, өлүмү жана биринчи жолку майыптуулук	182
6.26 таблица	15 жаш жана андан улуу курактагы аялдар жана эркектер арасында, өзүнүн ден соолугунун абалын жакшы жана абдан жакшы деп баа берүүсү	183
6.27 таблица	Жаш курактык топтору боюнча аялдар жана эркектер арасында тамеки чегүүнүн таралышы	183

Өлүм

6.28 таблица	2023-жылы өлүмдүн себептеринин негизги класстары жана жынысы боюнча калктын өлүмү	184
6.29 таблица	2023-жылы өлүмдүн себептеринин негизги класстары, жаш курагы жана жынысы боюнча калктын өлүмү	185
6.30 таблица	2023-жылы жашаган жери, жынысы, жаш курак топтору жана өлүмдүн себептеринин негизги класстары боюнча калктын өлүмү	189
6.31 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча шишик ооруларынан калктын өлүмү	196
6.32 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча калктын кургак учуктан өлгөндөр	197
6.33 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча АИВ инфекциясынан өлгөндөр	199
6.16 график	Балдардын, наристелердин жана энелердин өлүмүнүн коэффициентти	201
6.34 таблица	Өлгөн аялдардын жашаган жери боюнча энелердин өлүмү	201
6.35 таблица	Өлүм себептери боюнча эненин өлүмү	202
6.36 таблица	Аймактар боюнча энелердин өлүмү	203
6.37 таблица	2023-жылы өлүм себептеринин негизги класстары жана жынысы боюнча наристелердин өлүмү	203
6.38 таблица	Өлгөн балдардын жашаган жери жана жынысы боюнча балдардын өлүмү	205
6.39 таблица	2023-жылы жынысы жана өлүүнүн себептеринин негизги класстары боюнча балдардын өлүмү	205

7. Кылмыштуулук

7.1 график	Катталган кылмыштардын саны	209
7.2 график	Катталган кылмыштардын түрлөрү боюнча курамы	209
7.1 таблица	Кылмыш жасаган адамдардын саны	210
7.3 график	Кылмыш жасаган адамдар, жынысы боюнча	210
7.2 таблица	Курактык топтор боюнча кылмыш жасаган адамдардын курамы	211
7.4 график	2023-жылы жаш курактык топтору боюнча кылмыш жасаган адамдарды бөлүштүрүү	211
7.5 график	2023-жылы кылмыштардын түрлөрү боюнча кылмыш жасаган адамдарды бөлүштүрүү	212
7.3 таблица	Биринчи инстанциядагы соттор тарабынан каралган кылмыш иштеринин саны	212
7.4 таблица	Жынысы боюнча соттолгондордун саны	213
7.5 таблица	Ата-эненин балдарын багуудан качуусу үчүн соттолгондордун саны	213
7.6 график	2023-жылы кылмыштардын айрым түрлөрү боюнча мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен соттолгондорду бөлүштүрүү	214
7.7 график	2023-жылы соттор тарабынан дайындалган жазанын негизги чаралары боюнча соттолгондордун саны	214
7.6 таблица	Башкы прокуратура органдары тарабынан адамдын жана жарандын укуктарын жана эркиндиктерин сактоо чөйрөсүндө мыйзам бузуулардын саны	215

Аялдарга жана балдарга карата жасалган кылмыш, үй бүлөлүк зомбулук

7.7 таблица	Кризистик борборлорго, аксакалдар сотторуна жана башка адистештирилген мекемелерге кайрылгандардын саны	216
7.8 таблица	Курактык топтору жана жынысы боюнча калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн мекемелерге жана кризистик борборлорго кайрылгандардын саны	218
7.9 таблица	Үй-бүлөлүк абалы жана жынысы боюнча калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн мекемелерге жана кризистик борборлорго кайрылгандардын саны	220
7.10 таблица	Жасалган зомбулук түрлөрү жана жынысы боюнча калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн мекемелерге жана кризистик борборлорго кайрылгандардын саны	221

7.11 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн мекемелерге жана кризистик борборлорго кайрылгандардын саны 222
7.12 таблица	Кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылуунун жыйынтыгы боюнча социалдык-психологиялык жардам алгандардын саны 222
7.13 таблица	Үй-бүлөлүк зомбулукту жасаган жана үй-бүлөдөгү зомбулуктан жабыртарткан адамдардын саны (убактылуу коргоо ордер берилген менен) 223
7.14 таблица	Үй-бүлөдөгү зомбулукка байланыштуу соттор тарабынан каралган кылмыш иштеринин саны 223
7.15 таблица	2023-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин беренелери боюнча үй-бүлөдөгү зомбулукка байланыштуу соттор тарабынан каралган кылмыш иштеринин саны 224
7.16 таблица	Үй-бүлөдөгү зомбулукка байланышкан кылмыштар үчүн соттолгон адамдардын саны 225
7.17 таблица	Үй-бүлөлүк зомбулукка байланыштуу каралган жазык иштердин натыйжалары боюнча жабыр тарткан деп таанылган адамдардын саны 226
7.18 таблица	Үй-бүлөдөгү зомбулукка байланышкан укук бузуулар жөнүндө иштерди соттордун кароосунун натыйжалары 226
7.8 график	2023-жылы үй-бүлөдөгү зомбулукка байланыштуу укук бузуулар жөнүндө иштерди кароосунун натыйжалары 227
7.9 график	2023-жылы үй-бүлөлүк зомбулуктун натыйжасында пайда болгон оорулар жана жаракаттар боюнча саламаттык сактоо уюмдарына кайрылгандардын саны 228
7.19 таблица	2023-жылы зомбулуктун түрлөрү, жынысы жана жаш курагы боюнча үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында пайда болгон оорулардан (жаракаттардан) дарыланган адамдардын саны 229
7.20 таблица	2023-жылы зомбулуктун түрү, жынысы жана жаш курагы боюнча үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча соттук-медициналык экспертиза бөлүмүнө кайрылгандардын саны 230
7.21 таблица	2023-жылы үй-бүлөдөгү зомбулук фактылары боюнча, алгачкы медициналык жана профилактикалык жардам көрсөткөн саламаттык сактоо уюмдарына, ҮМБ, жынысы, курактык топтору жана зомбулуктун түрлөрү боюнча кайрылгандардын саны 231

7.22 таблица	2023-жылдагы жынысы, жаш курагы жана зомбулуктун түрү боюнча медициналык тез жардам станцияларына (бөлүмдөргө, ооруканаларга) үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча кайрылгандардын саны	232
--------------	--	-----

Пробациялык көзөмөл

7.23 таблица	2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча пробациялык көзөмөлдө турган адамдардын	233
7.24 таблица	2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча сотко чейинки пробацияда турган адамдардын саны	233
7.25 таблица	2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча аткаруу пробацияда турган адамдардын саны	234
7.26 таблица	2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча пенитенциардык пробацияда турган адамдардын саны ..	234
7.27 таблица	2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча пенитенциардан кийинки пробацияда турган адамдардын саны	235
7.10 график	2023-жылы Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө кодекси боюнча пробациялык каттоодо турган соттолгон адамдардын саны	235
7.28 таблица	2023-жылы Кылмыш-жаза кодекси, Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө кодекси боюнча пробациялык каттоодо турган соттолгон адамдардын саны	236

8. Ишканалар уюмдар

Чарба жүргүзүүчү субъекттер

8.1 таблица	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны	238
8.1 график	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилери	240
8.2 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны	240
8.2 график	Аймактар жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилери	241
8.3 таблица	Экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны	241

8.4 таблица	Ишканалардын тиби жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны	243
8.5 таблица	Ишканалардын типтери, менчик формасы жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны	243
8.6 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча жеке менчик формасы менен чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны	244
8.3 график	Аймактар жана жынысы боюнча жеке менчик формасы менен чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилери ...	245
8.7 таблица	Аймактар, жынысы жана менчик формасы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны	246
8.8 таблица	Жынысы боюнча чакан, орто жана ири ишканалардын жетекчилеринин саны	247
8.9 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча чакан, орто жана ири ишканалардын жетекчилеринин саны	247
8.10 таблица	Ишкананын тиби боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны	248
8.11 таблица	Аймактар жана жынысы боюнча дыйкан (фермер) чарбаларынын жетекчилеринин саны	249
8.12 таблица	Жынысы жана аймактар боюнча жеке ишкердик менен алектенгендер, чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилери	249

Ишкерлик иш

8.13 таблица	2023-жылы ишканалардын түрү, экономикалык ишмердигинин түрлөрү жана жынысы боюнча кызматкерлердин саны	250
8.14 таблица	Аймактар, жынысы жана ишкананын типтери боюнча кызматкерлердин саны	252
8.15 таблица	Жынысы жана аймактар боюнча чакан ишканаларда кызматкерлердин саны	254
8.16 таблица	Экономикалык ишмердигинин түрлөрү жана жынысы боюнча чакан ишканаларда кызматкерлердин саны	256

ТУРУКТУУ ӨНУГҮҮ МАКСАТТАРЫ

1-Максат	Кедейчиликтин бардык түрүн жоюу	
1.1.1.	Кедейчиликтин эл аралык чегинен төмөн жашаган (күнүнө 1,9 доллардан аз кирешеси бар калк) калктын үлүшү	262
1.2.1.	Жашаган жери жана жынысы боюнча расмий кедейчиликтин чегинде жашаган өлкөнүн калкынын үлүшү	262
1.3.1.1.f.	Пенсия жана майыптуулугу боюнча жөлөк пул алган ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген адамдардын саны жынысы жана аймактар боюнча	266
2-Максат	Ачкачылыкты жоюу, азык-тулук коопсуздугун камсыздоо, тамак-ашты жакшыртуу жана айыл чарбасынын туруктуу өнүгүүсүнө көмөк көрсөтүү	
2.1.1.	Күнүнө 2 100 Ккалдан аз тамактанган калктын үлүшү аймактар боюнча	267
2.2.3.	Аз кандуулук менен ооруган кош бойлуу аялдардын үлүшү аймактар боюнча	267
3-Максат	Ар бир адамга туура жашоону жана бардык куракта б акубаттуулукту камсыз кылуу	
3.1.1.	Аймактар боюнча энелердин өлүмүнүн коэффициенти тирүү төрөлгөн балдардын 100 000ине алгандагы саны	268
3.1.2.	Квалификациялуу медициналык кызматкерлер кабыл алган төрөттүн үлүшү аймактар боюнча	268
3.2.1.	Аймактар жана жынысы боюнча балдардын өлүмүнүн коэффициенти тирүү төрөлгөндөдүн 1 000ине	269
3.2.2.	Аймактар жана жынысы боюнча 1 000ине тирүү төрөлгөн балдардын неонаталдык өлүмү	270
3.3.1.a.	Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине АИВтин жаңы учурларынын саны	271
3.3.2.	Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине активдүү кургак учук оорулары	272
3.3.4.	Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине гепатит В оорулары	273
3.4.1.	Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине кан айлануу системасынан, зыяндуу шишик, кант диабетти, өнөкөт респиратордук ооруларынан өлгөндөр	274
3.5.1.1.	Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине баңгизаттарга көз карандылык оорулары	277

3.5.2.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине алкоголдук көз карандылык оорулар	278
3.6.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине жол-транспорт кырсыктарынан каза болгондор	279
3.7.2. Аймактар жана жынысы боюнча 15-19 жаштагы аялдар төрөгөн балдардын саны	280
3.9.1.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине көмүртек кычкылынын токсикалык таасиринен өлгөндөр	281
3.9.2.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине ичеги-карын инфекцияларынан өлгөндөр	282
3.9.3. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине кокусунан уулануу жана уулуу заттардын таасиринен өлгөндөр	283
3.с.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 1 000ине, медициналык кызматкерлердин саны	284

4-Максат Сапаттуу жана адилеттүү билим берүүнү камсыз кылуу жана бардыгы үчүн өмүр бою окуу мүмкүнчүлүктөрүн колдоо

4.1.1.1a. Шаар жана айыл жерлериндеги жалпы билим берүү уюмдарына окууга келбей жүргөн 7-17 жаштагы балдардын жана өспүрүмдөрдүн саны, жынысы жана аймак боюнча	287
4.1.1.1b. Башталгыч билим берүүнүн (1-4-класстар) аяктоо деңгээли	288
4.3.1.1. Жаштардын билимдүүлүгү жынысы боюнча	288
4.4.1.1a. Маалыматтык-коммуникациялык технологиялар (МКТ) багытында окуган студенттердин саны, жынысы боюнча	289
4.с.1.1. Мектепке чейинки билим берүү уюмдарда, башталгыч (1-4-класстар) жана орто мектепте (5-11-класстар) педагогикалык билими бар дипломдуу мугалимдердин үлүшү	289
4.6.1.1. Аймактар жана жынысы боюнча 15 жаш жана андан улуу калктын сабаттуулук деңгээли	290
4.6.1.1. Аймактар жана жынысы боюнча 15-24 жаш курактагы калктын сабаттуулук деңгээли	291

5-Максат Гендердик теңчиликте камсыз кылуу, бардык аялдардын жана кыздардын укуктарын жана мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүү

5.3.1. 15 жашка чейин жана 18 жашка чейин никеге же бирликке турган 20-24 жаштагы аялдардын үлүшү	292
--	-----

5.5.1. Парламентеги аялдар	292
5.5.2. Жетекчилик кызмат орундардагы аялдар	292
5.b.1. 2022-жылы калктын 15 жаш жана андан улуу куракта жеке уюлдук телефону барлар	293
5.b.1.1. Уюлдук телефондордун саны	293
6-Максат Таза суу менен камсыз кылуу, суу ресурстарын сарамжалдуу пайдалануу жана санитарияны сактоо	
6.1.1.1. Жашаган жери жана аймактар боюнча ичүүчү суунун коопсуз булактарына калктын жеткиликтүүлүгү	294
6.2.1.1. Калктын жашаган жери жана аймактар боюнча адекваттуу санитардык-гигиеналык шарттарга калктын жеткиликтүүлүгү	295
7-Максат Арзан, ишенимдүү, туруктуу жана заманбап энергия булактарына бардык адамдардын жетүүсүн камсыз кылуу	
7.2.1. Энергиянын кайра жаралуучу булактарынын түпкү керектөөнүн жалпы көлөмүнө карата үлүшү	296
8-Максат Туруктуу экономикалык өнүгүүгө, эмгекке жарактуу курактагы бардык адамдарды жумушка орношуу мүмкүнчүлүгү жана жумуштун жагымдуу шарттары менен камсыздоого көмөк кылуу	
8.3.1.1. Жынысы, курактык топтору, жашаган жери жана айыл чарбасын кошкондо экономика сектору боюнча формалдуу эмес секторда иш менен камсыздуулук	296
8.3.1.2. Чакан жана орто ишканаларда иштегендердин үлүшү	297
8.5.2. Жынысы, аймактар жана жаш курактык топтору боюнча жалпы жумушсуздуктун деңгээли	297
8.5.2.1. Жынысы, аймактар жана курактык топтору боюнча жумушсуздардын саны	299
9-Максат Туруктуу инфраструктураларды түзүү, бардыгын камтыган жана туруктуу индустриализацияга жана инновацияларга көмөк көрсөтүү	
9.2.2. Аймактар жана жынысы боюнча кайра иштетүү өнөр жайында иштегендердин үлүшү	300

10-Максат	Өлкөнүн ичиндеги жана өлкөлөр арасындагы теңсиздикти азайтуу	
10.1.1.	Жалпы калктын арасында жана калктын эң аз камсыз болгон 40 пайызынын адам башына орточо кирешелеринин өсүү темпи	301
10.3.1.	Акыркы 12 ай ичинде эл аралык укук менен тыюу салынган дискриминациянын негизинде жеке өзүнүн башынан өткөн дискриминация көрүнүштөрү же куугунтуктар жөнүндө алар өздөрү маалымдаган аялдардын үлүшү	301
16-Максат	Туруктуу өнүгүүнүн кызыкчылыктары үчүн бардык адамдардын акыйкаттыкка жетүүсүн, бардык деңгээлдерде натыйжалуу жана эл алдында иш баяндарын тапшырып туруучу мекемелердин түзүлүшүн көздөп, тынчтыкка умтулган жана ачык коомдордун жаралышына көмөктөшүү	
16.1.1.1а.	Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине кол салуудан өлгөндөр	302
16.6.2.1а.	"Мамлекеттик аткаруу бийлигинин жана жергиликтүү өзүн-өзү башкаруу органдарынын ишмердигин баалоо" индекси	303

КАЛК

1. Калк

Аялдардын жана эркектердин саны жана жаш курактык курамы, төрөт, никелешүү жана ажырашуу жөнүндө статистикалык маалыматтар бөлүмүндө берилет. Жалпысынан калктын жаңылануу процесстерин мүнөздөөчү жалпы демографиялык көрсөткүчтөр – жалпы төрөттүн коэффициенти жана төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгынын көрсөткүчү, миграциялык агым жөнүндө маалыматтар берилет.

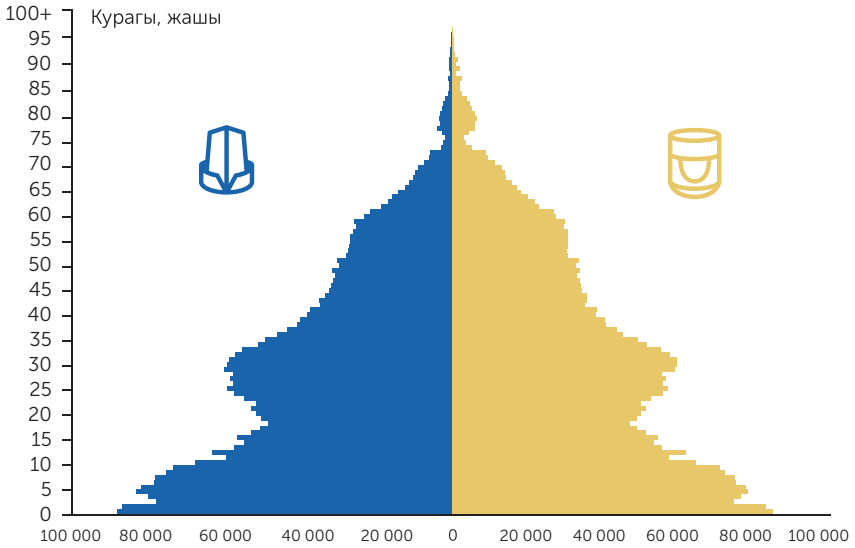
Кыргыз Республикасынын туруктуу калкынын саны 2019-жылдан баштап 2023-жылга чейин 7,5 пайызга, же болбосо 498 миң адамга көбөйдү. 2024-жылдын 1-январына карата баалоо боюнча 7 млн. 162 миң адамды (2020-жылдын 1 январына карата – 6 млн. 664 миң адамды) түздү, алардын ичинен 3 млн. 619 миң – аялдар жана 3 млн. 543 миң – эркектер.

Калктын өсүү темпинин бир аз төмөндөшүнө карабастан, тышкы миграциянын оң балансы болгону менен төрөлгөндөрдүн саны өлгөндөрдүн санынан ашып кеткендигинин эсебинен калктын санынын өсүшү байкалууда.

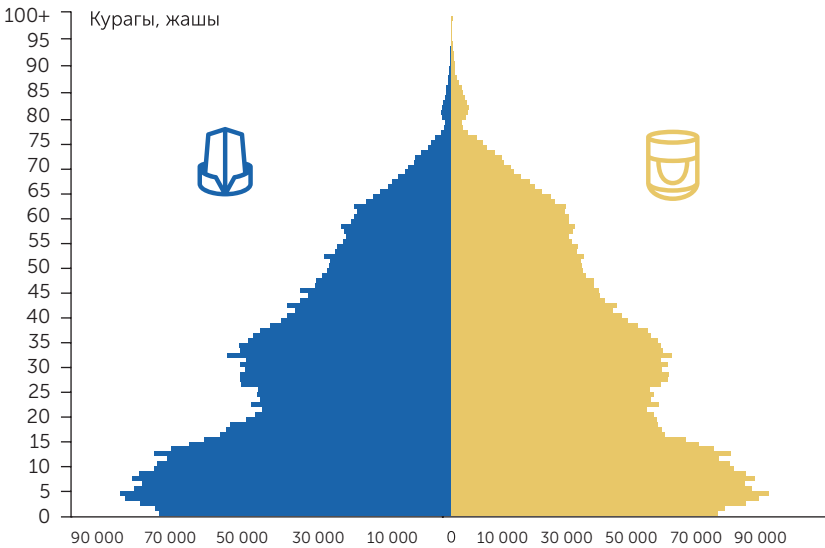
Республикадагы калктын жынысы боюнча бөлүнүшү бирдей эмес. Шаар жеринде аялдардын үлүшү эркектерге караганда көп жана 52,5 пайызды түзөт, ал эми төрөт жогору болгон айыл жеринде, тескерисинче, эркектер 50,5 пайызды түзүп бир аз басымдуулук кылышат.

■ 1.1 график: Калктын жынысы жана жаш курагы боюнча түзүмү өзгөрүшү

2020-жылдын 1-январына карата

2024-жылдын 1-январына карата

Калктын жыныстык-жаш курак түзүмүндө, жаш курактык топтордогу өзгөрүүлөрдүн айырмачылыгы сакталып кала берет. Калктын жалпы санында 5 жашка чейинки балдардын үлүшү 2019-жылы 12,2 пайыздан 2023-жылы 10,7 пайызга чейин азайган. Ошону менен бирге 10–14 жаш (2019-жылы 9,3 пайыздан 2023-жылы 10,3 пайызга чейин) жана 15–19 жаш (2019-жылы 7,9 пайыздан 2023-жылы 8,4 пайызга чейин) курактык топтордогу балдардын көбөйүшү байкалууда. Ошол эле учурда, ушул мезгилде 20–24 жана 25–29 жаш курактагы жаштардын санынын азайышы байкалган.

Аялдардын басымдуулугу болжол менен 40 жашта белгиленет жана 80 жаштан улуу курактагы аялдардын саны эркектердин санынан дээрлик 2 эсеге көп. Бул басымдуулук негизинен эркектердин жана аялдардын жаш курактык өлүмүндөгү айырмачылыктар менен шартталды.

БУУнун шкаласына ылайык, эгерде бардык калктагы 65 жаш жана андан улуу курактагы адамдардын үлүшү 4 пайыздан төмөн болсо, анда мындай өлкөнүн калкы жаш деп эсептелет; эгерде 4 пайыздан 7 пайызга чейинки интервалда болсо – калк карылык алдында; эгерде 7 пайыздан жогору болсо – картайган калк деп эсептелет. Кыргызстандын калкы бара-бара карылык деңгээлине жакындап бара жатат: 2024-жылдын башына карата 65 жаш жана андан улуу куракта 407,9 миң же 5,7 пайызы кыргызстандыктар (2020-жылдын башына карата – 4,8 пайызы) болушкан. Ошентсе да, бул көрсөткүч КМШ өлкөлөрүнүн башка мамлекеттеринин көрсөткүчтөрүнөн олуттуу төмөн, мисалы, Казахстан (2024-жылдын башына карата 8,8%), Азербайжан (2024-жылдын башына карата 9,1%), Орус Федерация (2024-жылдын башына карата 16,5%) жана Беларусия (2024-жылдын башына карата 17,2%) түзгөн. БУУнун болжолдоосу боюнча Кыргызстанда бул тенденция 2030-жылга карата орномок, 65 жаш жана андан улуу курактагы улгайган адамдардын үлүшү 7 пайызга жакындаган учурда.

Кыргызстандын статистикалык тажрыйбасында калктын жалпы санынын эсеби калктын эки категориясы боюнча жүргүзүлөт: туруктуу жана болгон калк. Коэффициент, пайыз, промилле жана башка өлчөмдөр менен берилген салыштырмалуу статистикалык көрсөткүчтөрдү эсептөө үчүн болгон калктын жана ошондой эле туруктуу калктын саны пайдаланылышы мүмкүн.

¹ Көз карандысыз Мамлекеттер Шериктештигинин Мамлекеттер аралык статистикалык комитетинин маалыматы (КМШ статистика комитети).

Туруктуу калк – каттоо учурунда ушул аймакта туруктуу жашаган калк, буга убактылуу жоктор деп кирет. Каттоолордун аралык мезгилде демографиялык абалды учурдагы каттоонун билдирүүлөрүн эсепке алуу менен бирге жана каттоонун маалыматтарынын негизинде туруктуу калкка кезектеги баа берилет.

■ 1.1 таблица: Туруктуу калктын саны¹

(жылдын башына карата баалоо; миң адам)

	2020	2021	2022	2023	2024
Бардык калк					
экөө тең	6 663,6	6 789,6	6 912,9	7 037,6	7 161,9
аялдар	3 367,9	3 432,1	3 495,5	3 557,3	3 619,0
эркектер	3 295,7	3 357,5	3 417,4	3 480,3	3 542,9
Шаардык калк					
экөө тең	2 236,1	2 288,1	2 395,9	2 453,7	2 496,9
аялдар	1 173,9	1 200,5	1 256,3	1 286,5	1 310,5
эркектер	1 062,2	1 087,6	1 139,6	1 167,2	1 186,4
Айылдык калк					
экөө тең	4 427,5	4 501,5	4 517,0	4 583,9	4 665,0
аялдар	2 194,0	2 231,6	2 239,2	2 270,8	2 308,5
эркектер	2 233,5	2 269,9	2 277,8	2 313,1	2 356,5

¹ 2022-жылдагы Кыргыз Республикасынын эл жана турак жай фондун каттоонун маалыматтарын эске алуу менен.

■ 1.2 график: Туруктуу калктын саны

(2024-жылдын башына карата баалоо; миң адам)

Болгон калк - каттоо учурунда ушул аймакта болгон калк, буга убактылуу жашагандар да кирет. Каттоолордун аралык мезгилде демографиялык абалды учурдагы каттоонун билдирүүлөрүн эсепке алуу менен бирге жана каттоонун маалыматтарынын негизинде болгон калкка кезектеги баа берилет.

■ 1.2 таблица: Болгон калктын саны¹

(жылдын башына карата баалоо; миң адам)

	2020	2021	2022	2023	2024
Бардык калк					
экөө тең	6 268,3	6 381,6	6 238,1	6 362,8	6 487,2
аялдар	3 187,4	3 244,2	3 161,8	3 223,6	3 285,4
эркектер	3 080,9	3 137,4	3 076,3	3 139,2	3 201,8
Шаардык калк					
экөө тең	2 208,7	2 260,3	2 368,5	2 426,2	2 469,5
аялдар	1 164,4	1 190,6	1 237,9	1 268,0	1 292,1
эркектер	1 044,3	1 069,7	1 130,6	1 158,2	1 177,4
Айылдык калк					
экөө тең	4 059,6	4 121,3	3 869,6	3 936,6	4 017,7
аялдар	2 023,0	2 053,6	1 923,9	1 955,6	1 993,3
эркектер	2 036,6	2 067,7	1 945,7	1 981,0	2 024,4

¹ 2022-жылдагы Кыргыз Республикасынын эл жана турак жай фондун каттоонун маалыматтарын эске алуу менен.

■ 1.3 таблица: Курактык топтор жана жынысы боюнча туруктуу калктын саны¹

(жылдын башына карата баалоо; адам)

	2020			2024		
	экөө тең	аялдар	эркектер	экөө тең	аялдар	эркектер
Бардык калк анын ичинде курагы, жашы:	6 663 592	3 367 906	3 295 686	7 161 910	3 619 035	3 542 875
0–4	814 442	395 855	418 587	765 417	371 825	393 592
5–9	756 124	369 222	386 902	811 431	395 409	416 022
10–14	622 242	302 266	319 976	739 073	358 920	380 153
15	114 225	54 886	59 339	133 485	64 768	68 717

(1.3 таб. уландысы)

	2020			2024		
	экөө тең	аял-дар	эркек-тер	экөө тең	аял-дар	эркек-тер
16–17	209 354	101 127	108 227	242 788	117 333	125 455
18–19	201 528	101 466	100 062	226 228	109 307	116 921
20–24	540 119	272 467	267 652	521 758	264 536	257 222
25–29	566 679	285 142	281 537	541 715	274 116	267 599
30–34	540 399	271 725	268 674	557 423	280 316	277 107
35–39	432 021	217 970	214 051	520 385	261 989	258 396
40–44	380 946	192 576	188 370	427 717	217 020	210 697
45–49	338 805	173 744	165 061	368 440	187 204	181 236
50–54	309 398	160 946	148 452	328 617	169 736	158 881
55–59	293 962	156 457	137 505	300 484	159 086	141 398
60–64	223 111	122 952	100 159	269 076	147 053	122 023
65–69	146 912	83 698	63 214	191 132	108 483	82 649
70–74	80 796	47 316	33 480	116 984	68 613	48 371
75–79	36 001	21 978	14 023	49 612	30 495	19 117
80–84	34 632	22 378	12 254	27 660	17 594	10 066
85–89	11 922	7 647	4 275	15 966	10 794	5 172
90–99	9 503	5 802	3 701	6 153	4 168	1 985
100 жаш жана андан улуулар	471	286	185	366	270	96
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:						
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер ²	2 307 033	1 122 229	1 184 804	2 449 406	1 190 922	1 258 484
эмгекке жарамдуулар ²	3 818 627	1 872 978	1 945 649	4 047 042	1 976 856	2 070 186
эмгекке жарамдуу-жаштан улуулар ²	537 932	372 699	165 233	665 462	451 257	214 205
Калктын орточо жаш урагы	27,8	28,7	26,8	28,6	29,5	27,7

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(1.3 таб. уландысы)

	2020			2024		
	экөө тең	аялдар	эркектер	экөө тең	аялдар	эркектер
Шаардык калк	2 236 121	1 173 897	1 062 224	2 496 875	1 310 531	1 186 344
<i>анын ичинде курагы, жашы:</i>						
0–4	212 965	102 024	110 941	230 737	111 358	119 379
5–9	217 056	105 988	111 068	234 275	113 503	120 772
10–14	169 550	82 968	86 582	212 919	103 371	109 548
15	33 121	15 857	17 264	40 189	19 669	20 520
16–17	63 334	31 082	32 252	72 710	35 281	37 429
18–19	72 240	37 377	34 863	73 007	35 680	37 327
20–24	192 908	99 537	93 371	202 427	105 337	97 090
25–29	213 831	113 989	99 842	201 177	106 904	94 273
30–34	198 471	104 807	93 664	207 967	110 717	97 250
35–39	159 490	84 642	74 848	199 615	106 435	93 180
40–44	147 659	78 416	69 243	171 952	92 654	79 298
45–49	129 996	71 198	58 798	147 438	79 033	68 405
50–54	117 039	64 063	52 976	130 198	71 585	58 613
55–59	108 421	60 446	47 975	116 925	65 056	51 869
60–64	79 911	46 860	33 051	99 990	57 774	42 216
65–69	56 473	34 028	22 445	72 390	43 646	28 744
70–74	32 408	20 044	12 364	46 421	28 424	17 997
75–79	13 024	8 661	4 363	20 188	12 950	7 238
80–84	11 474	7 773	3 701	9 644	6 505	3 139
85–89	3 547	2 230	1 317	5 056	3 546	1 510
90–99	3 060	1 828	1 232	1 492	994	498
100 жаш жана андан улуулар	143	79	64	158	109	49
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:						
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер ²	632 692	306 837	325 855	718 120	347 901	370 219

(1.3 таб. уландысы)

	2020			2024		
	экөө тең	аял-дар	эркек-тер	экөө тең	аял-дар	эркек-тер
эмгекке жарамдуулар ²	1 402 145	722 323	679 822	1 523 743	782 928	740 815
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар ²	201 284	144 737	56 547	255 012	179 702	75 310
Калктын орточо жаш курагы	30,1	31,3	28,6	30,7	32,0	29,2
Айылдык калк	4 427 471	2 194 009	2 233 462	4 665 035	2 308 504	2 356 531
<i>анын ичинде курагы, жашы:</i>						
0–4	601 477	293 831	307 646	534 680	260 467	274 213
5–9	539 068	263 234	275 834	577 156	281 906	295 250
10–14	452 692	219 298	233 394	526 154	255 549	270 605
15	81 104	39 029	42 075	93 296	45 099	48 197
16–17	146 020	70 045	75 975	170 078	82 052	88 026
18–19	129 288	64 089	65 199	153 221	73 627	79 594
20–24	347 211	172 930	174 281	319 331	159 199	160 132
25–29	352 848	171 153	181 695	340 538	167 212	173 326
30–34	341 928	166 918	175 010	349 456	169 599	179 857
35–39	272 531	133 328	139 203	320 770	155 554	165 216
40–44	233 287	114 160	119 127	255 765	124 366	131 399
45–49	208 809	102 546	106 263	221 002	108 171	112 831
50–54	192 359	96 883	95 476	198 419	98 151	100 268
55–59	185 541	96 011	89 530	183 559	94 030	89 529
60–64	143 200	76 092	67 108	169 086	89 279	79 807
65–69	90 439	49 670	40 769	118 742	64 837	53 905
70–74	48 388	27 272	21 116	70 563	40 189	30 374
75–79	22 977	13 317	9 660	29 424	17 545	11 879
80–84	23 158	14 605	8 553	18 016	11 089	6 927
85–89	8 375	5 417	2 958	10 910	7 248	3 662
90–99	6 443	3 974	2 469	4 661	3 174	1 487
100 жаш жана андан улуулар	328	207	121	208	161	47

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

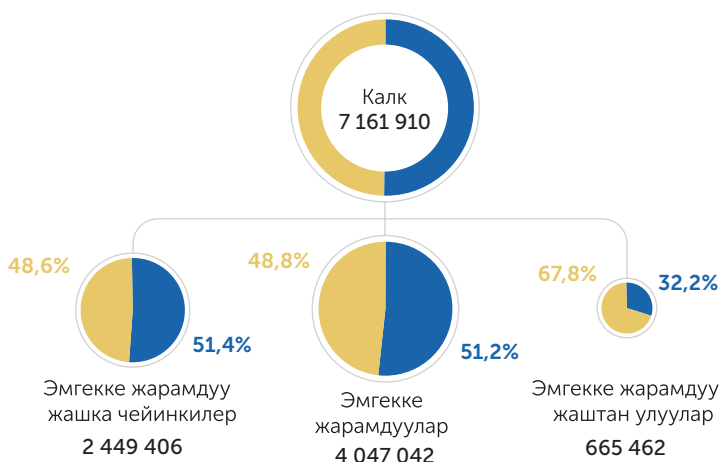
(1.3 таб. уландысы)

	2020			2024		
	экөө тең	аялдар	эркектер	экөө тең	аялдар	эркектер
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:						
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер ²	1 674 341	815 392	858 949	1 731 286	843 021	888 265
эмгекке жарамдуулар ²	2 416 482	1 150 655	1 265 827	2 523 299	1 193 928	1 329 371
эмгекке жарамдуу-жаштан улуулар ²	336 648	227 962	108 686	410 450	271 555	138 895
Калктын орточо жаш курагы	26,7	27,3	26,1	27,5	28,1	26,9

¹ 2022-жылдагы Кыргыз Республикасынын эл жана турак жай фондун каттоонун маалыматтарын эске алуу менен.

² Мында жана мындан ары эмгекке жарамдуу жашка чейинки калктын санына 0-15 жаштагы балдар жана өспүрүмдөр, эмгекке жарамдуу калктын санына 16-62 жаштагы эркектер жана 16-57 жаштагы аялдар кирет; эмгекке жарамдуу жаштан улууларга 63 жаш жана андан улуу курактагы эркектер, 58 жаш жана андан улуу курактагы аялдар кирет.

■ 1.3 график: Жынысы боюнча туруктуу калктын саны (2024-жылдын 1-январына карата баалоо; адам)

■ 1.4 таблица: Аймактар жана жаш курактык топтор боюнча аялдар жана эркектердин санынын катышы¹

(жылдын башына карата баалоо)

	Калктын жалпы санында аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1 000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2020	2024	2020	2024
Кыргыз Республикасы	50,5	50,5	979	979
<i>анын ичинде жаш курагы, жашы:</i>				
0–4	48,6	48,6	1 057	1 059
5–9	48,8	48,7	1 048	1 052
10–14	48,6	48,6	1 059	1 059
15	48,1	48,5	1 081	1 061
16–17	48,3	48,3	1 070	1 069
18–19	50,3	48,3	986	1 070
20–24	50,4	50,7	982	972
25–29	50,3	50,6	987	976
30–34	50,3	50,3	989	989
35–39	50,5	50,3	982	986
40–44	50,6	50,7	978	971
45–49	51,3	50,8	950	968
50–54	52,0	51,7	922	936
55–59	53,2	52,9	879	889
60–64	55,1	54,7	815	830
65–69	57,0	56,8	755	762
70–74	58,6	58,7	708	705
75–79	61,0	61,5	638	627
80 жаш жана андан улуулар	63,9	65,5	565	528
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:				
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	48,6	48,6	1 056	1 057

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(1.4 таб. уландысы)

	Калктын жалпы санында аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1 000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2020	2024	2020	2024
эмгекке жарамдуулар	49,0	48,8	1 039	1 047
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	69,3	67,8	443	475
Баткен облусу	49,5	49,4	1 022	1 023
<i>анын ичинде жаш курагы, жашы:</i>				
0–4	48,0	47,8	1 083	1 092
5–9	48,8	48,8	1 050	1 051
10–14	48,0	48,5	1 084	1 063
15	45,9	47,0	1 177	1 128
16–17	46,9	46,8	1 133	1 137
18–19	49,3	46,3	1 029	1 159
20–24	49,2	49,8	1 031	1 010
25–29	49,2	49,4	1 034	1 026
30–34	49,8	49,8	1 010	1 009
35–39	49,8	49,4	1 009	1 022
40–44	50,2	49,5	993	1 021
45–49	50,1	50,3	996	989
50–54	51,9	50,3	926	987
55–59	52,5	52,9	904	891
60–64	52,8	52,8	896	894
65–69	55,1	54,3	816	842
70–74	55,8	56,5	793	770
75–79	50,3	57,0	988	755
80 жаш жана андан улуулар	57,2	58,9	749	698
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:				
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	48,2	48,3	1 076	1 072

(1.4 таб. уландысы)

	Калктын жалпы санында аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1 000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2020	2024	2020	2024
эмгекке жарамдуулар	48,2	47,9	1 074	1 090
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	66,7	65,6	499	525
Жалал-Абад облусу	49,8	49,7	1 010	1 014
<i>анын ичинде жаш курагы, жашы:</i>				
0–4	48,6	48,5	1 058	1 064
5–9	48,8	48,5	1 051	1 060
10–14	48,6	48,7	1 058	1 054
15	47,4	48,8	1 110	1 048
16–17	49,3	48,1	1 029	1 078
18–19	48,9	48,3	1 043	1 070
20–24	50,1	49,7	997	1 010
25–29	49,5	50,0	1 021	998
30–34	49,3	48,9	1 028	1 046
35–39	49,7	49,4	1 011	1 026
40–44	49,2	49,4	1 034	1 023
45–49	49,8	49,5	1 009	1 022
50–54	51,0	50,1	959	997
55–59	52,7	52,2	899	917
60–64	53,8	53,7	860	863
65–69	54,4	54,8	839	826
70–74	56,1	56,4	781	773
75–79	57,5	60,1	740	663
80 жаш жана андан улуулар	60,7	61,5	648	627
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:				
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	48,6	48,6	1 058	1 059

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(1.4 таб. уландысы)

	Калктын жалпы санында аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1 000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2020	2024	2020	2024
эмгекке жарамдуулар	48,2	47,9	1 073	1 087
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	67,9	66,1	473	512
Ысык-Көл облусу <i>анын ичинде жаш курагы, жашы:</i>	50,1	50,0	995	1 000
0–4	49,1	48,7	1 036	1 053
5–9	49,3	49,0	1 029	1 039
10–14	49,1	49,2	1 038	1 034
15	48,9	48,6	1 045	1 057
16–17	48,6	49,0	1 057	1 040
18–19	50,5	49,1	979	1 038
20–24	49,6	50,3	1 015	987
25–29	48,5	48,9	1 061	1 044
30–34	48,4	48,4	1 066	1 068
35–39	49,1	48,1	1 037	1 078
40–44	50,0	49,0	999	1 041
45–49	49,5	49,4	1 019	1 023
50–54	50,0	49,6	998	1 015
55–59	52,4	51,5	907	942
60–64	53,9	54,1	857	848
65–69	55,8	55,3	792	810
70–74	56,6	57,9	767	728
75–79	65,7	60,4	522	657
80 жаш жана андан улуулар	66,9	69,4	495	441
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:				
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	49,1	49,0	1 035	1 042

(1.4 таб. уландысы)

	Калктын жалпы санында аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1 000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2020	2024	2020	2024
эмгекке жарамдуулар	47,6	47,4	1 101	1 109
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	68,7	66,5	455	503
Нарын облусу	49,5	49,4	1 021	1 025
<i>анын ичинде жаш курагы, жашы:</i>				
0–4	49,3	49,3	1 030	1 028
5–9	49,2	49,0	1 035	1 041
10–14	49,1	49,0	1 035	1 039
15	48,2	50,2	1 074	992
16–17	48,7	48,6	1 053	1 059
18–19	50,4	48,4	984	1 064
20–24	49,3	50,2	1 027	994
25–29	46,8	47,9	1 137	1 088
30–34	47,9	47,1	1 087	1 123
35–39	48,8	47,0	1 048	1 127
40–44	49,1	48,6	1 036	1 059
45–49	47,2	49,0	1 119	1 040
50–54	48,3	47,1	1 069	1 124
55–59	51,0	48,9	960	1 047
60–64	53,3	52,4	875	907
65–69	56,2	55,8	780	791
70–74	58,5	59,1	708	693
75–79	57,3	59,7	745	674
80 жаш жана андан улуулар	65,1	66,5	536	504
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:				
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	49,1	49,2	1 035	1 033

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(1.4 таб. уландысы)

	Калктын жалпы санында аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1 000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2020	2024	2020	2024
эмгекке жарамдуулар	46,9	46,6	1 132	1 145
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	68,2	66,6	467	502
Ош облусу	49,6	49,6	1 014	1 016
<i>анын ичинде жаш курагы, жашы:</i>				
0–4	49,0	49,0	1 040	1 041
5–9	48,9	48,9	1 046	1 046
10–14	48,5	48,5	1 062	1 062
15	48,7	48,5	1 054	1 061
16–17	48,0	48,9	1 082	1 046
18–19	50,4	48,3	985	1 071
20–24	50,3	50,6	989	978
25–29	49,1	49,5	1 038	1 019
30–34	49,1	48,6	1 036	1 059
35–39	48,5	48,9	1 060	1 046
40–44	49,0	49,1	1 043	1 037
45–49	49,5	49,0	1 019	1 039
50–54	50,6	50,0	975	1 001
55–59	51,9	51,4	927	947
60–64	53,5	52,8	871	896
65–69	54,3	54,5	842	835
70–74	55,6	56,1	799	784
75–79	56,5	58,4	769	711
80 жаш жана андан улуулар	60,2	61,5	660	626
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:				
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	48,8	48,8	1 048	1 050

(1.4 таб. уландысы)

	Калктын жалпы санында аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1 000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2020	2024	2020	2024
эмгекке жарамдуулар	48,0	47,7	1 084	1 095
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	67,6	66,1	479	512
Талас облусу	49,5	49,5	1 021	1 020
<i>анын ичинде жаш курагы, жашы:</i>				
0–4	48,9	49,4	1 044	1 023
5–9	48,7	48,9	1 053	1 047
10–14	48,5	48,4	1 061	1 067
15	48,2	48,1	1 076	1 079
16–17	47,5	48,1	1 107	1 077
18–19	50,0	48,4	998	1 064
20–24	49,8	50,4	1 006	985
25–29	48,4	49,0	1 068	1 041
30–34	49,2	48,2	1 031	1 073
35–39	48,6	48,8	1 056	1 051
40–44	48,1	48,1	1 081	1 080
45–49	47,2	48,0	1 117	1 084
50–54	50,1	47,7	994	1 096
55–59	52,1	51,4	921	945
60–64	53,6	53,6	865	866
65–69	55,2	54,6	813	830
70–74	58,1	57,3	722	746
75–79	60,5	61,6	654	622
80 жаш жана андан улуулар	63,4	65,2	576	535
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:				
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	48,7	48,8	1 054	1 048

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(1.4 таб. уландысы)

	Калктын жалпы санында аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1 000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2020	2024	2020	2024
эмгекке жарамдуулар	47,4	47,2	1 111	1 118
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	67,4	66,0	483	514
Чүй облусу	50,3	50,3	987	987
<i>анын ичинде жаш курагы, жашы:</i>				
0–4	48,8	48,8	1 050	1 047
5–9	48,8	49,0	1 051	1 041
10–14	48,1	48,3	1 079	1 072
15	48,4	48,5	1 066	1 062
16–17	47,0	47,8	1 126	1 093
18–19	49,0	47,6	1 042	1 101
20–24	49,8	49,4	1 007	1 023
25–29	49,6	50,1	1 016	997
30–34	49,5	50,5	1 022	979
35–39	49,6	49,0	1 015	1 039
40–44	48,9	49,1	1 044	1 037
45–49	51,2	49,4	954	1 024
50–54	52,2	51,8	917	930
55–59	53,3	53,1	877	882
60–64	54,9	54,8	821	824
65–69	57,4	56,8	743	761
70–74	57,4	58,5	741	710
75–79	61,4	61,8	629	619
80 жаш жана андан улуулар	69,7	68,0	435	470
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:				
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	48,6	48,7	1 059	1 054
эмгекке жарамдуулар	48,1	47,9	1 077	1 087

(1.4 таб. уландысы)

	Калктын жалпы санында аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1 000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2020	2024	2020	2024
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	69,1	67,6	446	480
Бишкек ш.	54,5	54,8	833	825
<i>анын ичинде жаш курагы, жашы:</i>				
0–4	47,3	47,6	1 112	1 100
5–9	48,6	48,1	1 060	1 081
10–14	49,1	48,4	1 038	1 067
15	48,4	48,4	1 064	1 065
16–17	48,7	48,7	1 055	1 051
18–19	53,5	49,1	871	1 035
20–24	54,0	54,2	851	846
25–29	54,9	56,0	821	786
30–34	55,5	55,8	803	791
35–39	55,6	56,2	798	780
40–44	55,9	56,9	789	758
45–49	56,9	56,4	758	772
50–54	56,1	57,0	784	753
55–59	56,6	56,7	768	763
60–64	61,4	59,9	627	670
65–69	63,7	63,6	570	573
70–74	66,1	64,8	513	542
75–79	69,8	67,1	433	491
80 жаш жана андан улуулар	66,7	71,8	498	394
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:				
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	48,3	48,0	1 072	1 082
эмгекке жарамдуулар	53,7	53,9	861	855
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	74,3	73,4	345	363
Ош ш.	49,2	48,9	1 031	1 046
<i>анын ичинде жаш курагы, жашы:</i>				
0–4	47,7	48,6	1 098	1 058
5–9	48,8	48,6	1 048	1 059

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(1.4 таб. уландысы)

	Калктын жалпы санында аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен		1 000 аялга туура келген эркектер, адам	
	2020	2024	2020	2024
10–14	49,0	48,5	1 039	1 061
15	47,8	48,7	1 091	1 055
16–17	50,9	49,1	964	1 038
18–19	50,5	50,5	981	978
20–24	46,7	48,2	1 142	1 076
25–29	50,1	46,4	994	1 156
30–34	46,9	47,7	1 134	1 095
35–39	48,1	48,7	1 080	1 053
40–44	47,8	47,6	1 090	1 100
45–49	49,6	47,2	1 016	1 119
50–54	51,1	50,1	958	997
55–59	52,2	51,5	916	941
60–64	53,0	51,7	886	936
65–69	53,3	54,8	877	825
70–74	55,1	54,6	815	832
75–79	59,9	58,0	670	723
80 жаш жана андан улуулар	61,7	61,9	620	616
Калктын жалпы санынын ичинен жаш куракта:				
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	48,5	48,6	1 063	1 059
эмгекке жарамдуулар	47,4	46,6	1 108	1 144
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	67,8	66,3	476	507

¹ 2022-жылдагы Кыргыз Республикасынын эл жана турак жай фондун каттоонун маалыматтарын эске алуу менен.

2024-жылдын башына карата республиканын калкы үчүн мүнөздүү болгон эркектердин санынан аялдардын санынын жогорлашуу сакталып, 76,2 миң адамды (2019-жылдын башына карата 72,2 миң адам) түздү. 2020-жылдын жана 2024-жылдын башына карата 1 000 аялга 979 эркек туура келди.

■ 1.5 таблица: Аймактар жана негизги жаш курактык топтор
 боюнча туруктуу калктын саны
 (2024-жылдын башына карата баало)

	Экөө тең	Аялдар	Эркектер	Салыштырма	
				салмак, пайыз менен	аялдар эркектер
Кыргыз Республикасы	7 161 910	3 619 035	3 542 875	50,5	49,5
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	2 449 406	1 190 922	1 258 484	48,6	51,4
эмгекке жарамдуулар	4 047 042	1 976 856	2 070 186	48,8	51,2
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	665 462	451 257	214 205	67,8	32,2
Баткен облусу	583 362	288 429	294 933	49,4	50,6
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	230 913	111 461	119 452	48,3	51,7
эмгекке жарамдуулар	305 537	146 213	159 324	47,9	52,1
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	46 912	30 755	16 157	65,6	34,4
Жалал-Абад облусу	1 335 841	663 337	672 504	49,7	50,3
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	519 531	252 335	267 196	48,6	51,4
эмгекке жарамдуулар	707 284	338 912	368 372	47,9	52,1
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	109 026	72 090	36 936	66,1	33,9
Ысык-Көл облусу	544 364	272 116	272 248	50,0	50,0
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	185 752	90 949	94 803	49,0	51,0
эмгекке жарамдуулар	300 410	142 440	157 970	47,4	52,6
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	58 202	38 727	19 475	66,5	33,5
Нарын облусу	312 068	154 100	157 968	49,4	50,6
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	106 596	52 429	54 167	49,2	50,8

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(1.5 таб. уландысы)

	Экөө тең	Аялдар	Эркектер	Салыштырма	
				салмак, аялдар	пайыз менен эркектер
эмгекке жарамдуулар	176 079	82 103	93 976	46,6	53,4
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	29 393	19 568	9 825	66,6	33,4
Ош облусу	1 490 054	739 143	750 911	49,6	50,4
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	579 137	282 521	296 616	48,8	51,2
эмгекке жарамдуулар	792 599	378 355	414 244	47,7	52,3
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	118 318	78 267	40 051	66,1	33,9
Талас облусу	277 144	137 211	139 933	49,5	50,5
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	103 451	50 511	52 940	48,8	51,2
эмгекке жарамдуулар	148 709	70 202	78 507	47,2	52,8
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	24 984	16 498	8 486	66,0	34,0
Чүй облусу	1 086 842	547 002	539 840	50,3	49,7
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	357 595	174 105	183 490	48,7	51,3
эмгекке жарамдуулар	609 831	292 211	317 620	47,9	52,1
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	119 416	80 686	38 730	67,6	32,4
Бишкек ш.	1 165 497	638 479	527 018	54,8	45,2
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	252 043	121 054	130 989	48,0	52,0
эмгекке жарамдуулар	784 537	422 855	361 682	53,9	46,1
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	128 917	94 570	34 347	73,4	26,6
Ош ш.	366 738	179 218	187 520	48,9	51,1
эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер	114 388	55 557	58 831	48,6	51,4
эмгекке жарамдуулар	222 056	103 565	118 491	46,6	53,4
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	30 294	20 096	10 198	66,3	33,7

Өлкөнүн калкынын маанилүү мүнөздөмөсү үч негизги жаш курактык топтун катышы болуп саналат: эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер (балдар жана өспүрүмдөр), эмгекке жарамдуу жана эмгекке жарамдуу жаштан улуулар.

2024-жылдын башына карата калктын 34,2 пайызын эмгекке жарамдуу жашка чейинкилер (балдар жана өспүрүмдөр), 56,5 пайызды – эмгекке жарамдуу жаш курактагы адамдар жана 9,3 пайызды – эмгекке жарамдуу жаш курактан улуу адамдар түзүштү.

Эмгекке жарамдуу курактагы калктын санынын динамикасында карама-каршы тенденция белгиленди, бул эмгекке жарамдуу куракка киришүү болсо аз сандагы жаштардын мууну бул 1990-жылдардын аягында туулгандар, анткени өлкөдө төрөттүн кыскарышы белгиленген.

Эмгекке жарамдуу курактагы калктын үлүшүнүн азайышынын натыйжасында демографиялык жүктөмдүн коэффициенти (эмгекке жарамдуу курактагы калктын 1 000 алганда эмгекке жарамдуу жашка чейинки жана улуу калктын санынын катышы) бир аз жогорулады, ал 2024-жылдын башына карата 770 адамды (2020-ж. башына карата – 743 адам) түзгөн.

Муну менен катар, эмгекке жарамдуу жаштан улуу курактагы адамдардын санынын жыл сайын көбөйүү тенденциясы байкалууда. 2024-жылдын башына карата бул топтогу жашоочулардын негизги бөлүгүн аялдар (451,3 миң аял жана 214,2 миң эркек) түзөт, анткени алардын жашоо узактыгы эркектерге караганда узак болот. Мындан сырткары аялдардын пенсиялык жаш курагы беш жылга эрте. Демек, 2024-жылдын башына карата аялдардын үлүшү эмгекке жарамдуу жаштан улуулар арасында 12,5 пайызды, эркектердин арасында 6,0 пайызды түздү.

Төрөлгөндө жашоонун күтүлгөн узактыгы же жаңы төрөлгөн ымыркай, өлүм курактык көрсөткүчтөрү анын бардык кийинки жашоосунда өзгөрүүсүз калган шартта жашай ала турган жашынын орточо саны.

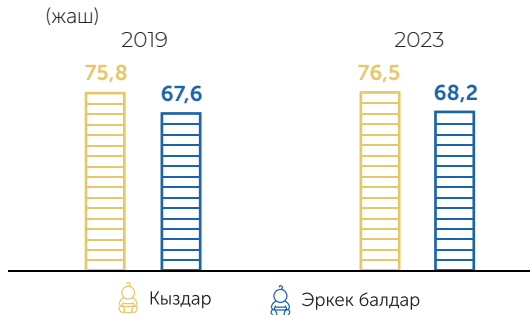
■ 1.6 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгы
(жаш)

	Жылдар	Экөө тең	Кыздар	Эркек балдар
Кыргыз Республикасы	2019	71,5	75,8	67,6
	2020	71,7	76,0	67,8
	2021	71,8	76,1	67,9
	2022	71,9	76,3	68,0
	2023	72,0	76,5	68,2
Баткен облусу	2019	71,2	73,8	68,7
	2020	71,3	73,9	68,9
	2021	71,4	74,0	69,0
	2022	71,5	74,1	69,1
Жалал-Абад облусу	2019	71,4	75,1	68,2
	2020	71,5	75,2	68,3
	2021	71,7	75,4	68,4
	2022	71,8	75,6	68,5
Ысык-Көл облусу	2019	69,1	74,5	64,4
	2020	69,2	74,6	64,5
	2021	69,3	74,7	64,6
	2022	69,4	74,8	64,7
Нарын облусу	2019	68,7	74,1	64,4
	2020	68,8	74,2	64,5
	2021	68,9	74,3	64,6
	2022	69,0	74,4	64,8
Ош облусу	2019	71,8	75,3	68,7
	2020	72,0	75,4	68,9
	2021	72,0	75,5	69,1
	2022	72,1	75,6	69,2
Талас облусу	2019	70,5	75,1	66,5
	2020	70,7	75,3	66,6
	2021	70,8	75,4	66,7
	2022	70,9	75,6	66,8
	2023	71,0	75,8	67,0

(1.6 таб. уландысы)

	Жылдар	Экөө тең	Кыздар	Эркек балдар
Чүй облусу	2019	69,9	74,6	65,7
	2020	70,1	74,8	65,9
	2021	70,3	74,9	66,0
	2022	70,4	75,0	66,2
	2023	70,5	75,2	66,4
Бишкек ш.	2019	74,6	79,0	69,9
	2020	74,8	79,1	70,1
	2021	75,0	79,2	70,1
	2022	75,1	79,4	70,3
	2023	75,3	79,5	70,5
Ош ш.	2019	68,0	72,7	64,2
	2020	68,1	72,8	64,4
	2021	68,2	72,9	64,5
	2022	68,3	73,0	64,7
	2023	68,4	73,1	64,8

■ 1.4 график: Жынысы боюнча төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгы

2023-жылы төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгы кыздар үчүн – 76,5 жылды, эркек балдар үчүн – 68,2 жылды түзгөн. Демек, төрөлгөндөгү жашоонун күтүлгөн узактыгынын көрсөткүчү дагы деле гендердик айырмачылыгы 8 жылды түзөт. Бул жашоонун узактыгындагы айрыма жыныстык өлүмдүн деңгээлинин айырмачылыгы менен байланыштуу: эркектердин өлүмүнүн көрсөткүчү аялдарга караганда 1,7 эсеге жогору. Аялдардын 90 пайызга жакыны пенсия курагына чейин жашашы ыктымал, эркектердин 80 пайызына жакын. Азыркы 60 жаштагы аялдар дагы 20 жыл, эркектер 14 жыл жашашы мүмкүн болот.

■ 1.7 таблица: Жашаган жери боюнча төрөлгөндөрдүн саны

Жыл-дар	Адам			Калктын 1 000ине		
	бардыгы	шаар жерлери	айыл жерлери	бардыгы	шаар жерлери	айыл жерлери
2019	173 484	65 916	107 568	26,3	29,9	24,5
2020	158 112	60 506	97 606	23,5	26,7	21,9
2021	150 164	64 017	86 147	21,9	27,3	19,1
2022	150 225	61 229	88 996	21,5	25,3	19,6
2023	145 977	40 361	105 616	20,6	16,3	22,8

2000-жылдардын башынан бери өлкөдө төрөлүүнүн өсүшү белгиленген, ал эң жогорку көрсөткүчү 2019-жылга туура келип, ал 173,5 миң төрөткө жеткен. Бирок, 2020-жылдан тартып төрөлгөндөрдүн саны 158,1 миңге чейин азайганы байкалган. 2023-жылы төрөттүн өсүшү бир аз төмөндөп 146,0 миң бала түздү. Орточо республика боюнча төрөттүн жалпы коэффициенти калктын 1 000ине 20,6 жаңы төрөлгөн ымыркайлар түзгөн (2019-жылы – 26,3).

■ 1.8 таблица: Жашаган жери жана жынысы боюнча төрөлгөндөрдүн саны

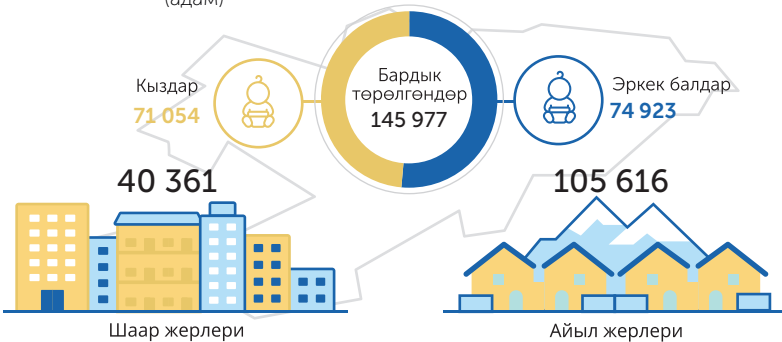
	2019	2020	2021	2022	2023
Адам					
Бардыгы					
экөө тең	173 484	158 112	150 164	150 225	145 977
кыздар	84 719	76 958	72 675	72 890	71 054
эркек балдар	88 765	81 154	77 489	77 335	74 923
Шаар жерлери					
экөө тең	65 916	60 506	64 017	61 229	40 361
кыздар	32 025	29 490	31 062	29 616	19 711
эркек балдар	33 891	31 016	32 955	31 613	20 650
Айыл жерлери					
экөө тең	107 568	97 606	86 147	88 996	105 616
кыздар	52 694	47 468	41 613	43 274	51 343
эркек балдар	54 874	50 138	44 534	45 722	54 273
Калктын 1 000ине					
Бардыгы					
экөө тең	26,3	23,5	21,9	21,5	20,6
кыздар	25,4	22,6	21,0	20,7	19,8
эркек балдар	27,2	24,4	22,9	22,4	21,3

(1,8 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Шаар жерлери					
экөө тең	29,9	26,7	27,3	25,3	16,3
кыздар	27,6	24,8	25,3	23,3	15,2
эркек балдар	32,3	28,9	29,6	27,4	17,5
Айыл жерлери					
экөө тең	24,5	21,9	19,1	19,6	22,8
кыздар	24,3	21,5	18,6	19,2	22,4
эркек балдар	24,8	22,3	19,6	19,9	23,2

■ 1.5 график: Жашаган жери жана жынысы боюнча төрөлгөндөрдүн саны

(адам)

■ 1.9 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча төрөлгөндөрдүн саны

(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы					
экөө тең	173 484	158 112	150 164	150 225	145 977
кыздар	84 719	76 958	72 675	72 893	71 054
эркек балдар	88 765	81 154	77 489	77 332	74 923
Баткен облусу					
экөө тең	15 480	14 144	13 056	13 656	14 683
кыздар	7 641	6 855	6 441	6 581	7 052
эркек балдар	7 839	7 289	6 615	7 075	7 631

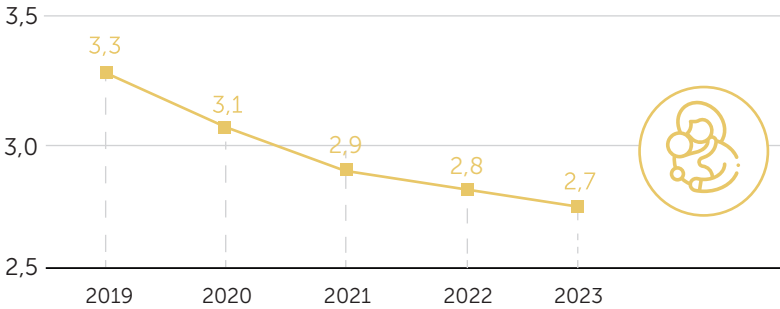
Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(1.9 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жалал-Абад облусу					
экөө тең	32 251	30 061	28 358	28 195	30 838
кыздар	16 024	14 572	13 560	13 597	15 041
эркек балдар	16 227	15 489	14 798	14 598	15 797
Ысык-Көл облусу					
экөө тең	10 557	9 938	9 119	9 029	10 408
кыздар	5 075	4 810	4 461	4 372	4 974
эркек балдар	5 482	5 128	4 658	4 657	5 434
Нарын облусу					
экөө тең	6 034	5 701	5 090	4 734	7 278
кыздар	2 986	2 800	2 469	2 354	3 542
эркек балдар	3 048	2 901	2 621	2 380	3 736
Ош облусу					
экөө тең	35 305	32 716	28 148	29 813	35 125
кыздар	17 131	15 907	13 561	14 584	17 156
эркек балдар	18 174	16 809	14 587	15 229	17 969
Талас облусу					
экөө тең	6 007	5 785	5 213	5 153	6 145
кыздар	2 933	2 860	2 606	2 551	3 069
эркек балдар	3 074	2 925	2 607	2 602	3 076
Чүй облусу					
экөө тең	24 617	21 710	19 849	19 876	21 670
кыздар	11 969	10 608	9 657	9 651	10 602
эркек балдар	12 648	11 102	10 192	10 225	11 068
Бишкек ш.					
экөө тең	29 625	26 143	27 489	27 460	12 980
кыздар	14 340	12 725	13 199	13 242	6273
эркек балдар	15 285	13 418	14 287	14 218	6707
Ош ш.					
экөө тең	13 608	11 914	13 845	12 309	6 850
кыздар	6 620	5 821	6 721	5 961	3345
эркек балдар	6 988	6 093	7 124	6 348	3505

Республикада жыл сайын 100 кызга 105–106 эркек балдар төрөлөт.

■ 1.6 график: Төрөлүүнүн жалпыланган коэффициенти
(бир аялга төрөлгөн балдардын орточо саны)

Эл аралык тажрыйбада өлкөлөр боюнча төрөттүн деңгээлин өлчөө үчүн фертилдүүлүк коэффициенти колдонулат. Төрөттүн жалпыланган коэффициенти же аялдардын фертилдүүлүк коэффициенти (бир аялдын репродуктивдүү мезгил ичинде төрөгөн балдардын орточо саны) олуттуу төмөндөдү 2019-жылы 3,3 баладан 2023-жылы 2,7 балага чейин азайды. Калктын жөнөкөй көбөйүүсүн камсыздоо үчүн бул көрсөткүчтүн белгиси 2,1 деңгээлинен төмөн болбошу керек. Демек, Кыргызстанда КМШнын көпчүлүк өлкөлөрүнөн айырмаланып, төрөттүн жөнөкөй көбөйүү деңгээлине чейин түшкөн учурда, калктын кеңири көбөйүшү камсыздалууда.

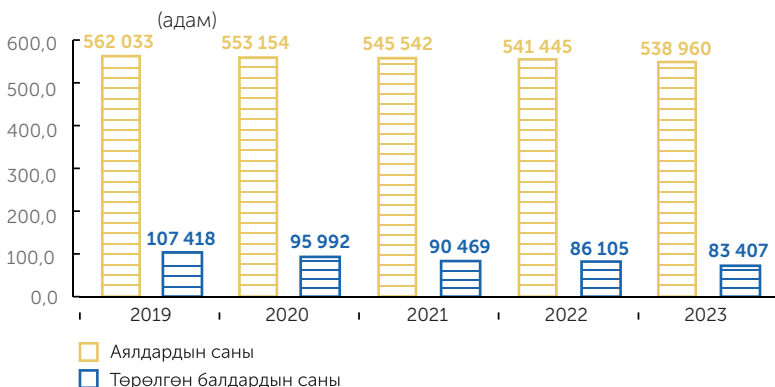
■ 1.10 таблица: Жашаган жери боюнча аялдардын айрым курактык топто төрөлгөн балдардын саны
(тиешелүү жаштагы 1 000 аялга)

	Аялдардын жаш курагы боюнча төрөлгөн балдардын саны, жашы		
	15–17	18–19	20–49
Бардыгы			
2019	5,7	87,3	119,6
2020	4,3	81,1	108,2
2021	3,6	72,6	102,1
2022	3,0	72,5	97,5
2023	2,8	71,4	93,3

(1.10 таб. уландысы)

	Аялдардын жаш курагы боюнча төрөлгөн балдардын саны, жашы		
	15–17	18–19	20–49
Шаар жерлери			
2019	6,8	99,2	121,6
2020	5,1	90,6	111,3
2021	4,3	91,6	114,4
2022	3,4	67,4	100,1
2023	2,5	49,1	64,5
Айыл жерлери			
2019	5,3	82,6	118,4
2020	4,0	77,3	106,3
2021	3,3	64,7	94,4
2022	2,8	75,5	95,7
2023	2,9	83,0	112,7

■ 1.7 график: 20-29 жаш курактагы аялдардын орточо жылдык саны жана алардан төрөлгөн балдардын саны¹

¹ 2022-жылдагы Кыргыз Республикасынын эл жана турак жай фондун каттоонун маалыматтарын эске алуу менен

Жаш муундун жашоо образынын жана стилинин өзгөрүүсү никеге чейинки жаш курактагы (15–17 жаш) аялдардын төрөттөрүнүн санынын азайышын божомолдойт. Акыркы жылдары никеге чейинки курактагы (15–17-жаштагы) кыздардын төрөттөрүнүн көрсөткүчтөрү 2019-жылы ушул курактагы кыздардын 1 000ине 5,7 баладан 2023-жылы 2,8 балага чейин азайган (дээрлик 2 эсеге). Ошондой эле 18–19 жаш курактагы топтогу аялдардын төрөттү кыскарды: 2019-жылы ушул курактагы аялдардын 1 000ине 87,3 баладан 2023-жылы 71,4 балага чейин.

■ 1.8 график: 15-19 жаш курактагы аялдарда төрөлгөн балдардын саны
(тиешелүү жаштагы 1 000 аялга)

■ 1.11 таблица: Аймактар боюнча никеге чейинки курактагы
(15-17 жаш) аялдарда төрөлгөн балдардын саны
(ушул жаштагы аялдардын 1 000ине төрөлгөндөрдүн саны)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	5,7	4,3	3,6	3,0	2,7
Баткен облусу	2,0	1,1	0,3	1,3	1,0
Жалал-Абад облусу	5,0	4,3	4,1	3,3	3,0
Ысык-Көл облусу	5,5	3,3	5,4	2,7	2,6
Нарын облусу	4,8	3,2	3,7	1,4	2,3
Ош облусу	3,6	2,5	1,5	2,7	2,3
Талас облусу	7,4	5,6	4,0	3,6	2,7
Чүй облусу	12,0	9,5	7,6	5,1	4,6
Бишкек ш.	6,9	4,9	3,6	2,7	1,9
Ош ш.	5,2	4,7	1,7	2,8	2,7

Никеге чейинки жаш курактагы кыздардын төрөттүнүн эң жогорку көрсөткүчү Чүй жана Жалал-Абад облустарында байкалган, 2023-жылы бул республикалык көрсөткүчтөн 1,7–1,1 эсеге жогору жана 15–17 жаш курактагы кыздардын 1 000ине, тиешелүүлүгүнө жараша, 4,6 жана 3,0 жаңы төрөлгөн ымыркайларды түзгөн.

■ 1.12 таблица: Жашаган жери боюнча бала төрөлгөндө эненин орточо жаш курагы (жаш)

Жыл-дар	Бала төрөлгөндө эненин орточо жаш курагы		
	бардыгы	шаар жерлери	айыл жерлери
2019	28,0	27,8	28,1
2020	28,1	27,8	28,1
2021	28,1	27,6	28,3
2022	28,4	28,9	28,1
2023	28,3	28,9	28,1

2023-жылы бала төрөлгөндө эненин орточо жашы мурунку жылдарга салыштырмалуу бир аз төмөндөп, 28,3 жашты түздү (2022-жылы – 28,4 жаш). Ошол эле учурда шаар жерлеринде бул көрсөткүч 2019-жылы 27,8 жаштан 2023-жылы 28,9 жашка чейин көбөйгөн, ошол эле учурда айыл жерлеринде бул мезгил ичинде ал дээрлик өзгөргөн эмес жана 28,1 жашты түздү. Кыргыз Республикасында никеге туруунун эң төмөнкү курагы Үй – бүлө кодексинде (2003-ж.) эркектер жана аялдар үчүн 18 жаш белгиленген. Ушуга байланыштуу, 18 жашка чейинки аялдардын жаш курагы балдардын төрөлүшү үчүн эрте деп аныкталган.

■ 1.13 таблица: Эненин нике абалы боюнча төрөлгөн балдардын саны

Жыл-дар	Төрөлгөндөрдүн бардыгы, адам	Катталган никеде турбаган аялдарда төрөлгөн балдардын саны, адам	Катталган никеде турбаган аялдарда төрөлгөн балдардын салыштырма салмагы жалпы төрөлгөн балдардын санына карата, пайыз менен
2019	173 484	37 760	21,0
2020	158 112	30 016	19,0
2021	150 164	27 713	18,5
2022	150 225	34 978	23,3
2023	145 977	11 796	8,1

Өткөн беш жыл ичинде катталган никеде турбаган энелерде, төрөлгөндөрдүн жалпы санынын ичинен жаңы төрөлгөндөрдүн 8 пайыздан баштап 23 пайызга чейин ЖААК органдары тарабынан жыл сайын катталып турат. 2023-жылы юридикалык эмес никеде төрөлгөн балдардын санынын ичинен 1,8 миң баланы (15 пайызы) ата-энелердин биргелешкен арызы боюнча гана катталган жана 10 миңге жакын бала (85 пайызы) энесинин арызы боюнча гана

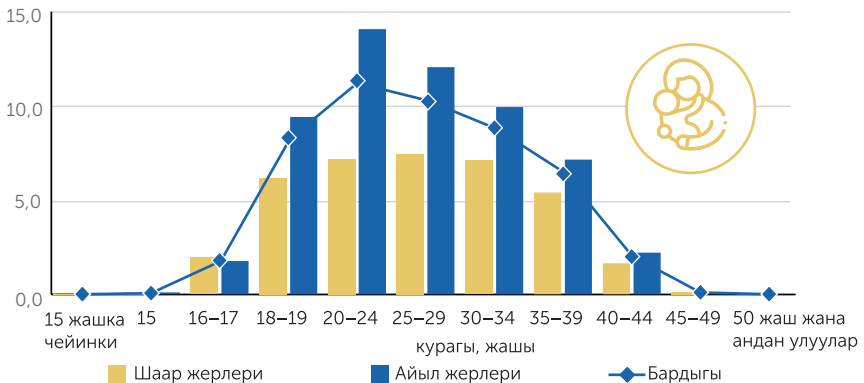
катталган, бул балдар атасыз үй-бүлөдө тарбияланышы ыктымал. Никесиз төрөлгөн балдар негизинен 20–35 жаш курактагы энелерден төрөлөт.

■ **1.14** таблица: 2023-жылы жашаган жери жана аймактар боюнча катталган никеде турбаган аялдарда төрөлгөн балдардын саны

	Катталган никеде турбаган аялдарда төрөлгөн балдардын саны, адам			Катталган никеде турбаган аялдарда төрөлгөн балдар, төрөлгөндөрдүн жалпы санынын салыштырма салмагы, пайыз менен		
	бардыгы	шаар жерлери	айыл жерлери	бардыгы	шаар жерлери	айыл жерлери
Кыргыз Республикасы	11 796	3 474	8 322	8,1	8,6	7,9
Баткен облусу	650	237	413	4,4	6,6	3,7
Жалал-Абад облусу	2 400	664	1 736	7,8	9,9	7,2
Ысык-Көл облусу	2 509	420	2 089	24,1	18,2	25,8
Нарын облусу	411	66	345	5,6	6,3	5,5
Ош облусу	2 266	239	2 027	6,5	9,0	6,2
Талас облусу	313	61	252	5,1	7,0	4,8
Чүй облусу	1 870	414	1 456	8,6	11,9	8,0
Бишкек ш.	869	868	1	6,7	6,7	2,6
Ош ш.	508	505	3	7,4	7,5	3,4

■ **1.9** график: 2023-жылы курактык топтору жана жашаган жери боюнча катталган никеде турбаган аялдарда төрөлгөндөр

(тиешелүү жаш курактык топтогу 1 000 аялга)

15–19 жаш курактагы топтогу жаш энелердин арасында никесиз төрөгөндөр олуттуу азайышын белгилей кетүү керек. Ошонтип, 2019-жылы ушул курактагы 1 000 аялга 16 никесиз төрөлгөн ымыркайлар туура келсе, 2023-жылы 4 жаңы төрөлгөн ымыркай туура келди. Мында никесиз төрөлгөн ымыркайлардын негизги саны 20–24, 25–29 жана 30–34 жаш курактык топтогу энелерге туура келет.

■ 1.15 таблица: Никелешүүлөр жана ажырашуулар

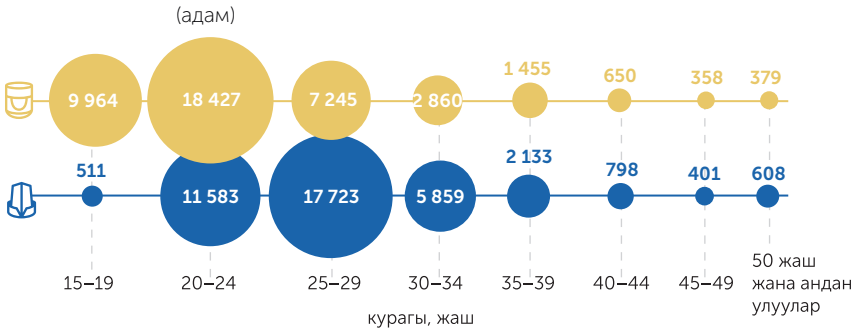
	Бардыгы		Калктын 1 000ине		1 000 никелешүүгө туура келген ажырашуулар
	никелешүүлөр	ажырашуулар	никелешүүлөр	ажырашуулар	
2019					
Бардыгы	49 431	10 992	7,5	1,7	222
шаар жерлери	15 950	5 837	7,2	2,6	366
айыл жерлери	33 481	5 155	7,6	1,2	154
2020					
Бардыгы	39 747	9 128	5,9	1,4	230
шаар жерлери	13 641	4 886	6,0	2,2	358
айыл жерлери	26 106	4 242	5,8	1,0	162
2021					
Бардыгы	50 747	12 037	7,4	1,8	237
шаар жерлери	21 142	6 901	9,0	2,9	326
айыл жерлери	29 605	5 136	6,6	1,1	173
2022					
Бардыгы	48 232	12 187	6,9	1,7	253
шаар жерлери	13 862	4 938	5,7	2,0	356
айыл жерлери	34 370	7 249	7,6	1,6	211
2023					
Бардыгы	45 495	12 552	6,4	1,8	276
шаар жерлери	13 054	5 126	5,3	2,1	393
айыл жерлери	32 441	7 426	7,0	1,6	229

2023-жылы ЖААК органдарында 45,5 миң нике жана 12,6 миң ажырашуу катталган. Ошондо, никеге туруу жыштыгы шаар жерлерине караганда айыл жерлеринде 2,5 эсеге көп.

Никелердин эң көп саны аялдардын да, жана эркектердин да арасында (ЖААК органдарында катталган никелердин жалпы санынын аялдар 62 пайызы, эркектер дээрлик 74 пайызы) 20–29 жаш курактык топто катталат.

Бардык эле түзүлгөн жубайлык биримдиктер бекем сакталбайт. Алардын дээрлик ар бир төртүнчүсү ажырашышат: айыл жеринде 1 000 никеге 229 ажырашуу туура келсе, ал эми шаар жергесинде алар 1,7 эсеге көп.

■ 1.10 график: 2023-жылы жаш курактык топтор боюнча биринчи жолу никеге тургандардын саны

■ 1.16 таблица: Никеге туруудагы орточо жаш курак

(жаш)

Жылдар	Орточо жаш куракта			
	никеге туруу		биринчи никеге туруу	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
2019	24,3	28,4	23,6	27,2
2020	24,2	28,4	23,4	27,2
2021	24,4	28,5	23,6	27,3
2022	24,8	29,0	24,0	27,9
2023	24,8	29,1	23,9	27,6

2023-жылы аялдардын биринчи никеге туруудагы орточо жаш курак 23,9 жашты, эркектерде 27,6 жашты түздү. 2019-жылга салыштырмалуу аялдардын никеге курагы 0,3 жашка, ал эми эркектердин никеге курагы 0,4 жашка жогоруларды.

■ 1.17 таблица: 2023-жылы катталган никеге турган жубайлардын жарандыгы боюнча бөлүштүрүү

Бардык никелер	Бардык никелер анын ичинде кыздын жарандыгы боюнча:	анын ичинде жигиттин жарандыгы боюнча				
		Кыргызстан	Орусия	Өзбекстан	Түрция	Башка мамлекеттер
Бардык никелер	45 495	44 593	393	76	121	312
Кыргызстан	44 388	43 496	392	76	121	303

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(1.17 таб. уландысы)

	Бардык никелер	анын ичинде жигиттин жарандыгы боюнча				
		Кыргыз-стан	Орусия	Өзбек-стан	Түрция	Башка мам-лекеттер
Өзбекстан	430	430	-	-	-	-
Орусия	336	336	-	-	-	-
Казахстан	173	173	-	-	-	-
Тажикстан	75	73	1	-	-	1
Башка мамлекеттер	93	85	-	-	-	8

Таблица көрсөткөндөй, 2023-жылы катталган 45 495 никелердин ичинен басымдуу көпчүлүгү Кыргызстандын жарандары менен никеге турган кыргызстандык эркектерге туура келди (44 388 нике, же алардын жалпы санынын 97,6 пайызы).

2023-жылы кыргызстандык эркектер Өзбекстандын жарандыгына ээ болгон кыздар менен 430 никеге, ал эми Орусиянын жарандыгына ээ болгон кыздар менен 336 никеге турушкан. Ошол эле учурда, кыргызстандык аялдар Орусиянын жарандыгына ээ жигиттер менен 392 никеге жана Түркия жарандыгына ээ болгон жигиттер менен 121 никеге турушкан.

■ 1.18 таблица: Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын тышкы миграциясы (адам)

	Келгендердин саны			Кеткендердин саны		
	экөө тең	аял-дар	эркек-тер	экөө тең	аял-дар	эркек-тер
2019						
Мигранттардын бардыгы <i>анын ичинен курактагы:</i>	1 400	710	690	7 560	4 799	2 761
эмгекке жарамдуу жашка чейинки	135	63	72	881	421	460
эмгекке жарамдуу	1 169	587	582	5 736	3 679	2 057
эмгекке жарамдуу жаштан улуу	96	60	36	943	699	244
2020						
Мигранттардын бардыгы <i>анын ичинен курактагы:</i>	961	518	443	5 822	3 166	2 656
эмгекке жарамдуу жашка чейинки	79	36	43	875	340	535
эмгекке жарамдуу	857	442	385	4 367	2 459	1 908
эмгекке жарамдуу жаштан улуу	55	40	15	580	367	213

(1.18 таб. уландысы)

	Келгендердин саны			Кеткендердин саны		
	экөө тең	аял-дар	эркек-тер	экөө тең	аял-дар	эркек-тер
2021						
Мигранттардын бардыгы <i>анын ичинен курактагы:</i>	8 229	4 058	4 171	8 998	5 227	3 771
эмгекке жарамдуу жашка чейинки	993	574	419	1 942	1 270	672
эмгекке жарамдуу	6 918	3 409	3 509	6 003	3 541	2 462
эмгекке жарамдуу жаштан улуу	318	75	243	1 053	416	637
2022						
Мигранттардын бардыгы <i>анын ичинен курактагы:</i>	12 444	6 282	6 162	6 527	3 830	2 697
эмгекке жарамдуу жашка чейинки	1 864	894	970	1 360	723	637
эмгекке жарамдуу	10 073	5 007	5 066	4 257	2 423	1 834
эмгекке жарамдуу жаштан улуу	507	381	126	910	684	226
2023						
Мигранттардын бардыгы <i>анын ичинен курактагы:</i>	14 453	7 381	7 072	4 610	2 728	1 882
эмгекке жарамдуу жашка чейинки	2 560	1 267	1 293	1 034	522	512
эмгекке жарамдуу	11 225	5 599	5 626	2 859	1 680	1 179
эмгекке жарамдуу жаштан улуу	668	515	153	717	526	191

2023-жылы республикага 14 453 адам (2022-жылы – 12 444 адам) келген, бул 2 009 адамга же 2022-жылга караганда 16,1 пайызга көп, 4 610 адам (2022-жылы 6 527 адам) кеткен, башкача айтканда, өткөн жылга салыштырмалуу 1 917 адамга же 29,4 пайызга аз.

Миграциялык кирүү агым 9 843 адамды түзгөн (2022-жылы миграциялык чыгуу агым 5 917 адамды түзгөн). Ошентип, 2023-жылы Республикада Кыргызстандан башка өлкөлөргө туруктуу жашоого кеткендердин саны азайган.

Өткөн жылы миграциянын оң сальдосу Казакстан жана Молдованы кошпогондо, КМШнын дээрлик бардык өлкөлөрүндө белгиленди. Мурдагыдай эле, Россия менен Казакстан туруктуу жашаган жерин тандоодо үстөмдүк кылган мамлекеттер болуп саналат.

■ 1.19 таблица: Калктын ички миграциясы

(адам)

Жыл-дар	Келгендердин саны			Кеткендердин саны		
	экөө тең	аялдар	эркектер	экөө тең	аялдар	эркектер
2019	24 810	16 401	8 409	24 810	16 401	8 409
2020	41 506	25 803	15 703	41 506	25 803	15 703
2021	24 457	16 458	7 999	24 457	16 458	7 999
2022	31 941	21 550	10 391	31 941	21 550	10 391
2023	37 201	25 141	12 060	37 201	25 141	12 060

2023-жылы миграциялык өзгөрүүлөр өлкө ичиндеги кыймылдардын олуттуу көбөйүшү, ошондой эле өлкөнүн чегинен тышкары калктын миграциясынын бир аз өсүшү менен мүнөздөлдү. Мурдагыдай эле ички (облустар аралык) миграцияга катышкан аялдардын саны эркектердикинен кыйла көп. 2023-жылы алардын саны эркектердикинен 2 эсе көп болгон.

■ 1.20 таблица: 2023-жылы аймактар боюнча калктын ички миграциясы

(адам)

	Келгендердин саны			Кеткендердин саны		
	экөө тең	аялдар	эркектер	экөө тең	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	37 201	25 141	12 060	37 201	25 141	12 060
Баткен облусу	1 484	1 031	453	2 582	1 769	813
Жалал-Абад облусу	1 664	1 135	529	4 694	3 226	1 468
Ысык-Көл облусу	1 297	874	423	3 053	2 276	777
Нарын облусу	767	551	216	2 715	1 965	750
Ош облусу	4 009	2 587	1 422	6 408	4 295	2 113
Талас облусу	582	399	183	1 780	1 271	509
Чүй облусу	9 173	6 158	3 015	7 647	5 180	2 467
Бишкек ш.	15 026	10 271	4 755	4 727	2 940	1 787
Ош ш.	3 199	2 135	1 064	3 595	2 219	1 376

МАМЛЕКЕТТИК БИЙЛИК ЖАНА БАШКАРУУ ОРГАНДАРЫ

2. МАМЛЕКЕТТИК БИЙЛИК ЖАНА БАШКАРУУ ОРГАНДАРЫ

Бөлүмдө мамлекеттик жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик жана муниципалдык кызматкерлер, жынысы боюнча, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарынын гендердик жактан бөлүштүрүшү жөнүндө маалыматтар камтылган.

Мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдарында иштеген аялдар жана эркектердин ээлеген кызмат орундары жана аймактар боюнча бөлүштүрүлүшү боюнча маалыматтар берилген.

■ 2.1 таблица: Мамлекеттик башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлер жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында иштеген муниципалдык кызматкерлер¹, жынысы боюнча (пайыз менен)

	2021		2022		2023	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Бардыгы <i>анын ичинен:</i>	40,7	59,3	41,4	58,6	42,1	57,9
мыйзам чыгаруу ишмердиги	20,5	79,5	21,1	78,9	21,1	78,9
аткаруучулук ишмердиги <i>анын ичинде:</i>	40,6	59,4	43,1	56,9	42,2	57,8
салык жыйноо менен байланышкан ишмердиги	34,0	66,0	29,0	71,0	34,2	65,8
бажы ишмердиги	16,1	83,9	16,0	84,0	16,7	83,3
социалдык-экономикалык башкаруу	48,4	51,6	49,6	50,4	45,9	54,1
сот адилеттиги жана юстиция органдары	35,4	64,6	36,7	63,3	37,4	62,6

(2.1 таб. уландысы)

	2021		2022		2023	
	аял-дар	эр-кек-тер	аял-дар	эр-кек-тер	аял-дар	эр-кек-тер
Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары	35,6	64,4	35,7	64,3	35,5	64,5

¹ Коргоо, коомдук тартип жана коопсуздукту камсыздоочу мамлекеттик органдар кошулбаган.

Мурдагы жылдардагыдай эле, 2023-жылы мамлекеттик кызматчылардын арасында эркектердин басымдуу бөлүгү мамлекеттик башкаруу органдарында (57,9 пайызы) жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында (64,5 пайызы) иштешет.

■ 2.2 таблица: Бийлик бутактары жана жынысы боюнча мамлекеттик кызматтада иштеген мамлекеттик кызматкерлердин¹ саны (адам)

	2021	2022	2023
Бардыгы	17 981	18 069	19 374
<i>анын ичинен органдарда:</i>			
мыйзам чыгаруу	349	535	537
аткаруучу	13 824	13 585	14 847
сот бийлиги жана прокуратура	3 808	3 949	3 990
Эркектер	10 666	10 589	11 212
<i>анын ичинен органдарда:</i>			
мыйзам чыгаруу	200	339	350
аткаруучу	7 947	7 670	8 280
сот бийлиги жана прокуратура	2 519	2 580	2 582
Аялдар	7 315	7 480	8 162
<i>анын ичинен органдарда:</i>			
мыйзам чыгаруу	149	196	187
аткаруучу	5 877	5 915	6 567
сот бийлиги жана прокуратура	1 289	1 369	1 408

¹ Коргоо, коомдук тартип жана коопсуздукту камсыздоочу мамлекеттик органдар кошулбаган.

■ 2.1 график: Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарынын курамы, жынысы боюнча (2024-жылдын 1-январына карата, пайыз менен)

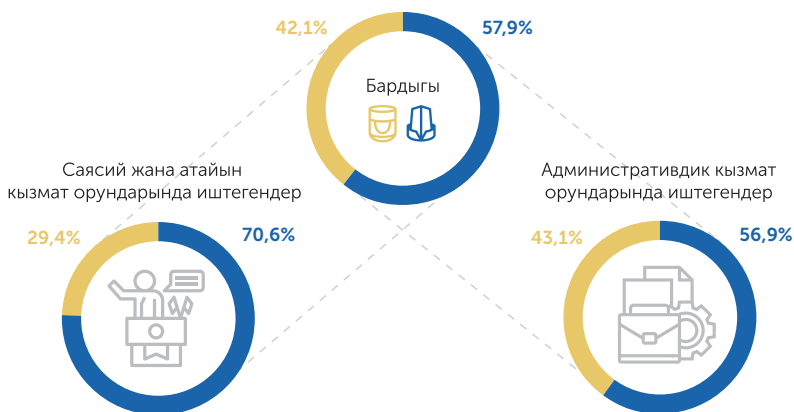
Булак: Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы.

■ 2.3 таблица: Мамлекеттик кызмат орундарын ээлеген мамлекеттик кызматкерлер¹, жынысы жана аймактар боюнча (2024-жылдын 1-январына карата, пайыз менен)

	Мамлекеттик кызматкерлер		анын ичинде кызмат орундары боюнча			
			саясий жана атайын		административдик	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	42,1	57,9	29,4	70,6	43,1	56,9
Баткен облусу	31,9	68,1	19,5	80,5	49,1	50,9
Жалал-Абад облусу	38,6	61,4	32,9	67,1	38,9	61,1
Ысык-Көл облусу	47,9	52,1	19,5	80,5	44,4	55,6
Нарын облусу	43,2	56,8	18,8	81,3	32,5	67,5
Ош облусу	29,0	71,0	24,5	75,5	29,2	70,8
Талас облусу	41,5	58,5	25,0	75,0	42,5	57,5
Чүй облусу	53,2	46,8	22,2	77,8	53,9	46,1
Бишкек ш.	44,3	55,7	30,6	69,4	45,7	54,3
Ош ш.	28,0	72,0	34,6	65,4	27,7	72,3

¹ Коргоо, коомдук тартип жана коопсуздукту камсыздоочу мамлекеттик органдар кошулбаган.

■ 2.2 график: Мамлекеттик кызмат орундарын ээлеген мамлекеттик кызматкерлер, жынысы боюнча (2024-жылдын 1-январына карата, пайыз менен)

■ 2.4 таблица: Мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлер¹, жынысы жана ээлеген кызмат орундары боюнча

(2024-жылдын 1-январына карата, пайыз менен)

	Бардыгы		анын ичинде кызмат орундары боюнча			
			саясий жана атайын		административдик	
	аял-дар	эр-кек-тер	аял-дар	эр-кек-тер	аял-дар	эр-кек-тер
Бардыгы	42,1	57,9	29,4	70,6	43,1	56,9
Жогорку Кенеш	34,8	65,2	36,1	63,9	33,3	66,7
Президенттин администрациясы	28,2	71,8	29,1	70,9	8,3	91,7
Президенттин жана Министр Кабинеттин иш башкармалыгы	55,1	44,9	0,0	100,0	55,3	44,7
Президенттин архиви	90,9	9,1	0,0	0,0	90,9	9,1
Финансы министрлиги	56,6	43,4	9,1	90,9	57,2	42,8
Экономика жана коммерция министрлиги	54,8	45,2	22,2	77,8	55,8	44,2
Тышкы иштер министрлиги	35,3	64,7	12,8	87,2	38,3	61,7
Билим берүү жана илим министрлиги	63,8	36,2	100,0	0,0	63,7	36,3
Саламаттык сактоо министрлиги	75,0	25,0	40,0	60,0	77,8	22,2
Отун-энергетикалык комплексин жөнгө салуу боюнча департамент	51,4	48,6	-	100,0	52,9	47,1
Эмгек, социалдык камсыздоо жана миграция министрлиги	74,4	25,6	44,4	55,6	74,6	25,4
Айыл чарба министрлиги	35,4	64,6	11,1	88,9	35,9	64,1
Транспорт жана коммуникация министрлиги	28,3	71,7	-	100,0	29,0	71,0
Өзгөчө кырдаалдар министрлиги	32,5	67,5	7,7	92,3	33,1	66,9

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(2.4 таб. уландысы)

	Бардыгы		анын ичинде кызмат орундары боюнча			
			саясий жана атайын		администра- тивдик	
	аял- дар	эр- кек- тер	аял- дар	эр- кек- тер	аял- дар	эр- кек- тер
Маданият, маалымат, спорт жана жаштар саясаты министрлиги	58,7	41,3	16,7	83,3	59,8	40,2
Акыйкатчы Аппараты	51,7	48,3	100,0	0,0	50,6	49,4
Шайлоо жана рефе- рендумдарды өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы	33,6	66,4	33,3	66,7	33,6	66,4
Эсептөө палатасы	24,4	75,6	0,0	100,0	25,5	74,5
Улуттук статистика комитети	72,6	27,4	33,3	66,7	72,8	27,2
Юстиция министрлиги	51,2	48,8	11,1	88,9	51,8	48,2
Башкы прокуратура	21,0	79,0	25,0	75,0	21,0	79,0
Жогорку сот	46,4	53,6	27,5	72,5	52,2	47,8
Сот департаменти	39,0	61,0	37,1	62,9	39,4	60,6
Жаратылыш ресурстары, экология жана техника- лык көзөмөл министрлиги	35,6	64,4	22,2	77,8	35,7	64,3
Санариптик өнүктүрүү министрлиги	69,7	30,3	11,1	88,9	70,4	29,6
Интеллектуалдык менчик жана инновациялар мамлекеттик агенттиги	67,0	33,0	33,3	66,7	68,2	31,8
Экономикалык кылмыштуулукка каршы күрөшү боюнча мамлекеттик кызматы	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	100,0
Финансы рыногун жөнгө салуу жана көзөмөлдөө мамлекеттик кызматы	49,0	51,0	-	-	49,0	51,0
Мамлекеттик салык кызматы	34,2	65,8	0,0	100,0	34,3	65,7
Мамлекеттик бажы кызматы	16,7	83,3	20,0	80,0	16,6	83,4

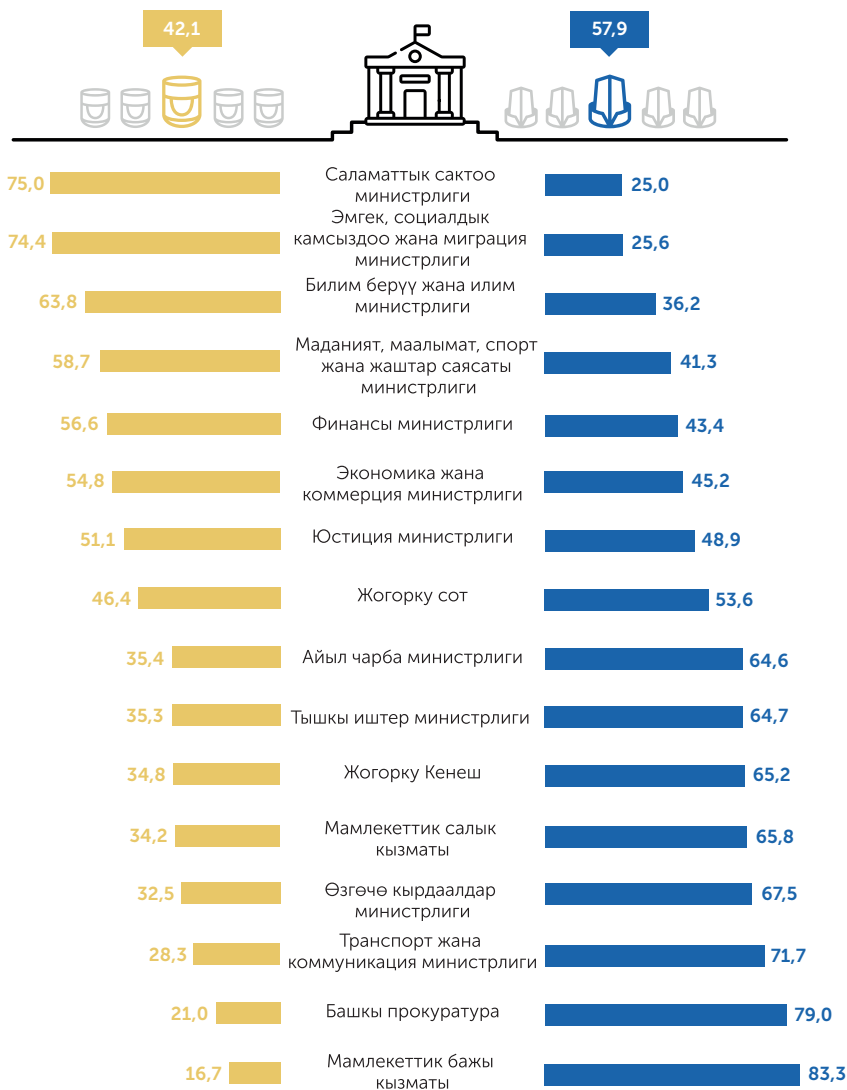
Мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдары

(2.4 таб. уландысы)

	Бардыгы		анын ичинде кызмат орундары боюнча			
			саясий жана атайын		администра- тивдик	
	аял- дар	эр- кек- тер	аял- дар	эр- кек- тер	аял- дар	эр- кек- тер
Финансылык чалгындоо мамлекеттик кызматы	48,6	51,4	-	100,0	52,9	47,1
Энергетика министрлиги	29,5	70,5	20,0	80,0	29,8	70,2
Архитектуры, курулуш жана турак жай-коммуналдык чарба мамлекеттик агенттиги	38,8	61,2	-	100,0	41,3	58,7
Монополияга каршы жөнгө салуу кызматы	50,6	49,4	33,3	66,7	51,2	48,8
Мамлекеттик кызмат жана жергиликтиүү өз алдынча башкаруу иштери боюнча мамлекеттик агенттиги	51,1	48,9	-	100,0	52,3	47,7
Социалдык фонду	50,0	50,0	-	100,0	66,7	33,3
Мамлекеттик материалдык резервдер фонду	0,0	100,0	-	100,0	-	-
Мамлекеттик мүлктү башкаруу боюнча фонд	52,3	47,7	25,0	75,0	53,7	46,3
Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фонду	33,3	66,7	-	-	33,3	66,7

¹ Коргоо, коомдук тартип жана коопсуздукту камсыздоочу мамлекеттик органдар кошулбаган.

■ 2.3 график: Мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлер, жынысы боюнча (2024-жылдын 1-январына карата, пайыз менен)

2024-жылдын башына карата Кыргыз Республикасынын мамлекеттик бийлик жана башкаруу органдарында иштеген эркектердин саны иштеген аялдардын санынан кыйла жогору экендиги Мамлекеттик бажы кызматында (83 пайыздан ашык), Башкы прокуратурада (79 пайыз), Эсептөө палатасында (76 пайыз), Транспорт жана коммуникация министрлигинде (72 пайызга жакын) жана башка органдарда белгиленди. Муну менен бирге, аялдардын саны Саламаттык сактоо министрлигинде (75 пайыз), Интеллектуалдык менчик жана инновациялар мамлекеттик кызматында (67 пайыз), Улуттук статистика комитетинде (73 пайызга жакын), Эмгек, социалдык камсыздоо жана миграция министрлигинде (74 пайыздан ашык), Санариптик өнүктүүү министрлигинде (70 пайызга жакын), ошондой эле Билим берүү жана илим министрлигинде (64 пайызга жакын) басымдуулук кылды.

■ 2.5 таблица: Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарында иштеген кызматкерлер, жынысы жана аймактар боюнча

(2024-жылдын 1- январына карата)

Бардыгы	анын ичинде иштегендер							
	анын ичинен муниципалдык кызматкер				саясий муниципалдык кызмат орундары			
	аял-дар	эр-кектер	аял-дар	эр-кектер	аял-дар	эр-кектер	аял-дар	эр-кектер

Адам

Кыргыз Республикасы	3 711	6 234	2 996	5 443	16	471	2 980	4 972
Баткен облусу	252	744	177	657	1	43	176	614
Жалал-Абад облусу	678	1 378	552	1 223	2	96	550	1 127
Ысык-Көл облусу	483	586	398	516	2	56	396	460

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(2.5 таб. уландысы)

	Бардыгы		анын ичинен муниципалдык кызматкер		анын ичинде иштегендер			
					саясий муниципалдык кызмат орундары		административдик муниципалдык кызмат орундары	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Нарын облусу	253	458	183	396	0	29	183	367
Ош облусу	578	1 675	473	1 527	1	91	472	1436
Талас облусу	263	354	211	260	5	34	206	226
Чүй облусу	985	796	839	657	5	108	834	549
Бишкек ш.	173	187	136	157	0	9	136	148
Ош ш.	46	56	27	50	0	5	27	45

Салыштырма салмагы, пайыз менен

Кыргыз Республикасы	37,3	62,7	35,5	64,5	3,3	96,7	37,5	62,5
Баткен облусу	25,3	74,7	21,2	78,8	2,3	97,7	22,3	77,7
Жалал-Абад облусу	33,0	67,0	31,1	68,9	2,0	98,0	32,8	67,2
Ысык-Көл облусу	45,2	54,8	43,5	56,5	3,4	96,6	46,3	53,7
Нарын облусу	35,6	64,4	31,6	68,4	0,0	100,0	33,3	66,7
Ош облусу	25,7	74,3	23,7	76,4	1,1	98,9	24,7	75,3
Талас облусу	42,6	57,4	44,8	55,2	12,8	87,2	47,7	52,3
Чүй облусу	55,3	44,7	56,1	43,9	4,4	95,6	60,3	39,7
Бишкек ш.	48,1	51,9	46,4	53,6	0,0	100,0	47,9	52,1
Ош ш.	45,1	54,9	35,1	64,9	0,0	100,0	37,5	62,5

■ 2.6 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча мамлекеттик башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлердин саны
(миң адам)

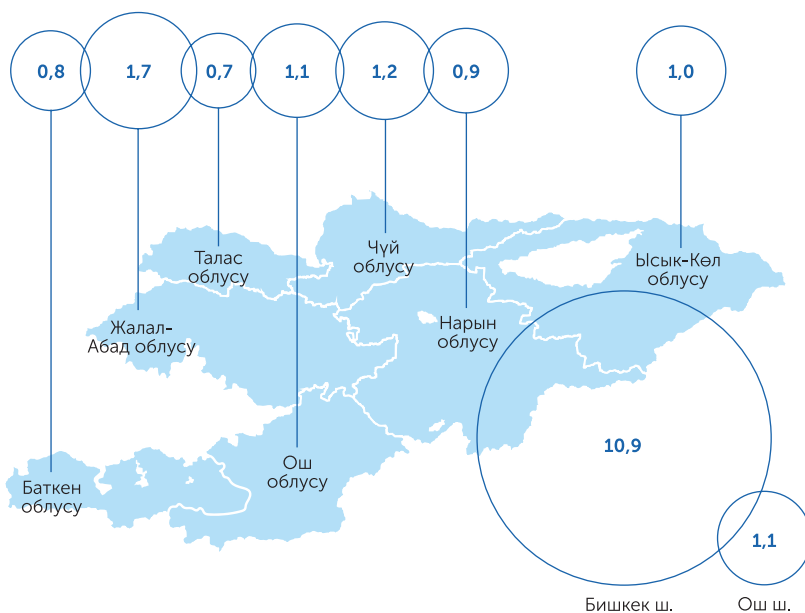
	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	18,7	18,9	18,0	18,1	19,4
аялдар	7,3	7,4	7,3	7,5	8,2
эркектер	11,4	11,5	10,7	10,6	11,2
Баткен облусу	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8
аялдар	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
эркектер	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5
Жалал-Абад облусу	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7
аялдар	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
эркектер	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0
Ысык-Көл облусу	1,1	1,1	1,0	1,1	1,0
аялдар	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
эркектер	0,6	0,7	0,5	0,6	0,5
Нарын облусу	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
аялдар	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4
эркектер	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
Ош облусу	0,9	0,9	0,9	0,9	1,1
аялдар	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
эркектер	0,7	0,7	0,6	0,6	0,8
Талас облусу	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7
аялдар	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
эркектер	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
Чүй облусу	1,5	1,4	1,3	1,1	1,2
аялдар	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7
эркектер	0,8	0,7	0,6	0,5	0,5
Бишкек ш.	9,7	10,1	9,4	9,6	10,9
аялдар	4,1	4,3	5,2	4,3	4,8
эркектер	5,6	5,8	4,2	5,3	6,1

(2.6 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Ош ш.	1,2	1,3	1,3	1,3	1,1
аялдар	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
эркектер	0,9	1,0	1,0	1,0	0,8

■ 2.4 график: 2023-жылы аймактар боюнча мамлекеттик башкаруу органдарында иштеген мамлекеттик кызматкерлердин саны

(миң адам)

ИШ МЕНЕН КАМСЫЗДУУЛУК ЖАНА ЖУМУШСУЗДУК

3. ИШ МЕНЕН КАМСЫЗДУУЛУК ЖАНА ЖУМУШСУЗДУК

Жумушчу күчүнүн, иштегендердин жана жумушсуздардын саны жөнүндө маалыматтар Улутстатком тарабынан туруктуу негизде жүргүзүлүүчү үй чарбаларынын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн "Жумуштуулук жана жумушсуздук" модулуна маалыматтары боюнча келтирилди.

Изилдөө жүргүзүү үчүн тандалып алынган турак жайдын дареги боюнча туруктуу жашаган үй чарбасынын 15 жаш жана андан улуу курактагы мүчөлөрү изилдөө үчүн тандалып алынган.

Расмий катталган жумушсуздар боюнча маалыматтар Кыргыз Республикасынын Эмгек, социалдык камсыздоо жана миграция министрлигинен алынган.

Жумушчу күчү - каралып жаткан мезгилде (изилденип жаткан жумада) иштеген жана жумушсуз деп эсептелген адамдар.

Иштеген калк - изилдөө жүргүзгөн жуманын ичинде акы төлөө же пайда алуу үчүн кызмат көрсөтүү же товарларды өндүрүү менен байланышкан ар кандай ишти жүзөгө ашырган адамдар.

Жумушчу күчүнүн курамына кирбеген адамдар - каралып жаткан мезгил учурда иштеген же жумушсуз деп эсептелбеген адамдар.

Жумушчу күчүнүн курамында катышуу деңгээли жумушчу күчүнүн санын калктын жалпы санына болгон катышы катары эсептелет, пайыз менен өлчөнөт.

Иш менен камсыздуулук деңгээли - иштегендердин санынын калктын жалпы санына карата катышы, пайыз менен өлчөнөт.

Эл аралык эмгек уюмунун (ЭЭУ) стандарттарына ылайык **жумушсуздарга** изилденип жаткан жумада жумушу (киреше алып келүүчү сабактары) жок, аны ишке орноштуруу кызматтарынын жардамы менен же өз алдынча издөө менен алектенген жана ага киришүүгө даяр болгон адамдар кирет.

Расмий катталган жумушсуздар - иш менен камсыз кылуунун мамлекеттик кызмат органдарына жумуш издеп кайрылган жана Кыргыз Республикасында кабыл алынган "Калкты иш менен камсыз кылуу жөнүндө" Мыйзамга ылайык жумушсуз деп табылган эмгектик иш менен алектенбеген жарандар.

Жумушсуздуктун деңгээли - жумушсуздардын санынын жумушчу күчүнүн санына болгон катышы, пайыз менен өлчөнөт.

Жумушсуздуктун жана потенциалдуу жумушчу күчүнүн деңгээлинин жалпы көрсөткүчү - жумушсуздардын жана потенциалдуу жумушчу күчүнүн суммасынын жумушчу күчүнүн кеңейтилген концепциясына карата катышы, пайыз менен эсептелген. Кеңейтилген жумушчу күчүнүн концепциясы иштегендерди, жумушсуздарды жана потенциалдуу жумушчу күчүн камтыйт.

Жумушчу күчү

- 3.1 таблица: 2023-жылы жашаган жери жана жынысы боюнча жумушчу күчүнүн, иштегендердин жана жумушсуздардын саны
(миң адам)

	Бардыгы		Шаар жерлери		Айыл жерлери	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Жумушчу күчүнүн саны – бардыгы анын ичинде:						
иштегендер	1 087,7	1 680,7	466,4	610,9	621,3	1 069,8
жумушсуздар	56,3	55,9	17,4	22,4	38,8	33,6
Жумушчу күчүнүн курамына кирбеген адамдар – бардыгы анын ичинде:						
студенттер, окуучулар	303,8	270,3	117,6	104,8	186,1	165,5
пенсионерлер	375,0	176,9	137,1	70,2	237,9	106,7
үй чарбаны алып баруучу адам	585,6	26,7	225,8	5,5	359,7	21,3
башкалар	78,6	133,1	23,6	41,8	55,0	91,3

- 3.2 таблица: 2023-жылы жашаган жери жана жынысы боюнча калктын жумушчу күчүнүн курамына катышуу деңгээли, иш менен камсыздуулуктун жана жумушсуздуктун деңгээли
(пайыз менен)

	Бардыгы		Шаар жерлери		Айыл жерлери	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Жумушчу күчүнүн курамында катышуу деңгээли	44,7	73,5	48,1	73,3	42,6	73,5
Иш менен камсыздуулуктун деңгээли	42,4	71,0	46,3	70,6	39,9	71,2

(3.2 таб. уландысы)

	Бардыгы		Шаар жерлери		Айыл жерлери	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Жумушсуздуктун деңгээли	5,2	3,3	3,7	3,7	6,2	3,1
Жумушсуздук жана потенциалдуу жумушчу күчүнүн деңгээлинин жалпы көрсөткүчү	7,0	4,6	5,0	5,2	8,4	4,1

■ 3.3 таблица: 2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча калктын жумушчу күчүнүн курамына катышуу деңгээли, иш менен камсыздуулуктун жана жумушсуздуктун деңгээли

(пайыз менен)

	Жумушчу күчүнүн катышуу деңгээли		Иш менен камсыздуулуктун деңгээли		Жумушсуздуктун деңгээли	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Кыргыз Республикасы	44,7	73,5	42,4	71,0	5,2	3,3
Баткен облусу	31,2	70,3	28,5	67,1	8,6	4,7
Жалал-Абад облусу	39,6	66,6	34,0	63,6	14,2	4,5
Ысык-Көл облусу	39,1	64,2	37,8	60,3	3,4	6,1
Нарын облусу	37,8	73,5	33,8	71,8	10,8	2,3
Ош облусу	53,5	85,1	52,4	84,2	2,1	1,0
Талас облусу	61,9	77,5	59,9	76,7	3,2	1,1
Чүй облусу	38,0	69,0	36,3	66,3	4,5	3,9
Бишкек ш.	54,7	75,6	53,2	72,2	2,6	4,4
Ош ш.	30,4	74,4	29,6	73,0	2,7	1,8

2023-жылы аялдар арасында жумушчу күчүнүн курамына калктын катышуунун эң жогорку деңгээли Талас (61,9 пайыз), Ош (53,5 пайыз) облустарында жана Бишкек шаарында (54,7 пайыз), ал эми эң төмөнкүсү Баткен облусунда (31,2 пайыз) жана Ош шаарында (30,4 пайыз) белгиленген, эркектер арасында жумушчу күчүнүн курамына катышуунун эң жогорку деңгээли Ош (85,1 пайыз) жана Талас (77,5 пайыз) облустарында, ошондой эле Ош шаарында (74,4 пайыз) жана Бишкек шаарында (75,6 пайыз) байкалган.

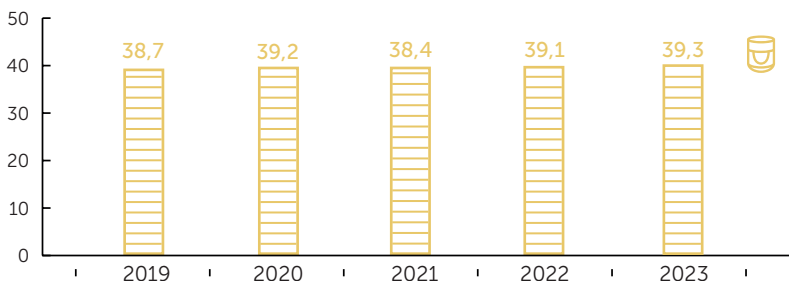
■ 3.4 таблица: Жумушчу күчүнүн курамында аялдардын саны

(пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	38,7	39,2	38,4	39,1	39,3
Баткен облусу	32,4	30,6	28,6	31,4	31,0
Жалал-Абад облусу	35,5	36,2	36,2	37,3	37,7
Ысык-Көл облусу	34,4	36,3	35,7	39,4	38,5
Нарын облусу	30,0	29,5	30,5	32,0	33,7
Ош облусу	39,4	41,1	38,7	38,0	38,8
Талас облусу	40,4	42,1	42,6	42,8	44,4
Чүй облусу	38,1	38,1	38,4	38,1	36,5
Бишкек ш.	47,4	47,6	46,8	47,8	48,4
Ош ш.	32,9	31,7	31,4	32,6	28,2

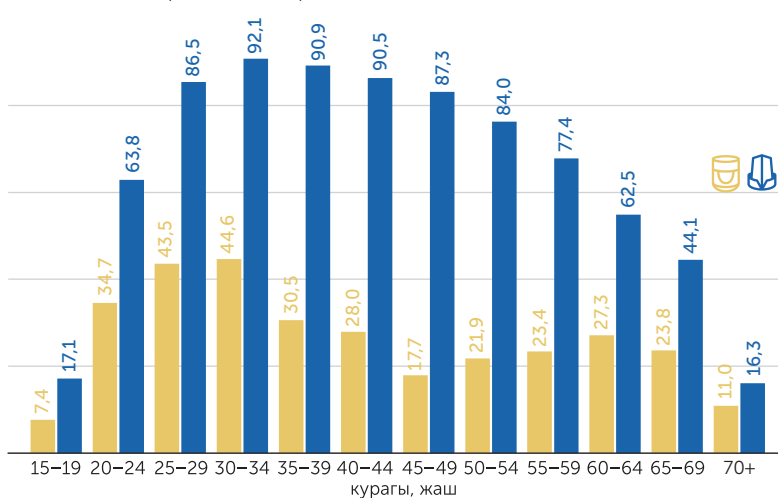
■ 3.1 график: Жумушчу күчүнүн курамында аялдардын саны

(пайыз менен)

■ 3.2 график: 2023-жылы иштегендерди жынысы жана жаш курагы боюнча бөлүштүрүү

(пайыз менен)

Иштеген эркектердин деңгээли бардык жаш курактык топтордо иштеген аялдардын деңгээлине караганда жогору, бирок абдан олуттуу 25–34 жаш курактык топтордо байкалат. Бул жаш курактарда аялдар көбүнчө баланын төрөлүшүнө байланыштуу жумуштан кетишет. Бирок 45–49 жаш курактык топто аялдар жана эркектердин иш менен камсыздуулук деңгээлинин теңдешкендиги байкалат. Адатта, бул курактагы аялдар балдары чоңойгондуктан эмгек ишмердүүлүгүнө кайтып келишет.

■ 3.5 таблица: Аймактар, жашаган жери жана жынысы боюнча калктын иш менен камсыздуулук деңгээли

(пайыз менен)

	Бардыгы		Шаар жерлери		Айыл жерлери	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
2022						
Кыргыз Республикасы	43,1	71,8	48,0	72,2	40,2	71,6
Баткен облусу	29,2	68,5	38,6	71,5	26,2	67,7
Жалал-Абад облусу	35,9	64,9	44,3	70,3	32,7	63,1

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(3.5 таб. уландысы)

	Бардыгы		Шаар жерлери		Айыл жерлери	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Ысык-Көл облусу	37,3	60,9	45,8	63,9	33,5	59,8
Нарын облусу	30,1	67,5	42,6	61,4	28,0	68,4
Ош облусу	52,0	85,2	30,9	82,7	53,8	85,4
Талас облусу	56,8	76,4	53,6	70,7	57,5	77,4
Чүй облусу	38,4	66,7	46,3	64,7	36,6	67,0
Бишкек ш.	56,2	73,5	56,2	73,5	-	-
Ош ш.	32,2	75,4	32,2	75,4	-	-
2023						
Кыргыз Республикасы	42,4	71,0	46,3	70,6	39,9	71,2
Баткен облусу	28,5	67,1	35,6	69,2	26,1	66,4
Жалал-Абад облусу	34,0	63,6	42,9	66,5	30,9	62,6
Ысык-Көл облусу	37,8	60,3	44,1	61,4	35,2	59,9
Нарын облусу	33,8	71,8	45,0	62,1	31,9	73,2
Ош облусу	52,4	84,2	30,9	84,3	54,1	84,2
Талас облусу	59,9	76,7	50,4	67,5	61,6	78,2
Чүй облусу	36,3	66,3	45,1	65,7	34,2	66,4
Бишкек ш.	53,2	72,2	53,2	72,2	-	-
Ош ш.	29,6	73,0	29,6	73,0	-	-

■ 3.6 таблица: Билими боюнча калктын иш менен камсыздуулук деңгээли

(калктын жалпы санына карата пайыз менен)

	2021		2022		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Бардыгы, анын ичинде билими барлар:	42,4	72,5	43,1	71,8	42,4	71,0
жогорку кесиптик	62,1	84,1	64,1	84,7	61,9	85,0

(3.6 таб. уландысы)

	2021		2022		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
бүтпөгөн жогорку кесиптик	25,0	57,4	35,1	45,5	22,0	37,0
орто кесиптик	52,4	78,0	52,1	76,6	52,4	77,8
башталгыч кесиптик	52,8	83,8	51,9	81,0	51,1	78,7
жалпы (толук) орто	39,0	75,6	39,0	75,1	38,6	74,7
негизги жалпы	22,0	48,0	20,4	48,7	17,5	49,0
жалпы башталгыч, башталгыч билими жок жана сабатсыз	2,8	28,0	5,9	27,6	4,6	22,4

2023-жылы иш менен камсыздуулуктун эң жогорку деңгээли аялдар арасында жогорку (62 пайыз), орто (52 пайыздан) жана башталгыч (51 пайыз) кесиптик билими барлар, ал эми эркектер арасында жогорку (85 пайыз), башталгыч (79 пайыз) жана орто (78 пайыз) кесиптик билим барлар байкалган.

■ 3.7 таблица: Иштеген калктын санын аймактар жана жынысы боюнча бөлүштүрүү

(миң адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	2 442,7	2 445,2	2 537,9	2 581,1	2 656,2
аялдар	937,5	949,8	964,6	996,9	1 031,4
эркектер	1 505,3	1 495,4	1 573,2	1 584,2	1 624,8
Баткен облусу	175,4	165,4	176,3	177,1	168,3
аялдар	54,8	48,6	49,9	51,9	50,6
эркектер	120,6	116,8	126,4	125,2	117,7

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(3.7 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жалал-Абад облусу	381,7	383,2	396,3	427,0	398,5
аялдар	132,1	135,0	137,5	152,6	140,3
эркектер	249,6	248,2	258,8	274,4	258,2
Ысык-Көл облусу	162,2	163,7	173,5	169,9	176,5
аялдар	57,6	60,2	61,1	65,8	69,0
эркектер	104,7	103,5	112,4	104,2	107,5
Нарын облусу	90,9	90,4	95,6	97,3	110,2
аялдар	26,5	25,2	27,7	29,2	34,9
эркектер	64,5	65,2	67,9	68,1	75,2
Ош облусу	608,5	607,9	632,0	631,3	622,5
аялдар	237,8	245,8	241,8	237,9	239,9
эркектер	370,7	362,1	390,2	393,4	382,6
Талас облусу	106,0	110,4	114,9	119,8	119,3
аялдар	42,3	46,0	48,3	50,7	52,4
эркектер	63,7	64,4	66,5	69,0	66,9
Чүй облусу	347,2	343,1	357,1	351,6	372,8
аялдар	131,2	129,0	136,1	134,2	135,7
эркектер	216,0	214,1	221,1	217,4	237,1
Бишкек ш.	463,6	472,4	482,3	492,6	557,1
аялдар	220,7	225,8	227,9	237,5	272,0
эркектер	242,8	246,6	254,3	255,0	285,1
Ош ш.	107,1	108,8	109,9	114,6	131,0
аялдар	34,5	34,2	34,3	37,1	36,7
эркектер	72,6	74,6	75,6	77,5	94,3

■ 3.8 таблица: 2023-жылы иштеген калктын санын жаш курактык топтору, үй-бүлөлүк абалы жана жынысы боюнча бөлүштүрүү
(миң адам)

	Бардыгы	анын ичинде курактык топтору боюнча, жашы			
		15–17	18–28	29–59	60 жана улуулар
Бардыгы анын ичинде үй-бүлөлүк абалы боюнча:	2 656,2	29,9	559,3	1 872,7	194,2
никеде турат	1 805,6	-	171,7	1 488,7	145,2
жесир	100,2	-	0,7	68,2	31,3
ажырашкан	191,8	-	6,7	169,2	15,9
үйлөнбөгөн (күйөөгө тийбеген)	558,7	29,9	380,4	146,5	1,8
Аялдар анын ичинде үй-бүлөлүк абалы боюнча:	1 031,4	9,2	183,0	763,5	75,7
никеде турат	652,1	-	81,3	535,3	35,4
жесир	89,2	-	0,7	63,9	24,6
ажырашкан	142,6	-	4,7	124,0	13,9
үйлөнбөгөн (күйөөгө тийбеген)	147,5	9,2	96,3	40,3	1,8
Эркектер анын ичинде үй-бүлөлүк абалы боюнча:	1 624,8	20,8	376,3	1 109,2	118,5
никеде турат	1 153,5	-	90,3	953,3	109,8
жесир	11,0	-	-	4,3	6,7
ажырашкан	49,2	-	2,0	45,2	2,0
үйлөнбөгөн (күйөөгө тийбеген)	411,1	20,8	284,0	106,3	0,0

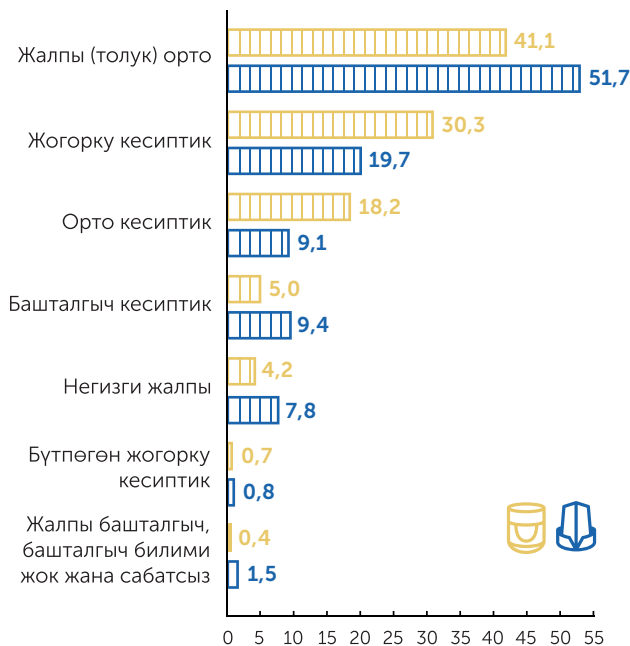
2023-жылдагы үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтарына ылайык, эркектер (71 пайыз) арасында жана ошондой эле аялдар (63 пайыз) арасында экономикада иштегендердин көпчүлүгү никеде турган адамдар болушкан. Никеде тургандардын эң көп тобу жарандардын 29–59 жаштагы иштеген аялдар жана эркектер, алардын үлүшү 82 пайызды түзөт. Ал эми, ушул курактык топтогу иштеген аялдардын ичинен 16 пайызы ажырашкан аялдар болгон

■ 3.9 таблица: 2023-жылы негизги жумушта анык иштеген убактысынын узактыгы, жашаган жери жана жынысы боюнча иштеген калк бөлүштүрүү (жыйынтыкка карата пайыз менен)

	Бардыгы		Шаар жерлери		Айыл жерлери	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Бардыгы анын ичинде бир жумада иштелген, сааты:	100	100	100	100	100	100
1–20	19,8	9,9	5,8	1,7	30,5	14,5
21–30	7,6	4,4	4,4	2,6	10,1	5,4
31–40	45,0	44,6	58,7	54,7	34,5	38,8
41–50	22,4	34,4	25,8	34,1	19,9	34,6
51 жана көп саат	3,6	6,4	4,7	6,7	2,7	6,3
убактылуу болгон жок	1,6	0,4	0,6	0,2	2,3	0,5
Орточо бир иштеген адамга, жумасына иштеген саат	35,2	40,0	40,6	42,9	31,0	38,4

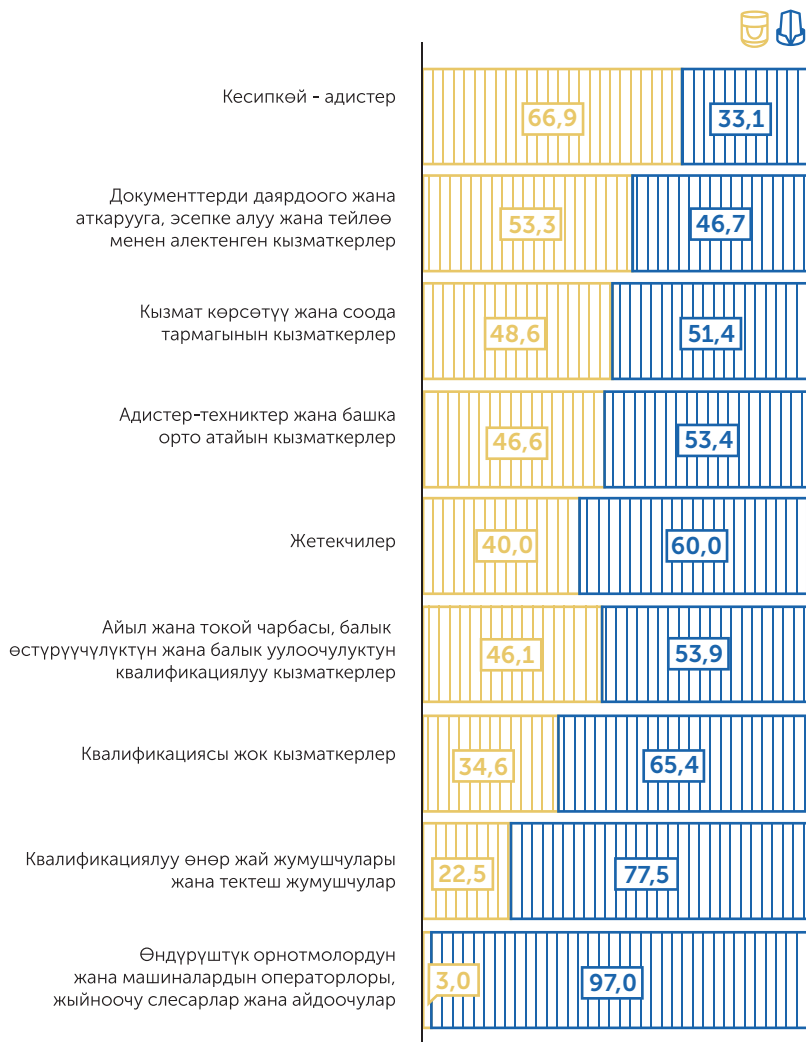
2023-жылы бир жумадагы эркектердин иштеген орточо убактысы аялдардын көрсөткүчүнөн 4,8 сааттан ашты. Бул жагдай иштеген аялдардын тармактык түзүмү жана аялдар басымдуулук кылган ишмердиктин түрлөрүндө (саламаттыкты сактоо, билим берүү) мыйзам тарабынан каралган жумушчу жуманын узактыгынын кыскартылышы менен түшүндүрүлөт.

■ 3.3 график: 2023-жылы жынысы жана билими деңгээли боюнча калктын иш менен камсыздуулугу (пайыз менен)

Аялдар жана эркектерди ишмердиктин түрлөрү жана кесиптик топтору боюнча иштеген аялдардын билим деңгээли кыйла жогору экендигин алдын ала аныктаган. 2023-жылы иштегендердин жалпы санындагы жогорку кесиптик билими бар аялдардын үлүшү 30 пайыздан ашык, эркектер – 20 пайызга жакын, кесиптик орто билими барлар, тиешелүүлүгүнө жараша, 18 пайызды жана 9 пайызды түздү. Иштеген эркектердин орто же толук эмес орто билими жетиштүү болгон кесиптик жана ишмердиктин түрлөрүндө басымдуулук кылат, бирок кесиптик даярдык керек. Иштеген эркектердин арасынан башталгыч кесиптик билим алган эркектердин үлүшү 9 пайыздан ашык, аялдар арасында – 5 пайызды түзгөн.

■ 3.4 график: 2023-жылы иш менен камсыздуулукту кесиптик топтору жана жынысы боюнча бөлүштүрүү (пайыз менен)

■ 3.10 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча иштегендердин жалпы санындагы аялдардын салыштырма салмагы (пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Бардыгы	38,4	38,8	38,0	38,6	38,8
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	44,0	43,4	45,7	45,0	44,5
Пайдалуу кендерди казуу	3,0	4,3	5,0	6,5	6,1
Иштетүү өнөр жайы	40,5	42,6	41,8	43,7	46,3
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	15,4	16,6	18,1	17,3	12,9
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	25,6	16,6	15,1	10,8	12,1
Курулуш	1,5	1,4	1,2	1,0	0,9
Дүң жана чекене соода, автоунааларды жана мотоциклдарды оңдоо	40,4	40,2	38,1	38,7	37,3
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	3,9	3,9	3,5	3,6	3,4
Мейманканалар жана ресторандардын ишмердиги	49,0	48,5	46,4	48,4	52,0
Маалымат жана байланыш	36,3	40,8	38,9	31,9	30,9
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	44,8	38,1	36,9	46,3	48,3
Кыймылсыз мүлк операциялары	93,8	95,8	100,0	100,0	100,0
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердиги	37,6	42,1	42,3	44,1	47,1
Административдик жана көмөкчү ишмердиги	31,6	26,7	29,1	32,6	39,3
Мамлекеттик башкаруу	32,9	36,2	31,8	32,4	32,8
Билим берүү	79,1	78,8	77,3	77,3	77,4
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	81,3	78,2	77,5	76,7	78,1
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	53,3	54,4	48,3	46,3	45,8
Башка тейлөө ишмердиги	52,9	51,4	54,8	56,8	58,7
Жеке үй чарбалар ишмердиги	52,1	51,8	49,1	63,9	52,7
Экстерриториалдуу уюмдардын ишмердиги	27,6	37,5	32,0	32,5	32,4

Жалданма жумушчулар же жалданма жумушчу – бул "жалданма жумуш" деп белгиленген жумушту аткарган адамдар. Жалданма жумуш – бул жумуш жарандардын ачык (жазуу жүзүндө же оозеки) же болжолдуу эмгек келишимин түзүп, ага негизги сый акыны (акча же натуралай) кепилдеген, ал адам иштеген бирдиктин кирешесине түздөн-түз көз каранды болбогон жумуш. Кызматкердин ишмердиги ээсинин түздөн-түз көзөмөлү астында же ээси тарабынан аныкталган жана анда жалданып иштеген адамдардын ишке ашырылышы мүмкүн.

Жалбандай иштегендер – бул "өздүк ишканада иштөө" деп белгиленген жумушту аткарган адамдар. Өзүмдүк ишканадагы (менчик чарбадагы) иш, мындай эмгек акы чыгарган товарлардан же көрсөтүлгөн тейлөөлөрдөн түшкөн кирешеге түздөн-түз байланыштуу болот.

Буга төмөнкүдөй топтор кирет:

- жумуш берүүчүлөр;
- өз алдынча иштегендер;
- өндүрүштүк кооперативдин мүчөлөрү;
- акы төлөнбөгөн үй кызматчылар.

■ 3.11 таблица: 2023-жылы иштин макамы, экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана жынысы боюнча иштеген калк

	Иштеген калк		анын ичинде иштегендер			
			жалданып		жалданбай	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
	<i>Миң адам</i>					
Бардыгы	1 031,4	1 624,8	725,9	1 033,0	305,5	591,8
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	202,3	252,1	9,8	28,2	192,5	223,9
Пайдалуу кендерди казуу	1,0	14,7	1,0	13,5	-	1,2
Иштетүү өнөр жайы	134,3	155,9	121,5	136,4	12,8	19,5

(3.11 таб. уландысы)

	Иштеген калк		анын ичинде иштегендер			
			жалданып		жалданбай	
	аял-дар	эркек-тер	аялдар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	5,0	33,6	5,0	32,7	-	0,9
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	1,4	10,4	1,4	10,4	-	-
Курулуш	2,9	328,8	2,9	290,4	0,0	38,5
Дүң жана чекене соода, автоунааларды жана мотоциклдарды оңдоо	156,6	262,7	82,8	156,5	73,8	106,2
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	7,7	215,5	6,5	61,5	1,2	153,9
Мейманканалар жана ресторандардын ишмердиги	92,5	85,5	89,2	78,6	3,3	6,9
Маалымат жана байланыш	11,5	25,6	11,5	21,9	-	3,7
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	23,3	25,0	23,2	23,6	0,1	1,3
Кыймылсыз мүлк операциялары	4,3	-	3,8	-	0,5	-
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердиги	10,8	12,2	10,8	8,7	-	3,5
Административдик жана көмөкчү ишмердиги	8,0	12,4	7,5	9,8	0,5	2,5
Мамлекеттик башкаруу	36,1	73,8	36,0	73,5	0,1	0,3
Билим берүү	202,4	59,1	194,7	42,9	7,7	16,2
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	92,0	25,8	87,0	25,7	5,0	0,1
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	7,2	8,5	7,2	6,8	-	1,7
Башка тейлөө ишмердиги	30,0	21,1	22,3	9,9	7,7	11,2
Жеке үй чарбалар ишмердиги	2,1	1,9	2,0	1,5	0,1	0,4
Экстерриториалдуу уюмдардын ишмердиги	0,1	0,2	0,1	0,2	-	-

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(3.11 таб. уландысы)

	Иштеген калк		анын ичинде иштегендер			
			жалданып		жалданбай	
	аял-дар	эркек-тер	аялдар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Жыйынтыкка карата пайыз менен						
Бардыгы	100	100	100	100	100	100
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	19,6	15,5	1,3	2,7	63,0	37,8
Пайдалуу кендерди казуу	0,1	0,9	0,1	1,3	-	0,2
Иштетүү өнөр жайы	13,0	9,6	16,7	13,2	4,2	3,3
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	0,5	2,1	0,7	3,2	-	0,2
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	0,1	0,6	0,2	1,0	-	-
Курулуш	0,3	20,2	0,4	28,1	0,0	6,5
Дүң жана чекене соода, автоунааларды жана мотоциклдарды оңдоо	15,2	16,2	11,4	15,2	24,2	17,9
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	0,7	13,3	0,9	6,0	0,4	26,0
Мейманканалар менен ресторандардын ишмердиги	9,0	5,3	12,3	7,6	1,1	1,2
Маалымат жана байланыш	1,1	1,6	1,6	2,1	-	0,6
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	2,3	1,5	3,2	2,3	0,0	0,2
Кыймылсыз мүлк операциялары	0,4	-	0,5	-	0,2	-
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердиги	1,1	0,7	1,5	0,8	-	0,6
Административдик жана көмөкчү ишмердиги	0,8	0,8	1,0	1,0	0,2	0,4
Мамлекеттик башкаруу	3,5	4,5	5,0	7,1	0,0	0,0
Билим берүү	19,6	3,6	26,8	4,2	2,5	2,7
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	8,9	1,6	12,0	2,5	1,6	0,0
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	0,7	0,5	1,0	0,7	-	0,3

(3.11 таб. уландысы)

	Иштеген калк		анын ичинде иштегендер			
			жалданып		жалданбай	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Башка тейлөө ишмердиги	2,9	1,3	3,1	1,0	2,5	1,9
Жеке үй чарбалар ишмердиги	0,2	0,1	0,3	0,1	0,0	0,1
Экстерриториалдуу уюмдардын ишмердиги	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-

■ 3.12 таблица: 2023-жылы иштеген калкты иш макамы, экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана жынысы боюнча бөлүштүрүү
(пайыз менен)

	Бардыгы		анын ичинде иштегендер			
			жалданып		жалданбай	
	аял-дар	эр-кек-тер	аял-дар	эр-кек-тер	аял-дар	эр-кек-тер
Бардыгы	38,8	61,2	41,3	58,7	34,0	66,0
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	44,5	55,5	25,7	74,3	46,2	53,8
Пайдалуу кендерди казуу	6,1	93,9	6,6	93,4	-	100,0
Иштетүү өнөр жайы	46,3	53,7	47,1	52,9	39,7	60,3
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	12,9	87,1	13,2	86,8	-	100,0
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	12,1	87,9	12,1	87,9	-	-
Курулуш	0,9	99,1	1,0	99,0	0,1	99,9
Дүң жана чекене соода, автоунааларды жана мотоциклдарды оңдоо	37,3	62,7	34,6	65,4	41,0	59,0
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	3,4	96,6	9,5	90,5	0,8	99,2

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(3.12 таб. уландысы)

	Бардыгы		анын ичинде иштегендер			
			жалданып		жалданбай	
	аял-дар	эр-кек-тер	аял-дар	эр-кек-тер	аял-дар	эр-кек-тер
Мейманканалар менен ресторандардын ишмердиги	52,0	48,0	53,1	46,9	32,6	67,4
Маалымат жана байланыш	30,9	69,1	34,3	65,7	-	100,0
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	48,3	51,7	49,5	50,5	9,5	90,5
Кыймылсыз мүлк операциялары	100,0	-	100,0	-	100,0	-
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердиги	47,1	52,9	55,5	44,5	-	100,0
Административдик жана көмөкчү ишмердиги	39,3	60,7	43,3	56,7	15,9	84,1
Мамлекеттик башкаруу	32,8	67,2	32,9	67,1	30,1	69,9
Билим берүү	77,4	22,6	81,9	18,1	32,3	67,7
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	78,1	21,9	77,2	22,8	97,5	2,5
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	45,8	54,2	51,5	48,5	-	100,0
Башка тейлөө ишмердиги	58,7	41,3	69,3	30,7	40,8	59,2
Жеке үй чарбалар ишмердиги	52,7	47,3	56,4	43,6	27,4	72,6
Экстерриториалдуу уюмдардын ишмердиги	32,4	67,6	32,4	67,6	-	-

■ 3.13 таблица: Иш макамы жана жынысы боюнча иштеген

калктын саны

(миң адам)

	2021		2022		2023	
	аял-дар	эр-кек-тер	аял-дар	эр-кек-тер	аял-дар	эр-кек-тер
Бардыгы	964,6	1 573,2	996,9	1 584,2	1 031,4	1 624,8
Жалданма жумушчулар - бардыгы	648,5	984,5	685,0	992,6	725,9	1 033,0
анын ичинде:						
ишканаларда, мекемелерде, уюмдарда	354,1	324,9	369,5	338,9	380,7	347,7
айрым жарандарда	294,3	659,7	315,5	653,7	345,2	685,3

(3.13 таб. уландысы)

	2021		2022		2023	
	аял-дар	эркектер	аял-дар	эркектер	аял-дар	эркектер
Жалданма эмес жумушчулар - бардыгы	316,2	588,7	311,9	591,6	305,5	591,8
<i>анын ичинде:</i>						
иш берүүчүлөр	7,0	32,5	7,7	38,5	7,1	39,8
өз алдынча иштегендер	139,2	482,4	142,3	478,7	150,9	476,8
өндүрүштүк кооперативдердин мүчөлөрү	2,7	-	2,5	0,5	0,6	-
акы төлөнбөгөн үй-бүлө жумушчулары	142,0	46,9	128,6	49,7	122,5	47,9
жеке көмөкчү чарбаларда иштегендер	25,3	26,9	30,9	24,1	24,4	27,2

■ 3.14 таблица: Иштеген калктын иш макамы жана жынысы боюнча бөлүштүрүү
(пайыз менен)

	2021		2022		2023	
	аял-дар	эркектер	аял-дар	эркектер	аял-дар	эркектер
Бардыгы	38,0	62,0	38,6	61,4	38,8	61,2
Жалданма эмес жумушчулар - бардыгы	39,7	60,3	40,8	59,2	41,3	58,7
<i>анын ичинде:</i>						
ишканаларда, мекемелерде, уюмдарда	52,2	47,8	52,2	47,8	52,3	47,7
айрым жарандарда	30,9	69,1	32,6	67,4	33,5	66,5
Жалданма эмес жумушчулар - бардыгы	34,9	65,1	34,5	65,5	34,0	66,0
<i>анын ичинде:</i>						
иш берүүчүлөр	17,8	82,2	16,6	83,4	15,1	84,9
өз алдынча иштегендер	22,4	77,6	22,9	77,1	24,0	76,0
өндүрүштүк кооперативдердин мүчөлөрү	100,0	-	83,4	16,6	100,0	-
акы төлөнбөгөн үй-бүлө жумушчулары	75,2	24,8	72,1	27,9	71,9	28,1
жеке көмөкчү чарбаларда иштегендер	48,4	51,6	56,2	43,8	47,3	52,7

Аялдардын жана эркектердин иштеринин экономикалык ишмердүүлүктүн түрлөрү боюнча бөлүнүшү олуттуу айырмачылыктарга ээ, бул алардын ар кандай физиологиялык мүмкүнчүлүктөрүнө жана түзүлгөн каада-салттар менен шартталат.

Аялдардын жумуштуулугу тейлөө көрсөтүү секторунда жогору болуп эсептелет, алардын салыштырма саламагы иштегендердин жалпы санында, кыймылсыз мүлк операцияларында (100 пайыз), саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө (78 пайыздан) жана билим берүү (77 пайыздан ашык) сыяктуу ишмердиктин түрлөрүндө басымдуу.

Эркектердин жогорку салыштырма салмагы өндүрүштүк чөйрө тармактарында түзүлдү: курулушта (99 пайызга жакын), транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоодо (97 пайызга жакын) жана пайдалуу кендерди казууда (94 пайыз) түзүлгөн.

■ 3.15 таблица: Эмгек келишиминин түрлөрү жана жынысы боюнча негизги жумушта жалданып иштегендердин түзүмү (жыйынтыкка карата пайыз менен)

	2021		2022		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Бардыгы	100	100	100	100	100	100
<i>анын ичинде жумуш барлар:</i>						
чексиз мөөнөткө (туруктуу негизинде)	51,2	30,7	48,9	30,7	48,7	30,6
белгилүү мөөнөткө	8,8	8,0	9,2	9,3	8,9	9,6
жазуу түрүндө эмгек келишими же жарандык-укуктук мүнөздөмө боюнча башка келишимдер	12,0	24,4	11,7	23,7	11,1	22,1
иш кагазын түзүлбөстөн оозеки негиздеги келишим	28,1	36,9	30,2	36,3	31,3	37,7

Эмгек келишиминин эң коопсуз формасы бул чексиз мөөнөткө түзүлгөн келишим. Мындай келишимдин үлүшү аялдар арасында, эркектер арасында караганда көбүрөк (2023-жылы 48,7 пайызга карама каршы 30,6 пайызы). Ушул жерде белгилей кетүүчү нерсе, ар бир үчүнчү кызматкердин эч кандай жазуу жүзүндөгү келишими жок жана иш берүүчү менен оозеки макулдашуу менен гана «корголот».

Жумушсуздук

■ 3.16 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча жумушсуздардын саны
(миң адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	140,9	150,2	142,6	131,6	112,2
аялдар	61,9	68,7	65,0	65,0	56,3
эркектер	79,0	81,5	77,6	66,6	55,9
Баткен облусу	15,7	13,3	12,4	11,5	10,5
аялдар	7,1	6,0	4,0	7,4	4,8
эркектер	8,6	7,3	8,4	4,2	5,7
Жалал-Абад облусу	22,1	47,3	52,9	51,6	35,6
аялдар	11,3	20,6	25,2	26,2	23,3
эркектер	10,8	26,6	27,7	25,4	12,3
Ысык-Көл облусу	13,8	13,1	11,6	9,8	9,5
аялдар	2,9	3,9	5,0	5,0	2,5
эркектер	10,9	9,2	6,7	4,8	7,0
Нарын облусу	8,2	7,2	6,4	6,0	6,0
аялдар	3,3	3,6	3,4	3,8	4,2
эркектер	4,9	3,6	3,1	2,2	1,8
Ош облусу	22,2	16,0	12,1	9,6	9,0
аялдар	10,7	10,4	7,7	5,7	5,1
эркектер	11,4	5,6	4,4	3,9	3,9
Талас облусу	2,7	2,9	3,0	2,9	2,5
аялдар	1,6	1,7	1,9	1,7	1,7
эркектер	1,2	1,2	1,1	1,1	0,7
Чүй облусу	24,5	22,2	20,0	16,8	16,1
аялдар	10,5	10,2	8,9	6,1	6,4
эркектер	13,9	12,1	11,1	10,7	9,7
Бишкек ш.	29,0	25,1	20,9	20,4	20,3
аялдар	12,9	10,9	7,7	7,8	7,3
эркектер	16,1	14,1	13,2	12,6	13,1
Ош ш.	2,7	3,1	3,2	3,0	2,8
аялдар	1,6	1,3	1,2	1,3	1,0
эркектер	1,1	1,8	2,0	1,8	1,8

■ 3.17 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча 15-35 жаш курактык топтогу¹ жалпы жумушсуздуктун деңгээли (пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	7,7	7,9	7,4	6,7	6,4
аялдар	10,1	10,4	10,2	9,7	8,8
эркектер	6,5	6,6	6,0	5,1	5,1
Баткен облусу	9,7	9,1	8,6	8,4	8,1
аялдар	15,9	16,0	13,0	21,1	15,4
эркектер	7,2	6,5	7,2	3,9	5,7
Жалал-Абад облусу	6,8	12,7	14,2	11,7	10,7
аялдар	11,6	18,6	21,7	18,0	22,9
эркектер	4,8	10,1	10,8	8,6	4,7
Ысык-Көл облусу	14,9	12,5	10,4	8,6	10,3
аялдар	10,2	11,9	14,9	12,9	6,9
эркектер	16,8	12,8	8,2	6,0	12,0
Нарын облусу	13,8	12,3	11,3	8,4	8,4
аялдар	19,3	23,1	20,7	17,4	16,6
эркектер	11,8	8,8	8,0	5,2	4,4
Ош облусу	4,2	3,1	2,4	1,8	1,8
аялдар	6,4	5,1	4,6	4,0	2,5
эркектер	3,0	1,8	1,1	0,7	1,3
Талас облусу	4,3	4,4	4,1	3,5	3,1
аялдар	6,1	6,5	5,8	4,2	4,5
эркектер	3,2	3,2	3,1	3,0	2,1
Чүй облусу	9,1	7,7	6,3	6,4	7,2
аялдар	11,9	10,5	10,2	7,0	8,1
эркектер	7,6	6,4	4,2	6,1	6,7
Бишкек ш.	10,1	9,3	8,2	8,7	7,3
аялдар	10,9	9,6	6,7	8,1	5,9
эркектер	9,5	9,1	9,2	9,2	8,4
Ош ш.	3,3	4,7	4,4	4,0	4,4
аялдар	6,7	7,9	5,3	5,6	10,1
эркектер	2,3	3,7	4,1	3,5	3,3

¹ Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан 2023-жылдын 4 августунда КРнын "Жаштар жөнүндө" Мыйзамы кабыл алынган, бул мыйзамга ылайык КРнын жарандары жана жарандыгы жок 14 жаштан 35 жашка чейинкилер жаш жарандар (жаштар) деп эсептелинет.

■ 3.5 график: 2023-жылы билими жана жынысы боюнча жалпы жумушсуздук деңгээли

(жумушчу күчүнүн санына карата пайыз менен)

■ 3.18 таблица: Жумушсуздуктун себептери жана жынысы боюнча иш тажрыйбасы бар жумушсуздардын түзүмү

(пайыз менен)

	2021		2022		2023	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Бардыгы	100	100	100	100	100	100
<i>алардын ичинен мурунку иштеген жеринен төмөнкүлөргө байланыштуу кетишкен:</i>						
иштен бошогондугу, штаттык түзүмдүн кыскаргандыгы, ишканалардын жоюлушу	4,0	4,6	3,4	3,3	4,9	1,5
өз бизнесин жоюлушу	0,3	1,3	0,1	6,0	-	1,7
өз каалоо менен жумуштан бошогондугу	4,6	6,2	5,8	5,2	14,7	14,4

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(3.18 таб. уландысы)

	2021		2022		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
убактылуу иш, сезондук жумуш мөөнөтүнүн аяктаган, келишим боюнча иштөө бүтүшү	65,4	65,1	56,1	46,0	20,7	27,9
пенсияга чыгуу	1,1	2,2	1,1	3,1	1,7	1,6
жашаган жерин алмаштыруу	1,2	1,3	1,9	4,0	1,0	2,9
ден-соолугуна байланыштуу	2,6	4,1	3,8	6,4	14,2	9,4
жеке үй-бүлөлүк себептери боюнча	20,0	13,7	25,6	22,4	38,4	33,9
башка себептери боюнча	0,9	1,6	2,2	3,6	4,4	6,9

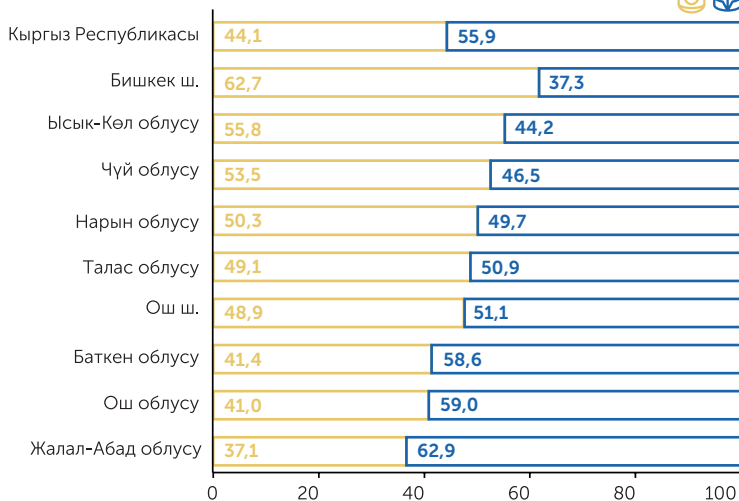
■ 3.19 таблица: 2023-жылы жынысы жана жумуш издөө ыкмалары¹ боюнча жумушсуздардын саны

	Бардыгы, адам		Жыйынтыкка карата пайыз менен	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Бардыгы	56 263	55 947	100	100
<i>анын ичинен:</i>				
мамлекеттик иш менен камсыздоо кызматына кайрылуу	5 621	3 002	10,0	5,4
коммерциялык иш менен камсыздоо кызматына кайрылуу	2 377	1 327	4,2	2,4
басма сөзгө кулактандыруу берүү, кулактандырууга карап чыгуу	10 342	14 268	18,4	25,5
тааныштарга, туугандарга, досторго кайрылуу	28 220	36 393	50,2	65,0
администрацияга же жумуш берүүчүгө түздөн түз кайрылуу	11 464	8 424	20,4	15,1
өз бизнес ачуу үчүн жер участка издөө, имарат, автоунаа жана жабуу, чийки зат, каржылоо каражаттарын издөө	3 241	3 446	5,8	6,2
башка издөө жолдору	851	562	1,5	1,0

¹ Графалар боюнча маанилердин суммасы жалпы суммадан көбүрөк, анткени жумушсуздар жумуш издөөнүн бардык ыкмаларын көрсөтүлгөн.

■ 3.6 график: 2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча расмий катталган жумушсуздарды бөлүштүрүү

(пайыз менен)

2023-жылы катталган жумушсуздардын жалпы санында жумушсуз аялдардын эң жогорку үлүшү Бишкек шаарында (62,7 пайыз) жана Ысык-Көл облусунда (55,8 пайыз) белгиленген.

■ 3.20 таблица: Расмий катталган жумушсуздарды жумушсуздуктун себептери жана жынысы боюнча бөлүштүрүү

(жылдын аягына карата)

	2022		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
<i>Жыйынтыкка карата пайыз менен</i>				
Бардыгы	100	100	100	100
<i>анын ичинде:</i>				
иштен бошотулгандыгына байланыштуу	0,6	0,4	0,5	0,3
жазаны аткаруучу мекемелерден бошотулган жарандар	-	0,1	-	-
өз каалоосу боюнча иштен бошогондор	8,9	6,2	8,0	5,2
башка себептер	0,3	0,4	0,3	0,4
биринчи жолу жумуш издөөчүлөр	90,1	92,9	90,2	94,0

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(3.20 таб. уландысы)

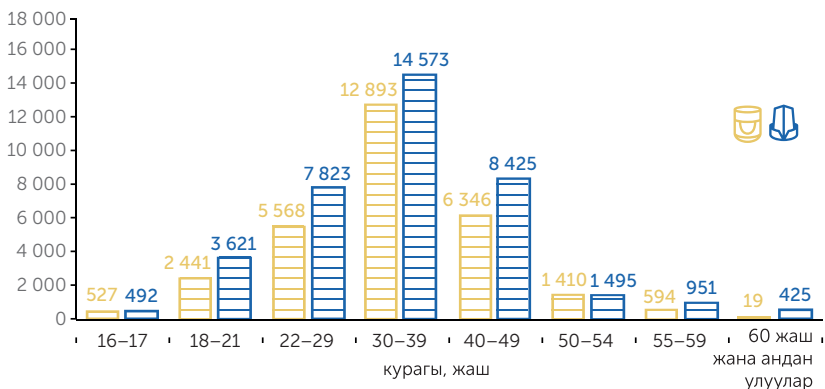
	2022		2023	
	аял-дар	эркектер	аял-дар	эркектер
окууну аяктагандан кийин орношкон эмес:				
жалпы билим берүүчү мектептер	62,3	67,2	62,3	68,3
башталгыч кесиптик окуу жайларын	3,7	3,9	3,4	3,5
атайын орто окуу жайларын	6,5	3,6	6,4	3,5
жогорку окуу жайларын	8,3	4,4	8,4	4,1
толук эмес орто	19,1	20,8	19,5	20,6
<i>Катталган жумушсуздардын жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен</i>				
Бардыгы	44,3	55,7	44,1	55,9
<i>анын ичинде:</i>				
иштен бошотулгандыгына байланыштуу	51,6	48,4	53,1	46,9
жазаны аткаруучу мекемелерден бошотулган жарандар	53,3	46,7	39,4	60,6
өз каалоосу боюнча иштен бошогондор	10,3	89,7	8,3	91,7
башка себептер	40,3	59,7	39,4	60,6
биринчи жолу жумуш издөөчүлөр	43,5	56,5	43,3	56,7
жалпы билим берүүчү мектептер	42,4	57,6	41,8	58,2
башталгыч кесиптик окуу жайларын	43,0	57,0	43,5	56,5
атайын орто окуу жайларын	58,9	41,1	59,2	40,8
жогорку окуу жайларын	60,0	40,0	61,9	38,1
толук эмес орто	42,2	57,8	42,7	57,3

2023-жылы өз каалоосу боюнча бошотулган жумушсуздардын саны аялдар арасында 8,0 пайызды, эркектер арасында – 5,2 пайызды, ал эми штаттарды кыскартуу же кыскартууга байланыштуу ишканалардан жана уюмдардан бошотулгандар – 0,5 пайызды жумушсуз аялдар жана 0,3 пайызды эркектер түзгөн.

■ 3.21 таблица: Расмий катталган жумушсуздар билим деңгээли жана жынысы боюнча бөлүштүрүү (жылдын аягына карата)

	2019		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
<i>Жыйынтыкка карата пайыз менен</i>				
Бардыгы <i>анын ичинде билими барлар:</i>	100	100	100	100
жогорку билим	8,2	4,8	8,4	4,1
атайын орто билим	9,9	8,8	9,8	7,0
жалпы орто билим	66,2	70,5	62,3	68,3
толук орто билими жоктор	15,8	16,0	19,5	20,6
<i>Катталган жумушсуздардын жалпы санына карата салыштырма салмагы пайыз менен</i>				
Бардыгы <i>анын ичинде билими барлар:</i>	48,4	51,6	44,1	55,9
жогорку билим	61,5	38,5	61,9	38,1
атайын орто билим	51,3	48,7	52,6	47,4
жалпы орто билим	46,8	53,2	41,8	58,2
толук орто билими жоктор	48,1	51,9	42,7	57,3

■ 3.7 график: 2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча расмий катталган жумушсуздарды бөлүштүрүү (адам)

2023-жылы расмий катталган жумушсуздардын жалпы санында бардык курактык топтордо эркектер басымдуулук кылат.

■ 3.22 таблица: Жумушсуздуктун издөөнүн узактыгы жана жынысы боюнча расмий катталган жумушсуздарды бөлүштүрүү

(жылдын аягына карата)

	Жыйынтыкка карата пайыз менен				Катталган жумушсуздардын жалпы санынын салыштырма салмагы, пайыз менен			
	2019		2023		2019		2023	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Бардыгы анын ичинде жумушсуздуктун узактыгы боюнча:	100	100	100	100	48,4	51,6	44,1	55,9
1 айга чейин	4,1	4,2	3,4	2,5	47,7	52,3	51,6	48,4
1 айдан 3 айга чейин	6,1	5,6	7,4	6,5	50,3	49,7	47,3	52,7
3 айдан 6 айга чейин	10,3	8,7	10,3	8,2	52,5	47,5	49,8	50,2
6 айдан 12 айга чейин	23,5	24,7	21,1	19,9	47,1	52,9	45,5	54,5
1 жыл жана андан ашык	56,1	56,7	57,9	63,0	48,1	51,9	42,0	58,0

КАЛКТЫН ЖАШОО ДЕНГЭЭЛИ

4. КАЛКТЫН ЖАШОО ДЕҢГЭЭЛИ

Бөлүмдө калктын жашоо деңгээлинин негизги көрсөткүчтөрү, аялдар менен эркектердин эмгек акысы, пенсия жана социалдык камсыздоо жөнүндө маалыматтар камтылган. Жашоо минимуму, калктын кирешелер боюнча дифференциациясы жана кедейчиликтин деңгээли жөнүндө маалыматтар Улутстатком тарабынан туруктуу негизде жүргүзүлүп жаткан үй чарбаларынын бюджеттеринин жана жумушчу күчтөрүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн негизинде келтирилген.

Калктын кирешеси

■ Таблица 4.1: Калктын жашоо деңгээлинин негизги көрсөткүчтөрү

	2019	2020	2021	2022	2023
Калктын адам башына орточо акчалай кирешеси, айына сом менен	5 684,7	5 625,4	6 647,8	7 948,4	9 716,0
Калктын реалдуу колдо болгон акчалай кирешелери мурунку жылга карата пайыз менен	107,2	94,9	107,1	103,2	110,6
Кызматкерлердин орточо айлык номиналдык эсептелген эмгек акысы, сом	17 232	18 940	19 330	26 540	31 604

(4.1 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Реалдуу эсептелген эмгек акы, мурунку жылга карата пайыз менен	103,8	103,4	91,2	120,5	107,5
Дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү, сом	5 960	6 102	6 412	8 114	9 380
Дайындалган пенсиялардын реалдуу өлчөмү, мурунку жылга карата пайыз менен	102,2	96,3	93,9	94,5	104,3
Жашоо минимумунун өлчөмү (калктын адам башына орточо эсеп менен):					
айына сом менен	4 806,32	5 358,53	6 268,31	7 178,32	7 681,54
мурунку жылга карата пайыз менен	100,3	111,5	117,0	114,5	107,0
Керектөөлөрү кедейчиликтин чегинен төмөн болгон калктын саны ¹ :					
миң адам	1 312,8	1 678,3	2 244,3	2 333,2	2 135,1
калктын жалпы санына карата пайыз менен	20,1	25,3	33,3	33,2	29,8
мурунку жылга карата пайыз менен	91,8	127,8	133,7	104,0	91,5

¹ Үй чарбанын бюджетине жана жумушчу күчүнө интеграцияланган тандалма изилдөө жүргүзүүнүн маалыматтары боюнча.

Орточо айлык номиналдык эсептелеген эмгек акы - тизмедеги жана тизме эмес курамдын кызматкерлеринин иш жүзүндө эсептелген эмгек акы фондунун катышы, орточо эмгек акыны эсептөө үчүн кабыл алынган кызматкерлердин санына карата жана отчеттук мезгилдеги айлардын санына карата болгон катышы.

■ 4.2 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча аялдардын жана эркектердин орточо айлык номиналдык эсептелген эмгек акысы (СОМ)

	2019	2020	2021	2022	2023
Аялдар					
Бардыгы	14 421	15 078	16 524	24 954	26 950
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	9 077	9 416	9 132	21 514	18 090
Пайдалуу кендерди казуу	25 113	31 673	30 578	39 797	50 217
Иштетүү өнөр жайы	15 161	16 268	17 547	21 245	30 119
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	28 936	27 558	29 452	31 300	37 406
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	14 492	14 552	14 355	20 882	24 743
Курулуш	15 478	14 581	18 476	21 717	28 056
Дүң жана чекене соода, автоунааларды жана мотоциклдарды ондоо	16 246	16 291	18 227	21 436	28 396
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	15 182	15 782	17 199	20 516	24 152
Мейманканалар жана ресторандардын ишмердиги	14 686	16 303	16 186	19 606	24 917
Маалымат жана байланыш	30 637	29 827	31 873	42 312	53 829
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	31 556	31 532	33 125	40 968	46 366
Кыймылсыз мүлк операциялары	14 041	14 029	16 183	19 543	24 643
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердиги	18 914	19 645	23 400	30 080	34 816
Административдик жана көмөкчү ишмердиги	11 667	13 569	16 011	20 251	23 018
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо; милдеттүү социалдык камсыздоо	15 488	16 847	18 774	34 406	35 808
Билим берүү	13 319	14 260	15 042	24 561	25 171

(4.2 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	11 153	11 052	14 369	20 338	21 419
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	8 887	9 068	11 261	20 456	21 503
Башка тейлөө ишмердиги	18 437	19 088	18 680	25 032	26 657
Эркектер					
Бардыгы	18 724	19 992	21 999	31 353	36 693
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	9 776	10 370	10 584	19 901	20 989
Пайдалуу кендерди казуу	29 614	30 927	40 658	43 596	53 637
Иштетүү өнөр жайы	17 659	21 045	24 272	30 179	56 425
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	29 040	28 339	30 906	35 538	39 870
Суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	14 980	16 786	18 247	21 787	26 975
Курулуш	20 339	18 540	24 810	27 335	34 402
Дүң жана чекене соода, автоунааларды жана мотоциклдарды оңдоо	19 133	19 392	21 804	31 143	36 608
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	24 925	24 799	27 538	36 018	40 286
Мейманканалар жана ресторандардын ишмердиги	17 240	18 673	17 493	24 387	27 814
Маалымат жана байланыш	36 272	39 569	35 405	56 950	62 650
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	41 375	42 667	46 413	54 332	63 489
Кыймылсыз мүлк операциялары	14 890	16 116	17 528	21 964	25 197
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердиги	26 838	26 467	25 911	35 497	40 901
Административдик жана көмөкчү ишмердиги	13 768	16 788	18 648	23 657	25 598
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо; милдеттүү социалдык камсыздоо	7 500	20 346	21 832	42 453	41 343

(4.2 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Билим берүү	13 163	14 055	14 642	23 075	23 868
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	10 385	10 431	14 533	19 576	20 809
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	8 964	9 004	10 477	19 611	19 200
Башка тейлөө ишмердиги	12 252	12 359	12 464	7 722	24 642

Акыркы беш жылда эркектердин эмгек акысына карата аялдардын эмгек акысынын өсүү тенденциясы байкалды 2019-жылы 72,0 пайыздан 2023-жылы 73,4 пайызга чейин (Таблица 4.2). Жалпысынан алганда, аялдар жана эркектердин ортосундагы эмгек акынын деңгээлиндеги айырма гендер боюнча тармактык жумуштуулуктун түзүмү менен түшүндүрүлөт. Алсак, билим берүү мекемелеринде иштеген кызматкерлердин жалпы санынын 75,2 пайызын аялдар, 80,1 пайызын саламаттыкты сактоо тармагында түздү, аларда эмгек акы төмөн.

Пенсия жана социалдык камсыздандыруу

- 4.3 таблица: Социалдык фондун пенсиялык органдарында каттоодо турган пенсионерлердин саны жана аларга дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү (жылдын аягына карата)

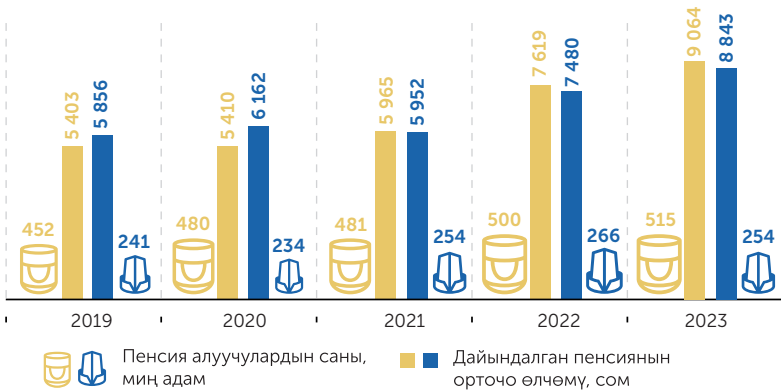
	2019	2020	2021	2022	2023
Пенсия алуучулардын саны, миң адам анын ичинде:	693	714	735	766	793
аялдар	452	480	481	500	515
эркектер	241	234	254	266	278
Дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү, сом анын ичинде:	5 553	5 909	6 202	7 814	9 228
аялдар	5 403	5 410	5 965	7 619	9 064
эркектер	5 856	6 162	5 952	7 480	8 843

2023-жылдын аягына карата Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун пенсиялык органдарында каттоодо турган пенсия алуучулардын саны 793 миң адамды түздү жана бул көрсөткүч беш

жылдын ичинде 14,4 пайызга жогорулады. Аларга дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү 2023-жылдын аягында 9 228 сомду түзүп жана 2019-жылга салыштырмалуу 1,7 эсеге көбөйдү.

Акыркы беш жыл аралыгында республиканын калкынын жалпы санындагы пенсионерлердин үлүшү 11 пайызга жакын түзгөн. Пенсионерлердин ичинен аялдардын үлүшү 65 пайызды, эркектердин - 35 пайызды түзгөн.

■ 4.1 график: Пенсионерлердин саны жана аларга дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү (жылдын аягына карата)

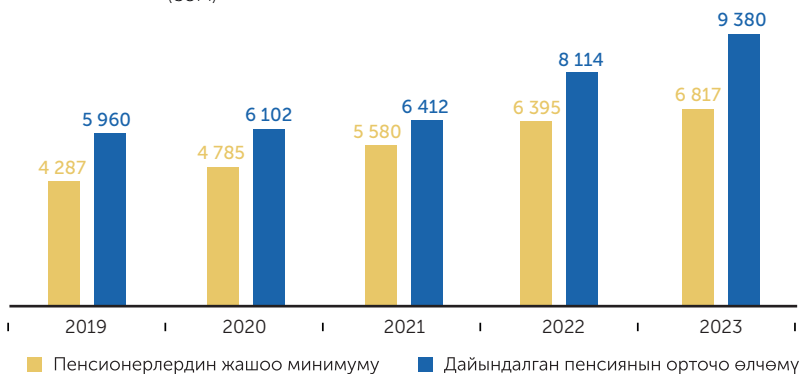
■ 4.4 таблица: 2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча Социалдык фондун пенсиялык органдарында каттоодо турган пенсионерлердин саны жана аларга дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү (жылдын аягына карата)

	Пенсия алуучулардын саны, адам		Дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү, сом	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	514 552	254 012	9 063,7	8 842,7
Баткен облусу	43 099	24 678	8 815,4	8 866,1
Жалал-Абад облусу	93 426	49 192	8 367,5	8 079,1
Ысык-Көл облусу	47 651	23 884	8 746,2	8 534,4

(4.4 таб. уландысы)

	Пенсия алуучулардын саны, адам		Дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү, сом	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Нарын облусу	36 031	19 377	10 160,5	9 261,6
Ош облусу	101 470	51 141	8 399,8	7 812,2
Талас облусу	22 456	11 590	8 615,0	8 089,7
Чүй облусу	79 743	38 907	8 821,4	8 660,0
Бишкек ш.	71 055	26 529	11 283,5	12 731,3
Ош ш.	19 621	8 714	8 574,7	9 026,9

■ 4.2 график: Пенсионерлердин жашоо минимуму жана аларга дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү (сом)

Социалдык фонддун жана башка мамлекеттик органдарын маалыматы боюнча 2023-жылдын аягына карата дайындалган пенсиянын орточо өлчөмү (электр энергиясы үчүн компенсациялык төлөөлөрдү эске алуу менен) 9 380 сомду түзүп, пенсионердин жашоо минимумунан дээрлик 38 пайызга көтөрүлдү.

■ 4.5 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча Социалдык фонддун пенсиялык органдарда жана башка мамлекеттик органдарда каттоодо турган пенсионерлердин саны
(жылдын аягына карата, адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	714 937	735 814	758 383	790 191	817 505
аялдар	452 230	460 187	484 156	503 071	517 446
эркектер	262 707	275 627	274 227	287 120	300 059
Баткен облусу	60 668	62 472	64 565	67 484	70 149
аялдар	35 054	37 950	39 998	41 648	43 153
эркектер	25 614	24 522	24 567	25 836	26 996
Жалал-Абад облусу	127 367	131 790	136 486	142 619	148 058
аялдар	81 961	83 951	86 661	90 868	93 467
эркектер	45 406	47 839	49 825	51 751	54 591
Ысык-Көл облусу	66 214	68 149	70 131	72 429	74 550
аялдар	43 165	42 525	45 274	46 651	47 719
эркектер	23 049	25 624	24 857	25 778	26 831
Нарын облусу	53 922	54 766	56 303	57 267	58 264
аялдар	33 720	34 130	35 255	35 641	36 141
эркектер	20 202	20 636	21 048	21 626	22 123
Ош облусу	138 459	142 981	147 639	152 554	158 134
аялдар	89 541	92 596	95 572	98 597	101 603
эркектер	48 918	50 385	52 067	53 957	56 531
Талас облусу	31 695	31 892	33 135	34 781	35 680
аялдар	19 469	19 869	21 200	21 995	22 478
эркектер	12 226	12 023	11 935	12 786	13 202
Чүй облусу	106 611	110 166	112 976	117 802	121 689
аялдар	69 473	72 218	74 879	77 747	79 744
эркектер	37 138	37 948	38 097	40 055	41 945
Бишкек ш.	104 949	107 366	109 945	117 198	122 021
аялдар	63 601	58 907	66 360	70 804	73 489
эркектер	41 348	48 459	43 585	46 394	48 532

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(4.5 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Ош ш.	25 052	26 232	27 203	28 057	28 960
аялдар	16 246	18 041	18 957	19 120	19 652
эркектер	8 806	8 191	8 246	8 937	9 308

2023-жылдын аягына карата Кыргыз Республикасынын Социалдык фондун пенсиялык органдарында жана башка мамлекеттик органдарда каттоодо турган пенсия алуучулардын саны 815 миң адамды түздү. Бул көрсөткүч беш жылдын ичинде 14 пайызга жогорулады. Акыркы беш жыл аралыгында Кыргызстан калкынын жалпы санындагы пенсионерлердин үлүшү орточо 11 пайызды түздү.

- 4.6 таблица: Социалдык фонддун пенсиялык органдарда жана башка мамлекеттик органдарда каттоодо турган, жаш курагы боюнча чыккан пенсионерлердин саны (жылдын аягына карата, адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	529 764	550 592	572 373	599 760	625 468
аялдар	370 783	377 604	396 960	413 039	427 471
эркектер	158 981	172 988	175 413	186 721	197 997
Баткен облусу	41 682	43 393	45 455	47 749	50 304
аялдар	28 656	29 057	30 771	32 126	33 607
эркектер	13 026	14 336	14 684	15 623	16 697
Жалал-Абад облусу	89 352	93 106	97 140	101 969	106 329
аялдар	64 110	66 210	68 342	71 821	73 967
эркектер	25 242	26 896	28 798	30 148	32 362
Ысык-Көл облусу	47 517	49 242	51 217	53 306	55 345
аялдар	34 081	35 156	36 108	37 279	38 429
эркектер	13 436	14 086	15 109	16 027	16 916
Нарын облусу	41 027	42 034	43 339	44 458	45 544
аялдар	28 257	28 892	29 594	30 110	30 691
эркектер	12 770	13 142	13 745	14 348	14 853
Ош облусу	101 193	106 303	111 405	116 322	122 536
аялдар	72 914	76 181	79 254	82 158	85 569
эркектер	28 279	30 122	32 151	34 164	36 967

(4.6 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Талас облусу	22 025	22 597	23 482	24 820	25 713
аялдар	15 929	16 367	16 890	17 591	18 117
эркектер	6 096	6 230	6 592	7 229	7 596
Чүй облусу	80 552	83 879	86 749	90 523	94 183
аялдар	57 809	59 481	61 861	64 001	66 137
эркектер	22 743	24 398	24 888	26 522	28 046
Бишкек ш.	86 870	89 338	91 838	97 832	101 768
аялдар	54 940	51 228	58 429	61 637	64 064
эркектер	31 930	38 110	33 409	36 195	37 704
Ош ш.	19 546	20 700	21 748	22 781	23 746
аялдар	14 087	15 032	15 711	16 316	16 890
эркектер	5 459	5 668	6 037	6 465	6 856

■ 4.7 таблица: 2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча
жөлөкпул алуучулардын саны
(жылдын аягына карата, адам)

	Социалдык жөлөкпул алуучулардын саны		Балдары бар аз камсыз болгон үй-бүлөлөргө ай сайын жөлөкпул алуучулардын саны	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	55 780	53 032	150 586	132 495
Баткен облусу	5 125	3 787	23 274	15 224
Жалал-Абад облусу	11 130	10 400	50 402	47 385
Ысык-Көл облусу	6 003	6 252	7 396	7 088
Нарын облусу	3 613	3 062	7 997	7 429
Ош облусу	8 947	9 007	48 013	43 507
Талас облусу	2 158	2 330	8 427	7 810
Чүй облусу	11 087	10 416	2 803	2 136
Бишкек ш.	5 662	5 549	1 011	821
Ош ш.	2 055	2 229	1 263	1 095

Булак: Кыргыз Республикасынын Эмгек, социалдык камсыздоо жана миграция министрлиги.

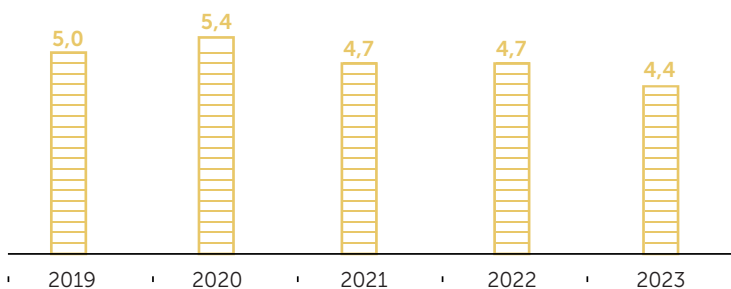
■ 4.8 таблица: Калкты социалдык коргоо мекемелер

(2024-жылдын 1 январына карата)

	Үй-интернаттардын саны	Орундардын саны	Жашагандардын саны, адам	анын ичинде	
				аялдар	эркектер
Үй-интернаттар - бардыгы	17	2 831	2 332	1 098	1 234
анын ичинде:					
карылар жана ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелген адамдар үчүн үй-интернаттар (чоңдор)	11	2 150	1 886	921	965
акыл-эси артта калган жана физикалык мүмкүнчүлүгү чектелген балдар үчүн үй-интернаттары	6	681	446	177	269

■ 4.3 график: Мамлекеттик бюджеттен социалдык коргоо үчүн кеткен чыгымдар¹

(ИДПга карата пайыз менен)

¹ Финансылык эмес активдерди алууга кетирген чыгымдарды кошкондо.

Калктын кирешеси боюнча дифференциация

■ 4.9 таблица: 2023-жылы үй башчысынын жынысына жараша акчалай кирешелери

(калктын киши башына орточо эсеп менен, айына сом менен)

	Бардыгы	Аялдар	Эркектер
Бардык кирешелер <i>анын ичинде:</i>	9 716,0	10 428,4	9 348,6
эмгек ишмердиктен түшкөн кирешелер	4 151,1	4 186,3	4 133,0
жеке эмгек ишмердиктен түшкөн кирешелер	1 263,5	955,0	1 422,6
мүлктөн түшкөн кирешелер	45,1	68,4	33,0
пенсия	1 334,1	1 752,5	1 118,4
жеке көмөкчү чарбаларынан түшкөн кирешелер	1 054,2	910,0	1 128,5
Кыргызстандын аймагынан тышкары алынган кирешелер	1 470,7	1 975,1	1 210,6
башка кирешелер	397,3	581,1	302,4

■ 4.10 таблица: Жашоо минимуму

(калктын киши башына орточо эсеп менен; айына сом менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Бардыгы	4 806,32	5 358,53	6 268,31	7 178,32	7 681,54
Эмгекке жарамдуу курактагы калк алардын ичинен:					
аялдар	5 368,64	6 003,64	7 040,33	8 025,18	8 579,26
эркектер	5 317,27	5 957,12	6 990,75	7 967,93	8 778,63
Пенсия курактагы калк	4 286,71	4 785,43	5 580,35	6 395,22	6 816,47
Балдар <i>анын ичинен жаш куракта, жашы:</i>	4 091,05	4 532,95	5 282,48	6 099,75	6 544,88
0–7ден баштап	3 642,03	4 015,40	4 673,39	5 431,63	5 829,71
7–14ден баштап	4 245,56	4 716,76	5 489,42	6 315,48	6 771,08
14–17ден баштап	4 616,83	5 139,18	6 012,49	6 914,87	7 423,77

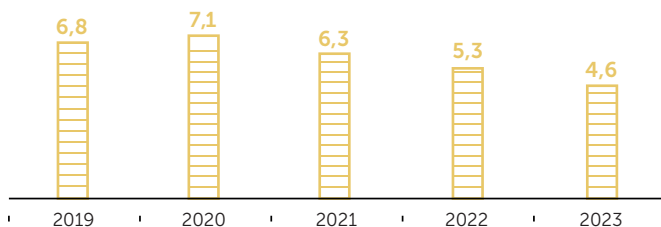
Жашоо минимуму - материалдык байгерликтин жана кызмат көрсөтүүлөрдүн минималдуу топтомунун нарктык баалоосу, ошондой эле нарктык чоңдугу боюнча минималдуу керектөө корзинасына теңдештирилген, адамдын жашоо ишмердигин камсыздоо жана анын саламаттыгын сактоо үчүн зарыл болгон милдеттүү төлөмдөрдүн жана жыйымдардын (төгүмдөрдүн) суммасы.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн “Калктын негизги социалдык-демографиялык топтору үчүн жашоо минимумунун түзүмүн бекитүү тууралуу” 2009-жылдын 6-ноябрындагы №694 токтомуна ылайык Улутстатком ар бир квартал сайын жашоо минимумунун нарктык чоңдугу боюнча баалоону ишке ашырат.

Жашоо минимумунун түзүмүндө азык-түлүк товарларынын үлүшү 65 пайызды, азык-түлүктүк эмес товарлар – 16 пайызды, кызмат көрсөтүүлөр – 17 пайызды жана салыктар – 2 пайызды түздү. Азык-түлүк корзинасынын энергетикалык баалуулугу 2 101 ккал түздү, анын химиялык курамы 73 грамм белокту жана 71 грамм майды камтыйт.

■ **4.4 график: Эң төмөн камсыздалган квинтильде калктын кирешесиндеги үлүшү**

(калктын жалпы кирешесинин көлөмүнө карата пайыз менен)

Акчалай кирешелердин жалпы көлөмүн калктын 20 пайыздык (квинтильдик) топтор боюнча бөлүштүрүү бир катар жылдан бери эң көп кирешелүү топтордун пайдасына өнүгүп келе жатат, аларда бардык акчалай кирешелердин жарымына жакыны топтолгон.

2023-жылы калктын кирешелеринин жалпы көлөмүндө эң аз камсыз болгон квинтильдин кирешелеринин үлүшү 4,6 пайызды түздү, бул акыркы беш жылдагы эң төмөнкү көрсөткүчү. Муну менен катар, кедей квинтильдин калктын киши башына орточо кирешеси

2022-жылга салыштырмалуу 18,5 пайызга өстү. Ошол эле учурда калктын кирешелеринин жалпы көлөмүндө кыйла камсыз болгон квинтилдердин кирешелеринин үлүшү 48,3 пайызды түздү, бул өткөн жылдагы көрсөткүчүнөн ашты жана акыркы беш жылдагы эң чоң маани катары калыптанган. Бул калктын кирешелерин бөлүштүрүүдө теңсиздиктин жогорлошуна алып келген (2022-жылы 8,5 эседен 2023-жылы 10,5 эсеге чейин), ал бешинчи (эң жогорку) квинтилдин биринчи квинтилге (эң төмөнкү) киреше катышы жана 0,434 түзгөн Джини коэффициенти менен мүнөздөлөт. Республиканын калкынын бакубат жашоо деңгээлин баалоолордун натыйжалары Улуттук статистика комитети тарабынан квартал сайын 5 016 үй чарбасын камтуу менен үй чарбаларынын бюджеттерин жана жумушчу күчтөрдү тандалма интеграциялык изилдөөнүн негизинде жүргүзүлөт.

Сурамжылоонун жыйынтыктары көрсөткөндөй, 2023-жылы керектөө чыгымдары боюнча эсептелген кедейчиликтин деңгээли жалпысынан өлкө боюнча 29,8 пайызды түзүп, өткөн жылга салыштырмалуу 3,4 пайыздык пунктка төмөндөгөн.

Айыл жерлериндеги кедейчиликтин деңгээли 3,0 пайыздык пунктка, ал эми шаар жерлеринде 3,8 пайыздык пунктка төмөндөдү. 2023-жылы кедейчиликтин чегинде 2 млн. 135 миң адам жашаган, алардын 62,8 пайызы айылдык калктуу пунктунун жашоочулары болуп саналган. Мында жакырчылыктын шарттарында 36,7 пайызы 0–17 жаштагы балдар, же 1 млн. 43 миң адам жашашкан.

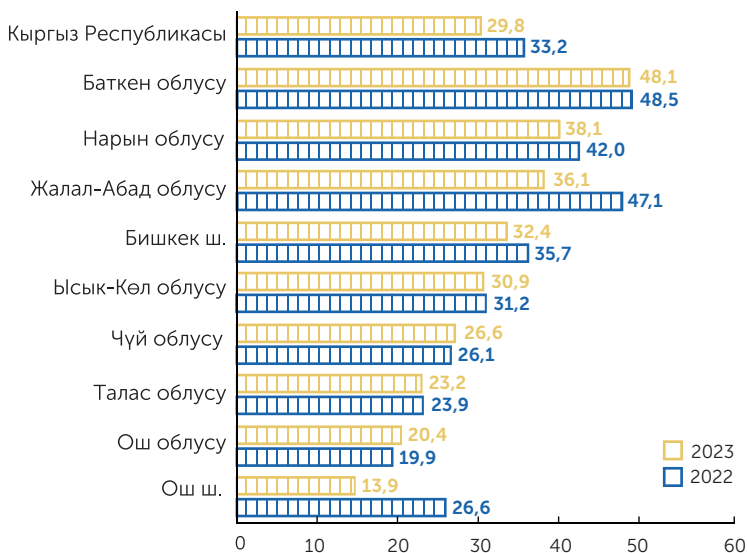
2023-жылы мурунку жылга салыштырмалуу кедейчиликтин деңгээли Жалал-Абад облусунда – 11,0 пайыздык пунктка, Нарын облусунда – 3,9, Талас облусунда – 0,7 пайыздык пунктка, Баткен облусунда – 0,4 пайыздык пунктка жана Ысык-Көл облусунда – 0,3 пайыздык пунктка төмөндөшү белгиленди. Муну менен катар, кедейчиликтин деңгээли Ош жана Чүй облустарында – 0,5 пайыздык пунктка жогорулагандыгы белгиленди. Бишкек жана Ош шаарларында кедейчиликтин деңгээли, тиешелүүлүгүнө жараша, 3,3 жана 12,7 пайыздык пунктка төмөндөдү.

2023-жылы өтө кедейчиликтин деңгээли жалпысынан республика боюнча 5,0 пайызды түздү жана өткөн жылга салыштырмалуу 1,0 пайыздык пунктка төмөндөдү. Өтө кедейчиликтин чегинде 354,9

миң адамдар жашаган, анын 61,2 пайызы айыл жерлериндеги калктуу пункттардын тургундары болуп саналган.

Өтө кедейчиликтин Ош шаарында – 5,6 пайыздык пунктка, Жалал-Абад – 4,1 пайыздык пунктка, Ысык-Көл облусунда – 1,6 пайыздык пунктка, Нарын облусунда – 1,1, Чүй – 0,6, Баткен облусунда – 0,4 пайыздык пунктка жана Ош облусунда – 0,2 пайыздык пунктка төмөндөдү. Муну менен катар, өтө кедейчиликтин Бишкек шаарында – 1,8 пайыздык пунктка жана Талас облусунда – 2,0 пайыздык пунктка өсүшү белгиленди.

■ 4.5 график: Аймактар боюнча калктын кедейчиликтин деңгээли (пайыз менен)

■ 4.11 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча калктын кедейчилик деңгээли
(пайыз менен)

	2022			2023		
	Бар-дыгы	шаар жерлери	айыл жерлери	Бар-дыгы	шаар жерлери	айыл жерлери
Кыргыз Республикасы	33,2	34,0	32,6	29,8	30,2	29,6
аялдар	32,8	32,9	32,8	29,7	29,6	29,7
эркектер	33,5	35,5	32,4	30,0	30,9	29,4
Баткен облусу	48,5	40,9	51,6	48,1	47,0	48,6
аялдар	47,0	38,1	50,8	47,1	45,2	47,9
эркектер	50,1	44,3	52,3	49,2	49,2	49,2
Жалал-Абад облусу	47,1	45,4	47,9	36,1	40,9	34,1
аялдар	47,2	45,7	47,8	36,4	40,6	34,7
эркектер	47,1	45,0	47,9	35,7	41,2	33,6
Ысык-Көл облусу	31,2	30,8	31,4	30,9	28,4	31,8
аялдар	31,2	28,7	32,3	30,3	26,3	31,9
эркектер	31,3	33,3	30,5	31,4	30,8	31,6
Нарын облусу	42,0	29,3	44,1	38,1	31,6	39,1
аялдар	42,7	27,4	45,1	38,2	30,7	39,3
эркектер	41,4	31,3	43,0	38,0	32,4	38,9
Ош облусу	19,9	39,1	18,4	20,4	35,2	19,2
аялдар	20,8	38,7	19,2	20,7	34,6	19,4
эркектер	19,0	39,5	17,4	20,1	35,9	18,9
Талас облусу	23,9	33,5	22,2	23,2	34,0	21,1
аялдар	24,0	30,8	22,7	23,1	32,0	21,3
эркектер	23,9	36,5	21,7	23,3	36,1	20,9
Чүй облусу	26,1	12,0	29,3	26,6	10,1	30,3
аялдар	25,7	12,6	28,8	26,4	9,9	30,3
эркектер	26,6	11,3	29,9	26,8	10,4	30,2

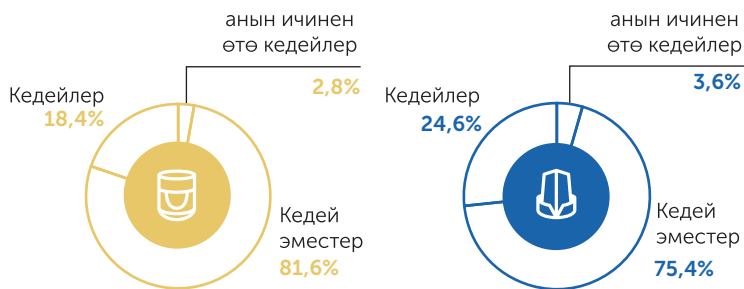
(4.11 таб. уландысы)

	2022			2023		
	Бардыгы	шаар жерлери	айыл жерлери	Бардыгы	шаар жерлери	айыл жерлери
Бишкек ш.	35,7	35,7	-	32,4	32,4	-
аялдар	34,0	34,0	-	31,7	31,7	-
эркектер	37,8	37,8	-	33,2	33,2	-
Ош ш.	26,6	26,6	-	13,9	13,9	-
аялдар	25,6	25,6	-	14,6	14,6	-
эркектер	27,8	27,8	-	13,1	13,1	-

2023-жылы эркектер арасында кедейчиликтин деңгээли 30,0 пайызды, ал эми аялдар арасында 29,7 пайызды түздү. Аялдар арасында кедейчиликтин деңгээли эркектерге караганда Баткен, Ысык-Көл, Талас жана Чүй облустарында жана Бишкек шаарында төмөн. Муну менен катар, Ош шаарында кедейчиликте жашаган аялдардын үлүшү кедей жашаган эркектердин үлүшүнө караганда 1,5 пайыздык пунктка жогору, Жалал-Абад облусунда – 0,7 пайыздык пунктка, Ош облусунда – 0,6 пайыздык пунктка, ал эми Нарын облусунда эркектер арасында кедейчиликтин деңгээли аялдар арасындагы кедейчилик деңгээли дээрлик теңелди.

■ 4.6 график: 2023-жылы үй чарба башчысынын жынысына жараша үй чарбанын кедейчиликтин деңгээли

(пайыз менен)

Эркектер башчылык кылган үй чарбаларынын үлүшү бардык үй чарбаларынын 59,9 пайызын түздү. Эркектер башчылык кылган үй чарбаларынын орточо 4,4 адамды түзсө, ал эми аялдар башчылык кылган үй чарбалары 3,4 адамды түздү.

Аялдар башчылык кылган үй чарбаларында жалпы кедейчилик жана өтө кедейчиликтин деңгээли эркектер башчылык кылган үй чарбаларына караганда төмөн. Ал эми, 2023-жылы эркектер башчылык кылган үй чарбалардын 24,6 пайызы жана аялдар башчылык кылган үй чарбалардын 18,4 пайызы кедейлер категориясына кирди.

■ 4.12 таблица: Үй башчысынын жынысына жараша кедейчиликтин деңгээли
(пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Бардыгы	20,1	25,3	33,3	33,2	29,8
баласыз үй чарба	2,1	5,5	8,9	9,2	7,6
бир баласы бар үй чарба	10,0	10,6	19,7	20,0	16,6
эки баласы бар үй чарба	16,5	25,2	31,2	34,7	29,4
үч жана андан көп баласы бар үй чарба	33,7	39,4	49,6	47,4	44,3
Үй чарба башчысы аял	16,2	22,7	30,2	29,6	27,5
баласыз үй чарба	2,4	4,8	8,0	7,1	6,7
бир баласы бар үй чарба	7,4	10,4	18,0	16,7	15,3
эки баласы бар үй чарба	16,9	27,7	30,9	31,3	24,2
үч жана андан көп баласы бар үй чарба	27,2	36,8	48,0	47,5	46,0
Үй чарба башчысы эркек	22,0	26,5	34,8	35,0	31,0
баласыз үй чарба	1,9	5,9	9,5	10,7	8,3
бир баласы бар үй чарба	11,3	10,7	20,7	21,9	17,3
эки баласы бар үй чарба	16,4	24,1	31,3	36,3	31,8
үч жана андан көп баласы бар үй чарба	36,5	40,5	50,3	47,4	43,6

■ 4.13 таблица: 2023-жылы жынысы жана кедейчилик деңгээли боюнча тамак-аш азыктарынын энергетикалык баалуулугу

	Бардыгы	анын ичинде	
		аялдар	эркектер
Тамак-аштын энергетикалык баалуулугу, ккал			
Бардыгы	2 304	2 401	2 216
кедей эместер	2 538	2 639	2 447
кедейлер	1 753	1 846	1 667
анын ичинен өтө кедейлер	1 452	1 503	1 405

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(4.13 таб. уландысы)

	Бардыгы	анын ичинде	
		аялдар	эркектер
Белоктор, грамм			
Бардыгы	63	66	61
кедей эместер	70	73	68
кедейлер	47	49	44
анын ичинен өтө кедейлер	38	39	37
Майлар, грамм			
Бардыгы	71	74	69
кедей эместер	80	83	77
кедейлер	51	53	49
анын ичинен өтө кедейлер	44	45	42

Булак: Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсү.

Өтө кедей үй чарбаларындагы эркектер жана аялдардын тамак-аштарынын энергетикалык баалуулугу республика боюнча орточо көрсөткүчкө караганда 0,6 эсеге төмөн, жана кедей эмес үй чарбаларына караганда.

■ 4.14 таблица: 2023-жылы жаш курагы боюнча калктын улуулар үчүн дене салмагынын индекси (ДСИ)

(пайыз менен)

	Экөө тең	анын ичинде жаш курагы боюнча, жашы			Пенсияга чыгуу курагы	Пенсионерлер
		18–29	30–39	40–49		
Салмактын жетишсиздиги (ДСИ<18,5)						
аялдар	1,3	4,0	1,1	0,6	0,6	0,3
эркектер	1,6	5,5	1,3	0,7	0,6	0,2
эркектер	1,0	2,4	0,8	0,4	0,6	0,6
Нормалдуу салмак (18,5<=ДСИ<25)						
аялдар	47,4	81,6	53,5	36,6	31,5	31,1
аялдар	48,7	83,3	61,0	41,0	31,7	30,4
эркектер	45,7	80,0	44,8	31,6	31,3	33,0
Салмактын ашыкчалыгы (25<=ДСИ<30)						
аялдар	39,2	12,9	38,5	48,9	50,1	47,4
аялдар	35,8	9,4	30,6	42,8	47,8	46,5
эркектер	43,3	16,4	47,7	56,0	52,0	49,6

(4.14 таб. уландысы)

	Экөө тең	анын ичинде жаш курагы боюнча, жашы			Пенсияга чыгуу курагы	Пенсионерлер
		18–29	30–39	40–49		
Семиздик (ДСИ \geq 30)	12,1	1,5	6,9	13,9	17,8	21,2
аялдар	13,9	1,8	7,1	15,5	19,9	22,8
эркектер	10,0	1,2	6,7	12,0	16,2	16,8

Булак: Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсү.

Калктын улуулар арасында жетишсиз тамактанууга караганда семирүү олуттуу көйгөй болуп саналат. 2023-жылы эркектердин 43,3 пайызы жана аялдардын 35,8 пайызы салмактын ашыкчалыгы белгиленди. Аялдардын 13,9 пайызы жана эркектердин 10,0 пайызы өтө ашыкча салмактуу болгон. Ашыкча салмактагы адамдардын жогорку үлүшү 30 жаш жана андан улуу курактагы эркектердин арасында белгиленди. Ашыкча салмак негизинен пенсияга чыгуу алдындагы жана пенсия курагындагы калктын арасында байкалган. 2023-жылы эркектердин 45,7 пайызында жана аялдардын 48,7 пайызында нормалдуу салмак белгиленди.

■ 4.15 таблица: Аймактар боюнча жетишсиз салмактан жапаа чеккен 1-6 жаш курактык топтордогу балдардын үлүшү (тиешелүү курактагы балдардын жалпы санына карата пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	8,6	7,6	8,3	8,3	8,4
кыздар	9,1	8,9	9,7	9,0	8,8
эркек балдар	8,1	6,1	7,0	7,7	8,1
Баткен облусу	11,7	8,2	7,8	8,6	7,0
Жалал-Абад облусу	6,4	5,9	2,9	6,8	7,9
Ысык-Көл облусу	9,2	6,2	6,7	6,2	3,0
Нарын облусу	14,7	16,8	15,0	12,1	14,9
Ош облусу	7,1	6,3	10,8	9,2	10,7
Талас облусу	6,9	4,3	1,3	2,6	0,8
Чүй облусу	12,8	7,8	9,4	12,6	14,3
Бишкек ш.	5,2	8,0	7,9	7,7	6,2
Ош ш.	9,2	11,0	11,0	5,0	4,1

Булак: Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсү.

Балдардын тамактануулары жөнүндө маалыматтарды талдоо үчүн керектелүүчү тамак-аш азыктарынын энергетикалык баалуулугун баалоону пайдалануудан сырткары баланын салмагы менен боюнун катышынын талдоосуна негизделген Z-скор усулу колдонулат. Бул катыш балдардын бою карата салмак ченеминен экиден ашык стандарттык четтөөлөргө караганда төмөн болсо, балдар жетишсиз тамактанат деп классификацияланат.

2023-жылы республикада 1–6 жаштагы балдардын 8,4 пайызы салмагы жетишсиз болгон. 1–6 жаштагы балдардын арасында эркек балдардын 8,1 пайызы жана кыздардын 8,8 пайызы жетишсиз тамактанган деп табылган.

Калкка микрокредит берүү

Микрокредит - микрофинансылык уюмдар, кредиттик бириндиктер тарабынан жеке адамдарга же алар түзгөн коомчулуктарга, юридикалык жактарга бериле турган акча каражаттар.

■ 4.16 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча микрокредит алуучулардын саны

(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	624 460	706 610	644 552	672 026	739 623
аялдар	354 172	398 621	371 439	386 606	426 847
эркектер	270 288	307 989	273 113	285 420	312 776
Баткен облусу	58 701	74 856	64 266	60 179	63 940
аялдар	30 520	38 447	33 971	33 544	35 030
эркектер	28 181	36 409	30 295	26 635	28 910
Жалал-Абад облусу	110 364	128 563	101 009	106 032	124 661
аялдар	64 996	75 543	60 625	64 669	74 977
эркектер	45 368	53 020	40 384	41 363	49 684
Ысык-Көл облусу	67 435	70 492	58 851	59 838	72 671
аялдар	39 370	41 162	35 655	37 061	43 522
эркектер	28 065	29 330	23 196	22 777	29 149

(4.16 таб. уландысы)

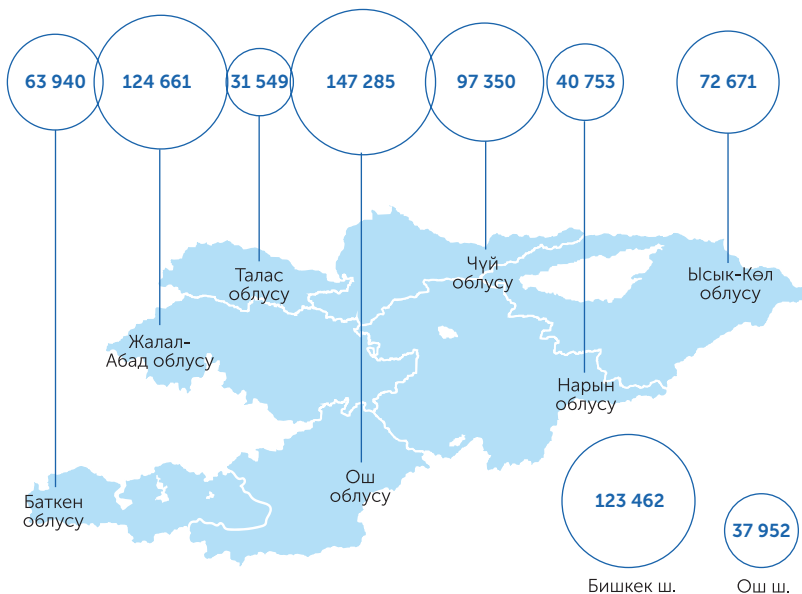
	2019	2020	2021	2022	2023
Нарын облусу	48 455	49 302	42 849	40 470	40 753
аялдар	30 108	30 642	27 139	26 437	26 496
эркектер	18 347	18 660	15 710	14 033	14 257
Ош облусу	145 555	177 832	147 248	139 784	147 285
аялдар	79 663	97 239	83 048	77 318	82 811
эркектер	65 892	80 593	64 200	62 466	64 474
Талас облусу	22 480	25 688	22 693	27 401	31 549
аялдар	13 312	15 155	13 737	17 462	20 094
эркектер	9 168	10 533	8 956	9 939	11 455
Чүй облусу	73 817	75 187	75 989	85 058	97 350
аялдар	42 623	42 691	43 736	48 848	55 255
эркектер	31 194	32 496	32 253	36 210	42 095
Бишкек ш.	75 414	77 770	97 447	113 843	123 462
аялдар	42 763	43 900	55 170	60 241	68 030
эркектер	32 651	33 870	42 277	53 602	55 432
Ош ш.	22 239	26 920	34 200	39 421	37 952
аялдар	10 817	13 842	18 358	21 026	20 632
эркектер	11 422	13 078	15 842	18 395	17 320

2023-жылы микрокредит уюмдар тарабынан 740 миңге жакын адам 50,8 млрд. сом кредит алган. 2022-жылга салыштырмалуу микрокредиттер менен камтылган калктын саны 10,1 пайызга, ал эми берилген микрокредиттин көлөмү 29,5 пайызга өскөн.

Беш жылдын ичинде микрокредит алуучулардын басымдуу санын аялдар түздү, орточо алганда алардын үлүшү алардын жалпы санынын 57,2 пайызын түздү.

2023-жылы берилген микрокредиттин жалпы көлөмүнүн 48,2 пайызы керектөө муктаждыктары үчүн алынган, 22,8 пайызы айыл чарбасында ишмердүүлүктү өнүктүрүүгө багытталган. Соода жана коомдук тамактануу чөйрөсүнө берилген микрокредиттин үлүшү 12,1 пайызды, курулуш үчүн – 5,5 пайызды түздү.

■ 4.7 график: 2023-жылы аймактар боюнча микрокредит алуучулардын саны (адам)

БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ

5. БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ

Бөлүм мектепке чейинки жана билим берүү уюмдары, башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүү уюмдары, алардагы окуучулар жана студенттердин саны, аспиранттар жана докторанттар саны, ошондой эле илимий изилдөөлөр жана иштеп чыгуулар жөнүндөгү статистикалык маалыматтарды камтыйт.

Мектепке чейинки билим берүү

- 5.1 таблица: Жашаган жери жана жынысы боюнча мектепке чейинки билим берүү уюмдардагы балдардын саны (адам)

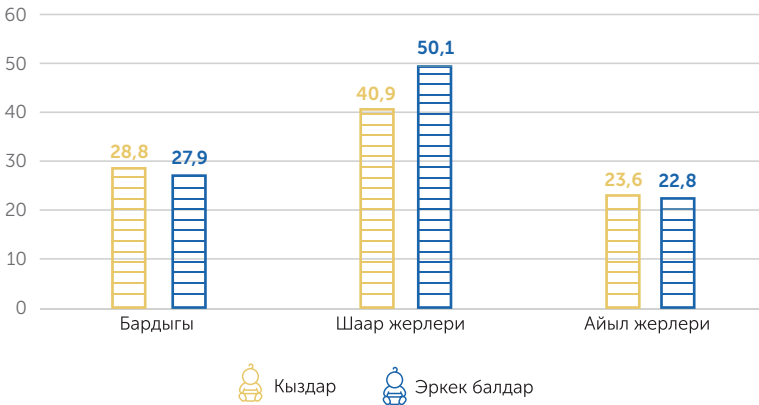
Жыл-дар	Бардыгы	Шаар жерлери		Айыл жерлери	
		кыздар	эркек балдар	кыздар	эркек балдар
2019	207 884	47 787	50 101	54 339	55 657
2020	196 123	42 414	44 738	53 754	55 217
2021	199 813	42 667	45 239	55 431	56 476
2022	220 012	47 131	49 601	61 355	61 925
2023	233 946	49 525	51 648	65 967	66 806

Беш жыл ичинде мектепке чейинки билим берүү уюмдардагы балдардын саны 2019-жылы 208 миңден 2023-жылы 234 миңге чейин, же дээрлик 13 пайызга көбөйгөн. Мында айыл жериндеги мектепке чейинки билим берүү уюмдарында балдардын санынын өсүшүнүн эсебинен камсыз кылынса, ошол эле учурда шаар жеринде дээрлик өзгөрүүсүз калган.

Мектепке чейинки уюмдар менен балдарды камтуу - мектепке чейинки билим берүү уюмдарындагы балдардын санынын 1–6 жаштагы балдардын санына карата катышы, пайыз менен.

■ **5.1 график: 2023-жылы жынысы жана жашаган жери боюнча мектепке чейинки билим берүү уюмдарына балдарды камтуу**

(тиешелүү 1-6 жаш курактык тобуна карата пайыз менен)

2023-жылы мектепке чейинки окутуу чөйрөсүндөгү ишмердикти 1,9 миңден ашык уюмдар камсыз кылышкан, алардын 71 пайызы айыл жерлеринде. 2019-жылга салыштырмалуу мектепке чейинки билим берүү уюмдарынын саны 1,2 эсеге көбөйгөн.

Ошондо 2023-жылы шаар жерлеринде балдарды мектепке чейинки окутуу менен камтуу 40,0 пайызды, айыл жерлеринде – 23,2 пайызды түздү.

Жалпы орто билим берүү

- 5.2 таблица: Биринчи класска кабыл алынган окуучулардын саны, жынысы боюнча
(окуу жылынын башына карата)

Жылдар	Бардыгы, адам	анын ичинде		Окуучулардын жалпы санындагы салыштырма салмагы, пайыз менен	
		кыздар	эркек балдар	кыздар	эркек балдар
2019/2020	145 924	71 099	74 825	48,7	51,3
2020/2021	150 184	72 995	77 189	48,6	51,4
2021/2022	147 671	71 997	75 674	48,8	51,2
2022/2023	165 601	80 396	85 205	48,5	51,5
2023/2024	154 137	75 317	78 820	48,9	51,1

Акыркы беш жыл аралыгында, биринчи класска кабыл алынган окуучулардын жалпы санына карата кыздардын жана эркек балдардын үлүшү олуттуу өзгөрүүлөргө дуушар болгон жок жана 2023/2024-окуу жылынын башына карата, тиешелүүлүгүнө жараша, 48,9 жана 51,1 пайызды түзгөн. Мурдагыдай эле, биринчи класска кабыл алынган кыздардын үлүшү эркек балдардын үлүшүнө караганда бир аз төмөн болуп, ошол эле учурда, гендердик паритеттин индекси 0,96 түздү. Бирок, 11-классты бүтүрүүчүлөрүнүн арасында кыздардын эркек балдарга болгон катышынын деңгээли (гендердик паритеттин индекси) кыздардын пайдасына өзгөрүп жатат 2023/2024-окуу жылынын башында 1,18 түздү.

- 5.3 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча жалпы орто билим берүүнүн күндүзгү уюмдарда окуучулардын саны
(окуу жылынын башына карата; адам)

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Кыргыз Республикасы					
кыздар	646 060	669 720	692 597	712 645	733 677
эркек балдар	665 418	687 688	714 750	735 072	757 153

(5.3 таб. уландысы)

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024
Баткен облусу					
кыздар	55 649	58 105	60 290	61 812	63 046
эркек балдар	58 187	60 869	62 740	64 533	65 494
Жалал-Абад облусу					
кыздар	122 937	128 728	133 313	135 533	139 555
эркек балдар	127 150	132 723	138 490	141 317	145 020
Ысык-Көл облусу					
кыздар	51 561	52 211	53 108	53 365	53 818
эркек балдар	52 410	52 991	54 027	54 482	55 054
Нарын облусу					
кыздар	31 619	32 062	32 241	32 071	31 788
эркек балдар	32 834	33 221	33 494	33 352	33 145
Ош облусу					
кыздар	125 104	130 564	134 173	137 894	141 602
эркек балдар	129 959	135 685	139 913	143 688	148 063
Талас облусу					
кыздар	28 903	29 476	29 754	29 702	29 765
эркек балдар	29 886	30 320	30 893	30 719	30 730
Чүй облусу					
кыздар	99 813	103 257	107 409	110 946	114 726
эркек балдар	104 011	106 769	112 015	115 675	119 221
Бишкек ш.					
кыздар	93 374	96 215	100 930	108 035	113 803
эркек балдар	93 019	95 669	100 855	107 245	113 836
Ош ш.					
кыздар	37 100	39 102	41 379	43 287	45 574
эркек балдар	37 962	39 441	42 323	44 061	46 590

■ 5.4 таблица: Класстар жана жынысы боюнча жалпы орто билим берүүнүн күндүзгү уюмдарда окуучулардын саны (2023/2024-окуу жылынын башына карата)

	Окуучулардын бардыгы	анын ичинде		
		1–4 класстар	5–9 класстар	10–11 класстар
Окуучулардын саны - бардыгы, адам	1 490 830	688 904	679 154	122 772
кыздар	733 677	335 470	331 270	66 937
эркек балдар	757 153	353 434	347 884	55 835
Окуучулардын жалпы санындагы үлүшү, пайыз менен				
кыздар	49,2	48,7	48,8	54,5
эркек балдар	50,8	51,3	51,2	45,5

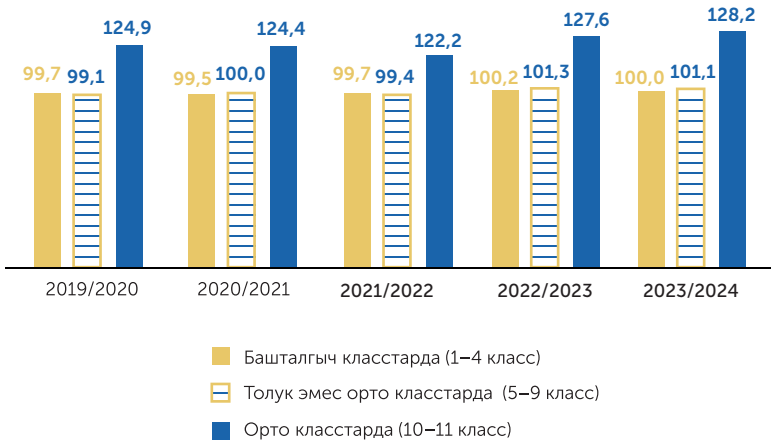
Балдарды орто мектептик билим берүү менен камтуу, өзгөчө эркек балдар арасында (45,5 пайыз) төмөндөө тенденциясы байкалууда. Кыздар толук орто мектепте билим алышат (54,5 пайыз).

■ 5.5 таблица: Класстар жана жынысы боюнча жалпы орто билим берүүнүн күндүзгү уюмдары тарабынан окуучуларды бүтүрүп чыгаруу (2023/2024-окуу жылынын башына карата)

	Жалпы бүтүргөндөр	анын ичинде		
		4 классты	9 классты	11 классты
Бүтүргөн окуучулар - бардыгы, адам	313 760	142 241	114 373	57 146
кыздар	156 219	69 292	55 950	30 977
эркек балдар	157 541	72 949	58 423	26 169
Окуучулардын жалпы санындагы үлүшү, пайыз менен				
кыздар	49,8	48,7	48,9	54,2
эркек балдар	50,2	51,3	51,1	45,8

■ 5.2 график: Жалпы орто билим берүү уюмдарынын башталгыч, негизги жана орто класстарындагы кыздар менен эркек балдардын катышы

(окуу жылынын башына карата; пайыз менен)

Кыздар жана эркек балдардын ортосунда билим берүү менен камтууда айрым айырмачылыктар бар. Башталгыч жана негизги билим берүүдөгү кыздардын эркек балдарга болгон катышынын деңгээли кыздардын толук эмес орто мектепке (1–9-класстар) эркек балдарга караганда аз экенин көрсөтүп турат. Бирок кыздар көбүнчө толук орто мектептеринен (10–11-класстар) билим алышат, ошол эле убакта эркек балдар окуу тутумунан 9-класстан кийин чыга башташат. Бул материалдык муктаждыктан улам эрте жаш куракта кесиптик билим алууга мажбур болгон жаштардын санынын өсүүсүнө байланыштуу. Жаштардын бир бөлүгү кесиптик лицейлерге (училища), кесиптик орто окуу жайларына же эмгек рыногуна тез чыгууга даярдоочу кыска мөөнөттүү окуу курстарына окууга өтүшөт.

Негизги жалпы билим берүү менен окуучуларды камтуу (камтуунун дүң көрсөткүчү) - негизги билим берүү менен камтылган (1–9-класстар) жаш курагына карабастан балдардын санынын билим берүүнүн деңгээли үчүн мыйзам менен белгиленген тиешелүү курактык топтогу (7–15 жаш) туруктуу калктын жалпы санына болгон катышы менен аныкталат.

■ 5.6 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча негизги жалпы билим берүү уюмдарында (1-9-класстар) окуучуларды камтуу¹

(7-15 жаш курактагы калктын санына карата, пайыз менен)

	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
Кыргыз Республикасы	105,6	104,8	104,4	100,6	101,1
кыздар	106,0	104,6	104,1	101,0	101,5
эркек балдар	105,3	105,0	104,6	100,3	100,9
Баткен облусу	106,2	105,1	103,6	96,8	95,6
кыздар	106,6	104,8	103,5	97,1	95,7
эркек балдар	105,9	105,4	103,7	96,5	95,5
Жалал-Абад облусу	100,5	101,4	101,7	92,1	92,2
кыздар	100,6	101,1	101,3	92,0	92,3
эркек балдар	100,3	101,6	102,2	92,2	92,2
Ысык-Көл облусу	103,5	102,6	102,4	91,1	91,1
кыздар	104,6	101,7	101,4	90,5	90,4
эркек балдар	102,5	103,4	103,4	91,7	91,7
Нарын облусу	99,9	99,2	99,2	94,3	92,9
кыздар	101,1	98,1	98,1	93,1	91,3
эркек балдар	98,7	100,2	100,3	95,4	94,2
Ош облусу	92,4	92,3	91,3	85,5	84,9
кыздар	92,9	91,9	90,9	85,7	84,9
эркек балдар	92,0	92,7	91,7	85,2	84,9
Талас облусу	96,9	95,5	95,1	92,2	91,7
кыздар	98,5	94,1	93,8	92,1	91,7
эркек балдар	95,2	96,8	96,4	92,4	91,7
Чүй облусу	121,9	119,7	119,5	103,4	105,1
кыздар	122,7	119,4	118,7	103,4	105,0
эркек балдар	121,1	119,9	120,2	103,4	105,1
Бишкек ш.	111,5	108,0	106,3	148,3	152,9
кыздар	110,4	119,1	107,5	152,2	156,5
эркек балдар	112,6	107,0	105,2	144,6	149,5
Ош ш.	149,2	149,9	152,7	145,2	148,2
кыздар	148,1	152,7	154,9	147,0	149,7
эркек балдар	149,2	147,2	150,6	143,6	146,7

¹ 100 пайыздан ашуусу негизинен, ички миграциянын агымы борборго жана республиканын башка ири шаарларына багытталгандыгына байланыштуу, ошондой эле 1-9- класстардын арасында мыйзам менен белгиленген жаш курактан (7-15 жаш) улуу же кичүү жаштагы балдардын болгондуктан.

- 5.7 таблица: Жалпы орто билим берүүнүн күндүзгү уюмдарда мугалимдердин саны (айкалыштырып иштегендерди кошпогондо) жынысы боюнча (окуу жылынын башына карата)

Жылдар	Бардыгы, адам	анын ичинде		Мугалимдердин жалпы санына салыштырма салмагы, пайыз менен	
		аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
2019/2020	78 552	66 976	11 576	85,3	14,7
2020/2021	82 055	70 169	11 886	85,5	14,5
2021/2022	82 724	71 076	11 648	85,9	14,1
2022/2023	89 962	77 339	12 623	86,0	14,0
2023/2024	93 531	80 377	13 154	85,9	14,1

Жалпы орто билим берүүнүн күндүзгү уюмдарынын педагогикалык персоналынын курамында мурдагы жылдардагыдай эле мугалимдик кесип катары аялдардын прерогативи болуп калгандыгы менен шартталган гендердик дисбаланс сакталууда. 2023/2024-окуу жылынын башына карата мугалимдердин жалпы санында аялдардын үлүшү 86 пайызды, эркектердин үлүшү 14 пайызды түзгөн. Мында башталгыч класстардын (1–4-класстар), ошондой эле орто класстардын (5–11-класстар) мугалимдеринин арасында аялдардын саны басымдуулук кылат.

Орто кесиптик билим берүү

- 5.8 таблица: Адистиктин топтору жана жынысы боюнча орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдардагы студенттер (2023/2024-окуу жылынын башына карата)

	Жыйынтыкка карата пайыз менен		Салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Бардыгы	100	100	57,6	42,4
анын ичинде адистик боюнча:				
гуманитардык жана социалдык илимдер	4,0	13,3	29,3	70,7
билим берүү жана педагогикалык илимдер	45,9	7,1	89,8	10,2
саламаттык сактоо жана медициналык илимдер	23,0	6,2	83,5	16,5
искусство жана маданият	3,9	2,0	72,5	27,5
экономика жана башкаруу	12,1	15,9	50,9	49,1

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(5.8 таб. уландысы)

	Жыйынтыкка карата пайыз менен		Салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
геология, пайдалуу кендерди чалгындоо жана иштеп чыгуу	0,0	3,6	1,7	98,3
электр жана жылуулук энергетикасы	0,2	5,5	3,6	96,4
тейлөө, туризм жана маалыматтык коопсуздук	1,5	1,8	53,1	46,9
айыл чарба жана айыл чарба илимдер	0,3	3,7	10,4	89,6
геодезия жана жерге жайгаштыруу	0,1	0,8	13,6	86,4
машина куруу жана материалдар технологиясы	0,0	0,3	3,8	96,2
аэронавигация жана авиация жана ракеталык-космостук техниканы эксплуатациялоо	0,3	1,1	23,9	76,1
кеме куруунун жана суу транспортунун технологиясы жана техникасы	0,0	0,1	38,5	61,5
жер транспортунун техникасы жана технологиясы	0,2	8,0	3,7	96,3
фотоника, прибор жасоо, оптикалык жана биотехникалык системасы жана технологиясы	-	0,1	-	100,0
электроника, радиотехника жана байланыш системасы	0,1	0,8	16,4	83,6
автоматташтыруу жана башкаруу	0,8	3,1	26,7	73,3
информатика жана эсептөө техника	4,5	18,8	24,7	75,3
химиялык технология	0,0	0,3	6,5	93,5
токой ресурстарын кайра өндүрүү жана кайра иштетүү	0,1	0,1	41,1	58,9
өнөр жай экологиясы жана биотехнология	2,1	0,5	84,4	15,6
курулуш жана архитектура	0,4	5,4	8,9	91,1
техносферанын коопсуздугу жана жаратылышты асылдандыруу	0,2	1,6	17,3	82,7

Орто кесиптик билим берүү уюмдарынын студенттеринин арасында кыздардын үлүшү кыйла жогору бойдон калууда, бул 2023/2024-окуу жылынын башына карата 58 пайызга жакынды түзөт. Мында билим берүү, саламаттыкты сактоо, искусство жана маданият, экономика жана башкаруу, сервис сыяктуу адистиктер боюнча билим алууга кыздардын салттуу үстөмдүгү белгиленет. Ошол эле учурда,

жаштар курулуш жана архитектура, машина куруу жана материалдар технологиясы, пайдалуу кендерди иштетүү, электрондук техника, энергетика жана башка салттуу "эркек" адистиктер менен байланышкан кесиптерди тандашат.

■ 5.3 график: Адистиктин топтору жана жынысы боюнча орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарынын студенттери

(2023/2024-окуу жылынын башына карата; пайыз менен)

Жогорку кесиптик билим берүү

■ 5.9 таблица: Адистиктин топтору жана жынысы боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарынын студенттери

(2023/2024-окуу жылынын башына карата)

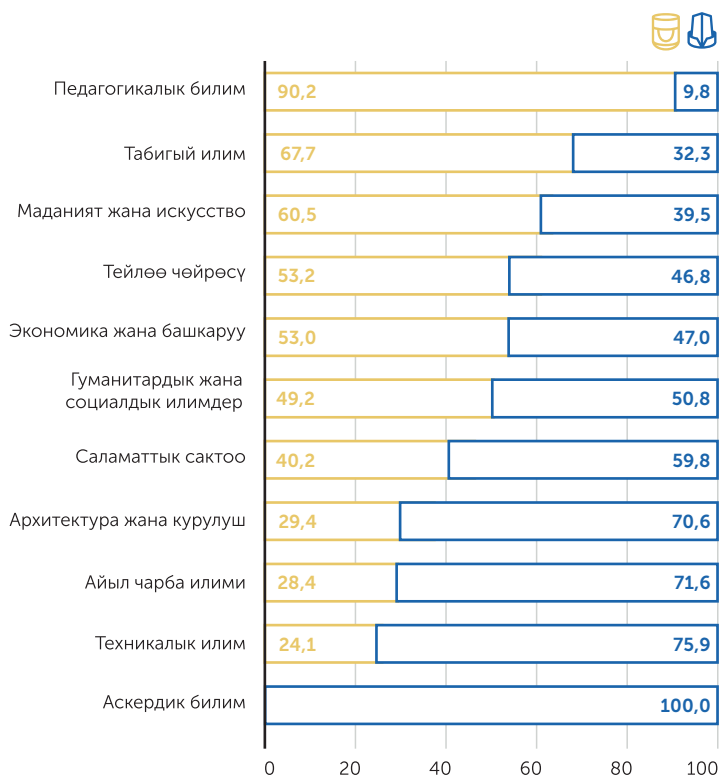
	Жыйынтыкка карата пайыз менен		Салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Бардыгы	100	100	52,6	47,4
анын ичинде адистик боюнча:				
табигый илимдер	4,2	2,2	67,7	32,3
гуманитардык илимдер	19,6	22,9	48,6	51,4
педагогикалык билим	33,4	4,0	90,2	9,8
маданият жана искусство	2,9	2,1	60,5	39,5
айыл чарба	0,7	1,9	28,4	71,6
социалдык илимдер	0,8	0,3	71,9	28,1
саламаттык сактоо	13,5	22,3	40,2	59,8
экономика жана башкаруу	14,9	14,7	53,0	47,0
архитектура жана курулуш	2,1	5,5	29,4	70,6
маалыматтык коопсуздук	0,0	0,2	10,1	89,9
тейлөө чөйрөсү	1,6	1,6	53,2	46,8
геодезия жана жерге жайгаштыруу	0,1	0,4	23,2	76,8
геология, пайдалуу кендерди чалгындоо жана иштеп чыгуу	0,1	2,2	5,2	94,8
энергетика жана электр энергетика	0,2	3,9	6,2	93,8
материал таануу, металлургия жана машина куруу	0,1	0,5	14,2	85,8
транспорт техникасы жана технологиясы	0,4	3,0	13,5	86,5
приборлорду жасоо	0,1	0,2	37,2	62,8
электроника, радиотехника жана байланыш	0,3	1,1	22,2	77,8
автоматташтыруу жана башкаруу	0,2	0,7	19,8	80,2
эсептөө техника жана информациялык технология	3,3	8,2	30,9	69,1
химиялык технология жана биотехнология	0,4	0,7	41,8	58,2
токой ресурстарын кайра өндүрүү жана кайра иштетүү	0,0	0,1	26,6	73,4

(5.9 таб. уландысы)

	Жыйынтыкка карата пайыз менен		Салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аял-дар	эркектер	аял-дар	эркектер
техносферанын коопсуздугу, жаратылышты асылдандыруу	0,1	0,6	18,5	81,5
технология жана тамак-аш азыктарын өндүрүшү	1,0	0,5	69,6	30,4
аскердик билим	-	0,3	0,0	100,0

■ 5.4 график: Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарындагы студенттердин окуунун багыттары жана жынысы боюнча бөлүштүрүү

(2023/2024-окуу жылынын башына карата; пайыз менен)

2023/2024-окуу жылынын башына карата жогорку кесиптик билим берүүнү билим берүү уюмдарында студенттеринин арасында аялдардын саны 53 пайызга жакыны түздү. Мурдагы жылдардагыдай эле, жогорку билим берүү тармагындагы бир кесип тандоодо гендердик бөлүштүрүү сакталууда. Ошентип, педагогикалык билим берүү (студенттердин жалпы санынын 90 пайызы), табигый илимдер (68 пайызга жакын), тейлөө чөйрөсү (53 пайызга жакын) багыттары боюнча окуп жаткан аялдардын үлүшү салттуу түрдө жогору. Ошол эле убакытта, негизинен эркектер архитектура жана курулуш (82 пайыздан ашык), техникалык илимдери (76 пайызга жакын), айыл чарба илимдери (72 пайыздан ашык) жана саламаттык сактоо (60 пайыздан ашык) адисттиктерин тандашат.

■ 5.10 таблица: Аймак боюнча жогорку кесиптик билим берүүнү билим берүү уюмдардагы студенттердин санынан аялдардын үлүшү

(окуу жылынын башына карата; пайыз менен)

	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
Кыргыз Республикасы	52,1	52,2	51,0	51,9	52,6
Баткен облусу	64,2	64,4	61,7	60,0	61,0
Жалал-Абад облусу	59,9	56,2	56,2	56,0	54,0
Ысык-Көл облусу	63,8	62,9	63,4	63,3	62,4
Нарын облусу	58,7	57,4	57,5	60,0	55,7
Ош облусу	-	-	-	-	-
Талас облусу	80,8	81,9	76,5	80,7	74,7
Чүй облусу	30,8	25,5	28,7	29,4	30,4
Бишкек ш.	52,0	52,1	50,8	51,6	52,6
Ош ш.	48,8	50,8	49,5	50,6	51,4

■ 5.11 таблица: Жынысы боюнча кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарын бүтүрүп чыккан адистердин жана студенттердин саны

(окуу жылынын башына карата; адам)

	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
Башталгыч кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарда окуучулардын саны <i>анын ичинде:</i>	29 684	32 042	34 039	32 907	29 948
кыздар	8 960	10 008	7 724	7 943	7 514
жигиттер	20 724	22 034	26 315	24 964	22 434
Башталгыч кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдар тарабынан квалификациялуу жумушчуларды бүтүрүп чыгаруу <i>анын ичинде:</i>	27 908	24 882	23 554	22 441	20 211
кыздар	10 592	9 204	7 262	8 039	7 706
жигиттер	17 316	15 678	16 292	14 402	12 505
Орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарда студенттердин саны <i>анын ичинде:</i>	91 531	95 600	98 066	108 186	120 636
кыздар	51 573	53 756	54 901	61 780	69 439
жигиттер	39 958	41 844	43 165	46 406	51 197
Орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдар тарабынан адистерди бүтүрүп чыгаруу <i>анын ичинде:</i>	28 053	28 409	29 150	27 757	27 903
кыздар	16 909	17 199	17 493	16 670	16 592
жигиттер	11 144	11 210	11 657	11 087	11 311
Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарда студенттердин саны ¹ <i>анын ичинде:</i>	183 778	214 157	230 206	227 582	222 940
аялдар	95 752	111 734	117 397	118 226	117 187
эркектер	88 026	102 423	112 809	109 356	105 753

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(5.11 таб. уландысы)

	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдар тарабынан адистерди бүтүрүп чыгаруу ¹					
<i>анын ичинде:</i>	33 571	35 050	35 934	35 093	40 236
аялдар	18 517	19 933	19 948	20 000	20 871
эркектер	15 054	15 117	15 986	15 093	19 365

¹ КМШнын жана ЖКОЖнын филиалдарын кошкондо.

■ 5.12 таблица: Кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарда окутуучулардын саны жынысы боюнча

(окуу жылынын башына карата; адам)

	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
Башталгыч кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарда окутуучулардын саны	3 311	3 418	3 477	3 140	3 182
<i>анын ичинде:</i>					
аялдар	1 616	1 733	1 732	1 604	1 670
эркектер	1 695	1 685	1 745	1 536	1 512
Орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарда окутуучулардын саны	7 181	7 299	7 857	8 447	8 684
<i>анын ичинде:</i>					
аялдар	5 063	5 117	5 653	6 138	6 362
эркектер	2 118	2 182	2 204	2 309	2 322
Жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү уюмдарда окутуучулардын саны	12 160	12 197	12 911	12 039	12 322
<i>анын ичинде:</i>					
аялдар	7 390	7 562	7 977	7 355	7 394
эркектер	4 770	4 635	4 934	4 684	4 928

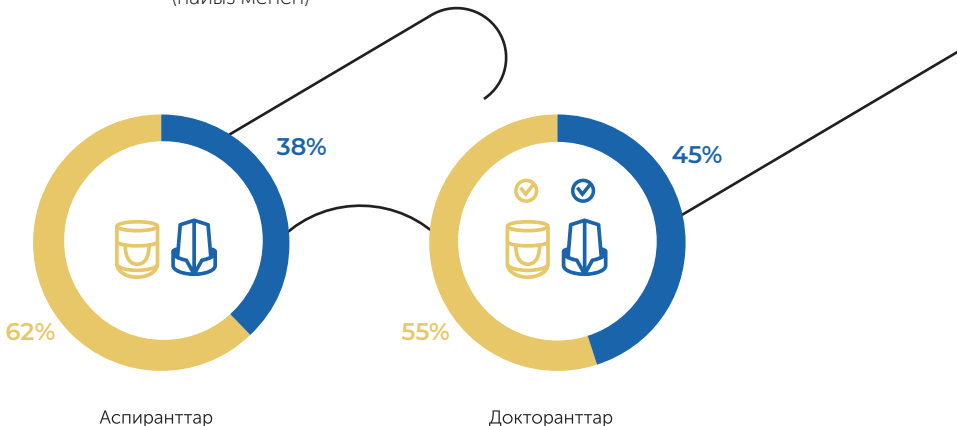
Республиканын кесиптик билим берүү системасындагы окутуучулардын курамы жана гендердик дисбаланс менен мүнөздөлгөн. Мында 2023/2024-окуу жылынын башына карата педагогикалык кызматкерлер арасында башталгыч кесиптик билим берүүдө (52 пайыздан ашык), орто кесиптик (73 пайыздан ашык) жана жогорку кесиптик билим берүү (60 пайызы) системасында аялдардын үлүшү басымдуулук кылган.

Жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү

■ 5.13 таблица: Аспиранттар жана докторанттарды жынысы боюнча бөлүштүрүү
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

	Аспиранттар					Докторанттар				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Бардыгынын ичинде:	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
аялдар	58,7	60,1	58,7	59,6	61,8	66,7	69,0	65,2	59,7	54,5
эркектер	41,3	39,9	41,3	40,4	38,2	33,3	31,0	34,8	40,3	45,5

■ 5.5 график: 2023-жылы аспиранттар жана докторанттар
(пайыз менен)

Илимий изилдөөлөр жана иштеп чыгуулар

■ 5.14 таблица: Илимий изилдөө жана иштеп чыгуу менен алектенген кызматкерлердин саны

(жылдын аягына карата; адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Бардыгы</i>					
Илимий изилдөөлөрдө жана иштеп чыгууда иштеген кызматкерлердин саны (айкалыштырып иштегендерди кошпогондо)	4 385	4 495	4 435	4 260	4 523
анын ичинде:					
адис-изилдөөчү	3 435	3 541	3 474	3 338	3 571
техниктер	320	338	353	341	360
жардамчы персонал	381	403	387	368	358
башкалар	249	213	221	213	234
Персоналдын жалпы санынын ичинен окумуштуулук даражасы бар:					
илимдин доктору	347	412	366	328	343
илимдин кандидаты	1 009	1 120	1 054	1 028	1 031
Педагогикалык ишмердик менен катар илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды аткарган илимий-педагогикалык кызматкерлердин саны	1 637	2 909	2 840	2 841	3 361
<i>анын ичинен аялдар</i>					
Илимий изилдөөлөрдө жана иштеп чыгууда иштеген кызматкерлердин саны (айкалыштырып иштегендерди кошпогондо)	2 391	2 555	2 613	2 471	2 665
анын ичинде:					
адис-изилдөөчү	1 932	2 038	2 079	1 995	2 206
техниктер	136	169	180	142	167
жардамчы персонал	203	231	234	220	181
башкалар	120	117	120	114	111
Персоналдын жалпы санынын ичинен окумуштуулук даражасы бар:					
илимдин доктору	87	112	96	98	112
илимдин кандидаты	532	655	513	562	598
Педагогикалык ишмердик менен катар илимий изилдөөлөрдү жана иштеп чыгууларды аткарган илимий-педагогикалык кызматкерлердин саны	1 086	1 776	1 851	1 924	2 191

КАЛКТЫН САЛАМАТТЫГЫ

6. КАЛКТЫН САЛАМАТТЫГЫ

Бөлүмдө аялдар жана эркектер ооруларынын ар кандай түрлөрү менен ооругандыгы, ошондой эле жынысы, курактык топтору жана өлүмдүн негизги себептери боюнча өлгөндөр тууралуу статистикалык маалыматтар берилди.

Бөлүмдү даярдоодо Саламаттык сактоо министрлиги жана Кыргыз Республикасынын Санариптик өнүгүү министрлигине караштуу Калкты жана жарандык абалдын актыларын каттоо департаментинин маалыматтары пайдаланылды.

Калктын оорулары тууралуу статистикалык маалыматтарды иштеп чыгуу үчүн оорулар жана өлүмдөр жөнүндөгү маалыматтарды салыштырууну камсыздоочу X-кайра кароонун Оорулардын, жаракаттардын жана өлүмдөрдүн себептеринин эл аралык стандартуу классификациясы (ОЭК-10) колдонулат.

Тажрыйбалык дарыгерлердин саны - калкка медициналык жардам көрсөтүүнү түздөн-түз жүзөгө ашыруучу адис дарыгерлердин саны.

Орто медициналык персоналдын жалпы санына - "Саламаттык сактоо" профили боюнча атайын орто билими бар, жылдын аягында амбулаториялык, стационардык, тез (кечиктирилгис) медициналык жардам көрсөтүүчү уюмдарда, санитардык-гигиеналык мекемелерде, медициналык-диагностикалык кызматтарда жана фельдшердик-акушердик пункттарда атайын орто билимдүү адистердин кызматтарында иштеген адамдар киргизилген.

Адис дарыгерлердин жана орто медициналык персоналдын санына медициналык жана фармацевтик кадрларды даярдоо, кайра даярдоо жана квалификациясын жогорулатуу боюнча уюмдарда, ошондой эле саламаттык сактоо жаатындагы башкаруу органдарында иштегендер кирбейт.

Калкка дарылоо-алдын алуу жардам көрсөтүү

■ 6.1 таблица: Саламаттык сактоонун негизги көрсөткүчтөрү
(жылдын аягына карата)

	2019	2020	2021	2022	2023
Дарыгерлердин саны:					
бардыгы, миң адам	14,3	14,2	14,0	13,5	13,5
калктын 10 000ине	22	21	21	19	19
Орто медициналык персоналдын саны: бардыгы, миң адам	35,0	35,4	34,6	34,4	34,4
калктын 10 000ине	54	53	51	49	48
Оорукана мекемелеринин саны	183	185	177	180	193
Ооруканадагы койкалардын саны: бардыгы, миң	26,6	26,9	27,6	27,5	26,4
калктын 10 000ине	41	41	41	39	37
Үй-бүлөлүк медицина борбору	49	49	11	17	21
Үй-бүлөлүк дарыгер тобу (ҮДТ) анын ичинде:	679	678	685	682	677
өз алдынча ҮДТ юридикалык жактар	17	16	-	-	-
Фельдшердик-акушердик пункттардын саны	1 053	1 057	1 059	1 067	1 080

■ 6.2 таблица: Медициналык адистик профили жана жынысы боюнча тажрыйбалуу дарыгерлердин саны
(адам)

	2021		2022		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Дарыгерлердин саны, бардыгы	9 212	4 792	8 796	4 692	8 863	4 676
Терапевттер тармактагы	3 481	723	3 402	722	3 334	517
терапевтер	473	137	475	186	767	219
Хирургиялык тармактагы	449	1 858	416	1 640	407	1 504
онколог-хирургдар	81	99	70	92	58	79
хирургдар	45	610	49	509	95	686
анестезиологдор жана реаниматологдор	269	384	231	310	211	316
Акушер-гинекологдор	935	53	879	31	845	38

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.2 таб. уландысы)

	2021		2022		2023	
	аял- дар	эркек- тер	аял- дар	эркек- тер	аял- дар	эркек- тер
Офтальмологдор	173	52	172	51	188	49
Отоларингологдор	153	109	137	96	115	87
Невропатологдор	369	132	312	103	299	97
Психиатрлар	127	63	124	66	134	55
Фтизиатрлар	131	64	90	51	99	45
Дермато-венерологдор	76	48	93	45	98	49
Рентгенологдор жана радиологдор	95	79	84	58	85	62
Стоматологдор	504	695	432	666	457	671
Педиатрлар	430	88	747	185	7274	187
неонатолог-педиатрлар	182	18	191	10	197	7
Дарылоо дене тарбиясы жана спорт боюнча дарыгерлер	19	10	22	3	20	3
Санитардык-эпидемиологи- ялык топтун дарыгерлери	557	201	383	161	372	149

■ 6.3 таблица: Адистик жана жынысы боюнча орто медициналык персоналдын саны

(адам)

	2021		2022		2023	
	аял- дар	эркек- тер	аял- дар	эркек- тер	аял- дар	эркек- тер
Орто медициналык персоналдын саны, бардыгы	32 571	2 057	32 377	2 019	32 191	1 454
Акушерлер	2 223	-	2 093	-	2 051	1
Фельдшерлер	1 036	486	1 125	538	1 168	602
Медициналык айым	25 715	419	24 802	465	24 769	44
Фельдшер-лаборанттар	1 699	32	1 969	41	1 954	33
Рентген лаборанттар жана рентген техниктер	286	113	270	107	279	126

■ 6.4 таблица. Кош бойлуу, төрөп жаткан жана төрөгөн аялдардын абалы
(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кош бойлуулугун аяктаган аялдардын саны ¹	150 747	146 952	147 685	129 737	126 814
кош бойлуулугун аяктаган аялдардын ичинен:					
аз кандуулуктан	83 273	59 401	52 340	53 320	49 476
заара-жыныс системасынын ооруларынан	16 322	12 949	12 313	16 036	13 106
кечиккен талгактан	5 289	4 434	3 430	3 758	3 870
кош бойлуулуктагы кан тамыр кабылдоолорунан	4 829	4 479	4 032	3 461	4 388
кан айлануу системасынын ооруларынан	1 329	944	1 178	836	1 070

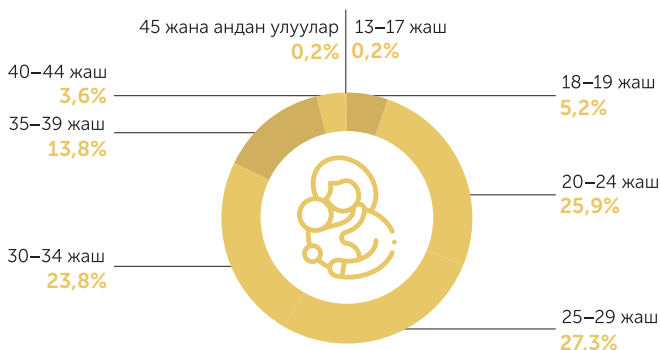
¹ Жылдын башына карата байкоодо тургандардын жана отчеттук жылда байкоого алынгандардын ичинен.

2023-жылы кош бойлуулугун аяктаган аялдардын жалпы санынын ичинен 39 пайызы (2019-жылы 55 пайызы) аз кандуулук, 10 пайызы (2019-жылы 11 пайызы) заара-жыныс системасынын оорулар менен жабыркагандар.

■ 6.5 таблица: Курактык топтор боюнча ооруканалардагы аялдардын төрөттү

	2019	2020	2021	2022	2023
Ооруканалардагы аялдардын төрөттү, адам	154 889	150 602	149 450	141 364	141 569
жыйынтыкка карата пайыз менен	100	100	100	100	100
анын ичинде курактык топтор боюнча, жашы:					
13–17	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2
18–19	4,1	3,7	5,8	4,7	5,2
20–24	29,5	27,1	26,7	26,2	25,9
25–29	31,0	31,4	30,8	28,6	27,3
30–34	21,3	22,4	21,9	23,8	23,8
35–39	11,0	12,0	11,8	13,2	13,8
40–44	2,7	3,0	2,6	3,1	3,6
45 жана андан улуулар	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

■ 6.1 график: 2023-жылы курактык топтор боюнча ооруканалардагы аялдардын төрөттү

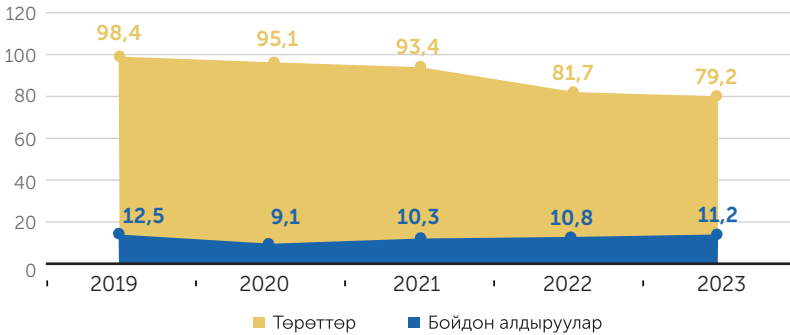
Беш жылдык мөөнөттө төрөттүн саны 2019-жылы 155 миңден 2023-жылы 142 миңге чейин, же 9,2 пайызга азайган. Ал эми, ооруканаларда эң көп төрөттүн саны 25-29 жаш курактагы аялдардын - 27,3 пайызы, ошондой эле 20-24 жашта - 25,9 пайызы туура келген.

■ 6.6 таблица: Бойдон алдыруу (аборттор)

	2019	2020	2021	2022	2023
Аборттордун саны (кичи-абортту кошкондо), бардыгы	20 172	14 906	17 075	18 645	19 787
төрөттүн 100нө	12,7	9,6	11,1	13,2	14,0
Аборттун жалпы санынын ичинен, пайыз менен:					
өзүнөн-өзү түшүп калуу	42,7	47,8	42,6	40,6	37,9
кичи-аборттор	22,5	19,3	22,3	20,3	23,7
артифицирленген	26,9	22,8	25,3	29,3	29,5
медициналык себептер боюнча	8,5	9,0	9,4	9,4	8,5
социалдык себептер боюнча	0,2	0,7	0,5	0,3	0,4

■ 6.2 график: Төрөттөр жана аборттор

(15-49 жаш курактагы аялдардын 1 000ине)

■ 6.7 таблица: Контрацепция каражаттын колдонгон репродуктивдик жаштагы аялдардын үлүшү

(15-49 жаштагы аялдардын жалпы санына карата пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	19,1	16,6	15,0	14,5	15,3
Баткен облусу	3,4	2,4	1,1	2,6	2,3
Жалал-Абад облусу	13,6	13,6	13,6	16,3	15,3
Ысык-Көл облусу	16,1	12,4	10,0	10,8	12,5
Нарын облусу	23,6	21,2	15,9	21,7	17,3
Ош облусу	16,7	16,6	10,6	15,0	19,6
Талас облусу	11,4	8,7	8,9	16,4	17,8
Чүй облусу	16,7	13,1	10,7	5,8	5,9
Бишкек ш.	37,4	33,4	34,4	22,1	23,3
Ош ш.	21,7	8,6	14,0	14,2	7,3

Калктын оору-сыркоолору

Оорунун деңгээли - өмүрүндө биринчи жолу коюлган диагноз менен бейтаптардын ооруларынын саны калктын орточо жылдык санына болгон катышы катары аныкталат. Калктын 100 000ине эсептелген.

- **6.8 таблица: Оорунун негизги класстары жана жынысы боюнча калктын оору-сыркоолору**
(өмүрүндө биринчи жолу коюлган диагноз менен бейтаптарды каттоо, миң)

	2019	2020	2021	2022	2023
Бардыгы					
Бардык оорулар <i>анын ичинен:</i>	1 553	1 105	1 450	1 691	1 594
жугуштуу жана мите оорулар	94	91	107	95	80
шишик оорулар	10	7	8	10	9
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузуулар	51	29	35	50	43
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушу	24	19	18	21	21
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушу	10	7	8	11	9
нерв системасынын оорулары	45	29	41	46	41
көз оорулары жана ага байланыштуу оорулар	89	51	64	88	76
кулак оорулары жана упчу сымал бүртүктүн оорулары	58	34	40	53	52
кан айлануу системасынын оорулары	57	41	37	43	39
дем алуу органдарынын оорулары	532	406	596	687	627
тамак сиңирүү органдарынын оорулары	188	126	174	192	213
заара-жыныс системасынын оорулары	104	76	86	99	94

(6.8 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги оорулар	51	33	46	62	60
теринин жана тери астындагы клеткалардын оорулары	78	46	57	75	70
сөөк-булчуң система-сынын жана бириктирме ткандардын оорулары	55	38	47	57	54
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдар	8	5	8	10	9
тубаса аномалиялар	6	4	4	6	5
так аныкталбаган абалдын симптомдору жана белгилери	8	4	6	8	9
жаракаттар жана уулануулар	87	59	67	79	83
Аялдар					
Бардык оорулар	892	633	833	966	907
<i>анын ичинен:</i>					
жугуштуу жана мите оорулар	49	45	56	49	42
шишик оорулар	7	4	5	6	6
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузуулар	31	18	21	30	27
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушу	16	12	11	13	14
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушу	5	4	5	5	5
нерв системасынын оорулары	26	17	24	27	24
көз оорулары жана ага байланыштуу оорулар	53	30	39	53	45
кулак оорулары жана упчу сымал бүртүктүн оорулары	32	19	22	29	28
кан айлануу системасынын оорулары	35	25	22	25	22

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.8 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
дем алуу органдарынын оорулары	280	212	311	358	324
тамак сиңирүү органдарынын оорулары	97	70	99	107	119
теринин жана тери астындагы клеткалардын оорулары	41	25	31	40	38
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын оорулары	36	25	30	37	34
заара-жыныс системасынын оорулары	83	62	70	79	75
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги оорулар	51	33	46	62	60
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдар	3	2	3	4	4
тубаса аномалиялар	3	2	2	3	2
так аныкталбаган абалдын симптомдору жана белгилери	3	2	3	4	5
жаракаттар жана уулануулар	39	26	30	33	33
Эркектер					
Бардык оорулар анын ичинен:	661	472	617	725	687
жугуштуу жана мите оорулар	45	46	51	46	39
шишик оорулар	3	2	3	4	3
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузуулар	19	11	13	20	16
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушу	8	7	7	8	7
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушу	5	3	4	6	4
нерв системасынын оорулары	18	12	17	19	18
көз оорулары жана ага байланыштуу оорулар	36	20	25	35	30
кулак оорулары жана упчу сымал бүртүктүн оорулары	26	15	18	24	24

(6.8 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
кан айлануу системасынын оорулары	22	16	15	18	17
дем алуу органдарынын оорулары	252	194	286	329	303
тамак сиңирүү органдарынын оорулары	91	57	75	85	93
теринин жана тери астындагы клеткалардын оорулары	36	21	26	34	31
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын оорулары	19	13	16	21	19
заара-жыныс системасынын оорулары	21	14	16	20	19
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдар	4	3	4	6	5
тубаса аномалиялар	3	2	2	3	2
так аныкталбаган абалдын симптомдору жана белгилери	4	2	3	4	4
жаракаттар жана уулануулар	48	33	37	46	50

■ 6.9 таблица: Оорунун негизги класстары жана жынысы боюнча калктын ооруларынын деңгээли (өмүрүндө биринчи жолу коюлган диагноз менен бейтаптарды каттоо, калктын 100 000ине)

	2019	2020	2021	2022	2023
Бардыгы					
Бардык оорулар анын ичинен:	24 060	16 789	21 668	24 243	22 452
жугуштуу жана мите оорулар	1 449	1 377	1 604	1 362	1 132
шишик оорулар	154	102	118	143	129
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузуулар	783	437	520	717	603
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушу	370	288	270	301	293
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушу	156	100	127	158	125

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.9 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
нерв системасынын оорулары	689	441	608	659	583
көз оорулары жана ага байланыштуу оорулар	1 383	770	964	1 261	1 071
кулак оорулары жана упчу сымал бүртүктүн оорулары	899	513	601	760	735
кан айлануу системасынын оорулары	879	626	553	621	553
дем алуу органдарынын оорулары	8 239	6 177	8 913	9 851	8 834
тамак сиңирүү органдарынын оорулары	2 916	1 922	2 605	2 754	2 995
заара-жыныс системасынын оорулары	1 612	1 151	1 288	1 419	1 327
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги оорулар	3 126	2 036	2 779	3 576	3 439
теринин жана тери астындагы клеткалардын оорулары	1 203	706	850	1 068	984
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын оорулары	852	574	696	821	755
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдар	118	80	113	144	124
тубаса аномалиялар	98	54	65	86	64
так аныкталбаган абалдын симптомдору жана белгилери	121	67	85	115	121
жаракаттар жана уулануулар	1 353	899	1 002	1 135	1 170
Аялдар					
Бардык оорулар	27 422	19 090	24 711	27 393	25 274
<i>анын ичинен:</i>					
жугуштуу жана мите оорулары	1 494	1 355	1 661	1 390	1 161
шишик оорулар	206	133	148	170	162
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузуулар	960	550	623	851	739
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушу	499	368	326	369	376
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушу	166	107	148	142	125
нерв системасынын оорулары	803	511	712	766	662
көз оорулары жана ага байланыштуу оорулар	1 644	917	1 157	1 496	1 269

(6.9 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
кулак оорулары жана упчу сымал бүртүктүн оорулары	988	565	653	823	786
кан айлануу системасынын оорулары	1 066	746	653	722	619
дем алуу органдарынын оорулары	8 610	6 395	9 226	10 155	9 034
тамак сиңирүү органдарынын оорулары	2 984	2 098	2 937	3 045	3 325
теринин жана тери астындагы клеткалардын оорулары	1 275	762	920	1 143	1 067
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын оорулары	1 105	741	890	1 038	955
заара-жыныс системасынын оорулары	2 562	1 868	2 077	2 232	2 093
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги оорулар	3 126	2 036	2 786	3 576	3 439
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдар	101	71	89	122	116
тубаса аномалиялар	98	55	59	85	61
так аныкталбаган абалдын симптомдору жана белгилери	104	64	59	124	128
жаракаттар жана уулануулар	1 204	783	890	948	908
Эркектер					
Бардык оорулар	20 646	14 455	18 579	21 022	19 570
<i>анын ичинен:</i>					
жугуштуу жана мите оорулар	1 403	1 399	1 536	1 334	1 103
шишик оорулар	102	72	90	116	96
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузуулар	605	323	391	580	465
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушу	240	206	211	232	209
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушу	146	93	120	174	125
нерв системасынын оорулары	574	370	512	551	503
көз оорулары жана ага байланыштуу оорулар	1 119	621	753	1 020	870
кулак оорулары жана упчу сымал бүртүктүн оорулары	809	461	542	696	683

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.9 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
кан айлануу системасынын оорулары	689	505	452	517	485
дем алуу органдарынын оорулары	7 862	5 955	8 612	9 541	8 629
тамак сиңирүү органдарынын оорулары	2 847	1 744	2 258	2 455	2 657
теринин жана тери астындагы клеткалардын оорулары	1 131	648	783	992	898
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын оорулары	594	404	482	599	552
заара-жыныс системасынын оорулары	648	423	482	588	544
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдар	134	88	120	166	133
тубаса аномалиялар (өнүгүүнүн жетишсиздиги)	98	53	60	88	68
так аныкталбаган абалдын симптомдору жана белгилери	138	71	90	105	114
жаракаттар жана уулануулар	1 505	1 017	1 114	1 326	1 437

■ 6.10 таблица: Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын аз кандуулук оорулары

	2019	2020	2021	2022	2023
Өмүрүндө биринчи жолу коюлган диагноз менен бейтаптардын ооруларын каттоо					
Бардыгы, миң	49	28	34	49	42
аялдар	31	18	21	30	26
эркектер	19	10	13	19	16
0-14 жаштагы балдар	33	17	22	33	28
кыздар	16	8	11	16	13
эркек балдар	17	9	11	17	15
улуулар жана өспүрүмдөр (15 жаш жана андан улуулар)	17	11	12	16	16
аялдар	15	9	10	14	14
эркектер	2	1	2	2	2

(6.10 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Тийиштүү жаштагы калктын 100 000ине	766	425	511	702	593
аялдар	941	537	627	851	723
эркектер	588	311	393	550	460
0-14 жаштагы балдар	1 543	790	1 008	1 423	1 206
кыздар	1 533	790	998	1 407	1 200
эркек балдар	1 553	790	1 017	1 438	1 211
улуулар жана өспүрүмдөр (15 жаш жана андан улуулар)	387	245	266	349	332
аялдар	665	419	452	594	556
эркектер	96	63	70	89	93

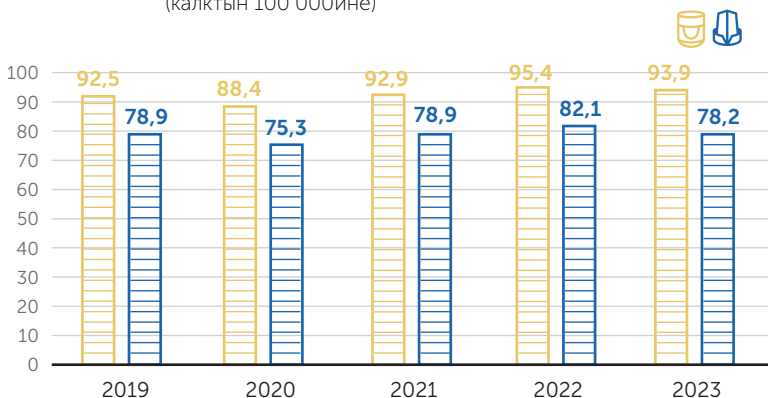
■ **6.11 таблица: Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын зыяндуу шишик оорулары**

	2019	2020	2021	2022	2023
Өмүрүндө биринчи жолу коюлган диагноз менен бейтаптардын ооруларын каттоо					
Бардыгы	5 625	5 389	5 753	6 196	6 116
Калктын 100 000ине	87,1	81,9	86,0	88,8	86,1
Аялдар	3 098	2 929	3 132	3 365	3 371
<i>анын ичинде жаш куракта, жашы:</i>					
0–14	65	56	54	50	41
15–17	7	7	14	13	11
18–24	31	28	33	28	35
25–34	135	145	141	151	127
35–44	342	311	350	340	350
45–64	1 530	1 451	1 499	1 581	1 540
65 жана андан улуулар	988	931	1 041	1 202	1 267
Эркектер	2 527	2 460	2 621	2 831	2 745
<i>анын ичинде жаш куракта, жашы:</i>					
0–14	67	80	68	72	45
15–17	12	12	14	7	8
18–24	25	34	33	38	28
25–34	81	86	89	87	84
35–44	125	140	162	167	157
45–64	1 163	1 138	1 167	1 275	1 138
65 жана андан улуулар	1 054	970	1 088	1 185	1 285

Жалпысынан 2023-жылы, зыяндуу шишик ооруларынын деңгээли калктын 100 миңине эсептегенде, 2019-жылга салыштырганда 1,2 пайызга азайды. Ошол эле учурда, беш жыл аралыгында аялдар арасында бул көрсөткүч жогору бойдон калууда.

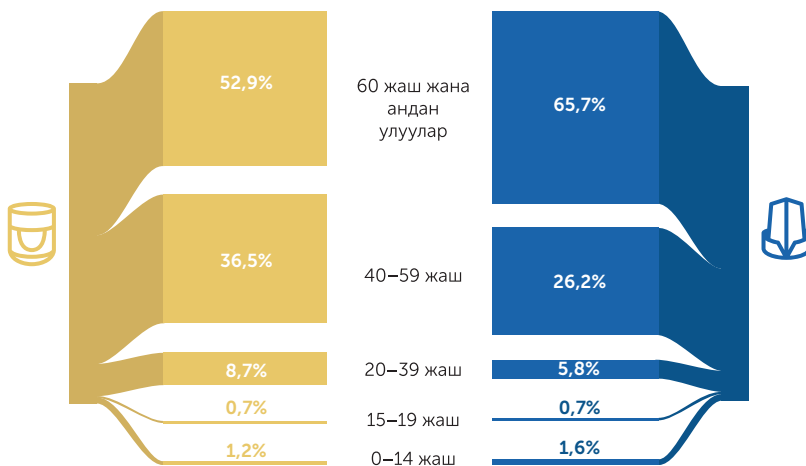
■ 6.3 график: Аялдардын жана эркектердин зыяндуу шишик оорулары

(калктын 100 000ине)

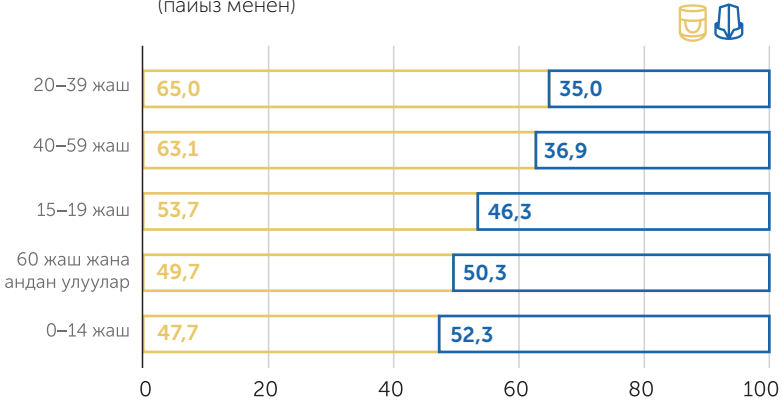
■ 6.4 график: 2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын зыяндуу шишик оорулары

(пайыз менен)

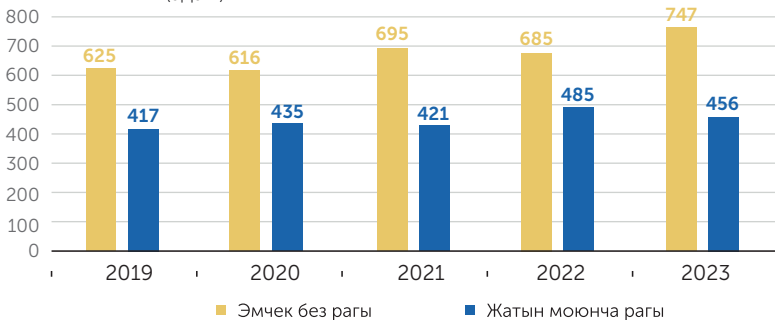
2023-жылы, өмүрүндө биринчи жолу диагноз коюлган бейтаптарда зыяндуу шишик менен ооругандардын эң жогорку үлүшү 60 жаш жана андан улуу курактагылар, аялдар арасында (52,9 пайыз) жана ошондой эле эркектер арасында (65,7 пайыз) байкалган.

■ 6.5 график: 2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын зыяндуу шишик оорунун деңгээли (пайыз менен)

Графикте көрүнүп тургандай, 2023-жылы ооругандардын үлүшү аялдардын арасындагыдай эле эркектердин арасында да 60 жаш жана андан улуу курактык топто мындай шишик оорулары бирдей бойдон калган. 0–14 жаш курактык топто ооругандардын санынан эркектер басымдуулук кылат, калган топтордо – аялдар.

■ 6.6 график: Аялдардын эмчек беши жана жатындын моюнчасынын рак оорулары (адам)

■ 6.12 таблица: Аймактар боюнча аялдардын жатын моюнчасынын рак оорулары жана өлүмү

(калктын 100 000ине)

	Катталган оорулар				Өлгөндөрдүн саны			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	13,1	12,5	13,8	12,7	3,6	3,6	2,8	3,3
Баткен облусу	7,9	12,2	7,5	11,9	2,0	2,0	1,4	3,5
Жалал-Абад облусу	12,9	11,6	13,9	16,1	2,9	3,5	2,2	3,2
Ысык-Көл облусу	14,0	13,4	20,1	15,9	5,6	5,2	4,5	4,4
Нарын облусу	21,0	20,2	13,8	15,6	4,8	4,1	3,6	4,8
Ош облусу	15,8	11,0	12,7	9,4	3,4	2,7	2,3	2,5
Талас облусу	7,5	14,1	17,8	13,2	4,5	2,6	2,9	4,4
Чүй облусу	16,9	15,5	16,1	15,3	5,0	5,2	4,7	4,2
Бишкек ш.	6,7	8,9	9,5	7,4	3,0	3,9	2,0	1,8
Ош ш.	17,8	17,2	22,4	19,7	2,2	1,8	3,1	3,3

■ 6.13 таблица: Аймактар боюнча аялдардын эмчек безинин рак оорулары жана өлүмү

(калктын 100 000ине)

	Катталган оорулар				Өлгөндөрдүн саны			
	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	18,6	20,7	19,4	20,8	4,7	4,4	3,7	4,2
Баткен облусу	9,0	13,6	7,5	9,8	1,8	1,8	2,7	2,2
Жалал-Абад облусу	11,0	15,4	15,5	13,8	4,0	3,3	3,0	3,2
Ысык-Көл облусу	18,8	15,0	25,3	23,6	4,4	5,0	3,7	3,5
Нарын облусу	18,9	16,7	20,4	17,6	4,1	6,8	2,9	1,9
Ош облусу	12,9	13,4	13,6	16,5	3,2	2,6	2,4	3,1
Талас облусу	9,0	14,8	10,4	13,9	3,7	4,0	3,7	4,0
Чүй облусу	23,0	31,9	32,8	29,9	7,0	6,0	5,4	6,0
Бишкек ш.	34,0	29,3	21,9	29,4	7,3	6,4	5,5	5,9
Ош ш.	26,3	32,7	22,4	24,2	4,1	6,4	3,4	7,1

■ 6.14 таблица: Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын активдүү кургак учук оорулары

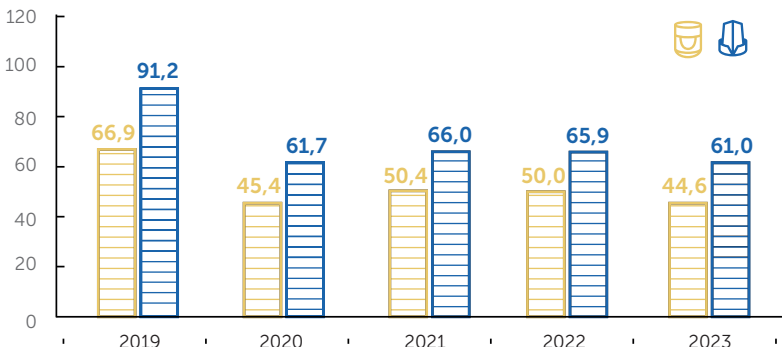
	2019	2020	2021	2022	2023
Өмүрүндө биринчи жолу коюлган диагноз менен бейтаптардын ооруларын каттоо					
Бардыгы	5 096	3 518	3 891	4 038	3 744
Калктын 100 000ине	78,9	53,5	58,1	57,9	52,7
Аялдар	2 175	1 504	1 699	1 764	1 602
<i>анын ичинде жаш куракта, жашы:</i>					
0–14	131	80	121	150	121
15–17	70	54	69	43	71
18–24	432	272	307	286	285
25–34	488	362	391	419	319
35–44	285	181	210	188	189
45–64 ¹	464	342	354	393	227
65 жана андан улуулар ²	305	213	247	285	390
Эркектер	2 921	2 014	2 192	2 274	2 142
<i>анын ичинде жаш куракта, жашы:</i>					
0–14	170	95	117	180	146
15–17	101	62	52	55	70
18–24	597	367	372	392	404
25–34	551	353	447	403	407
35–44	416	293	323	330	310
45–64 ¹	817	616	641	678	447
65 жана андан улуулар ²	269	228	240	236	358

¹ 2022-жылдан баштап 45-59 жаш.

² 60 жаш жана андан улуу жаштагы аялдар жана эркектер.

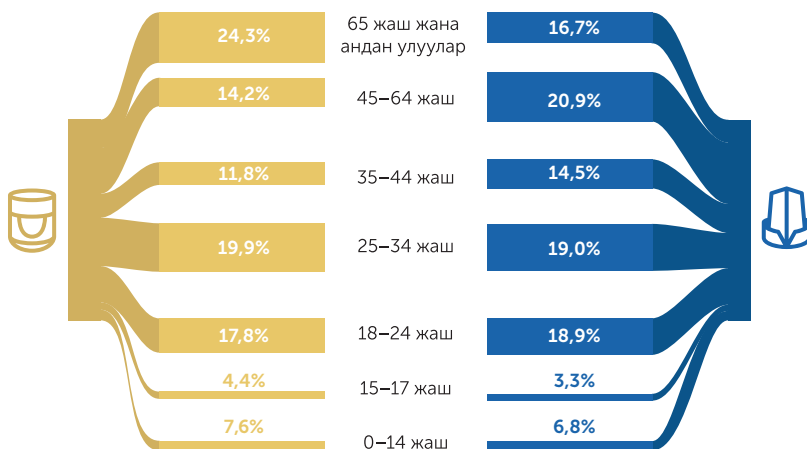
■ 6.7 график. Аялдардын жана эркектердин активдүү кургак учук оорулары

(калктын 100 000ине)

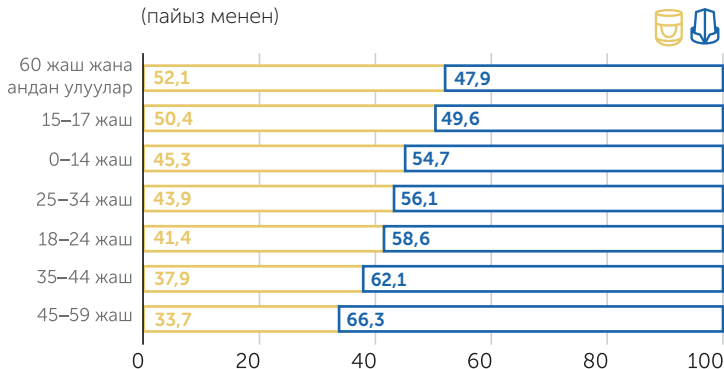

2023-жылы өмүрүндө биринчи жолу аныкталган активдүү кургак учук менен ооругандардын саны эркектер арасында бул көрсөткүчү аялдарга караганда 33,7 пайызга ашкан. Калктын 100 миңине эсептегенде эркектер арасында кургак учук оорусу 61 учурду, ал эми аялдар арасында 45 учурду түздү.

■ 6.8 график: 2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын активдүү кургак учук оорулары (пайыз менен)

■ 6.9 график: 2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча өмүрүндө биринчи жолу диагноз коюлган калктын активдүү кургак учук оорулары (пайыз менен)

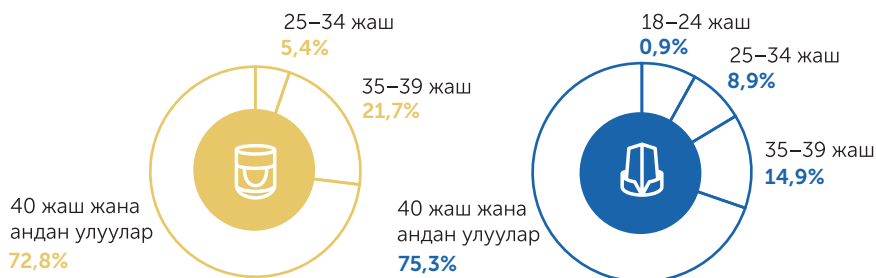
2023-жылы өмүрүндө биринчи жолу аныкталган активдүү кургак учук оорусу менен ооругандардын эң жогорку үлүшү, аялдар арасында 60 жаш жана андан улуу курактык топто (52 пайызы), ал эми эркектер арасында 45–59 жаш куракта (66 пайызы) белгиленди.

■ 6.15 таблица: Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын алкогольдук көз карандылык оорулары

	2019	2020	2021	2022	2023
Өмүрүндө биринчи жолу аныкталган диагноз менен бейтаптардын ооруларын каттоо Бардыгы, адам	1 191	995	1 111	832	879
Калктын 100 000ине	18,4	15,1	16,6	11,9	12,4
Аялдар анын ичинде жаш куракта, жашы:	160	132	248	109	92
0–14	-	-	-	-	-
15–17	-	-	-	-	-
18–19 ¹	-	-	-	-	-
20–29 ²	3	5	13	3	1
30–39 ³	31	25	37	43	24
40–44 ⁴	26	18	92	41	40
45 жана андан улуулар ⁵	100	83	106	22	27
Эркектер анын ичинде жаш куракта, жашы:	1 031	863	863	723	787
0–14	-	-	-	-	-
15–17	-	1	-	-	-
18–19 ¹	-	-	-	2	7
20–29 ²	33	34	31	12	21
30–39 ³	255	223	241	180	166
40–44 ⁴	168	135	174	374	437
45 жана андан улуулар ⁵	575	471	416	155	156

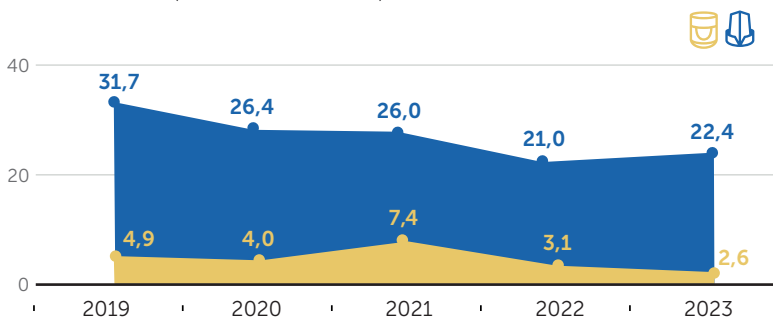
2022-жылдан баштап 18–24¹, 25–28², 29–39³, 40–59⁴, 60 жана андан улуу⁵ курактагы топтордо.

■ 6.10 график: 2023-жылы жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын алкогольдук көз карандылык оорулары (пайыз менен)

2023-жылы аракеттик оорусунун эң жогорку деңгээли эркектер арасындагыдай эле (55,5 пайызы), аялдар арасында (43,5 пайызы) 40–59 жаш жана андан улуу курактык топто белгиленген. Ошондой эле эркектер арасында бул оору аялдар арасындагы көрсөткүчтөн 8,5 эсе жогору.

■ 6.11 график: Жынысы боюнча калктын алкогольдук көз карандылык оорулары (калктын 100 000ине)

2023-жылы алкогольдук көз карандылык ооруга чалдыккандардын саны 2019-жылга салыштырмалуу эркектер арасында 1,3 эсеге, аялдар арасында, 1,7 эсеге кыскарган.

■ 6.16 таблица: Жаш курактык топтору жана жынысы боюнча калктын баңгилик жана токсикомания оорулары

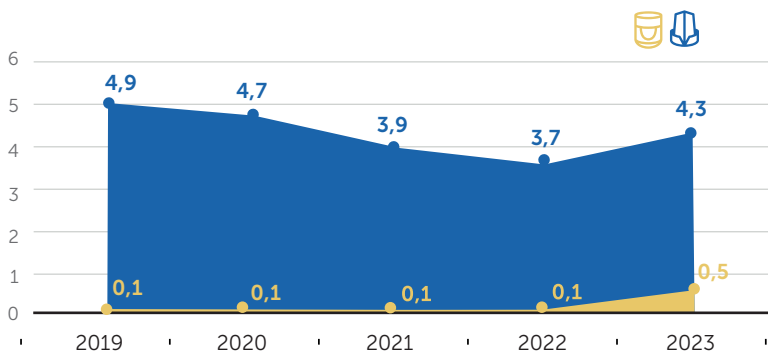
	2019	2020	2021	2022	2023
Өмүрүндө биринчи жолу аныкталган диагноз менен бейтаптардын ооруларын каттоо					
Бардыгы, адам	160	157	135	131	170
Калктын 100 000ине	2,5	2,4	2,0	1,9	2,4
Аялдар	3	3	4	5	19
анын ичинде жаш куракта, жашы:					
0–14	-	-	-	-	-
15–17	-	-	-	-	-
18–24	1	3	-	-	2
25–34	-	-	2	3	8
35–44 ¹	-	-	1	1	8
45 жана андан улуулар ²	2	-	1	1	1
Эркектер	157	154	131	126	151
анын ичинде жаш куракта, жашы:					
0–14	1	-	-	-	-
15–17	2	1	1	2	-
18–24	8	9	5	7	8
25–34	42	40	43	62	42
35–44 ¹	56	50	37	53	93
45 жана андан улуулар ²	48	54	45	2	8

¹ 2022-жылдан баштап 35-59 жаштагы аялдар жана эркектер.

² 60 жаш жана андан улуу жаштагы аялдар жана эркектер.

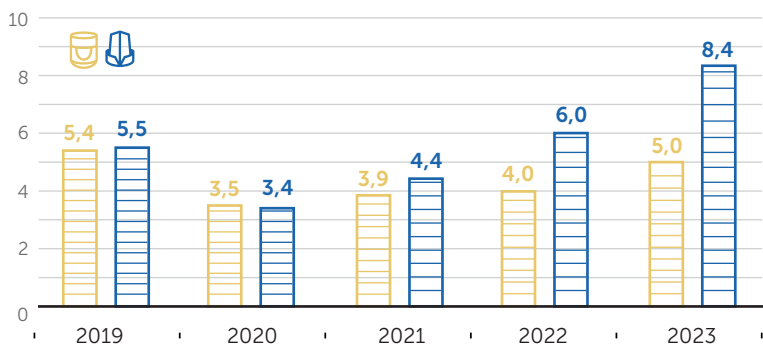
Өмүрүндө биринчи жолу аныкталган диагноз менен бейтаптарда баңгилик жана токсикомания оорунун эң жогорку деңгээли 35-59 жаш курактык тобунда аялдарда арасында (42 пайыз), ошондой эле эркектер арасында (62 пайыз) белгиленет.

■ 6.12 график: Жынысы боюнча калктын баңгилик жана токсикомания оорулары
(калктын 100 000ине)

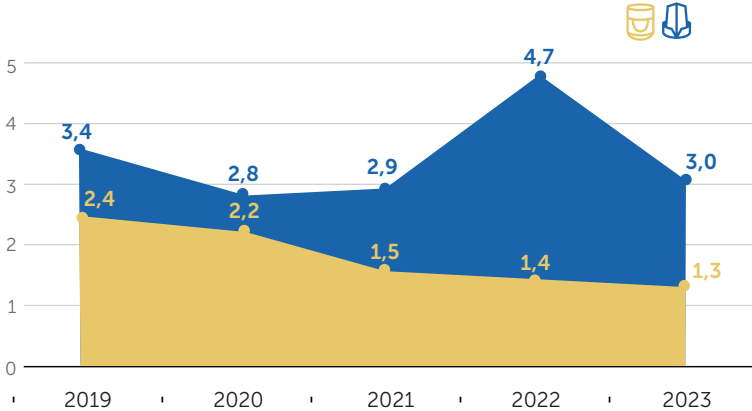

2023-жылы аялдар арасында өмүрүндө биринчи жолу баңгилик жана токсикомания диагнозу менен аныкталган бейтаптардын саны 2019-жылга салыштырмалуу 6,3 эсеге көбөйгөн, ал эми эркектер арасында, тескерисинче, 1,1 эсеге кыскарган.

■ 6.13 график: Аялдардын жана эркектердин сифилис оорулары
(калктын 100 000ине)

■ 6.14 график: Гонококк инфекциясы менен ооруган аялдар жана эркектер
(калктын 100 000ине)

2023-жылы жалпы республика боюнча калктын 100 миң эсептегенде гонококк инфекция оорулары 2019-жылга салыштырмалуу дээрлик 28 пайызга төмөндөдү.

■ 6.17 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча АИВ инфекция менен жашаган адамдардын саны
(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Өмүрүндө биринчи жолу аныкталган диагноз менен бейтаптарды каттоо</i>					
Кыргыз Республикасы	850	675	846	1 094	1 054
аялдар	354	291	343	433	403
эркектер	496	384	503	661	651
Баткен облусу					
аялдар	6	12	9	12	11
эркектер	9	11	10	17	12
Жалал-Абад облусу					
аялдар	36	28	46	66	48
эркектер	29	23	65	51	70

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.17 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Ысык-Көл облусу					
аялдар	16	6	34	18	29
эркектер	21	14	20	34	44
Нарын облусу					
аялдар	6	1	8	13	9
эркектер	10	7	11	24	15
Ош облусу					
аялдар	42	28	31	47	51
эркектер	43	20	45	83	84
Талас облусу					
аялдар	6	6	10	3	10
эркектер	4	4	4	18	10
Чүй облусу					
аялдар	87	65	57	64	50
эркектер	122	79	78	83	76
Бишкек ш.					
аялдар	135	121	126	180	165
эркектер	224	202	237	306	289
Ош ш.					
аялдар	20	24	22	30	30
эркектер	34	24	33	45	41
<i>Саламаттык сактоо уюмдарда көзөмөлдө турган бейтаптардын саны (жылдын аягына карата)</i>					
Кыргыз Республикасы	7 104	7 626	8 200	8 402	9 038
аялдар	2 847	3 075	3 336	3 475	3 762
эркектер	4 257	4 551	4 864	4 927	5 276
Баткен облусу					
аялдар	75	87	93	107	115
эркектер	84	92	96	113	133

(6.17 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жалал-Абад облусу					
аялдар	394	411	444	461	502
эркектер	412	422	474	470	532
Ысык-Көл облусу					
аялдар	84	85	117	134	160
эркектер	133	139	153	207	248
Нарын облусу					
аялдар	37	37	43	69	76
эркектер	75	78	82	114	124
Ош облусу					
аялдар	546	561	585	635	675
эркектер	596	614	651	676	720
Талас облусу					
аялдар	36	43	49	59	69
эркектер	52	56	60	76	82
Чүй облусу					
аялдар	749	811	848	833	855
эркектер	1 278	1 331	1 317	1 239	1 243
Бишкек ш.					
аялдар	637	737	839	838	966
эркектер	1 180	1 353	1 553	1 578	1 753
Ош ш.					
аялдар	289	303	318	332	344
эркектер	447	466	478	443	441

2023-жылы жалпы республика боюнча АИВ инфекциясын жуктургандардын миңден ашууну аныкталган, алардын эң көп үлүшү Бишкек шаарында – 43 пайызы. Акыркы жылдары жыныстык жол менен жуккан бейтаптардын саны көбөйдү (2019-жылы аныкталган адамдардын жалпы санынын 70 пайыздан, 2023-жылы дээрлик 89 пайызга чейин).

■ 6.18 таблица: АИВ инфекциясы жана СПИД менен ооругандар жугуу жолдору боюнча бөлүштүрүү
(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Өмүрүндө биринчи жолу аныкталган диагноз менен бейтаптарды каттоо</i>					
аялдар	354	291	343	433	403
эркектер	496	384	503	661	651
<i>жугуу жолдору боюнча:</i>					
<i>парентералдык</i>					
аялдар	4	5	10	3	1
эркектер	114	44	28	22	24
<i>жыныстык</i>					
аялдар	296	235	296	389	372
эркектер	299	276	394	569	562
<i>энеден балага</i>					
кыздар	5	6	13	11	9
эркек балдар	16	6	12	10	3
<i>белгисиз</i>					
аялдар	49	45	24	30	21
эркектер	67	58	69	60	62
<i>Саламаттык сактоо уюмдарда көзөмөлдө турган бейтаптардын саны (жылдын аягына карата)</i>					
аялдар	2 847	3 075	3 336	3 480	3762
эркектер	4 257	4 551	4 864	4 922	5 276
<i>жугуу жолдору боюнча:</i>					
<i>парентералдык</i>					
аялдар	348	346	371	314	314
эркектер	2 405	2 406	2 307	2 023	1 948
<i>жыныстык</i>					
аялдар	2 273	2 464	2 652	2 883	3 173
эркектер	1 497	1 733	2 108	2 472	2 912
<i>энеден балага</i>					
кыздар	95	99	112	119	121
эркек балдар	127	134	142	148	135
<i>белгисиз</i>					
аялдар	131	166	201	164	154
эркектер	228	278	307	279	281

Калктын майыптуулугу

■ 6.19.таблица: Биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар катары таанылган адамдардын саны

	2019	2020	2021	2022	2023
Биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү катары таанылган адамдардын бардыгы (ДМЧА), адам	16 061	12 417	15 668	17 662	16 239
калктын 10 000ине анын ичинде:	24,6	18,7	23,2	25,2	22,7
чоңдор - бардыгы, адам	11 035	8 758	10 888	12 002	10 888
калктын 10 000ине	27,1	21,2	25,9	27,4	24,4
18 жашка чейинки курактагы балдар	5 026	3 659	4 780	5 660	5 351
калктын 10 000ине	20,5	14,6	18,7	21,2	19,9

■ 6.20 таблица: Майыптуулуктун себептери жана жынысы боюнча биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар катары таанылган 18 жаш жана андан улуу курактагы адамдардын саны (адам)

	2020		2021		2022		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адам катары таанылган 18 жаштан улуу адамдардын бардыгы анын ичинде оорунун натыйжасында:	3 891	4 867	4 769	6 119	5 273	6 729	4 738	6 150
зыяндуу шишик оорулары	700	432	828	631	870	612	796	557
курак учук	126	222	127	222	124	238	183	305
эндокриндик системанын оорулары	316	476	482	604	511	690	417	536
нерв системанын оорулары	187	188	260	268	331	340	250	258
сезүү органдарынын оорулары	182	185	270	296	333	357	289	321

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.20 таб. уландысы)

	2020		2021		2022		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
психиканын бузулушу	233	295	308	371	363	376	314	336
кан айлануу системасынын оорулары	644	1 364	703	1 571	863	1 805	791	1 536
тамак сиңирүү органдарынын оорулары	188	227	184	264	264	286	200	304
дем алуу органдарынын оорулары	103	118	141	108	146	162	150	144
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын оорулары	519	315	647	487	750	531	582	444
жараттар (локализациялардын бардыгы)	268	682	338	868	310	953	277	982
башка оорулары	425	363	481	429	348	379	489	427

2023-жылы ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү катары таанылган адамдардын (ДМЧА) жалпы санынын 44 пайызга жакынын аялдар түзгөн. Онкологиялык оорулардан улам аялдардын майып болушунун жогорку үлүшү аныкталган диагноздун кесепетинен ДМЧА таанылгандардын арасында 58 пайыздан ашык белгиленген. Эркектер арасында эмгектик жаракаттын же кесиптик оорунун кесепетинен майыптык 25 адамды же биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адам катары таанылган 18 жаштагы жана андан улуу адамдардын жалпы санынын 0,2 пайызын түздү.

■ **6.21 таблица: Жашаган жери жана жынысы боюнча биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар катары таанылган 18 жаш жана андан улуу курактагы адамдардын саны**

(калктын 10 000ине)

	Бардыгы	Шаар жерлери	Айыл жерлери
2019			
аялдар	23	7	15
эркектер	32	8	23

(6.21 таб. уландысы)

	Бардыгы	Шаар жерлери	Айыл жерлери
2020			
аялдар	18	6	13
эркектер	24	7	18
2021			
аялдар	22	6	16
эркектер	29	8	22
2022			
аялдар	24	6	19
эркектер	33	7	26
2023			
аялдар	21	9	12
эркектер	28	10	16

- 6.22 таблица: Курактык топтору жана жынысы боюнча биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар катары таанылган 18 жашка чейинки балдардын саны (адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
18 жашка чейинки курактагы биринчи жолу ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар катары таанылган бардык балдар	5 026	3 659	4 780	5 660	5 351
<i>анын ичинен жаш куракта, жашы:</i>					
0–3 жаштагы	2 401	1 862	2 410	2 561	2 981
4–7	1 149	776	1 024	1 263	1 024
8–14	1 216	838	1 095	1 511	1 095
15–17	260	183	251	325	251
<i>анын ичинде:</i>					
кыздар	2 238	1 612	2 057	2 423	2 057
эркек балдар	2 788	2 047	2 723	3 237	3 294

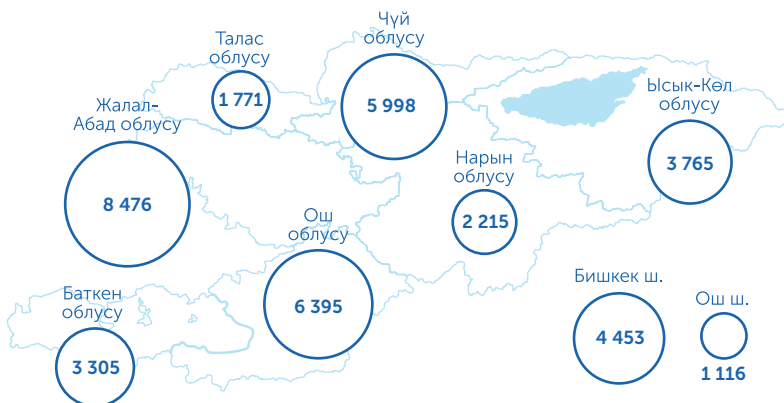
■ 6.23 таблица: 18 жаш жана андан улуу курактагы ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген, майыптуулук боюнча пенсия жана жөлөкпул алган аялдардын жана эркектердин саны
(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	162 351	165 158	168 370	175 209	179 728
аялдар	75 072	76 032	78 519	81 551	83 627
эркектер	87 279	89 126	89 851	93 658	96 101
Баткен облусу	16 992	17 386	17 760	18 696	19 045
аялдар	7 960	8 125	8 452	8 957	9 028
эркектер	9 032	9 261	9 308	9 739	10 017
Жалал-Абад облусу	34 495	35 455	37 150	38 524	40 159
аялдар	16 066	16 451	17 423	17 927	18 807
эркектер	18 429	19 004	19 727	20 597	21 352
Ысык-Көл облусу	15 886	16 110	16 366	17 059	17 599
аялдар	7 221	7 396	7 616	7 976	8 242
эркектер	8 665	8 714	8 750	9 083	9 357
Нарын облусу	9 681	9 862	9 956	10 132	10 251
аялдар	4 006	4 063	4 120	4 174	4 136
эркектер	5 675	5 799	5 836	5 958	6 115
Ош облусу	31 103	31 397	31 770	32 077	32 508
аялдар	13 886	14 153	14 252	14 447	14 672
эркектер	17 217	17 244	17 518	17 630	17 836
Талас облусу	7 543	7 523	7 715	8 078	8 163
аялдар	3 171	3 205	3 395	3 488	3 513
эркектер	4 372	4 318	4 320	4 590	4 650
Чүй облусу	26 112	26 574	27 327	28 662	29 223
аялдар	12 312	12 386	12 949	13 757	13 999
эркектер	13 800	14 188	14 378	14 905	15 224
Бишкек ш.	14 431	14 883	14 432	16 009	16 826
аялдар	7 067	7 192	6 972	7 821	8 280
эркектер	7 364	7 691	7 460	8 188	8 546
Ош ш.	6 108	5 968	5 894	5 972	5 954
аялдар	3 383	3 061	3 340	3 004	2 950
эркектер	2 725	2 907	2 554	2 968	3 004

■ 6.24 таблица: Калкты социалдык коргоо органдарда каттоодо турган 18 жашка чейинки ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген балдардын саны, жынысы боюнча
(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	32 013	32 634	34 181	36 441	37 494
кыздар	16 917	17 479	18 024	19 612	19 784
эркек балдар	15 096	15 155	16 157	16 829	17 710
Баткен облусу	2 867	2 909	3 048	3 280	3 305
кыздар	1 465	2 087	2 281	2 400	2 366
эркек балдар	1 402	822	767	880	939
Жалал-Абад облусу	6 971	7 086	7 548	8 158	8 476
кыздар	3 672	3 758	3 741	4 423	4 605
эркек балдар	3 299	3 328	3 807	3 735	3 871
Ысык-Көл облусу	3 520	3 504	3 589	3 682	3 765
кыздар	1 610	1 583	1 664	1 707	1 729
эркек балдар	1 910	1 921	1 925	1 975	2 036
Нарын облусу	2 169	2 163	2 188	2 200	2 215
кыздар	1 094	1 115	1 005	1 410	1 371
эркек балдар	1 075	1 048	1 183	790	844
Ош облусу	5 889	5 836	6 027	6 309	6 395
кыздар	3 593	3 312	3 293	3 096	3 179
эркек балдар	2 296	2 524	2 734	3 213	3 216
Талас облусу	1 749	1 694	1 764	1 786	1 771
кыздар	827	841	900	909	808
эркек балдар	922	853	864	877	963
Чүй облусу	4 792	5 044	5 282	5 750	5 998
кыздар	2 578	2 681	2 878	3 152	3 083
эркек балдар	2 214	2 363	2 404	2 598	2 915
Бишкек ш.	3 120	3 427	3 736	4 222	4 453
кыздар	1 495	1 652	1 797	2 025	2 159
эркек балдар	1 625	1 775	1 939	2 197	2 294
Ош ш.	936	971	999	1 054	1 116
кыздар	583	450	465	490	484
эркек балдар	353	521	534	564	632

- 6.15 график: 2023-жылы 18 жашка чейинки ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген балдар (адам)

- 6.25 таблица: Кан айлануу системасынын оорулары, өлүмү жана биринчи жолку майыптуулук (калктын 100 000ине)

	Кан айлануу системасынын оорулары	Кан айлануу системасынын ооруларынан өлүм	Кан айлануу системасынын ооруларынан натыйжасында биринчи жолку майыптык
2019			
аялдар	1 065,5	256,9	24,1
эркектер	689,2	275,7	52,0
2020			
аялдар	737,0	299,2	19,3
эркектер	470,0	336,5	41,4
2021			
аялдар	653,0	283,3	20,7
эркектер	452,0	311,0	46,9
2022			
аялдар	722,4	216,9	24,3
эркектер	516,6	252,6	51,9
2023			
аялдар	619,1	221,9	21,9
эркектер	485,1	243,7	43,4

■ 6.26 таблица: 15 жаш жана андан улуу курактагы аялдар жана эркектер арасында, өзүңүн ден соолугунун абалын жакшы жана абдан жакшы деп баа берүүсү¹
(тиешелүү курактык топтогу калктын санына карата пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Экөө тең	82,9	84,1	85,1	85,7	86,6
15–24 жаш	97,1	97,6	98,7	98,6	98,1
25–54 жаш	89,5	90,9	91,8	92,1	93,2
55 жаш жана андан улуулар	57,8	60,4	61,5	64,0	65,9
Аялдар	80,0	81,6	82,6	83,4	84,1
15–24 жаш	97,6	97,6	99,3	99,0	98,4
25–54 жаш	88,3	90,3	91,1	92,0	92,3
55 жаш жана андан улуулар	52,7	56,0	57,4	58,9	62,0
Эркектер	86,3	87,0	88,0	88,5	89,4
15–24 жаш	96,5	97,7	98,1	98,1	97,7
25–54 жаш	90,8	91,5	92,6	92,1	94,1
55 жаш жана андан улуулар	65,4	67,0	67,7	71,5	71,6

¹ Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

■ 6.27 таблица: Жаш курактык топтору боюнча аялдар жана эркектер арасында тамеки чегүүнүн таралышы¹
(тиешелүү курактык топтогу калктын санына карата пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Экөө тең	5,3	5,9	4,9	5,7	5,8
15–24 жаш	0,3	0,4	0,1	0,1	0,3
25–54 жаш	10,0	9,4	7,4	6,8	7,0
55 жаш жана андан улуулар	10,2	9,4	9,0	7,5	7,4
Аялдар	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3
15–24 жаш	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
25–54 жаш	0,5	0,3	0,3	0,4	0,4
55 жаш жана андан улуулар	0,6	1,0	0,7	0,6	0,5
Эркектер	11,0	12,1	10,1	12,0	12,2
15–24 жаш	0,6	0,6	0,1	0,3	0,7
25–54 жаш	20,9	19,6	15,3	14,2	14,7
55 жаш жана андан улуулар	24,4	21,7	21,5	17,7	17,6

¹ Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

Өлүм

■ 6.28 таблица: 2023-жылы өлүмдүн себептеринин негизги класстары жана жынысы боюнча калктын өлүмү (калктын 100 000ине)

	Экөө тең	Аялдар	Эркектер
Бардык себептерден өлгөндөрдүн бардыгы <i>алардын ичинен:</i>	443,7	389,2	499,4
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	9,8	7,4	12,3
шишик ооруларынан	57,3	54,7	60,0
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузууларнан	0,9	0,9	0,9
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушунан	6,9	7,2	6,5
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушунан	0,6	0,3	0,9
нерв системасынын ооруларынан	7,6	6,5	8,7
кан айлануу системасынын ооруларынан	232,7	221,9	243,7
дем алуу органдарынын ооруларынан	27,8	23,5	32,2
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	22,8	15,7	30,0
теринин жана тери астындагы клеткалардын ооруларынан	0,4	0,5	0,4
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын ооруларынан	0,6	0,9	0,3
заара-жыныс системасынын ооруларынан	4,3	3,6	5,1
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги ооруларынан ¹	22,6	22,6	-
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	21,1	18,6	23,7
тубаса аномалия (өнүгүүнүн жетишсиздиги) жана хромосомалык бузуларынан	5,0	4,4	5,6
башка жерлерде классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана ченемдерден четтөө	12,2	6,7	17,9

(6.28 таб. уландысы)

	Экөө тең	Аялдар	Эркектер
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	32,9	15,2	50,9
коронавирус инфекциясынан (COVID-19)	0,3	0,3	0,3

¹ Тирүү төрөлгөндөрдүн 100 000ине.

2023-жылы Кыргызстанда өлүмдүн негизги себептеринин тизмесинде биринчи орунду мурдагыдай эле жүрөк-кан тамыр оорулары (өлгөндөрдүн жалпы санынын 52 пайызы), экинчи орунду шишик оорулары (13 пайыз) ээлеген. Өлүмдүн себептеринин курамында табигый эмес себептердин (травма, уулануу, жана тышкы себептердин таасиринин кээ бир башка кесепеттери) (7 пайыз) өлүмү. Дем алуу органдарынын оорулары да олуттуу үлүштү ээлейт (6 пайыз).

■ 6.29 таблица: 2023-жылы өлүмдүн себептеринин негизги класстары, жаш курагы жана жынысы боюнча калктын өлүмү (калктын 100 000ине)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана андан улуулар
Бардык калк				
Бардык себептерден өлгөндөрдүн бардыгы <i>анын ичинен:</i>	125,6	64,2	314,3	2 958,0
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	5,0	3,8	11,8	33,4
шишик ооруларынан	3,7	5,1	51,5	390,8
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузууларынан	0,5	0,5	0,7	3,9
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушунан	0,2	0,8	5,7	48,6
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушунан	0,1	0,3	1,1	1,1
нерв системасынын ооруларынан	6,2	4,8	7,0	20,8

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.29 таб. уландысы)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана андан улуулар
кан айлануу системасынын ооруларынан	-	4,6	11,3	2 053,4
дем алуу органдарынын ооруларынан	14,4	2,4	14,2	187,8
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	0,7	2,0	35,0	101,2
теринин жана тери астындагы клеткалардын ооруларынан	-	0,3	0,5	1,8
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын ооруларынан	-	0,2	1,1	2,0
заара-жыныс системасынын ооруларынан	0,3	1,8	5,3	20,7
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги ооруларынан ¹	0,0	13,2	35,3	-
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	65,0	-	-	-
тубаса аномалия (өнүгүүнүн жетишсиздиги) жана хромосомалык бузуларынан	12,6	1,9	0,9	1,8
башка жерлерде классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана ченемдерден четтөө	4,2	6,5	16,8	35,7
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	12,7	28,5	48,0	54,4
коронавирус инфекциясынан (COVID-19)	-	-	-	0,9
Бардык себептерден өлгөн аялдардын бардыгы анын ичинен:	113,1	40,1	197,0	2 595,6
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	3,6	3,1	7,7	26,0
шишик ооруларынан	4,3	4,8	54,4	307,9
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузууларынан	0,4	0,3	0,5	4,8
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушунан	0,3	0,5	4,7	50,4
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушунан	0,1	0,3	0,3	0,5

(6.29 таб. уландысы)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана андан улуулар
нерв системасынын ооруларынан	4,7	4,3	5,2	20,1
кан айлануу системасынын ооруларынан	-	2,4	65,2	1 878,7
дем алуу органдарынын ооруларынан	14,0	2,2	7,4	151,2
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	0,6	1,4	18,5	80,4
теринин жана тери астындагы клеткалардын ооруларынан	-	0,5	0,4	2,1
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын ооруларынан	-	0,4	1,6	2,6
заара-жыныс системасынын ооруларынан	0,4	1,8	3,5	17,5
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги ооруларынан ¹	0,0	13,2	35,3	-
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	59,4	-	-	-
тубаса аномалия (өнүгүүнүн жетишсиздиги) жана хромосомалык бузуларынан	12,1	1,2	0,7	1,1
башка жерлерде классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана ченемдерден четтөө	3,4	3,3	7,2	21,5
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	9,8	12,2	17,4	29,7
коронавирус инфекциясынан (COVID-19)	-	-	0,6	1,1
Бардык себептерден өлгөн эркектердин бардыгы анын ичинен:	137,4	88,2	436,1	3 443,9
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	6,3	4,4	16,0	43,4
шишик ооруларынан	3,1	5,4	48,6	502,0
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузууларынан	0,6	0,8	0,9	2,1
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушунан	0,2	1,0	6,9	46,2

(6.29 таб. уландысы)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана андан улуулар
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушунан	0,1	0,4	1,9	1,8
нерв системасынын ооруларынан	7,6	5,3	8,9	21,7
кан айлануу системасынын ооруларынан	-	6,9	163,2	2 287,7
дем алуу органдарынын ооруларынан	14,7	2,6	21,2	236,8
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	0,8	2,6	52,0	129,1
теринин жана тери астындагы клеткалардын ооруларынан	-	0,1	0,7	1,4
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын ооруларынан	-	-	0,6	1,1
заара-жыныс системасынын ооруларынан	0,3	1,7	7,2	24,9
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	70,3	-	-	-
тубаса аномалия (өнүгүүнүн жетишсиздиги) жана хромосомалык бузуларынан	13,0	2,7	1,1	2,8
башка жерлерде классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана ченемдерден четтөө	5,0	9,7	26,7	54,7
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	15,4	44,6	79,7	87,5
коронавирус инфекциясынан (COVID-19)	-	-	0,5	0,7

¹ Тирүү төрөлгөндөрдүн 100 000ине.

2023-жылы 0–14 жаш курактык топтогу өлүмдүн себептеринин түзүмүндө эң көп үлүшү перинаталдык (төрөттөн кийинки) мезгилде пайда болуучу абалы жана оорунун өлүмү болду (65,0 калктын 100 миңине).

15-28 жаш курактык топтогу эркектердин өлүмүнүн табигый эмес себептери (травма, уулануу жана тышкы себептердин таасиринин айрым натыйжаларынан) аялдарга караганда басымдуу себеп болгон (44,6 калктын 100 миң).

29-59 жаш куракта өлүмдүн негизги себептери аялдар үчүн (калктын 100 миңине 65,2) жана эркектер үчүн да (калктын 100 миңине 163,2) кан айлануу оорулары болгон. Эгерде бул курактагы аялдар арасында, себептердин түзүмүндө экинчи орунду шишик оорусунан (калктын 100 миңине 54,4) өлгөндөр ээлесе, эркектер арасында – табигый эмес себептеринин (жаракат, уулануу жана башка тышкы кесепеттер) өлүмү (калктын 100 миңине 79,7) түзгөн.

Улгайган курактагы аялдар жана эркектердин (60 жаш жана андан улуулар) өлүмүнүн негизги себептери кан айлануу оорулары, шишик оорулары жана дем алуу органдарынын оорулары болгон.

■ 6.30 таблица: 2023-жылы жашаган жери, жынысы, жаш курак топтору жана өлүмдүн себептеринин негизги класстары боюнча калктын өлүмү
(калктын 100 00ине)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана андан улуулар
Шаар жерлери				
Бардык себептерден өлгөндөрдүн бардыгы <i>анын ичинен:</i>	278,8	49,4	262,2	2 707,9
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	7,5	2,4	10,3	28,7
шишик ооруларынан	4,1	3,8	45,2	394,2
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузууларынан	1,0	0,7	0,4	4,5
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушунан	0,1	0,7	5,7	43,2
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушунан	0,1	-	0,7	1,2
нерв системасынын ооруларынан	8,6	4,8	5,3	15,3
кан айлануу системасынын ооруларынан	-	5,1	91,5	1 853,7
дем алуу органдарынын ооруларынан	22,3	1,5	12,8	141,6
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	1,3	2,0	33,1	108,1

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.30 таб. уландысы)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана андан улуулар
теринин жана тери астындагы клеткалардын ооруларынан	-	0,2	0,8	2,0
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын ооруларынан	-	-	1,1	0,4
заара-жыныс системасынын ооруларынан	0,2	0,9	3,4	14,5
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги ооруларынан ¹	0,0	14,3	31,0	-
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	189,7	-	-	-
тубаса аномалия (өнүгүүнүн жетишсиздиги) жана хромосомалык бузуларынан	28,5	1,1	0,6	2,8
башка жерлерде классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана ченемдерден четтөө	4,9	4,9	12,3	39,6
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	10,5	20,7	37,7	57,3
коронавирус инфекциясынан (COVID-19)	-	-	0,7	0,8
Бардык себептерден өлгөн аялдардын бардыгы анын ичинен:	255,4	29,6	164,4	2 404,5
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	5,5	1,1	6,5	24,1
шишик ооруларынан	5,2	3,2	49,8	330,4
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузууларынан	0,9	0,4	0,2	6,0
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушунан	0,3	0,4	4,6	42,1
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушунан	0,3	-	-	0,7
нерв системасынын ооруларынан	6,7	5,3	4,1	14,7
кан айлануу системасынын ооруларынан	-	1,7	51,6	1 722,3
дем алуу органдарынын ооруларынан	22,3	1,4	6,5	108,4

(6.30 таб. уландысы)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана андан улуулар
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	0,9	1,7	17,2	85,6
теринин жана тери астындагы клеткалардын ооруларынан	-	-	0,6	3,3
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын ооруларынан	-	-	1,8	0,7
заара-жыныс системасынын ооруларынан	-	0,4	2,4	9,4
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги ооруларынан ¹	0,0	14,3	31,0	-
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	176,7	-	-	-
тубаса аномалия (өнүгүүнүн жетишсиздиги) жана хромосомалык бузуларынан	25,6	1,1	0,6	2,0
башка жерлерде классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана ченемдерден четтөө	3,1	2,5	3,9	24,7
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	7,9	9,3	13,3	29,4
коронавирус инфекциясынан (COVID-19)	-	-	0,2	0,7
Бардык себептерден өлгөн эркектердин бардыгы анын ичинен:	300,8	70,2	376,6	3 169,3
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	9,4	3,8	14,7	35,6
шишик ооруларынан	3,1	4,5	39,8	491,3
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузууларынан	1,1	1,1	0,7	2,0
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушунан	-	1,1	6,9	44,8
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушунан	-	-	1,5	2,0
нерв системасынын ооруларынан	10,3	4,1	6,7	16,3
кан айлануу системасынын ооруларынан	-	8,6	138,2	2 053,5
дем алуу органдарынын ооруларынан	22,3	1,5	20,3	192,2

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.30 таб. уландысы)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана аңдан улуулар
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	1,7	2,3	51,7	142,4
теринин жана тери астындагы клеткалардын ооруларынан	-	0,4	1,1	-
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын ооруларынан	-	-	0,2	-
заара-жыныс системасынын ооруларынан	0,3	1,5	4,5	22,4
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	201,9	-	-	-
тубаса аномалия (өнгүүнүн жетишсиздиги) жана хромосомалык бузуларынан	31,2	1,1	0,7	4,1
башка жерлерде классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана ченемдерден четтөө	6,6	7,5	22,1	62,0
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	12,9	32,7	66,2	99,7
коронавирус инфекциясынан (COVID-19)	-	-	1,3	1,0
Айыл жерлери				
Бардык себептерден өлгөндөрдүн бардыгы	61,9	72,4	347,2	3 109,0
<i>анын ичинен:</i>				
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	4,0	4,5	12,7	36,3
шишик ооруларынан	3,5	5,9	55,6	388,8
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузууларынан	0,3	0,4	0,9	3,2
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушунан	0,2	0,8	5,8	51,9
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушунан	0,1	0,5	1,3	1,0
нерв системасынын ооруларынан	5,2	4,8	8,1	24,1
кан айлануу системасынын ооруларынан	-	4,3	127,0	2 174,0
дем алуу органдарынын ооруларынан	11,1	2,9	15,0	215,6

(6.30 таб. уландысы)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана андан улуулар
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	0,5	2,0	36,1	96,9
теринин жана тери астындагы клеткалардын ооруларынан	-	0,4	0,4	1,7
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын ооруларынан	-	0,3	1,1	2,9
заара-жыныс системасынын ооруларынан	0,4	2,2	6,5	24,4
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги ооруларынан ¹	0,0	12,8	37,2	-
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	13,2	-	-	-
тубаса аномалия (өнүгүүнүн жетишсиздиги) жана хромосомалык бузуларынан	5,9	2,4	1,1	1,2
башка жерлерде классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана ченемдерден четтөө	3,9	7,4	19,6	33,4
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	13,6	32,8	54,5	52,6
коронавирус инфекциясынан (COVID-19)	-	-	0,5	1,0
Бардык себептерден өлгөн аялдардын бардыгы	54,3	46,1	219,7	2 721,1
анын ичинен:				
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	2,8	4,3	8,6	27,3
шишик ооруларынан	3,9	5,8	57,5	293,1
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузууларынан	0,3	0,2	0,8	4,0
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушунан	0,3	0,6	4,7	55,8
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушунан	-	0,4	0,5	0,4
нерв системасынын ооруларынан	3,9	3,7	6,0	23,7

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.30 таб. уландысы)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана андан улуулар
кан айлануу системасынын ооруларынан	-	2,7	74,6	1 981,5
дем алуу органдарынын ооруларынан	10,6	2,7	8,1	179,3
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	0,5	1,2	19,4	76,9
теринин жана тери астындагы клеткалардын ооруларынан	-	0,8	0,3	1,3
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын ооруларынан	-	0,6	1,4	4,0
заара-жыныс системасынын ооруларынан	0,5	2,7	4,2	22,9
кош бойлуу, төрөт, төрөгөндөн кийинки мезгилдеги ооруларынан ¹	0,0	12,8	37,2	-
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	10,9	-	-	-
тубаса аномалия (өңгүүнүн жетишсиздиги) жана хромосомалык бузуларынан	6,5	1,2	0,8	0,4
башка жерлерде классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана ченемдерден четтөө	3,5	3,7	9,5	19,3
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	10,6	13,9	20,3	29,9
коронавирус инфекциясынан (COVID-19)	-	-	0,9	1,3
Бардык себептерден өлгөн эркектердин бардыгы анын ичинен:	69,1	97,6	470,1	3 591,6
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	5,0	4,7	16,7	47,6
шишик ооруларынан	3,1	5,9	53,6	507,9
кандын жана канды түзүү органдарынын оорулары жана иммундук механизмди алып келүүчү айрым бузууларынан	0,4	0,6	1,0	2,2
эндокриндик системасынын оорулары, сиңимдүүлүктүн, зат алмашуунун бузулушунан	0,2	1,0	6,8	47,0

(6.30 таб. уландысы)

	Жаш куракта каза болгондордун бардыгы, жашы			
	0–14	15–28	29–59	60 жана андан улуулар
психиканын жана жүрүм-турумдун бузулушунан	0,1	0,6	2,1	1,6
нерв системасынын ооруларынан	6,4	5,9	10,1	24,6
кан айлануу системасынын ооруларынан	-	5,9	177,5	2 413,5
дем алуу органдарынын ооруларынан	11,6	3,2	21,7	260,8
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	0,5	2,8	52,3	121,9
теринин жана тери астындагы клеткалардын ооруларынан	-	-	0,5	2,2
сөөк-булчуң системасынын жана бириктирме ткандардын ооруларынан	-	-	0,9	1,6
заара-жыныс системасынын ооруларынан	0,4	1,8	8,7	26,2
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	15,3	-	-	-
тубаса аномалия (өнүгүүнүн жетишсиздиги) жана хромосомалык бузуларынан	5,3	3,5	1,4	2,2
башка жерлерде классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана ченемдерден четтөө	4,3	10,8	29,3	50,8
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	16,5	50,9	87,4	80,9
коронавирус инфекциясынан (COVID-19)	-	-	0,1	0,6

¹ Тирүү төрөлгөндөрдүн 100 000ине.

■ 6.31 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча шишик ооруларынан калктын өлүмү
(тиешелүү жыныстагы өлгөндөрдүн саны калктын 100 000ине)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы					
экөө тең	64,1	63,8	59,5	54,7	57,3
аялдар	61,9	60,0	56,4	50,2	54,7
эркектер	66,3	67,6	62,7	59,3	60,0
Баткен облусу					
экөө тең	37,5	34,1	37,8	36,6	39,7
аялдар	36,5	35,3	43,8	33,2	39,6
эркектер	38,4	32,9	31,9	40,0	39,8
Жалал-Абад облусу					
экөө тең	50,9	50,5	46,2	43,0	49,0
аялдар	50,2	51,7	43,6	38,7	47,5
эркектер	51,5	49,3	48,9	47,3	50,6
Ысык-Көл облусу					
экөө тең	87,5	85,6	82,4	69,8	72,4
аялдар	82,1	72,3	71,5	62,2	63,1
эркектер	92,9	99,0	93,3	77,4	81,7
Нарын облусу					
экөө тең	83,6	80,4	71,6	58,6	74,1
аялдар	77,0	66,5	61,2	55,2	71,7
эркектер	90,0	93,9	81,7	61,9	76,5
Ош облусу					
экөө тең	52,8	51,9	45,9	45,4	45,3
аялдар	47,6	47,2	41,4	39,6	43,6
эркектер	57,8	56,5	50,3	51,0	47,0
Талас облусу					
экөө тең	61,0	75,4	52,1	57,4	59,9
аялдар	64,0	65,4	45,3	44,5	57,2
эркектер	58,1	85,2	58,8	70,0	62,6
Чүй облусу					
экөө тең	96,6	93,3	94,9	78,1	81,6

(6.31 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
аялдар	91,9	83,1	90,4	72,6	76,2
эркектер	101,5	103,9	99,5	83,6	87,0
Бишкек ш.					
экөө тең	64,2	68,8	61,4	60,7	59,1
аялдар	64,6	70,2	60,2	57,9	56,5
эркектер	63,7	67,3	62,7	63,9	62,3
Ош ш.					
экөө тең	58,8	52,0	54,9	48,0	48,4
аялдар	61,5	51,4	55,2	50,1	50,6
эркектер	56,0	52,6	54,5	46,1	46,2

Өлүмдүн себептеринин түзүмүндө көп жылдар бою шишик оорулар (онкологиялык оорулар) олуттуу орунду ээледі, өлүмдүн деңгээли акыркы беш жылда бир аз төмөндөдү. 2023-жылы мурунку жылдардагыдай эле, шишик оорулардан аялдар арасында өлүм эркектерге караганда төмөн болгон (аялдар калкынын 100 миңине алганда 54,7, эркектер калкынын 100 миңине 60,0). Бул оорудан эң жогорку өлүмдүн деңгээли Чүй облусунда (республикалык орточо көрсөткүчүнөн, 1,4 эсеге жогору), жана ошондой эле Ысык-Көл жана Нарын облустарында белгиленди (республикалык орточо көрсөткүчүнөн, тиешелүүлүгүнө жараша 1,3 эсе жогору), ал эми эң төмөнкү Баткен облусунда (1,4 эсеге төмөн).

■ **6.32** таблица: Аймактар жана жынысы боюнча калктын кургак учуктан өлгөндөр

(тиешелүү жыныстагы өлгөндөрдүн саны калктын 100 000ине)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы					
экөө тең	4,9	4,2	3,6	4,6	4,5
аялдар	3,2	2,6	2,1	3,2	3,2
эркектер	6,7	5,8	5,1	5,9	5,8

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.32 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Баткен облусу					
экөө тең	3,4	1,3	1,3	2,1	3,1
аялдар	3,5	1,9	1,1	2,1	1,4
эркектер	3,3	0,7	1,4	2,1	4,8
Жалал-Абад облусу					
экөө тең	2,3	2,2	2,1	2,4	2,7
аялдар	2,3	1,9	1,7	2,5	1,8
эркектер	2,3	2,5	2,5	2,3	3,6
Ысык-Көл облусу					
экөө тең	4,3	4,0	1,8	3,4	4,6
аялдар	2,8	1,6	0,8	2,2	3,0
эркектер	5,7	6,4	2,8	4,5	6,3
Нарын облусу					
экөө тең	5,2	2,4	4,4	13,3	5,2
аялдар	2,8	2,1	6,3	11,2	4,6
эркектер	7,5	2,7	2,7	15,5	5,7
Ош облусу					
экөө тең	4,2	3,4	1,6	1,9	4,5
аялдар	3,4	3,1	1,6	1,7	3,7
эркектер	5,0	3,7	1,7	2,2	5,2
Талас облусу					
экөө тең	3,8	5,6	0,7	1,8	5,4
аялдар	3,0	3,0	-	0,7	2,2
эркектер	4,5	8,1	1,5	2,9	8,6
Чүй облусу					
экөө тең	8,6	8,6	7,8	12,8	7,7
аялдар	2,9	3,1	3,2	6,9	4,8
эркектер	14,5	14,3	12,4	18,8	10,6
Бишкек ш.					
экөө тең	6,4	5,7	5,7	2,9	4,4
аялдар	3,3	3,0	3,0	2,3	3,6
эркектер	10,0	8,8	8,8	3,7	5,4

(6.32 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Ош ш.					
экөө тең	6,2	2,2	6,4	3,9	1,6
аялдар	6,3	2,5	2,5	2,3	2,2
эркектер	6,1	1,9	11,9	5,5	1,1

Өткөн беш жылда кургак учуктан калктын өлүмү бир кыйла азайды: 2019-жылы калктын 100 миңине 4,9 өлгөндөрдөн 2023-жылы калктын 100 миңине 4,5 өлгөндөргө чейин, же 8 пайызга. Мурдагыдай эле, кургак учуктан эркектер аялдарга караганда көп өлүшөт (2023-жылы 1,8 эсеге). Кургак учуктан каза болгондордун эң жогорку деңгээли Нарын жана Чүй облустарында байкалган.

■ **6.33** таблица: Аймактар жана жынысы боюнча АИВ инфекциясынан өлгөндөр

(тиешелүү жыныстагы өлгөндөрдүн саны калктын 100 000ине)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы					
экөө тең	1,2	1,2	0,6	0,6	0,6
аялдар	0,8	0,9	0,4	0,3	0,3
эркектер	1,6	1,5	0,8	0,9	0,8
Баткен облусу					
экөө тең	0,4	0,2	0,2	0,4	0,3
аялдар	-	-	-	-	0,4
эркектер	0,7	0,4	0,4	0,7	0,3
Жалал-Абад облусу					
экөө тең	0,9	0,8	1,1	0,4	0,4
аялдар	1,1	0,5	1,6	0,2	0,3
эркектер	0,6	1,1	0,6	0,6	0,5
Ысык-Көл облусу					
экөө тең	1,2	0,8	-	0,4	-
аялдар	0,4	-	-	0,4	-
эркектер	2,0	1,6	-	0,4	-

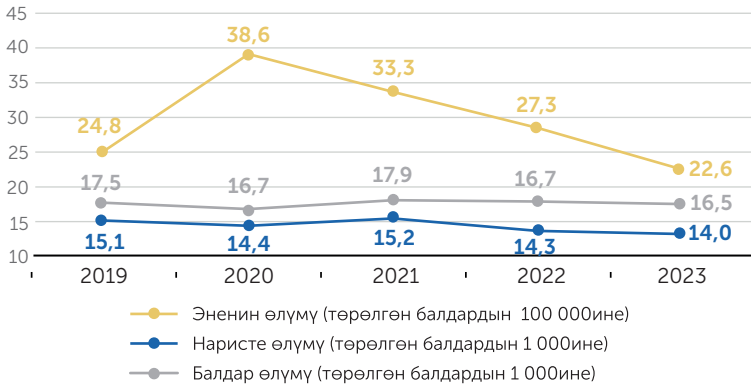
Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(6.33 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Нарын облусу					
экөө тең	1,0	1,4	0,7	0,7	0,6
аялдар	-	0,7	0,7	1,3	1,3
эркектер	2,0	2,0	0,7	-	-
Ош облусу					
экөө тең	1,5	0,8	0,4	0,8	0,3
аялдар	1,2	0,9	0,4	0,3	0,1
эркектер	1,9	0,7	0,4	1,2	0,4
Талас облусу					
экөө тең	1,5	1,1	0,4	-	0,4
аялдар	2,3	0,8	-	-	-
эркектер	0,7	1,5	0,7	-	0,7
Чүй облусу					
экөө тең	1,7	3,1	0,8	0,6	1,3
аялдар	1,2	2,6	-	-	0,7
эркектер	2,1	3,6	1,7	1,1	1,9
Бишкек ш.					
экөө тең	0,4	0,7	0,2	0,6	0,6
аялдар	-	0,7	0,2	0,5	-
эркектер	0,8	0,6	0,2	0,8	1,3
Ош ш.					
экөө тең	3,3	2,5	2,1	1,1	1,6
аялдар	1,3	1,2	-	-	1,1
эркектер	5,4	3,9	4,4	2,2	2,1

2023-жылы калктын 100 миңине АИВ инфекциясынан 0,6 каза болгон, 2019-жылы калктын 100 миңине 1,2 өлгөн, 2 эсеге төмөндөгөн. Айрым өлүмдүн себептери баңгизаттын дозасын ашыкча колдонуудан жана башкалар болуп саналат. АИВ инфекциясынан эркектердин өлүмү аялдардын өлүмүнөн 2,7 эсеге жогору. Өлгөн эркектердин жалпы санынын 72 пайызы эмгекке жарамдуу жаш курактагылар (35 жаштан 54 жашка чейин).

■ 6.16 график: Балдардын, наристелердин жана энелердин өлүмүнүн коэффициентти

Кыргызстанда балдардын, наристелердин жана энелердин өлүмүнүн көрсөткүчтөрү, өнүккөн өлкөлөргө салыштырмалуу, бир аз төмөндөп кеткенине карабастан, дагы эле жогору бойдон калууда. 2023-жылы 1 000 тирүү төрөлгөндөргө бир жашка чейинки 14 бала жана 1 000 төрөлгөндөрдүн беш жашка чейинки 17 бала ар кандай оорулардан, уулануудан жана жаракаттардан каза болгон.

2023-жылы 2022-жылга салыштырмалуу энелердин өлүмүнүн деңгээли 17 пайызга төмөндөгөн. Ошондой эле кош бойлуулуктун, төрөттүн жана төрөттөн кийинки мезгилдин кабылдоолорунун себеби боюнча ЖААК органдарында 33 аял өлүмү катталган, же тирүү төрөлгөндүн 100 миңине 23, салыштырмалуу 2022-жылдын тирүү төрөлгөндүн 100 миңине 27 аялдын өлүмү катталган.

■ 6.34 таблица: Өлгөн аялдардын жашаган жери боюнча энелердин өлүмү

(кош бойлуулуктун, төрөттүн жана төрөттөн кийинки мезгилдин кабылдоолорунан өлгөн аялдардын саны)

Жыл-дар	Адам			Тирүү төрөлгөн балдардын 100 000ине		
	бардыгы	шаар жерлери	айыл жерлери	бардыгы	шаар жерлери	айыл жерлери
2019	43	19	24	24,8	28,8	22,3
2020	61	13	48	38,6	21,5	49,2
2021	50	16	34	33,3	25,0	39,5
2022	41	16	25	27,3	26,1	28,1
2023	33	9	24	22,6	22,3	22,7

Энелердин өлүмүнүн жалпы санынын ичинен каза болгон аялдардын 73 пайызы айыл жерлеринде катталган.

■ 6.35 таблица: Өлүм себептери боюнча эненин өлүмү

(кош бойлуулуктун, төрөттүн жана төрөттөн кийинки мезгилдин кабылдоолорунан өлгөн аялдардын саны; адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Энелердин өлүмүнүн бардык себептеринен өлгөн аялдар анын ичинен:	43	61	50	41	33
башка рубрикаларда классификацияланбаган башка акушердик абалдан	13	28	15	13	13
төрөттөн кийинки мезгил менен гана байланышкан кабылдоолорунан	6	5	5	7	5
кош бойлуулук, төрөт, төрөттөн кийинки мезгилдеги шишиктер, протеинуриялар жана гипертензивдүү бузулууларнан анын ичинен:	13	16	22	7	5
преэклампсиялар	7	12	15	4	3
эклампсиялар	5	4	7	3	2
төрөттүн жана төрөттүн бузулушунун кабылдоолорунан	3	4	7	4	3
энеге түйүлдүктүн абалы, амниотикалык көңдөй жана төрөттүн бузулушунун мүмкүн болгон кыйынчылыктары менен байланышкан медициналык жардамдар	3	5	-	2	2
кош бойлуулуктун аборт менен бүтүшүнөн	3	-	-	4	4
эненин кош бойлуулук менен гана байланышкан башка ооруларынан	2	3	1	4	1

2023-жылы энелердин өлүмүнүн себептеринин түзүмүндө оорулардын дээрлик үчтөн бири башка рубрикаларда классификацияланбаган акушердик абалдардан каза болгондордун үлүшүнө туура келди (39 пайыз). Ошондой эле, кош бойлуулук, төрөт жана төрөттөн кийинки мезгилдеги шишиктен, протеинуриядан жана гипертониялык бузулуулардан жана төрөттөн кийинки мезгил менен гана байланышкан кабылдоолорунан (ар бири 15 пайыздан) каза болгондордун эң көп үлүшүн түзгөн.

■ 6.36 таблица: Аймактар боюнча энелердин өлүмү

(кош бойлуулуктун, төрөттүн жана төрөттөн кийинки мезгилдин кабылдоолорунан өлгөн аялдардын саны)

	Бардыгы					Төрөлгөндөрдүн 100 000ине				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	43	61	50	41	33	24,8	38,6	33,3	27,3	22,6
Баткен облусу	4	6	5	5	2	25,8	42,4	38,3	36,6	13,6
Жалал-Абад облусу	12	16	9	4	12	37,2	53,2	31,7	14,2	38,9
Ысык-Көл облусу	3	9	9	5	2	28,4	90,6	98,7	55,4	19,2
Нарын облусу	1	3	8	2	-	16,6	52,6	157,2	42,2	-
Ош облусу	9	8	7	9	7	25,5	24,5	24,9	30,2	19,9
Талас облусу	1	4	2	5	3	16,6	69,1	38,4	97,0	48,8
Чүй облусу	8	7	3	5	4	32,5	32,2	15,1	25,2	18,5
Бишкек ш.	5	5	4	6	1	16,9	19,1	14,6	21,8	7,7
Ош ш.	-	3	3	-	2	-	25,2	21,7	-	29,2

Наристелердин өлүмдөрүнүн коэффициенти – 1 жашка чейинки жаш курактагы балдардын өлүмүнүн деңгээлин тирүү төрөлгөн балдардын 1 000ине аныктоочу көрсөткүч. Промиллде эсептелет.

■ 6.37 таблица: 2023-жылы өлүм себептеринин негизги класстары жана жынысы боюнча наристелердин өлүмү

(1 жашка чейинки жаш куракта өлгөн балдардын саны)

	Адам			Төрөлгөндөрдүн 10 000ине		
	экөө тең	кыз-дар	эркек бал-дар	экөө тең	кыз-дар	эркек бал-дар
Өлгөндөрдүн бардыгы алардын ичинен:	2 040	915	1 125	139,7	128,8	150,2
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	1 501	667	834	102,8	93,6	111,3

(6.37 таб. уландысы)

	Адам			Төрөлгөндөрдүн 10 000ине		
	экөө тең	кыз- дар	эркек бал- дар	экөө тең	кыз- дар	эркек бал- дар
тубаса аномалия оорула- ры (өрчүү оорулары), деформация жана хромосомалык бузулууларнан	207	97	110	14,2	13,6	14,7
дем алуу органдарынын ооруларынан	181	89	92	12,4	12,5	12,3
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	32	9	23	2,2	1,3	3,1
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым натыйжаларынан	43	21	22	3,0	3,0	3,0
нерв тутумунун ооруларынан	29	12	17	2,0	1,7	2,3
тамак сиңирүү органа- рынын ооруларынан	9	5	4	0,6	0,7	0,5
өлүмдүн башка себептеринен	38	15	23	2,5	2,4	3,0

Наристелердин өлүмү акыркы жылдардын ичинде олуттуу кыскаргандыгына карабастан, жогору бойдон калууда. Жашоосунун биринчи жылындагы балдардын өлүмүнүн негизги себептери болуп перинаталдык (төрөттөн кийинки) мезгилде пайда болуучу абалдар (2023-жылы бир жашка чейинки өлгөн балдардын жалпы санынын 74 пайызы), тубаса аномалиялары (10 пайызы), ошондой эле дем алуу органдарынын оорулары (9 пайызы) саналат.

Балдар өлүмүнүн коэффициенти – 5 жашка чейинки жаш курактагы (0-4 жаштагы) балдардын өлүмүнүн деңгээлин тирүү төрөлгөн балдардын 1 000ине аныктоочу көрсөткүч, промилде эсептелет.

■ 6.38 таблица: Өлгөн балдардын жашаган жери жана жынысы боюнча балдардын өлүмү
(беш жашка чейинки куракта өлгөн балдардын саны)

	2019	2020	2021	2022	2023
Экөө тең					
бардыгы	3 019	2 663	2 727	2 528	2 435
шаар жерлери	1 853	1 644	1 593	1 530	1 754
айыл жерлери	1 166	1 019	1 134	998	681
Кыздар					
бардыгы	1 324	1 210	1 187	1 146	1 087
шаар жерлери	814	753	684	737	774
айыл жерлери	510	457	503	409	313
Эркек балдар					
бардыгы	1 695	1 453	1 540	1 382	1 348
шаар жерлери	1 039	891	909	793	980
айыл жерлери	656	562	631	589	368

2023-жылы ар түрдүү оорулардан, улануулардан жана жаракаттардан беш жашка чейинки 2,4 миң бала, же төрөлгөндөрдүн 1 000ине алганда дээрлик 17 бала өлгөн. Балдар өлүмүнүн көрсөткүчтөрүнө наристелердин өлүмү да (жашоосунун биринчи жылында өлгөндөрдүн өлүмү) кошулат.

■ 6.39 таблица: 2023-жылы жынысы жана өлүүнүн себептеринин негизги класстары боюнча балдардын өлүмү
(беш жашка чейинки куракта өлгөн балдардын саны)

	Адам			Төрөлгөндөрдүн 10 000ине		
	экөө тең	кыз- дар	эркек балдар	экөө тең	кыз- дар	эркек балдар
Өлгөндөрдүн бардыгы	2 435	1 087	1 348	165,3	151,8	178,1
<i>анын ичинен:</i>						
перинаталдык мезгилде пайда болуучу айрым абалдарынан	1 501	667	834	101,9	93,1	110,2

(6.39 таб. уландысы)

	Адам			Төрөлгөндөрдүн 10 000ине		
	экөө тең	кыз- дар	эркек балдар	экөө тең	кыз- дар	эркек балдар
тубаса аномалия оорулары (өрчүү оорулары), деформациялар жана хромосомалык бузулуулардан	253	121	132	17,2	16,9	17,4
дем алуу органдарынын ооруларынан	268	132	136	18,2	18,4	18,0
жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка айрым кесепеттеринен	149	66	83	10,1	9,2	11,0
айрым жугуштуу жана мите ооруларынан	79	26	53	5,4	3,6	7,0
нерв тутумунун ооруларынан	76	28	48	5,2	3,9	6,3
башка рубрикаларда классификацияланбаган клиникалык жана лабораториялык изилдөөлөрдө аныкталган симптомдор, белгилер жана нормадан четтөөлөрнө	54	21	33	3,7	2,9	4,4
тамак сиңирүү органдарынын ооруларынан	13	5	8	0,9	0,7	1,1
өлүмдүн башка себептеринен	42	21	21	2,7	3,1	2,7

Беш жашка чейинки балдардын өлүмдөрүнүн негизги себептери наристелердин өлүмү сыяктуу эле перинаталдык мезгилде пайда болуучу абалдар (2023-жылы 0–4 жаштагы өлгөн балдардын жалпы санынын 62 пайызы) болуп саналат. Андан кийин тубаса аномалиялар жана дем алуу органдарынын оорулары (тиешелүүлүгүнө жараша, 11 пайыз жана 10 пайыз), ошондой эле жаракаттар, уулануулар жана тышкы себептердин таасирлеринин башка кесепеттери (5 пайызы).

КЫЛМЫШТУУЛУК

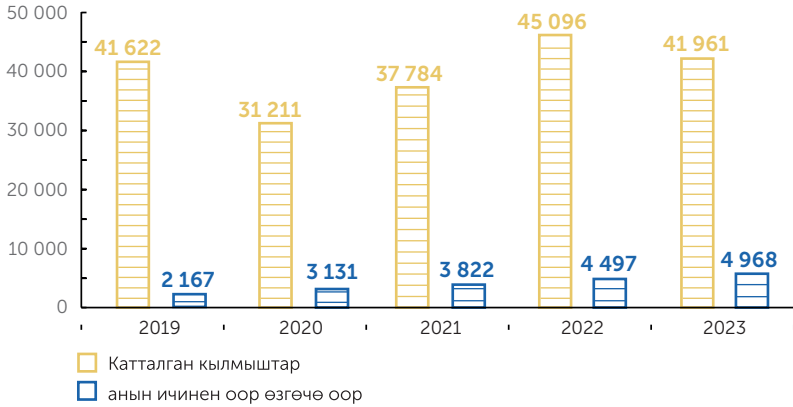

7. КЫЛМЫШТУУЛУК

Бөлүм аялдар жана эркектер тарабынан жасалган кылмыштар, кылмыш жасаган адамдардын курамы, кылмыш үчүн соттолгондор, жашы жете элек балдарды кошкондо, үй бүлөдөгү зомбулук жана ошондой эле пробациялык көзөмөл жөнүндөгү маалыматтарды камтыйт.

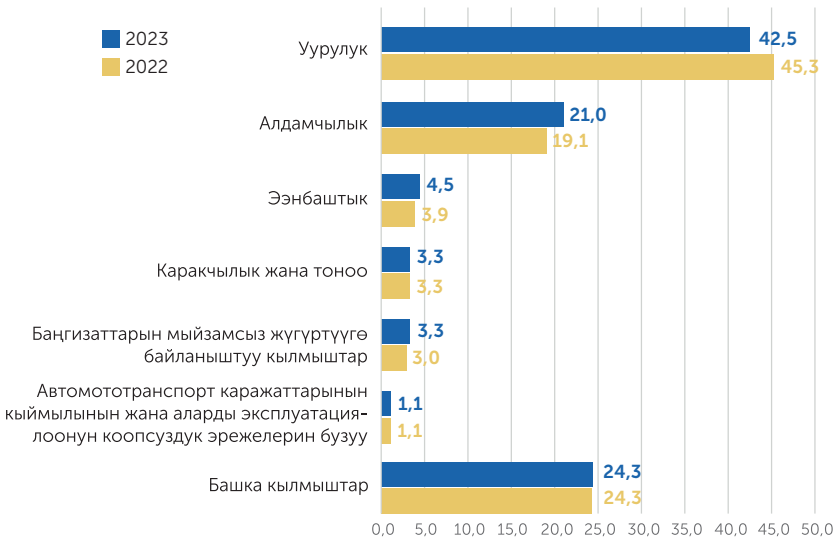
Бөлүмдү даярдаш үчүн Кыргыз Республикасынын Башка прокуратуранын, Ички иштер министрлигинин, Кыргыз Республикасынын Жогорку соту жана Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин алдындагы Пробация департаментинин маалыматтары пайдаланылды.

■ 7.1 график: Катталган кылмыштардын саны

Кылмыштарды каттоодо 2019 жана 2021-жылдары жаңы Кылмыш кодекстерин киргизүү көрсөткүчтөрдүн туруксуз динамикасын шарттады. Мында, акыркы беш жылда кылмыштардын эң көп саны – 45 миңден ашык 2022-жылы катталган, ал эми эң азы – 31 миңден ашык кылмыш 2020-жылы катталган.

■ 7.2 график: Катталган кылмыштардын түрлөрү боюнча курамы (пайыз менен)

2023-жылы катталган кылмыштардын жалпы санында эң көп үлүшү (43 пайызы) уурулукка, алдамчылык учурларына (20 пайыздан ашык), бейбаштыкка (4 пайыздан ашык) жана баңгизаттарды мыйзамсыз жүгүртүүгө байланыштуу кылмыштарга (3 пайыздан ашык) туура келди.

■ 7.1 таблица: Кылмыш жасаган адамдардын саны

(адам)

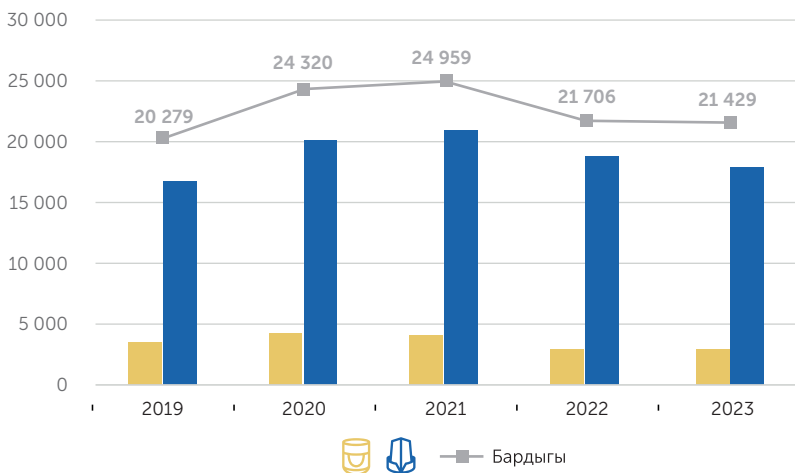
	2019	2020	2021	2022	2023
Кылмыш жасаган адамдар ¹ анын ичинде:	20 279	24 320	24 959	21 706	21 429
аялдар	3 532	4 265	4 041	2 943	3 145
эркектер	16 747	20 055	20 918	18 763	18 284
кылмыш жасаган адамдардын жалпы санынын ичинен жашы жете электер ²	1 162	1 031	1 278	1 698	1 552

¹ 2022-жылга чейин кылмыш жана жорук жасаган адамдарды кошкондо.

² Кылмыш жасалган учурда 14 жашка толгон, бирок 18 жашка толо элек болсо жашы жете элек деп эсептелет. Кыргыз Республикасында кылмыш жоопкерчилигинин курагы 16 жаштан башталат. Бир катар оор кылмыштар үчүн жашы жете электер 14 жаштан тартып кылмыш жоопкерчилигине тартылышы мүмкүн

■ 7.3 график: Кылмыш жасаган адамдар, жынысы боюнча

(адам)

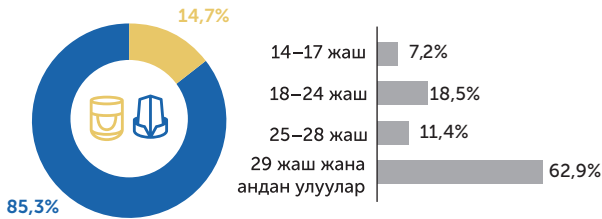

■ 7.2 таблица: Курактык топтор боюнча кылмыш жасаган адамдардын курамы
(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кылмыш жасаган адамдар - бардыгы ¹	20 279	24 320	24 959	21 706	21 429
алардын ичинен кылмыш жасаган учурунда жаш курагы боюнча, жашы:					
14–15	300	237	349	547	535
16–17	862	794	929	1 151	1 017
18–24	3 314	3 712	3 847	4 050	3 956
25–28	2 691	3 013	3 142	2 547	2 439
29 жаш жана андан улуулар	13 188	16 551	16 645	13 404	13 474

¹ 2022-жылга чейин кылмыштарды жана жоруктарды жасаган адамдарды кошкондо.

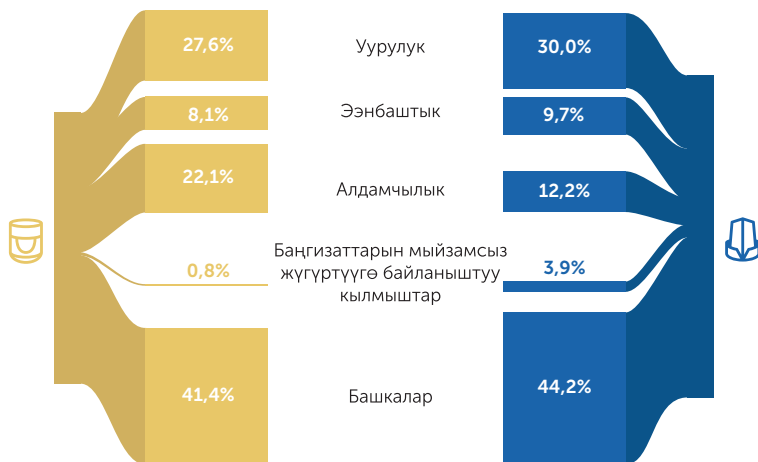
■ 7.4 график: 2023-жылы жаш курактык топтору боюнча кылмыш жасаган адамдарды бөлүштүрүү
(жыйынтыкка карата пайыз менен)

2023-жылы кылмыштардын эң көп саны 29 жаш жана андан улуу курактагы адамдар тарабынан жасалган, алардын үлүшү кылмыш жасаган адамдардын жалпы санында 63 пайызга жакын туура келген, андан кийин 19 пайызга жакын 18-24 жаш курактагылар, 25–28 жаш курактагылардын үлүшүнө жасалган кылмыштардын 11 пайызга жакыны, ал эми 14 жаштан 17 жаш курактагы адамдардын үлүшү жалпысынан 7 пайыздан ашык түзгөн. 2023-жылы кылмыш жасагандардын жалпы санынын 85 пайыздан ашыгы эркектер жасалган.

■ 7.5 график: 2023-жылы кылмыштардын түрлөрү боюнча кылмыш жасаган адамдарды бөлүштүрүү

(пайыз менен)

■ 7.3 таблица: Биринчи инстанциядагы соттор тарабынан каралган кылмыш иштеринин саны

	2019	2020	2021	2022	2023
Өкүм чыгаруу менен каралган иштер	3 720	4 266	4 915	5 071	5 258
Токтотулган	3 806	2 974	3 246	4 418	4 113
Медициналык мүнөздөгү мажбурлоо чаралары колдонулду	64	61	54	77	55
Прокурорго кайтарылды	542	194	224	411	175
Башка сотторго өткөрүлүп берилди	371	538	763	703	663

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку соту.

2023-жылы биринчи инстанциядагы соттор тарабынан өкүм чыгаруу менен 5 миңден ашык иш каралып, 4 миңден ашык иш өндүрүшү кыскартылган, 55 ишти кароонун жыйынтыгы боюнча медициналык мүнөздөгү мажбурлоо чаралары колдонулган жана 175 иш прокурорго кайтарылган.

■ 7.4 таблица: Жынысы боюнча соттолгондордун саны¹

(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Бардыгы	4 545	5 194	6 079	5 882	6 202
<i>анын ичинде:</i>					
аялдар	563	633	668	648	655
эркектер	3 982	4 561	5 411	5 234	5 547
жалпы санынын ичинен жашы жете электер ¹	193	250	262	140	134
<i>анын ичинде:</i>					
кыздар	8	16	17	7	11
эркек балдар	185	234	245	133	123

¹ Кылмыш жасагандыгы үчүн соттолгон адам соттун айыптоо өкүмү мыйзамдуу күчүнө кирген күндөн тартып соттуулугу жоюлган же алып салынган учурга чейин соттолду деп эсептелет.

2023-жылы соттордун өкүмдөрү боюнча 6 миңден ашык адам соттолгон, бул 2019-жылга салыштырмалуу 36,5 пайызга көп. Соттолгондордун жалпы санынын 11 пайызын аялдар түзгөн.

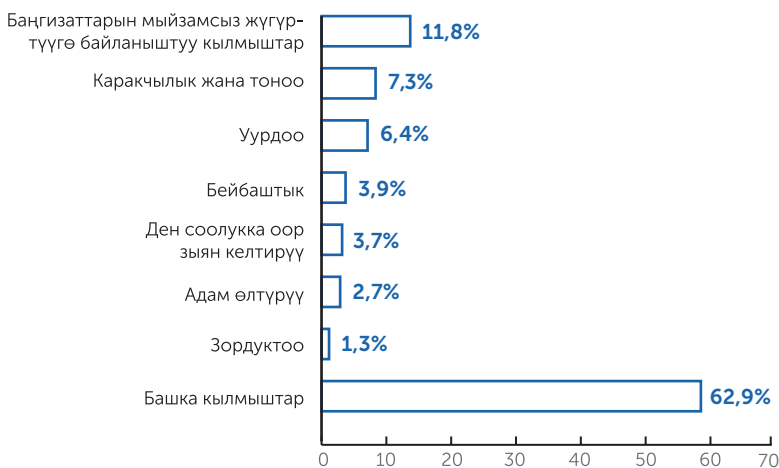
■ 7.5 таблица: Ата-эненин балдарын багуудан качуусу үчүн соттолгондордун саны

(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Ата-эненин балдарын багуудан качкан үчүн соттолгон адамдар	2	-	19	380	365
аялдар	-	-	7	4	2
эркектер	2	-	12	376	363

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку соту.

■ 7.6 график: 2023-жылы кылмыштардын айрым түрлөрү боюнча мыйзам күчүнө кирген сот өкүмү менен соттолгондорду бөлүштүрүү (пайыз менен)

■ 7.7 график: 2023-жылы соттор тарабынан дайындалган жазанын негизги чаралары боюнча соттолгондордун саны (пайыз менен)

■ 7.6 таблица: Башкы прокуратура органдары тарабынан адамдын жана жарандын укуктарын жана эркиндиктерин сактоо чөйрөсүндө мыйзам бузуулардын саны

	2019	2020	2021	2022	2023
Мыйзам бузуулар аныкталган учурлар - бардыгы	5 126	3 172	2 263	2 766	2 721
анын ичинен:					
социалдык укуктарды коргоо жөнүндө анын ичинде мыйзам бузуу жөнүндө:	2 201	1 184	803	1 057	1 068
эмгек мыйзамы	1 648	773	649	876	817
пенсия мыйзамы	139	243	43	63	69
социалдык камсыздандыруу	414	168	111	118	182
жарандардын саламаттыгын сактоо жөнүндө	333	542	309	301	228
үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо жөнүндө	-	-	-	87	140
эркектер жана аялдар үчүн бирдей укуктар менен бирдей мүмкүнчүлүктөрдүн мамлекеттик кепилдиктери	125	57	49	43	76
ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын укуктары жана кепилдиктери	522	300	185	224	199
жарандардын кайрылууларын кароо тартиби	1 554	762	719	761	727
миграция	204	167	52	65	77
башка мыйзамдар	187	160	146	228	206
Жыйынтыкка карата пайыз менен	100	100	100	100	100
анын ичинен:					
социалдык укуктарды коргоо жөнүндө анын ичинде мыйзам бузуу жөнүндө:	42,9	37,3	35,5	38,2	39,3
эмгек мыйзамы	32,1	24,4	28,7	31,7	30,0
пенсия мыйзамы	2,7	7,7	1,9	2,3	2,5
социалдык камсыздандыруу	8,1	5,3	4,9	4,3	6,7
жарандардын саламаттыгын сактоо жөнүндө	6,5	17,1	13,7	10,9	8,4
үй-бүлөлүк зомбулуктан сактоо жана коргоо жөнүндө	-	-	-	3,1	5,1
эркектер жана аялдар үчүн бирдей укуктар менен бирдей мүмкүнчүлүктөрдүн мамлекеттик кепилдиктери	2,4	1,8	2,2	1,6	2,8
ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын укуктары жана кепилдиктери	10,2	9,5	8,2	8,1	7,3
жарандардын кайрылууларын кароо тартиби	30,3	24,0	31,8	27,5	26,7
миграция	4,0	5,3	2,3	2,3	2,8
башка мыйзамдар	3,6	5,0	6,5	8,2	7,6

Булак: Кыргыз Республикасынын Башкы прокуратурасы.

Аялдарга жана балдарга карата жасалган кылмыш, үй бүлөлүк зомбулук

Мыйзамга ылайык, **үй бүлөлүк зомбулук** – бул үй бүлө мүчөсүнүн башка үй бүлө мүчөсүнө карата дене-бойлук, психологиялык, экономикалык мүнөздөгү атайылап жасаган аракетинин же алардын коркунучу, ошондой эле этибарсыз мамилеси. Мыйзам үй бүлөлүк зомбулуктун төмөнкү формаларын аныктайт:

- дене-бойлук зомбулук;
- экономикалык зомбулук;
- психологиялык зомбулук;
- этибарсыз мамиле.

■ 7.7 таблица: Кризистик борборлорго, аксакалдар сотторуна жана башка адистештирилген мекемелерге кайрылгандардын саны (адам)

	Бар-дыгы	анын ичинде		анын ичинен үй-бүлө (үй) зомбулугу көйгөйү боюнча		
		аял-дар	эркек-тер	бар-дыгы	аял-дар	эркек-тер
2019-ж. кайрылгандардын саны	13 867	10 771	3 026	7 818	6 628	1 190
анын ичинде төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	3 341	1 703	1 638	1 095	598	497
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	9 757	8 805	952	6 687	6 006	681
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	758	256	502	36	24	12
2020-ж. кайрылгандардын саны	13 973	10 494	3 479	9 702	8 320	1 382
анын ичинде төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	2 460	1 281	1 179	979	540	439
кризистик борборлорго (ассоциациялар)	9 945	8 841	1 104	8 680	7 741	939
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	1 557	365	1 192	39	38	1
башка мекемелер	11	7	4	4	1	3

(7.7 таб. уландысы)

	Бар- дыгы	анын ичинде		анын ичинен үй-бүлө (үй) зомбулугу көйгөйү боюнча		
		аял- дар	эркек- тер	бар- дыгы	аял- дар	эркек- тер
2021-ж. кайрылган- дардын саны	15 696	12 559	3 137	10 275	9 332	943
анын ичинде төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	2 443	1 198	1 245	780	401	379
кризистик борбор- лорго (ассоциациялар)	11 809	11 121	688	9 454	8 904	550
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	1 416	221	1 195	33	22	11
башка мекемелер	28	19	9	8	5	3
2022-ж. кайрылган- дардын саны	14 525	11 471	3 054	9 959	9 131	828
анын ичинде төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	2 377	1 197	1 180	809	398	411
кризистик борбор- лорго (ассоциациялар)	10 633	9 958	675	9 053	8 651	402
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	1 498	306	1 192	80	72	8
башка мекемелер	17	10	7	17	10	7
2023-ж. кайрылган- дардын саны	14 151	10 913	3 238	7 374	7 106	268
анын ичинде төмөнкүлөргө:						
аксакалдар сотуна	2 505	1 205	1 300	151	104	47
кризистик борбор- лорго (ассоциациялар)	10 093	9 362	731	7 120	6 911	209
кайрымдуулук, коомдук фонддорго	1 539	339	1 200	98	89	9
башка мекемелер	14	7	7	5	2	3

Республикада калкка жардам берүүчү, анын ичинде үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан аялдар үчүн кризистик борборлор, балдар борборлору жана башка адистештирилген мекемелер иштейт. Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандардын көпчүлүк бөлүгү кризистик борборлорго жана сейрек учурларда гана – башка мекемелерге кайрылышат.

2023-жылы калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөтүүчү кризистик борборлорго жана башка адистештирилген мекемелерге үй-бүлөлүк зомбулук учурлары боюнча 7,4 миң адам кайрылган, алардын көпчүлүгү – аялдар (96 пайыз).

■ 7.8 таблица: Курактык топтору жана жынысы боюнча калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн мекемелерге жана кризистик борборлорго кайрылгандардын саны
(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кайрылгандардын саны	13 867	13 973	15 969	13 607	14 151
курактык топтор боюнча, жашы:					
14 жашка чейин	253	19	480	480	26
14–17	543	915	559	526	597
18–34 ¹	4 059	4 423	4 355	4 050	5 299
35–39 ²	4 260	4 178	5 004	4 454	3 407
40–49	2 785	2 758	3 363	2 778	3 020
50 жана андан улуулар	1 967	1 680	1 935	1 319	1 802
Аялдар	10 771	10 494	12 559	11 567	10 913
курактык топтор боюнча, жашы:					
14 жашка чейин	183	11	467	467	12
14–17	399	762	504	483	382
18–34 ¹	3 357	3 797	3 928	3 762	4 868
35–39 ²	3 624	3 209	4 079	3 822	2 517
40–49	1 964	1 851	2 483	2 200	2 057
50 жана андан улуулар	1 244	864	1 098	833	1 077
Эркектер	3 096	3 479	3 137	2 040	3 238
курактык топтор боюнча, жашы:					
14 жашка чейин	70	8	13	13	14
14–17	144	153	55	43	215
18–34 ¹	702	626	427	288	431
35–39 ²	636	969	925	632	890
40–49	821	907	880	578	963
50 жана андан улуулар	723	816	837	486	725

(продолжение таб. 7.8)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кайрылгандардын ичинен үй-бүлөлүк зомбулуктан (үй-бүлөлүк зомбулуктан) жабыркагандар курактык топтор боюнча, жашы:	7 818	9 702	10 275	9 959	7 374
14 жашка чейин	105	10	286	156	16
14–17	302	608	333	270	378
18–34 ¹	2 422	3 476	3 151	3 679	3 439
35–39 ²	2 118	2 885	3 281	2 726	1 700
40–49	1 741	1 826	2 253	1 978	1 409
50 жана андан улуулар	1 130	897	971	1 150	432
Аялдар	6 628	8 320	9 332	9 131	7 106
курактык топтор боюнча, жашы:					
14 жашка чейин	78	9	276	84	8
14–17	226	511	284	215	232
18–34 ¹	2 092	3 085	2 984	3 578	3 403
35–39 ²	1 882	2 490	2 939	2 518	1 667
40–49	1 450	1 559	2 076	1 758	1 382
50 жана андан улуулар	900	666	773	978	414
Эркектер	1 190	1 382	943	828	268
курактык топтор боюнча, жашы:					
14 жашка чейин	27	1	10	72	8
14–17	76	97	49	55	146
18–34 ¹	330	391	167	101	36
35–39 ²	236	395	342	208	33
40–49	291	267	177	220	27
50 жана андан улуулар	230	231	198	172	18

¹ 2022-жылга чейин 18-28 жаш куракта.² 2022-жылга чейин 29-39 жаш куракта.

Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткандардын жана кризистик борборлорго кайрылгандардын көпчүлүгү 18–28 жаш кыз-келиндер (48 пайызы), ал эми улгайган курактагы аялдар аз кайрылышат. Аялдардан айырмаланып, үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан жана жардам сурап кайрылгандардын эркектердин жаш курагы курактык топторго боюнча бирдей бөлүштүрүлгөн.

■ 7.9 таблица: Үй-бүлөлүк абалы жана жынысы боюнча калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн мекемелерге жана кризистик борборлорго кайрылгандардын саны
(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кайрылгандардын саны	13 867	13 973	15 696	14 525	14 151
<i>анын ичинде үй-бүлөлүк абалы боюнча:</i>					
расмий никеде турат	6 402	6 199	7 955	5 998	6 044
расмий эмес никеде турат	2 664	1 812	2 266	4 339	2 994
үйлөнбөгөн (күйөөгө тийбеген)	2 147	2 931	2 122	1 399	2 358
ажырашкан	1 948	2 546	2 558	2 324	2 191
жесир	706	485	795	465	564
Аялдар	10 771	10 494	12 559	11 471	10 913
<i>анын ичинде үй-бүлөлүк абалы боюнча:</i>					
расмий никеде турат	4 640	4 818	6 617	4 830	4 604
расмий эмес никеде турат	2 359	1 567	1 943	4 118	2 830
үйлөнбөгөн (күйөөгө тийбеген)	1 620	2 259	1 773	869	1 863
ажырашкан	1 549	1 510	1 526	1 310	1 175
жесир	603	340	700	344	441
Эркектер	3 096	3 479	3 137	3 054	3 238
<i>анын ичинде үй-бүлөлүк абалы боюнча:</i>					
расмий никеде турат	1 762	1 381	1 338	1 168	1 440
расмий эмес никеде турат	305	245	323	221	164
үйлөнбөгөн (күйөөгө тийбеген)	527	672	349	530	495
ажырашкан	399	1 036	1 032	1 014	1 016
жесир	103	145	95	121	123

■ 7.10 таблица: Жасалган зомбулук түрлөрү жана жынысы боюнча калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн мекемелерге жана кризистик борборлорго кайрылгандардын саны (адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кайрылгандардын саны - бардыгы	13 867	13 973	15 696	14 525	14 151
<i>анын ичинде кайрылган фактылар боюнча:</i>					
үй бүлөлүк зомбулук	6 378	7 708	8 142	7 734	7 374
сексуалдык зомбулук	65	45	231	474	573
дискриминациялоочу нике тажыйрбалар	715	242	264	104	1 719
адамдарды соодалоо	39	11	6	9	154
<i>анын ичинен:</i>					
эмгек эксплуатациясы	28	10	6	6	108
сексуалдык эксплуатация	11	1	-	3	41
ажырашуу, мүлктү бөлүштүрүү	2 070	1 997	2 182	1 199	1 306
башка	5 315	3 970	4 871	5 005	5 052
Кайрылган аялдардын саны	10 771	10 494	12 559	11 471	10 913
<i>анын ичинде кайрылган фактылар боюнча:</i>					
үй бүлөлүк зомбулук	5 839	6 824	7 698	7 438	7 106
сексуалдык зомбулук	65	45	231	454	556
дискриминациялоочу нике тажыйрбалар	515	238	264	100	1 717
адамдарды соодалоо	37	11	4	8	150
<i>анын ичинен:</i>					
эмгек эксплуатациясы	26	10	4	5	106
сексуалдык эксплуатация	11	1	-	3	39
ажырашуу, мүлктү бөлүштүрүү	1 770	1 675	1 889	1 030	1 085
башка	3 060	1 701	2 473	2 441	2 320
Кайрылган эркектердин саны	3 096	3 481	3 137	3 054	3 238
<i>анын ичинде кайрылган фактылар боюнча:</i>					
үй бүлөлүк зомбулук	539	886	444	296	268
сексуалдык зомбулук	-	-	-	20	17
дискриминациялоочу нике тажыйрбалар	200	4	-	4	2
адамдарды соодалоо	2	-	2	1	4
<i>анын ичинен:</i>					
эмгек эксплуатациясы	2	-	2	1	2
сексуалдык эксплуатация	-	-	-	-	2
ажырашуу, мүлктү бөлүштүрүү	300	322	293	169	221
башка	2 255	2 269	2 398	2 564	2 732

- 7.11 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча калкка социалдык-психологиялык жардам көрсөткөн мекемелерге жана кризистик борборлорго кайрылгандардын саны (адам)

	2022			2023		
	бардыгы	аялдар	эркектер	бардыгы	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	14 525	11 471	3 054	14 151	10 913	3 238
Баткен облусу	562	409	153	389	260	129
Жалал-Абад облусу	431	291	140	473	309	164
Ысык-Көл облусу	1 352	833	519	1 479	974	505
Нарын облусу	225	168	57	262	191	71
Ош облусу	769	435	334	1 024	599	425
Талас облусу	323	197	126	397	222	175
Чүй облусу	299	150	149	308	183	125
Бишкек ш.	7 135	5 669	1 466	6 883	5 403	1 480
Ош ш.	3 429	3 319	110	2 936	2 772	164

- 7.12 таблица: Кризистик борборлорго жана мекемелерге кайрылуунун жыйынтыгы боюнча социалдык-психологиялык жардам алгандардын саны (адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Бетме-бет жолугуп консультациялар берилди (юридикалык, медициналык, социалдык, психологиялык):					
аялдар	9 223	10 129	10 956	11 154	10 509
эркектер	2 780	3 133	2 767	2 753	2 904
Баш калкка берилди					
аялдарга	605	273	551	1 055	998
эркектерге	47	19	30	1 363	1 315

■ 7.13 таблица: Үй-бүлөлүк зомбулукту жасаган жана үй-бүлөдөгү зомбулуктан жабыр тарткан адамдардан саны (убактылуу коргоо ордер берилген менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Үй-бүлөлүк зомбулук катталган учурлар	8 642	10 152	10 151	9 880	13 104
Үй-бүлөлүк зомбулук жасаган адамдардын саны:					
аялдар	6 490	8 577	9 038	8 725	11 357
эркектер	429	623	439	430	324
Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыркаган адамдардын саны:					
аялдар	6 061	7 954	8 599	8 295	11 033
эркектер	6 286	8 254	8 774	8 515	11 159
Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан жашы жете электердин саны					
кыздар	5 899	7 891	8 463	8 225	10 884
эркек балдар	387	363	311	290	275
Убактылуу коргоо ордерлери берилген					
	204	323	264	210	198
	90	169	124	122	118
	114	154	140	88	80
	6 490	8 577	9 038	8 725	11 357

Булак: Кыргыз Республикасынын ички иштер министрлиги.

Кыргыз Республикасынын ИИМдин маалыматтары боюнча, 2023-жылы үй бүлөлүк зомбулуктун фактылары боюнча 11,4 миң убактылуу коргоо ордерлерин берилген, бул 2022-жылга салыштырмалуу 1,3 пайызга көп.

■ 7.14 таблица: Үй-бүлөдөгү зомбулукка байланыштуу соттор тарабынан каралган кылмыш иштеринин саны

	2019	2020	2021	2022	2023
Бүткөн иштер					
Бардыгы	122	126	94	229	224
Өкүм чыгаруу менен каралган	63	84	62	108	103
Токтотулган	53	28	24	117	117
Медициналык мүнөздөгү мажбурлоо чаралары	1	5	5	2	2
Прокурорго кайтарылды	5	2	2	1	1
Башка сотко өткөрүлүп берилди	-	7	1	1	1

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(таб. 7.14 уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жыйынтыкка карата пайыз менен					
Бардыгы	100	100	100	100	100
Өкүм чыгаруу менен каралган	51,6	66,7	66,0	47,2	46,6
Токтотулган	43,4	22,2	25,5	51,1	52,2
Медициналык мүнөздөгү мажбурлоо чаралары	0,8	4,0	5,3	0,9	0,9
Прокурорго кайтарылды	4,1	1,6	2,1	0,4	0,4
Башка сотко өткөрүлүп берилди	-	5,6	1,1	0,4	0,4

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку соту.

2023-жылы республиканын сотторуна үй-бүлөлүк зомбулукка байланыштуу 249 кылмыш иши түшүп, анын ичинен 223 бүтүрүлгөн иштер. Үй-бүлөлүк зомбулукка байланыштуу бүтүрүлгөн иштердин түзүмүндө өкүм чыгаруу менен каралган кылмыш иштеринин үлүшү 52 пайыздан 2019-жылы 46 пайызга чейин 2023-жылы төмөндөгөн.

- Таблица 7.15: 2023-жылы Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексинин беренелери боюнча үй-бүлөдөгү зомбулукка байланыштуу соттор тарабынан каралган кылмыш иштеринин саны

	Өкүм чыгаруу менен каралган иштер	Кыскарылган иштер	Медициналык мүнөздөгү мажбурлоо чаралары	Каралган иштердин натыйжасы боюнча соттолгон	
				аялдар	эркектер
Бардыгы	103	117	2	8	98
анын ичинде беренелер боюнча:					
өлтүрүү	16	1	1	4	11
аффект абалында адам өлтүрүү	-	-	-	-	1
этиятсыздыктан өлүмгө алып келүү	1	1	-	-	1
ден соолукка оор залал келтирүү	12	-	-	2	13
ден соолукка анча оор эмес залал келтирүү	1	3	-	-	1

(таб. 7.15 уландысы)

	Өкүм чыгаруу менен каралган иштер	Кыскарылган иштер	Медициналык мүнөздөгү мажбурлоо чаралары	Каралган иштердин натыйжасы боюнча соттолгон	
				аялдар	эркектер
ден соолукка жеңил залал келтирүү	31	81	-	1	31
уруп-сабап кыйноо	2	4	-	-	2
зордуктоо	7	-	-	-	7
сексуалдык мүнөздөгү зомбулук аракеттер	6	-	-	-	4
ыплас аракеттер	2	-	-	-	3
үй-бүлөлүк зомбулук	9	21	1	1	8
ата-эненин балдарды багуудан качуусу	14	3	-	-	14
бейбаштык	1	3	-	-	2

Булак: Кыргыз Республикасынын Жогорку соту.

Соттор караган иштердин жалпы санынын ичинен эң көп үлүшү бүткөн иштердин жалпы санынын ден соолукка жеңил зыян келтирүү менен байланышкан кылмыштарга 30,1 пайызы туура келген, адам өлтүрүү менен байланышкан иштер – 15,5 пайызы, ден соолукка оор зыян келтирүү – 11,7 пайызы, үй – бүлөлүк зомбулук – 8,7 пайызы жана зордуктоо – 6,8 пайызы туура келген.

■ **7.16** таблица: Үй-бүлөдөгү зомбулукка байланышкан кылмыштар үчүн соттолгон адамдардын саны

	2019	2020	2021	2022	2023
Бардыгы, адам	63	84	66	97	106
Аялдар	5	12	11	14	8
Эркектер	58	72	55	83	98
Жыйынтыкка карата пайыз менен	100	100	100	100	100
Аялдар	7,9	14,3	16,7	17,5	7,5
Эркектер	92,1	85,7	83,3	82,5	92,5

2022-жылы үй-бүлөлүк зомбулукка байланыштуу кылмыштар үчүн 106 адам соттолгон, алардын 93 пайызы эркектер.

■ 7.17 таблица: Үй-бүлөлүк зомбулукка байланыштуу каралган жазык иштердин натыйжалары боюнча жабыр тарткан деп таанылган адамдардын саны

	2020	2021	2022	2023
Үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан деп таанылган адамдары				
<i>анын ичинде жынысы боюнча:</i>	264	96	233	221
аялдар	238	65	197	198
эркектер	26	31	36	23
алардын ичинен жашы жете электер	23	24	18	24
<i>анын ичинде зомбулуктун түрлөрү боюнча:</i>				
дене бойлук	228	74	221	189
психологиялык	22	2	2	1
сексуалдык	10	14	10	17
башка зомбулук	4	6	-	14

2023-жылдын жыйынтыгы боюнча үй-бүлөлүк зомбулукка байланыштуу кылмыш иштерин соттордун кароосунун жыйынтыгы боюнча жабыр тарткан деп табылган адамдардын ичинен басымдуу көпчүлүгүн (90 пайызга жакын) аялдар түзгөн. Бул категориядагы иштер боюнча сот тарабынан жабыр тарткан деп таанылган эркектер үлүшү 10 пайыздан ашык. Жабыркагандардын жалпы санынын 11 пайызга жакыны балдар болгон.

■ 7.18 таблица: Үй-бүлөдөгү зомбулукка байланышкан укук бузуулар жөнүндө иштерди соттордун кароосунун натыйжалары

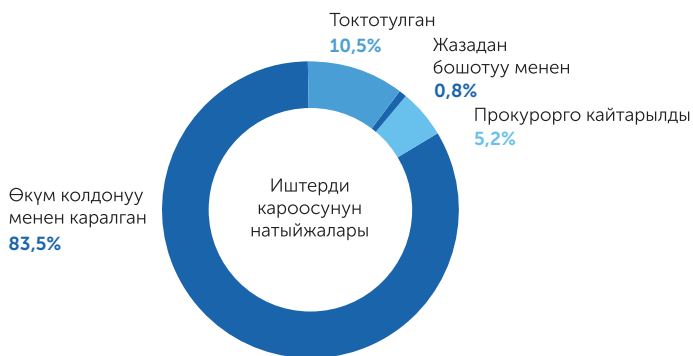
	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Бүткөн иштер</i>					
Бардыгы	576	1 047	1 049	2 979	2 715
Өкүм чыгаруу менен каралган ¹	149	287	237	2 496	2 266
Токтотулган	384	728	794	330	284
Жазадан бошотуу менен каралган	-	-	-	15	23
Медициналык мүнөздөгү мажбурлоо чаралары	1	4	-	-	-

(продолжение таб. 7.18)

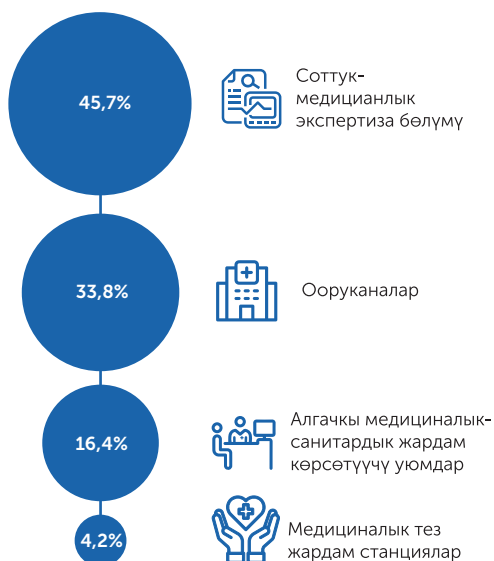
	2019	2020	2021	2022	2023
Прокурорго кайтарылды	40	15	9	140	142
Башка сотко өткөрүлүп берилди	2	13	9	-	-
<i>Жыйынтыкка карата пайыз менен</i>					
Бардыгы	100	100	100	100	100
Өкүм чыгаруу менен каралган ¹	25,9	27,4	22,6	83,8	83,5
Токтотулган	66,7	69,5	75,7	11,1	10,5
Жазадан бошотуу менен каралган	-	-	-	0,4	0,8
Медициналык мүнөздөгү мажбурлоо чаралары	0,2	0,4	-	-	-
Прокурорго кайтарылды	6,9	1,4	0,9	4,7	5,2
Башка сотко өткөрүлүп берилди	0,3	1,2	0,9	-	-

¹ 2022-жылы КРнын укук бузуулар жөнүндө кодексине ылайык 2021 - жылдагы редакциясында - жаза бошотуу менен.

■ **7.8 график: 2023-жылы үй-бүлөдөгү зомбулукка байланыштуу укук бузуулар жөнүндө иштерди кароосунун натыйжалары**
(пайыз менен)

- **График 7.9: 2023-жылы үй-бүлөлүк зомбулуктун натыйжасында пайда болгон оорулар жана жаракаттар боюнча саламаттык сактоо уюмдарына кайрылгандардын саны (пайыз менен)**

2023-жылы саламаттык сактоо уюмдарында үй-бүлөлүк зомбулуктан жабыр тарткан 3 миңге жакын кайрылгандар катталган. Кайрылуулардын жарымына жакыны (46 пайыз) соттук-медициналык экспертиза бөлүмдөрүндө, үчтөн бири (34 пайыз) ооруканаларда катталган жана кайрылуулардын 16,4 пайызы алгачкы медициналык – санитардык жардам көрсөтүүчү уюмдарга түшкөн.

■ 7.19 таблица: 2023-жылы зомбулуктун түрлөрү, жынысы жана жаш курагы боюнча үй-бүлөдөгү зомбулуктун натыйжасында пайда болгон оорулардан (жаракаттардан) дарыланган адамдардын саны

	Бардыгы, адам	анын ичинде жаш куракта, жашы							51 жана андан улуулар
		0–6	7–14	15–17	18–20	21–30	31–40	41–50	
Дарыланган- дар бардыгы <i>анын ичинде зомбулуктун натыйжа- сында:</i>	985	27	79	42	36	214	356	140	91
дене бойлук	965	25	75	38	35	211	351	140	90
психология- лык	7	-	-	2	1	-	4	-	-
сексуалдык	13	2	4	2	-	3	1	-	1
Аялдар <i>анын ичинде зомбулуктун натыйжа- сында:</i>	781	13	38	19	28	194	308	116	65
дене бойлук	764	11	34	16	27	191	305	116	64
психология- лык	4	-	-	1	1	-	2	-	-
сексуалдык	13	2	4	2	-	3	1	-	1
Эркектер <i>анын ичинде зомбулуктун натыйжа- сында:</i>	204	14	41	23	8	20	48	24	26
дене бойлук	201	14	41	22	8	20	46	24	26
психология- лык	3	-	-	1	-	-	2	-	-
сексуалдык	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги.

2023-жылы стационардык жардам көрсөткөн саламаттык сактоо уюмдарына үй-бүлөлүк зомбулук боюнча медициналык жардам сурап кайрылгандардын 79 пайызы аялдарга туура келген.

■ 7.20 таблица: 2023-жылы зомбулуктун түрү, жынысы жана жаш курагы боюнча үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча соттук-медициналык экспертиза бөлүмүнө кайрылгандардын саны

	Бардыгы, адам	анын ичинде жаш куракта, жашы							51 жана андан улуулар
		0-6	7-14	15-17	18-20	21-30	31-40	41-50	
Кайрылгандардын бардыгы	1 331	22	77	24	64	293	528	206	117
<i>анын ичинде зомбулуктун натыйжасында:</i>									
дене бойлук	1 314	22	73	16	63	290	527	206	117
психологиялык	2	-	-	-	-	1	1	-	-
сексуалдык	15	-	4	8	1	2	-	-	-
Аялдар	1 209	10	41	17	64	282	506	191	98
<i>анын ичинде зомбулуктун натыйжасында:</i>									
дене бойлук	1 194	10	38	9	63	279	506	191	98
психологиялык	1	-	-	-	-	1	-	-	-
сексуалдык	14	-	3	8	1	2	-	-	-
Эркектер	122	12	36	7	-	11	22	15	19
<i>анын ичинде зомбулуктун натыйжасында:</i>									
дене бойлук	120	12	35	7	-	11	21	15	19
психологиялык	1	-	-	-	-	-	1	-	-
сексуалдык	1	-	1	-	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги.

2023-жылы үй-бүлөлүк зомбулуктун натыйжасында алынган оорулар жана жаракаттар боюнча соттук-медициналык экспертиза органдарына кайрылгандардын үлүшүнө 40 пайызды – 29-40 жаштагылар, 22 пайызды – 21-28 жаштагылар, 41-50 жаш жана андан улуулар – 16 пайызды түзгөн.

■ 7.21 таблица: 2023-жылы үй-бүлөдөгү зомбулук фактылары боюнча, алгачкы медициналык жана профилактикалык жардам көрсөткөн саламаттык сактоо уюмдарына, ҮМБ, жынысы, курактык топтору жана зомбулуктун түрлөрү боюнча кайрылгандардын саны

Бардыгы, адам	анын ичинде жаш куракта, жашы								51 жана андан улуулар
	0–6	7–14	15–17	18–20	21–30	31–40	41–50		
Кайрылгандардын бардыгы	478	8	20	16	19	83	183	80	69
<i>анын ичинде зомбулуктун натыйжасында:</i>									
дене бойлук	472	8	18	14	19	82	183	79	69
психологиялык	4	-	1	1	-	1	-	1	-
сексуалдык	2	-	1	1	-	-	-	-	-
Аялдар	373	2	10	6	12	66	158	71	48
<i>анын ичинде зомбулуктун натыйжасында:</i>									
дене бойлук	368	2	8	5	12	65	158	70	48
психологиялык	3	-	1	-	-	1	-	1	-
сексуалдык	2	-	1	1	-	-	-	-	-
Эркектер	105	6	10	10	7	17	25	9	21
<i>анын ичинде зомбулуктун натыйжасында:</i>									
дене бойлук	104	6	10	9	7	17	25	9	21
психологиялык	1	-	-	1	-	-	-	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги.

2023-жылы баштапкы медициналык жардамга 478 адам кайрылган. Кайрылгандардын ичинен аялдардын 78 пайызы дене бойлук зомбулукка кабылган. Кайрылгандардын көбү көпчүлүк аялдар (кайрылган аялдардын жалпы санынын 42 пайызы) жана эркектер (кайрылган эркектердин жалпы санынын 24 пайызы) 29–40 жашта болгон.

■ 7.22 таблица: 2023-жылдагы жынысы, жаш курагы жана зомбулуктун түрү боюнча медициналык тез жардам станцияларына (бөлүмдөргө, ооруканаларга) үй-бүлөдөгү зомбулук фактысы боюнча кайрылгандардын саны

	Бар- дыгы, адам	анын ичинде жаш куракта, жашы							51 жана андан улуулар
		0–6	7–14	15–17	18–20	21–30	31–40	41–50	
Кайрыл- гандардын бардыгы	121	2	2	3	10	26	50	19	9
<i>анын ичинде зомбулуктун натый- жасында:</i>									
дене бойлук	108	2	2	3	9	24	47	15	6
психология- лык	12	-	-	-	-	2	3	4	3
сексуалдык	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Аялдар	115	-	-	3	10	26	50	18	8
<i>анын ичинде зомбулуктун натый- жасында:</i>									
дене бойлук	103	-	-	3	9	24	47	14	6
психология- лык	11	-	-	-	-	2	3	4	2
сексуалдык	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Эркектер	6	2	2	-	-	-	-	1	1
<i>анын ичинде зомбулуктун натый- жасында:</i>									
дене бойлук	5	2	2	-	-	-	-	1	-
психология- лык	1	-	-	-	-	-	-	-	1

Булак: Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлиги.

Медициналык тез жардам станцияларына (бөлүмдөргө, ооруканаларга) кайрылгандардын санында балдардын үлүшү 8 пайызды (14 адам) түзгөн, дене бойлук зомбулукка негизинен эркек балдар (10 адам) кабылган.

Пробациялык көзөмөл

Пробация – бул, пробациянын кардарларына социалдык көмөк алууга, алардын түзөлүүсүнө, социалдашуусуна, коомго кайрадан кошулуусуна, укук бузууларды жасоосун алдын алууга багытталган тийиштүү шарттарды түзүп берүү боюнча ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан жалпысынан камтыган комплекстүү жүргүзүлүүчү чаралар.

- 7.23 таблица: 2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча пробациялык көзөмөлдө турган адамдардын саны (адам)

	Бардыгы	анын ичинен			
		аялдар	эркектер	кыздар	эркек балдар
Кыргыз Республикасы	6 844	5 334	1 324	167	19
Баткен облусу	335	268	53	10	4
Жалал-Абад облусу	1 125	875	222	28	-
Ысык-Көл облусу	652	546	96	10	-
Нарын облусу	300	241	52	7	-
Ош облусу	1 094	791	268	31	4
Талас облусу	272	240	28	4	-
Чүй облусу	1 496	1 200	266	29	1
Бишкек ш.	1 570	1 173	339	48	10

Булак: Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин алдындагы Пробация департаменти.

- 7.24 таблица: 2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча сотко чейинки пробацияда турган адамдардын саны (адам)

	Бардыгы	анын ичинен			
		аялдар	эркектер	кыздар	эркек балдар
Кыргыз Республикасы	1 041	414	508	108	11
Баткен облусу	95	59	23	9	4
Жалал-Абад облусу	221	95	103	23	-
Ысык-Көл облусу	58	28	23	7	-

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(таб. 7.24 уландысы)

	Бардыгы	анын ичинен			
		аялдар	эркектер	кыздар	эркек балдар
Нарын облусу	83	53	28	2	-
Ош облусу	243	83	137	22	1
Талас облусу	23	17	5	1	-
Чүй облусу	144	39	88	17	-
Бишкек ш.	174	40	101	27	6

Булак: Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин алдындагы Пробация департаменти.

■ 7.25 таблица: 2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча аткаруу пробацияда турган адамдардын саны (адам)

	Бардыгы	анын ичинен			
		аялдар	эркектер	кыздар	эркек балдар
Кыргыз Республикасы	4 522	3 723	733	58	8
Баткен облусу	195	165	29	1	-
Жалал-Абад облусу	726	608	113	5	-
Ысык-Көл облусу	502	433	66	3	-
Нарын облусу	182	154	23	5	-
Ош облусу	680	545	123	9	3
Талас облусу	206	183	20	3	-
Чүй облусу	982	820	149	12	1
Бишкек ш.	1 049	815	210	20	4

Булак: Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин алдындагы Пробация департаменти.

■ 7.26 таблица: 2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча пенитенциардык пробацияда турган адамдардын саны (адам)

	Бардыгы	анын ичинен			
		аялдар	эркектер	кыздар	эркек балдар
Кыргыз Республикасы	893	833	59	1	-
Баткен облусу	23	22	1	-	-
Жалал-Абад облусу	111	107	4	-	-
Ысык-Көл облусу	55	52	3	-	-
Нарын облусу	19	18	1	-	-

(таб. 7.26 уландысы)

	Бар-дыгы	анын ичинен			
		аял-дар	эркек-тер	кыз-дар	эркек балдар
Ош облусу	108	102	6	-	-
Талас облусу	25	23	2	-	-
Чүй облусу	278	256	22	-	-
Бишкек ш.	274	253	20	1	-

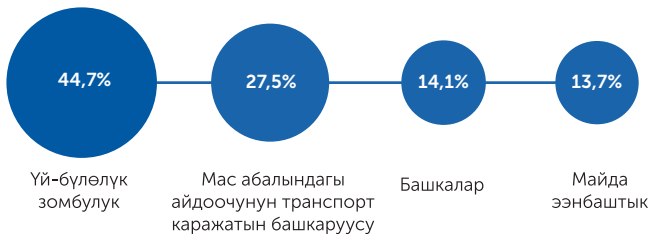
Булак: Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин алдындагы Пробация департаменти.

■ **7.27 таблица: 2023-жылы аймактар жана жынысы боюнча пенитенциардан кийинки пробацияда турган адамдардын саны**
(адам)

	Бар-дыгы	анын ичинен			
		аял-дар	эркек-тер	кыз-дар	эркек балдар
Кыргыз Республикасы	388	364	24	-	-
Баткен облусу	22	22	-	-	-
Жалал-Абад облусу	67	65	2	-	-
Ысык-Көл облусу	37	33	4	-	-
Нарын облусу	16	16	-	-	-
Ош облусу	63	61	2	-	-
Талас облусу	18	17	1	-	-
Чүй облусу	92	85	7	-	-
Бишкек ш.	73	65	8	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин алдындагы Пробация департаменти.

■ **7.10 график: 2023-жылы Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө кодекси боюнча пробациялык каттоодо турган соттолгон адамдардын саны**
(пайыз менен)

■ 7.28 таблица: 2023-жылы Кылмыш-жаза кодекси, Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө кодекси боюнча пробациялык каттоодо турган соттолгон адамдардын саны

	Бар-дыгы	анын ичинен			эркек балдар
		аял-дар	эркек-тер	кыз-дар	
Пробациялык каттоодо турган Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодекси боюнча соттолгон кардарлардын саны	4 363	688	3 612	8	55
Пробациялык каттоодо турган, Кыргыз Республикасынын Жоруктар жөнүндө кодекси боюнча соттолгон кардарлардын саны	893	59	833	-	1
Пробациялык каттоодо турган, Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө кодекси боюнча соттолгон кардарлардын саны	553	64	489	-	-

Булак: Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин алдындагы Пробация департаменти.

ИШКАНАЛАР ЖАНА УЮМДАР

8. ИШКАНАЛАР ЖАНА УЮМДАР

Бөлүм чарба субъекттеринин жетекчилери жөнүндө маалыматтарды камтыйт. Мында, жетекчилердин саны статистикалык бирдиктердин бирдиктүү мамлекеттик каттоосунда катталган чарба жүргүзүүчү субъекттердин санына дал келет.

Чарба жүргүзүүчү субъекттер - юридикалык жактын статусуна ээ болгон же өз ишмердикти юридикалык жакты (жеке жактар) түзбөстөн жүзөгө ашырган чарбалык ишмердик субъекттери.

Чарба жүргүзүүчү субъекттер

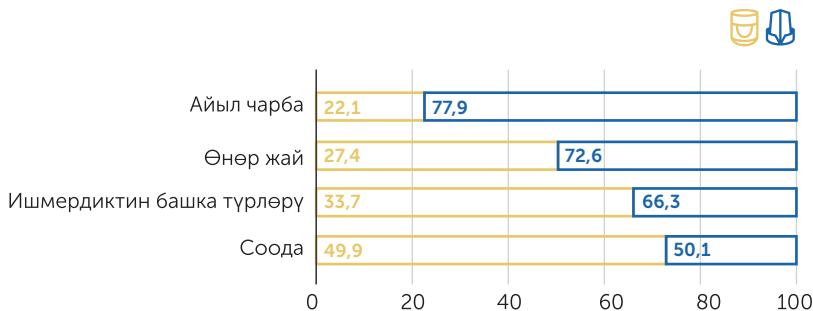
- 8.1 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин¹ жетекчилеринин саны (2024-жылдын 1- январына карата)

	Бардыгы, адам			Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	экөө тең	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Жетекчилердин саны анын ичинде экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча субъекттер:	755 579	220 202	535 377	29,1	70,9
айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	472 184	104 570	367 614	22,1	77,9
пайдалуу кендерди казуу	800	68	732	8,5	91,5
иштетүү өнөр жайы (иштетүү өндүрүшү)	14 903	4 386	10 517	29,4	70,6

(8.1 таб. уландысы)

	Бардыгы, адам			Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	экөө тең	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	302	75	227	24,8	75,2
суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	805	78	727	9,7	90,3
курулуш	8 328	661	8 267	7,4	92,6
дүң жана чекене соода; автоунааларды жана мотоциклдарды оңдоо	130 402	65 066	65 336	49,9	50,1
транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	39 014	1 247	37 767	3,2	96,8
мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	14 456	7 211	7 245	49,9	50,1
маалымат жана байланыш	5 141	1 389	3 752	27	73
финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	2 833	987	1 846	34,8	65,2
кыймылсыз мүлк операциялары	6 787	3 553	3 234	52,4	47,6
кесиптик, илимий жана техникалык ишмердиги	17 288	9 705	7 583	56,1	43,9
административдик жана көмөкчү ишмердиги	4 098	2 049	2 049	50	50
мамлекеттик башкаруу жана коргоо; милдеттүү социалдык камсыздоо	2 254	209	2 045	9,3	90,7
билим берүү	8 292	5 763	2 529	69,5	30,5
саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	4 656	2 484	2 172	53,4	46,6
искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	3 140	1 046	2 094	33,3	66,7
башка тейлөө ишмердиги	19 241	9 650	9 591	50,2	49,8
экстерриториалдык уюмдардын ишмердиги	55	5	50	9,1	90,9

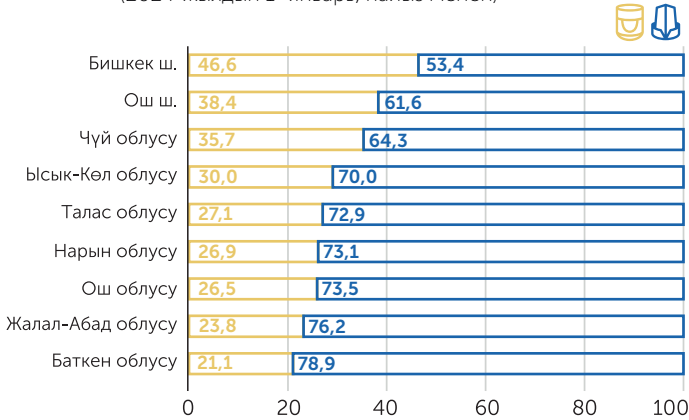
■ 8.1 график: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилери (2024-жылдын 1- январына карата, пайыз менен)

■ 8.2 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны (2024-жылдын 1- январга карата)

	Бардыгы, адам		Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	220 202	535 377	29,1	70,9
Баткен облусу	15 008	56 273	21,1	78,9
Жалал-Абад облусу	31 638	101 142	23,8	76,2
Ысык-Көл облусу	18 997	44 311	30,0	70,0
Нарын облусу	15 850	43 108	26,9	73,1
Ош облусу	50 659	140 539	26,5	73,5
Талас облусу	10 537	27 208	27,9	72,1
Чүй облусу	46 207	83 268	35,7	64,3
Бишкек ш.	23 279	26 632	46,6	53,4
Ош ш.	8 027	12 896	38,4	61,6

■ 8.2 график: Аймактар жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилери
(2024-жылдын 1- январь, пайыз менен)

■ 8.3 таблица: Экономикалык ишмердиктин түрлөрү жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны
(жылдын башына карата)

	Бардыгы, адам				2024-жылы 2023-жылга карата пайыз менен	
	2023		2024		аялдар	эркектер
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер		
Жетекчилердин саны анын ичинде экономикалык ишмердиктин түрлөрү боюнча субъекттер:	217 198	538 073	220 202	535 377	101,4	99,5
айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	104 334	370 041	104 570	367 614	100,2	99,3
пайдалуу кендерди казуу	76	755	68	732	89,5	97,0
иштетүү өнөр жайы (иштетүү өндүрүшү)	4 792	11 624	4 386	10 517	91,5	90,5
электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	76	206	75	227	98,7	110,2

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(8.3 таб. уландысы)

	Бардыгы, адам				2024-жылы 2023-жылга карата пай- ыз менен	
	2023		2024		аялдар	эркек- тер
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер		
суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	79	725	78	727	98,7	100,3
курулуш	644	7 760	661	8 267	102,6	106,5
дүң жана чекене соода; автомобилдерди жана мотоциклдарды оңдоо	61 988	61 848	65 066	65 336	105,0	105,6
транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	1 225	40 748	1 247	37 767	101,8	92,7
мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	7 321	7 444	7 211	7 245	98,5	97,3
маалымат жана байланыш	1 344	3 573	1 389	3 752	103,3	105
финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	950	1 772	987	1 846	103,9	104,2
кыймылсыз мүлк операциялары	3 425	3 147	3 553	3 234	103,7	102,8
кесиптик, илимий жана техникалык ишмердиги	9 629	7 729	9 705	7 583	100,8	98,1
административдик жана көмөкчү ишмердиги	2 041	2 065	2 049	2 049	100,4	99,2
мамлекеттик башкаруу жана коргоо; милдеттүү социалдык камсыздоо	204	2 069	209	2 045	102,5	98,8
билим берүү	5 564	2 528	5 763	2 529	103,6	100
саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	2 534	2 198	2 484	2 172	98,0	98,8
искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	1 086	2 118	1 046	2 094	96,3	98,9
башка тейлөө ишмердиги	9 881	9 675	9 650	9 591	97,7	99,1
экстерриториалдык уюмдардын ишмердиги	5	48	5	50	100	104,2

■ 8.4 таблица: Ишканалардын тиби жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны (2024-жылдын 1- январына карата)

	Бардыгы, адам		Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Жетекчилердин саны	220 202	535 377	29,1	70,9
Чакан ишканалар	9 010	20 118	30,9	69,1
Орто ишканалар	2 103	2 311	47,6	52,4
Ири ишканалар	758	1 237	38,0	62,0
Дыйкан чарбалар	74 182	280 680	20,9	79,1
Жеке ишкерлер	133 768	229 739	36,8	63,2
Башка өзгөчө бөлүмдөр	381	1 292	22,8	77,2

■ 8.5 таблица: Ишканалардын типтери, менчик формасы жана жынысы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны (2024-жылдын на 1-январына карата)

	Бардыгы, адам		Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
<i>Мамлекеттик менчик</i>				
Жетекчилердин саны	2 760	3 232	46,1	53,9
Чакан ишканалар	1 033	1 060	49,4	50,6
Орто ишканалар	1 249	1 114	52,9	47,1
Ири ишканалар	438	796	35,5	64,5
Башка өзгөчө бөлүмдөр	40	262	13,2	86,8
<i>Муниципалдык менчик</i>				
Жетекчилердин саны	949	1 541	38,1	61,9
Чакан ишканалар	266	927	22,3	77,7
Орто ишканалар	493	506	49,3	50,7

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(8.5 таб. уландысы)

	Бардыгы, адам		Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Ири ишканалар	188	104	64,4	35,6
Башка өзгөчө бөлүмдөр	2	4	33,3	66,7
<i>Жеке менчик</i>				
Жетекчилердин саны	216 304	530 516	29,0	71,0
Чакан ишканалар	7 669	18 084	29,8	70,2
Орто ишканалар	266	670	28,4	71,6
Ири ишканалар	84	326	20,5	79,5
Дыйкан чарбалар	74 182	280 680	20,9	79,1
Жеке ишкерлер	133 768	229 739	36,8	63,2
Башка өзгөчө бөлүмдөр	335	1 017	24,8	75,2
<i>Башка менчик формасы</i>				
Жетекчилердин саны	189	88	68,2	31,8
Чакан ишканалар	42	47	47,2	52,8
Орто ишканалар	95	21	81,9	18,1
Ири ишканалар	48	11	81,4	18,6
Башка өзгөчө бөлүмдөр	4	9	30,8	69,2

■ 8.6 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча жеке менчик формасы менен чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны

(2024-жылдын 1-январына карата)

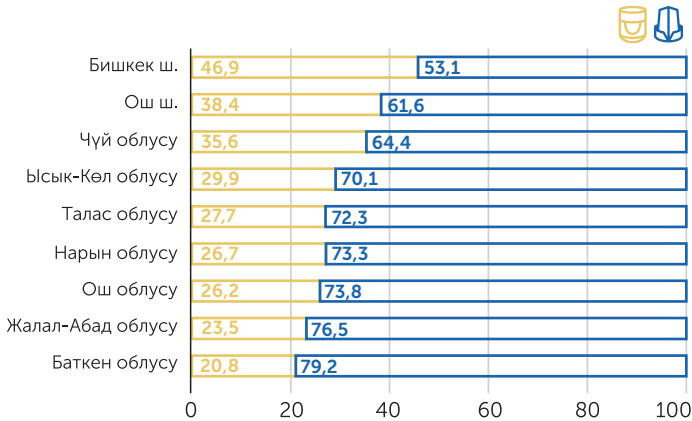
	Бардыгы, адам		Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	216 304	530 516	29,0	71,0
Баткен облусу	14 677	55 792	20,8	79,2
Жалал-Абад облусу	30 871	100 237	23,5	76,5

(8.6 таб. уландысы)

	Бардыгы, адам		Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Ысык-Көл облусу	18 665	43 759	29,9	70,1
Нарын облусу	15 561	42 746	26,7	73,3
Ош облусу	49 747	139 793	26,2	73,8
Талас облусу	10 323	26 903	27,7	72,3
Чүй облусу	45 648	82 671	35,6	64,4
Бишкек ш.	22 920	25 959	46,9	53,1
Ош ш.	7 892	12 656	38,4	61,6

■ 8.3 график: Аймактар жана жынысы боюнча жеке менчик формасы менен чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилери

(2024-жылдын 1-январына карата, пайыз менен)

■ 8.7 таблица: Аймактар, жынысы жана менчик формасы боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны

(2024-жылдын 1-январына карата)

	Мамлекеттик менчиктин формасы		Муниципалдык менчиктин формасы	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
<i>Бардыгы, адам</i>				
Кыргыз Республикасы	2 760	3 232	949	1 541
Баткен облусу	268	352	63	129
Жалал-Абад облусу	720	627	47	277
Ысык-Көл облусу	87	291	245	260
Нарын облусу	285	273	4	89
Ош облусу	889	467	23	279
Талас облусу	158	216	56	89
Чүй облусу	128	295	251	268
Бишкек ш.	146	517	204	105
Ош ш.	79	194	56	45

Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен

Кыргыз Республикасы	46,1	53,9	38,1	61,9
Баткен облусу	43,2	56,8	32,8	67,2
Жалал-Абад облусу	53,5	46,5	14,5	85,5
Ысык-Көл облусу	23,0	77,0	48,5	51,5
Нарын облусу	51,1	48,9	4,3	95,7
Ош облусу	65,6	34,4	7,6	92,4
Талас облусу	42,2	57,8	38,6	61,4
Чүй облусу	30,3	69,7	48,4	51,6
Бишкек ш.	22,0	78,0	66,0	34,0
Ош ш.	28,9	71,1	55,4	44,6

■ 8.8 таблица: Жынысы боюнча чакан, орто жана ири ишканалардын жетекчилеринин саны
(жылдын башына карата, адам)

	Чакан		Орто		Ири	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
2019	7 242	16 924	1 860	2 412	653	1 287
2020	7 090	16 162	1 888	2 401	677	1 288
2021	7 721	17 562	1 893	2 393	710	1 275
2022	8 263	18 762	1 895	2 268	702	1 164
2023	8 461	19 209	1 981	2 272	741	1 179
2024	9 010	20 118	2 103	2 311	758	1 237

■ 8.9 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча чакан, орто жана ири ишканалардын жетекчилеринин саны
(2024-жылдын 1- январына карата, адам)

	Чакан		Орто		Ири	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	9 010	20 118	2 103	2 311	758	1 237
Баткен облусу	314	894	169	207	46	100
Жалал-Абад облусу	642	1 624	387	367	134	152
Ысык-Көл облусу	304	1 052	207	235	62	88
Нарын облусу	181	450	158	150	50	67
Ош облусу	930	1 767	370	302	92	87
Талас облусу	141	634	147	114	16	36
Чүй облусу	1 023	2 447	299	284	109	124
Бишкек ш.	5 075	10 208	282	541	208	496
Ош ш.	400	1 042	84	111	41	87

■ 8.10 таблица: Ишкананын тиби боюнча чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилеринин саны
(1- январга карата)

	Бардыгы, адам				2024-жылы 2023-жылга карата пайыз менен	
	2023		2024		аял- дар	эркек- тер
	аял- дар	эркек- тер	аял- дар	эркек- тер		
Жетекчилердин саны	217 198	538 073	220 202	535 377	101,4	99,5
Чакан ишканалар	8 461	19 209	9 010	20 118	106,5	104,7
Орто ишканалар	1 981	2 272	2 103	2 311	106,2	101,7
Ири ишканалар	741	1 179	758	1 237	102,3	104,9
Дыйкан (фермер) чарбалар	73 952	282 791	74 182	280 680	100,3	99,3
Жеке ишкерлер	131 713	231 404	133 768	229 739	101,6	99,3
Башка өзгөчө бөлүмдөр	350	1 218	381	1 292	108,9	106,1

Дыйкан (фермер) чарбасы - юридикалык жактын статусу ээ болгон же юридикалык жакты түзбөстөн өз ишмердигин ишке ашырган өз алдынча чарба жүргүзүүчү субъект, анын ишмердиги негизинен бир үй бүлө мүчөлөрүнүн, туугандардын жана жеке эмгегине негизделген, айыл чарба продукциясын өндүрүүнү биргелешип жүргүзгөн, ал дыйкан чарбанын мүчөлөрүнө менчик укугунда таандык болгон же пайдаланууга (ижарага) алынган жер участогуна жана башка мүлккө негизделет.

■ 8.11 таблица: Аймактар жана жынысы боюнча дыйкан (фермер) чарбаларынын жетекчилеринин саны
(2024-жылдын 1- январына карата)

	Бардыгы, адам		Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
			аялдар	эркектер
	аялдар	эркектер		
Кыргыз Республикасы	74 182	280 680	20,9	79,1
Баткен облусу	3 560	29 630	10,7	89,3

Ишканалар уюмдар

(8.11 таб. уландысы)

	Бардыгы, адам		Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Жалал-Абад облусу	14 785	67 262	18,0	82,0
Ысык-Көл облусу	2 919	14 375	16,9	83,1
Нарын облусу	6 167	26 933	18,6	81,4
Ош облусу	26 767	83 340	24,3	75,7
Талас облусу	4 773	18 046	20,9	79,1
Чүй облусу	13 759	38 193	26,5	73,5
Бишкек ш.	392	654	37,5	62,5
Ош ш.	1 060	2 247	32,1	67,9

Жеке ишкерлик иш менен алектеген жеке адам - Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык, ишкерчиликтин айрым түрлөрү боюнча юридикалык жакты түзбөстөн жеке ишкер катары же патенттик негизде мамлекеттик каттоодон өткөн учурдан тартып ишкерчилик ишмердикти жүргүзүүгө укугу бар жаран.

- **8.12 таблица: Жынысы жана аймактар боюнча жеке ишкердик менен алектенгендер, чарба жүргүзүүчү субъекттердин жетекчилери**
(2024-жылдын 1- январына карата)

	Бардыгы, адам		Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Кыргыз Республикасы	133 768	229 739	36,8	63,2
Баткен облусу	10 903	25 355	30,1	69,9
Жалал-Абад облусу	15 654	31 590	33,1	66,9

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(8.12 таб. уландысы)

	Бардыгы, адам		Жетекчилердин жалпы санына карата салыштырма салмагы, пайыз менен	
	аялдар	эркектер	аялдар	эркектер
Ысык-Көл облусу	15 483	28 430	35,3	64,7
Нарын облусу	9 278	15 447	37,5	62,5
Ош облусу	22 482	54 953	29,0	71,0
Талас облусу	5 431	8 296	39,6	60,4
Чүй облусу	30 960	42 096	42,4	57,6
Бишкек ш.	17 160	14 281	54,6	45,4
Ош ш.	6 417	9 291	40,9	59,1

Ишкерлик иш

- 8.13 таблица: 2023-жылы ишканалардын түрү, экономикалык ишмердигинин түрлөрү жана жынысы боюнча кызматкерлердин саны (адам)

	Бардыгы	анын ичинде		Жалпы кызматкерлердин санындагы аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен
		аялдар	эркектер	
Жетекчилердин саны	207 631	61 524	146 107	29,6
чакан ишканалар	67 548	20 033	47 515	29,7
орто ишканалар	38 721	12 898	25 824	33,3
ири ишканалар	101 362	28 593	72 769	28,2
Айыл чарба, токой чарба жана балык уулоочулук	4 326	964	3 362	22,3
чакан ишканалар	3 132	588	2 544	18,8
орто ишканалар	1 194	376	818	31,5
ири ишканалар	-	-	-	-
Өнөр жай жана курулуш	85 738	21 172	64 566	24,7
чакан ишканалар	27 940	6 468	21 472	23,1

(8.13 таб. уландысы)

	Бардыгы	анын ичинде		Жалпы кызматкерлердин санындагы аялдардын салыштырма салмагы, пайыз менен
		аялдар	эркектер	
орто ишканалар	18 729	5 055	13 675	27,0
ири ишканалар	56 027	12 243	43 784	21,9
Тейлөө чөйрөсү	67 548	20 033	47 515	33,5
чакан ишканалар	17 956	7 561	10 396	34,2
орто ишканалар	85 254	23 721	61 533	43,0
ири ишканалар	67 548	20 033	47 515	36,2

Чакан жана орто ишканалар – чарбалаштыруунун уюштуруу-уктук формасынан көз каранды эмес, Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 1998-жылдын 17-февралындагы №78 токтомуна ылайык, иштегендердин саны бар юридикалык жактар, коммерциялык ишканалар:

- айыл чарбасында, аңчылыкта жана токой чарбасында; балык уулоочулукта жана балык өстүрүүчүлүктө; тоо-кен өнөр жайында; иштетүү өндүрүшүндө; электр энергия, газ жана суу өндүрүү жана бөлүштүрүүдө; курулушта – **50** адам (чакан ишканалар) жана **51** адамдан **200** адамга чейин (орто ишканалар);

- соода: автомобилдерди, тиричилик буюмдарын жана жеке керектелүүчү нерселерди оңдоодо; мейманканалардын жана ресторандардын кызмат көрсөтүүлөрүндө; транспорт жана байланышта; финансы ишмердигинде; кыймылсыз мүлк операцияларында, ижара жана керектөөчүлөргө кызмат көрсөтүүлөрдө; саламаттыкты сактоо жана социалдык кызмат көрсөтүүлөрдө; коммуналдык, социалдык жана жеке кызматтарды көрсөтүүлөрдө – **15** адам (чакан ишканалар) жана **16** адамдан **50** адамга чейин (орто ишканаларда).

■ 8.14 таблица: Аймактар, жынысы жана ишканынын типтери боюнча кызматкерлердин саны

	Бардыгы, адам				Жалпы кызматкерлердин санынын салыштырма салмагы, пайыз менен			
	2019		2023		2019		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Кыргыз Республикасы	61 618	141 800	61 524	146 107	30,3	69,7	29,6	70,4
чакан	22 723	50 693	20 033	47 515	31,0	69,0	29,7	70,3
орто	10 773	23 602	12 898	25 824	31,3	68,7	33,3	66,7
ири ¹	28 123	67 505	28 593	72 769	29,4	70,6	28,2	71,8
Баткен облусу	1 078	4 250	1 435	4 536	20,2	79,8	24,0	76,0
чакан	536	1 703	504	1 680	23,9	76,1	23,1	76,9
орто	300	1 857	286	1 750	13,9	86,1	14,0	86,0
ири	242	690	646	1 106	25,9	74,1	36,9	63,1
Жалал-Абад облусу	3 957	13 227	3 842	13 503	23,0	77,0	22,2	77,8
чакан	927	2 793	1 022	3 236	24,9	75,1	24,0	76,0
орто	596	1 582	776	2 092	27,4	72,6	27,1	72,9
ири	2 433	8 852	2 044	8 175	21,6	78,4	20,0	80,0
Ысык-Көл облусу	2 897	10 473	2 948	8 574	21,7	78,3	25,6	74,4
чакан	1 181	2 914	829	1 975	28,8	71,2	29,6	70,4
орто	596	1 846	1 009	1 871	24,4	75,6	35,0	65,0
ири	1 120	5 713	1 110	4 728	16,4	83,6	19,0	81,0
Нарын облусу	553	2 204	494	2 036	20,1	79,9	19,5	80,5
чакан	354	1 427	263	1 148	19,9	80,1	18,6	81,4
орто	150	633	134	743	19,2	80,8	15,3	84,7
ири	49	145	97	145	25,1	74,9	40,0	60,0

Ишканалар уюмдар

(8.14 таб. уландысы)

	Бардыгы, адам				Жалпы кызматкерлердин санынын салыштырма салмагы, пайыз менен			
	2019		2023		2019		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Ош облусу	1 205	5 649	1 744	5 748	17,6	82,4	23,3	76,7
чакан	757	2 679	799	2 512	22,0	78,0	24,1	75,9
орто	242	1 132	570	1 292	17,6	82,4	30,6	69,4
ири	206	1 838	375	1 945	10,1	89,9	16,2	83,8
Талас облусу	402	2 078	520	3 298	16,2	83,8	13,6	86,4
чакан	257	1 340	310	1 590	16,1	83,9	16,3	83,7
орто	92	420	109	415	18,0	82,0	20,8	79,2
ири	53	319	101	1 293	14,2	85,8	7,3	92,7
Чүй облусу	10 090	21 673	10 350	20 679	31,8	68,2	33,4	66,6
чакан	3 410	7 226	3 326	7 841	32,1	67,9	29,8	70,2
орто	2 004	4 485	2 290	4 606	30,9	69,1	33,2	66,8
ири	4 676	9 962	4 734	8 233	31,9	68,1	36,5	63,5
Бишкек ш.	33 839	67 286	33 717	75 728	33,5	66,5	30,8	69,2
чакан	13 533	26 124	11 423	24 166	34,1	65,9	32,1	67,9
орто	6 227	10 547	7 034	11 797	37,1	62,9	37,4	62,6
ири	14 079	30 616	15 260	39 766	31,5	68,5	27,7	72,3
Ош ш.	3 007	7 736	3 072	6 410	28,0	72,0	32,4	67,6
чакан	1 767	4 488	1 558	3 367	28,3	71,7	31,6	68,4
орто	564	1 102	691	1 259	33,9	66,1	35,4	64,6
ири	676	2 146	823	1 784	23,9	76,1	31,6	68,4

¹ Областык бөлүнүүсү жок ишканаларды эсепке алуу менен.

■ 8.15 таблица: Жынысы жана аймактар боюнча чакан ишканаларда кызматкерлердин саны

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Бардыгы, адам</i>					
Кыргыз Республикасы					
аялдар	22 723	20 317	17 872	16 568	20 033
эркектер	50 693	48 723	41 012	42 358	47 515
Баткен облусу					
аялдар	536	582	433	318	504
эркектер	1 703	1 567	1 445	1 687	1 680
Жалал-Абад облусу					
аялдар	927	913	800	606	1 022
эркектер	2 793	2 694	2 684	3 110	3 236
Ысык-Көл облусу					
аялдар	1 181	980	757	572	829
эркектер	2 914	2 680	2 056	1 826	1 975
Нарын облусу					
аялдар	354	460	351	208	263
эркектер	1 427	1 939	1 289	1 125	1 148
Ош облусу					
аялдар	757	756	830	735	799
эркектер	2 679	2 483	2 591	2 508	2 512
Талас облусу					
аялдар	257	367	274	254	310
эркектер	1 340	1 677	1 397	1 388	1 590
Чүй облусу					
аялдар	3 410	3 076	2 864	2 312	3 326
эркектер	7 226	6 265	6 504	7 152	7 841
Бишкек ш.					
аялдар	13 533	11 457	10 143	10 395	11 423
эркектер	26 124	24 832	19 806	20 216	24 166
Ош ш.					
аялдар	1 767	1 728	1 421	1 170	1 558
эркектер	4 488	4 586	3 240	3 347	3 367

(8.15 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Жалпы кызматкерлердин санынын салыштырма салмагы, пайыз менен</i>					
Кыргыз Республикасы					
аялдар	31,0	29,4	30,4	28,1	29,7
эркектер	69,0	70,6	69,6	71,9	70,3
Баткен облусу					
аялдар	23,9	27,1	23,1	15,8	23,1
эркектер	76,1	72,9	76,9	84,2	76,9
Жалал-Абад облусу					
аялдар	24,9	25,3	23,0	16,3	24,0
эркектер	75,1	74,7	77,0	83,7	76,0
Ысык-Көл облусу					
аялдар	28,8	26,8	26,9	23,9	29,6
эркектер	71,2	73,2	73,1	76,1	70,4
Нарын облусу					
аялдар	19,9	19,2	21,4	15,6	18,6
эркектер	80,1	80,8	78,6	84,4	81,4
Ош облусу					
аялдар	22,0	23,3	24,3	22,7	24,1
эркектер	78,0	76,7	75,7	77,3	75,9
Талас облусу					
аялдар	16,1	17,9	16,4	15,5	16,3
эркектер	83,9	82,1	83,6	84,5	83,7
Чүй облусу					
аялдар	32,1	32,9	30,6	24,4	29,8
эркектер	67,9	67,1	69,4	75,6	70,2
Бишкек ш.					
аялдар	34,1	31,6	33,9	34,0	32,1
эркектер	65,9	68,4	66,1	66,0	67,9
Ош ш.					
аялдар	28,3	27,4	30,5	25,9	31,6
эркектер	71,7	72,6	69,5	74,1	68,4

2023-жылы чакан ишканаларда иштеген кызматкерлердин саны 67 миңден ашты жана 2019-жылга салыштырмалуу 8 пайызга өстү.

Мындай ишканаларда иштеген аялдардын саны 2023-жылы 20 миң адамды түзгөн жана 2019-жылга салыштырмалуу 11,8 пайызга азайган. Ал эми, чакан ишканаларда иштеген кызматкерлердин жалпы санындагы аялдардын үлүшү 29,7 пайызды түздү.

■ 8.16 таблица: Экономикалык ишмердигинин түрлөрү жана жынысы боюнча чакан ишканаларда кызматкерлердин саны

	2019		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
<i>Бардыгы, адам</i>				
Жетекчилердин саны	22 723	50 693	20 033	47 515
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	708	3 086	588	2 544
Пайдалуу кендерди казуу	264	1 916	272	2 117
Иштетүү өнөр жайы (иштетүү өндүрүшү)	3 643	8 777	3 980	9 308
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	558	1 823	95	380
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	2 320	6 071	403	1 079
Курулуш	1 788	7 327	1 719	8 589
Дүң жана чекене соода; автоунааларды жана мотоциклдарды оңдоо	4 011	6 798	4 576	9 617
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	1 033	2 838	749	1 872
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	609	663	620	684
Маалымат жана байланыш	723	1 411	620	1 540
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	217	504	228	925
Кыймылсыз мүлк операциялары	1 230	2 083	1 179	2 255

(8.16 таб. уландысы)

	2019		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердиги	1 726	3 218	1 643	2 886
Административдик жана көмөчү ишмердиги	1 318	2 238	679	1 760
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо; милдеттүү социалдык камсыздоо	1 181	658	1 442	806
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	762	436	948	627
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	448	539	159	250
Башка тейлөө ишмердиги	185	307	136	277
<i>Жалпы кызматкерлердин санынын салыштырма салмагы, пайыз менен</i>				
Жетекчилердин саны	31,0	69,0	29,7	70,3
Айыл чарбасы, токой чарбасы жана балык уулоочулук	18,7	81,3	18,8	81,2
Пайдалуу кендерди казуу	12,1	87,9	11,4	88,6
Иштетүү өнөр жайы (иштетүү өндүрүшү)	29,3	70,7	29,9	70,1
Электр энергия, газ, буу жана кондицияланган аба менен камсыздоо (жабдуу)	23,4	76,6	19,9	80,1
Суу менен жабдуу, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алуу	27,7	72,3	27,2	72,8
Курулуш	19,6	80,4	16,7	83,3
Дүң жана чекене соода; автоунааларды жана мотоциклдарды оңдоо	37,1	62,9	32,2	67,8
Транспорт ишмердиги жана жүктөрдү сактоо	26,7	73,3	28,6	71,4
Мейманканалардын жана ресторандардын ишмердиги	47,9	52,1	47,5	52,5
Маалымат жана байланыш	33,9	66,1	28,7	71,3
Финансылык ортомчулук жана камсыздандыруу	30,1	69,9	19,8	80,2
Кыймылсыз мүлк операциялары	37,1	62,9	34,3	65,7

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(8.16 таб. уландысы)

	2019		2023	
	аял-дар	эркек-тер	аял-дар	эркек-тер
Кесиптик, илимий жана техникалык ишмердиги	34,9	65,1	36,3	63,7
Административдик жана көмөчү ишмердиги	37,1	62,9	27,8	72,2
Мамлекеттик башкаруу жана коргоо; милдеттүү социалдык камсыздоо	64,2	35,8	64,1	35,9
Саламаттыкты сактоо жана калкты социалдык жактан тейлөө	63,6	36,4	60,2	39,8
Искусство, көңүл ачуу жана эс алуу	45,4	54,6	38,8	61,2
Башка тейлөө ишмердиги	37,6	62,4	32,9	67,1

2023-жылы чакан ишканаларда иштеген аялдардын үлүшү 2019-жылга салыштырмалуу экономикалык ишмердиктин дээрлик көпчүлүк түрлөрүндө азайышы белгиленди.

2023-жылы чакан ишканаларда иштеген эркектердин эң жогорку үлүшү пайдалуу кендерди казуу чөйрөсүнө – 88,6 пайызы, курулушка – 83,3 пайызы, айыл чарба, токой чарба жана балык уулоочулукка – 81,2 пайызы, электр энергия, газ жана буу менен камсыз кылууга – 80,1 пайызы, суу менен камсыздоо, тазалоо, калдыктарды иштетүү жана кайра пайдалануучу чийки затты алууга – 72,8 пайызы, иштетүү өнөр жайы (иштетүү өндүрүшү) 70,1 пайызы туура келди.

ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮ МАКСАТТАРЫ

ТУРУКТУУ ӨНҮГҮҮ МАКСАТТАРЫ

Буунун тарыхый саммитинде дүйнө лидерлери тарабынан 2015-жылдын сентябрында кабыл алынган, 2030-жылдын Күн тартибинде баяндалган Туруктуу өнүгүүнүн максаттарынын (ТӨМ) жаатында 17 максаты 2016-жылдын 1-январынан тартып расмий түрдө күчүнө кирди.

Туруктуу өнүгүү жаатындагы максаттар бардык өлкөлөрдөн-кедей (жакыр), бай жана орто өнүккөн өлкөлөрдөн чыгып жаткан

өзүнчө бир чакырык болуп саналат. Ал жашоо деңгээлибиздин абалын жакшыртууга жана биздин планетаны коргоого багытталган. Кедейчиликти жоюу чарасы экономикалык өсүштү күчөтүү жана билим берүү, саламаттыкты сактоо, социалдык коргоо жана иш менен камсыз кылуу, жана ошондой эле климаттын өзгөрүүсү менен күрөшүү жана курчап турган айлана-чөйрөнү коргоо жаатындагы бүтүндөй бир катар маселелерди чечүү менен бирге колдонулушу керектигин мамлекет моюнга алат.

Туруктуу өнүгүү жаатындагы күн тартиби – бул адамдык кадыр-баркты коргоого, тынчтыкты жана бүгүн да, келечекте да гүлдөп өнүгүүнү камсыз кылууга багытталган глобалдык аракеттердин планы.

«Биздин дүйнөнүн кайрадан уюшулушу: 2030-жылдын Күн тартиби» боюнча жыйынтыктоочу документ глобалдуу 17 максатты, тиешелүү 169 милдетти жана 232 көрсөткүчтү камтыйт.

Кыргыз Республикасы, башка өлкөлөр менен катар, глобалдуу ТӨМгө жетүүгө, ошондой эле ТӨМгө жетүү индикаторлорунун мониторинги боюнча өзүнүн салымын кошууга карата өзүнө милдеттенме алган.

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети ТӨМдүн отчеттуулугун жана мониторинг системасын ишке киргизүү үчүн жооптуу болгон органдардын бири катары, эл аралык деңгээлдеги ТӨМдүн ишенимдүү, сапаттуу жана салыштырылуучу көрсөткүчтөрүн чогултуу, иштетүү жана жайылтуу методологиясын иштеп чыгат жана ылайыкташтырат.

Инвентаризациялоонун жыйынтыгы боюнча 2019-жылдын 1-январына карата 232 глобалдык көрсөткүчтөрү үчүн 150 улуттук көрсөткүчтүн аналогу жана 163 кошумча улуттук көрсөткүч иштелип чыккандыгы аныкталган.

Жыйнактын бул бөлүмүндө Кыргызстандагы аялдардын жана эркектердин абалын аныктоочу туруктуу өнүгүүнүн максаттарынын 45 көрсөткүчү (25 глобалдык жана 20 улуттук көрсөткүч) жарыяланды.

1-Максат.

Кедейчиликтин бардык түрүн жоюу

■ 1.1.1. Кедейчиликтин эл аралык чегинен төмөн жашаган (күнүнө 1,9 доллардан аз кирешеси бар калк) калктын үлүшү¹

(калктын санына пайыз менен)

	2018	2019	2020	2021	2022
Кыргыз Республикасы	0,28	0,00	0,02	0,08	0,00
Баткен облусу	0,45	0,00	0,00	0,00	0,00
Жалал-Абад облусу	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ысык-Көл облусу	0,89	0,00	0,00	0,00	0,00
Нарын облусу	1,70	0,00	0,54	0,25	0,00
Ош облусу	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Талас облусу	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Чүй облусу	0,32	0,00	0,00	0,00	0,00
Бишкек ш.	0,33	0,00	0,00	0,00	0,00
Ош ш.	0,00	0,00	0,00	1,42	0,00

¹ Кыргыз Республикасынын Улутстаткомунун сатып алуу жөндөмдүүлүгүнүн паритети (СЖП) боюнча эсептелген (2015-жылдан баштап СЖП боюнча 1.9\$).

■ 1.2.1. Жашаган жери жана жынысы боюнча расмий кедейчиликтин чегинде жашаган өлкөнүн калкынын үлүшү (пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Бардыгы</i>					
Кыргыз Республикасы	20,1	25,3	33,3	33,2	29,8
аялдар	20,1	25,3	33,1	32,8	29,7
эркектер	20,2	25,3	33,4	33,5	30,0
Баткен облусу	32,6	34,7	40,7	48,5	48,1
аялдар	32,4	34,3	40,8	47,0	47,1
эркектер	32,8	35,1	40,5	50,1	49,2

(1.2.1 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жалал-Абад облусу	26,9	37,2	43,2	47,1	36,1
аялдар	27,8	39,0	43,3	47,2	36,4
эркектер	26,0	35,4	43,2	47,1	35,7
Ысык-Көл облусу	24,4	27,9	38,1	31,2	30,9
аялдар	25,3	29,0	39,1	31,2	30,3
эркектер	23,6	26,7	37,2	31,3	31,4
Нарын облусу	28,1	36,8	39,2	42,0	38,1
аялдар	29,0	37,6	39,3	42,7	38,2
эркектер	27,2	35,9	39,0	41,4	38,0
Ош облусу	14,0	18,8	23,8	19,9	20,4
аялдар	14,1	18,9	23,6	20,8	20,7
эркектер	13,9	18,7	23,9	19,0	20,1
Талас облусу	13,3	12,5	23,5	23,9	23,2
аялдар	14,0	12,1	24,2	24,0	23,1
эркектер	12,6	12,9	22,8	23,9	23,3
Чүй облусу	19,1	25,4	27,0	26,1	26,6
аялдар	19,1	24,3	26,5	25,7	26,4
эркектер	19,0	26,6	27,6	26,6	26,8
Бишкек ш.	11,9	16,8	35,8	35,7	32,4
аялдар	10,9	16,4	35,0	34,0	31,7
эркектер	13,2	17,3	36,7	37,8	33,2
Ош ш.	20,7	14,7	28,6	26,6	13,9
аялдар	19,7	14,7	27,7	25,6	14,6
эркектер	21,8	14,8	29,5	27,8	13,1
<i>Шаар жерлери</i>					
Кыргыз Республикасы	14,7	18,3	33,3	34,0	30,2
аялдар	14,3	18,3	32,6	32,9	29,6
эркектер	15,1	18,3	34,1	35,5	30,9
Баткен облусу	23,8	29,3	35,9	40,9	47,0
аялдар	22,2	28,1	35,4	38,1	45,2
эркектер	25,9	30,6	36,6	44,3	49,2

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(1.2.1 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жалал-Абад облусу	18,1	28,3	43,9	45,4	40,9
аялдар	21,2	31,3	44,5	45,7	40,6
эркектер	14,6	25,1	43,1	45,0	41,2
Ысык-Көл облусу	16,8	18,4	33,0	30,8	28,4
аялдар	17,2	19,2	31,0	28,7	26,3
эркектер	16,2	17,5	35,3	33,3	30,8
Нарын облусу	17,2	15,0	22,4	29,3	31,6
аялдар	16,9	14,8	21,9	27,4	30,7
эркектер	17,6	15,3	22,9	31,3	32,4
Ош облусу	15,0	18,6	28,7	39,1	35,2
аялдар	14,8	18,3	27,8	38,7	34,6
эркектер	15,4	19,0	29,7	39,5	35,9
Талас облусу	15,8	17,8	30,4	33,5	34,0
аялдар	15,6	17,1	28,1	30,8	32,0
эркектер	16,1	18,6	32,9	36,5	36,1
Чүй облусу	3,9	7,5	9,5	12,0	10,1
аялдар	4,4	6,9	9,1	12,6	9,9
эркектер	3,3	8,3	10,1	11,3	10,4
Бишкек ш.	11,9	16,8	35,8	35,7	32,4
аялдар	10,9	16,4	35,0	34,0	31,7
эркектер	13,2	17,3	36,7	37,8	33,2
Ош ш.	20,7	14,7	28,6	26,6	13,9
аялдар	19,7	14,7	27,7	25,6	14,6
эркектер	21,8	14,8	29,5	27,8	13,1
<i>Айыл жерлери</i>					
Кыргыз Республикасы	23,2	29,3	33,3	32,6	29,6
аялдар	23,5	29,6	33,4	32,8	29,7
эркектер	22,8	28,9	33,1	32,4	29,4
Баткен облусу	36,2	36,9	42,7	51,6	48,6
аялдар	36,9	37,0	43,3	50,8	47,9
эркектер	35,4	36,8	42,0	52,3	49,2

(1.2.1 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жалал-Абад облусу	29,9	40,2	42,9	47,9	34,1
аялдар	30,1	41,7	42,7	47,8	34,7
эркектер	29,7	38,7	43,2	47,9	33,6
Ысык-Көл облусу	27,7	32,0	40,4	31,4	31,8
аялдар	28,8	33,5	42,9	32,3	31,9
эркектер	26,4	30,4	37,9	30,5	31,6
Нарын облусу	29,9	40,4	41,9	44,1	39,1
аялдар	30,9	41,3	42,0	45,1	39,3
эркектер	28,8	39,4	41,7	43,0	38,9
Ош облусу	13,9	18,8	23,3	18,4	19,2
аялдар	14,1	19,0	23,2	19,2	19,4
эркектер	13,8	18,7	23,5	17,4	18,9
Талас облусу	12,8	11,6	22,2	22,2	21,1
аялдар	13,7	11,1	23,5	22,7	21,3
эркектер	12,0	12,0	21,0	21,7	20,9
Чүй облусу	22,6	29,8	31,2	29,3	30,3
аялдар	22,8	28,9	31,0	28,8	30,3
эркектер	22,4	30,7	31,4	29,9	30,2
Бишкек ш.	-	-	-	-	-
аялдар	-	-	-	-	-
эркектер	-	-	-	-	-
Ош ш.	-	-	-	-	-
аялдар	-	-	-	-	-
эркектер	-	-	-	-	-

■ 1.3.1.1.f. Майыптуулугу, жынысы жана аймактар боюнча пенсия жана жөлөкпул алган ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдардын саны

(адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	194 364	197 792	202 551	211 650	217 222
аялдар	91 989	93 511	96 543	101 163	103 411
эркектер	102 375	104 281	106 008	110 487	113 811
Баткен облусу	19 859	20 295	20 808	21 976	22 350
аялдар	9 425	10 212	10 733	11 357	11 394
эркектер	10 434	10 083	10 075	10 619	10 956
Жалал-Абад облусу	41 466	42 541	44 698	46 682	48 635
аялдар	19 738	20 209	21 164	22 350	23 412
эркектер	21 728	22 332	23 534	24 332	25 223
Ысык-Көл облусу	19 406	19 614	19 955	20 741	21 364
аялдар	8 831	8 979	9 280	9 683	9 971
эркектер	10 575	10 635	10 675	11 058	11 393
Нарын облусу	11 850	12 025	12 144	12 332	12 466
аялдар	5 100	5 178	5 125	5 584	5 507
эркектер	6 750	6 847	7 019	6 748	6 959
Ош облусу	36 992	37 233	37 797	38 386	38 903
аялдар	17 479	17 465	17 545	17 543	17 851
эркектер	19 513	19 768	20 252	20 843	21 052
Талас облусу	9 292	9 217	9 479	9 864	9 934
аялдар	3 998	4 046	4 295	4 397	4 321
эркектер	5 294	5 171	5 184	5 467	5 613
Чүй облусу	30 904	31 618	32 609	34 412	35 221
аялдар	14 890	15 067	15 827	16 909	17 082
эркектер	16 014	16 551	16 782	17 503	18 139
Бишкек ш.	17 551	18 310	18 168	20 231	21 279
аялдар	8 562	8 844	8 769	9 846	10 439
эркектер	8 989	9 466	9 399	10 385	10 840
Ош ш.	7 044	6 939	6 893	7 026	7 070
аялдар	3 966	3 511	3 805	3 494	3 434
эркектер	3 078	3 428	3 088	3 532	3 636

2-Максат.

Ачкачылыкты жоюу, азык-тулук коопсуздугун камсыздоо, тамак-ашты жакшыртуу жана айыл чарбасынын туруктуу өнүгүүсүнө көмөк көрсөтүү

■ 2.1.1. Күнүнө 2 100 Ккалдан аз тамактанган калктын үлүшү аймактар боюнча (пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	46,3	45,3	46,7	47,3	44,2
Баткен облусу	52,6	48,8	51,3	56,7	57,2
Жалал-Абад облусу	38,8	41,5	41,3	39,4	31,0
Ысык-Көл облусу	50,2	49,7	52,4	44,0	49,7
Нарын облусу	41,6	46,7	49,3	57,5	51,0
Ош облусу	36,6	36,5	31,7	32,1	29,4
Талас облусу	37,0	29,6	35,6	33,6	29,9
Чүй облусу	56,0	54,7	55,3	55,8	56,3
Бишкек ш.	53,6	51,6	61,0	63,9	62,5
Ош ш.	59,3	47,2	48,7	52,5	34,9

■ 2.2.3. Аз кандуулук менен ооруган кош бойлуу аялдардын үлүшү аймактар боюнча (пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	55,2	40,4	35,4	41,1	39,0
Баткен облусу	88,2	62,1	59,2	65,9	50,0
Жалал-Абад облусу	80,3	59,7	44,8	55,9	43,2
Ысык-Көл облусу	26,8	29,5	23,1	21,3	25,2
Нарын облусу	20,3	18,7	19,8	11,4	15,2
Ош облусу	46,8	25,6	23,5	32,3	36,4
Талас облусу	32,2	41,9	33,4	36,9	32,4
Чүй облусу	30,1	24,8	27,2	32,4	30,3
Бишкек ш.	61,4	47,9	42,6	43,2	50,3
Ош ш.	32,1	38,1	34,3	38,7	37,1

3-Максат.

Ар бир адамга туура жашоону жана бардык куракта бакубаттуулукту камсыз кылуу

- **3.1.1. Аймактар боюнча энелердин өлүмүнүн коэффициенти тирүү төрөлгөн балдардын 100 000ине алгандагы саны**
(кош бойлуулуктун төрөттөн жана төрөттөн кийинки мезгилдин кабылдоолорунан өлгөн аялдардын саны, тирүү төрөлгөн балдардын 100 000ине)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	24,8	38,6	33,3	27,3	22,6
Баткен облусу	25,8	42,4	38,3	36,6	13,6
Жалал-Абад облусу	37,2	53,2	31,7	14,2	38,9
Ысык-Көл облусу	28,4	90,6	98,7	55,4	19,2
Нарын облусу	16,6	52,6	157,2	42,2	-
Ош облусу	25,5	24,5	24,9	30,2	19,9
Талас облусу	16,6	69,1	38,4	97,0	48,8
Чүй облусу	32,5	32,2	15,1	25,2	18,5
Бишкек ш.	16,9	19,1	14,6	21,8	7,7
Ош ш.	-	25,2	21,7	-	29,2

- **3.1.2. Квалификациялуу медициналык кызматкерлер кабыл алган төрөттүн үлүшү аймактар боюнча**
(пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	99,3	99,3	99,4	99,5	99,5
Баткен облусу	99,3	99,4	98,1	99,4	99,4
Жалал-Абад облусу	99,3	99,3	99,3	99,4	99,5
Ысык-Көл облусу	99,5	99,4	99,4	99,5	99,4
Нарын облусу	99,1	98,8	99,1	99,2	99,5
Ош облусу	99,2	99,2	99,3	99,5	99,5
Талас облусу	99,6	99,8	99,8	99,7	99,7
Чүй облусу	99,4	99,1	99,3	99,4	99,2
Бишкек ш.	99,5	99,5	99,5	99,6	99,5
Ош ш.	99,5	99,8	99,8	99,8	99,8

■ 3.2.1. Аймактар жана жынысы боюнча балдардын өлүмүнүн коэффициентти тирүү төрөлгөндөдүн 1 000ине
(0-4 жаш курактагы өлгөн балдардын саны 1 000 тирүү төрөлгөндөргө)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	17,5	16,7	17,9	16,7	16,5
кыздар	15,8	15,6	16,1	15,6	15,2
эркек балдар	19,2	17,8	19,7	17,7	17,8
Баткен облусу	17,7	16,7	16,9	15,7	15,7
кыздар	16,8	16,3	16,4	14,7	15,2
эркек балдар	18,5	17,1	17,3	16,7	16,2
Жалал-Абад облусу	16,2	15,5	17,4	16,5	12,3
кыздар	15,7	14,7	16,6	13,7	10,8
эркек балдар	16,6	16,2	18,1	19,1	13,7
Ысык-Көл облусу	18,3	14,3	26,6	14,3	9,4
кыздар	15,6	13,8	24,2	12,2	7,8
эркек балдар	20,8	14,8	29,0	16,2	10,8
Нарын облусу	12,5	14,2	13,9	14,1	9,6
кыздар	11,9	13,0	11,7	11,6	8,9
эркек балдар	13,2	15,3	15,9	16,6	10,3
Ош облусу	10,6	10,0	12,0	11,2	8,5
кыздар	8,5	8,8	11,2	11,0	8,4
эркек балдар	12,5	11,1	12,7	11,4	8,6
Талас облусу	20,6	25,1	24,5	15,6	15,6
кыздар	19,6	22,9	17,9	12,8	14,6
эркек балдар	21,6	27,2	31,2	18,3	16,6
Чүй облусу	13,1	11,8	13,5	13,8	9,2
кыздар	11,8	10,1	13,5	12,4	8,2
эркек балдар	14,2	13,5	13,6	15,1	10,1
Бишкек ш.	21,7	20,9	17,8	21,4	48,0
кыздар	20,0	20,4	14,6	22,9	47,1
эркек балдар	23,3	21,5	20,9	20,0	48,9
Ош ш.	37,2	36,9	30,7	28,9	66,0
кыздар	31,3	34,2	25,6	26,4	55,6
эркек балдар	42,8	39,5	35,5	31,2	76,0

■ 3.2.2. Аймактар жана жынысы боюнча 1 000ине тирүү төрөлгөн балдардын неонаталдык өлүмү

(0-27 күндүк курактагы өлгөн балдардын саны тирүү төрөлгөн балдардын 1 000ине)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	11,8	11,7	11,9	10,1	10,7
кыздар	10,7	11,0	10,6	9,6	10,0
эркек балдар	12,9	12,5	13,1	10,6	11,5
Баткен облусу	10,5	11,1	11,0	8,3	8,0
кыздар	10,6	10,2	12,0	9,0	8,8
эркек балдар	10,3	11,9	10,0	7,6	7,3
Жалал-Абад облусу	9,5	8,7	10,2	8,6	6,8
кыздар	9,1	8,6	10,0	6,8	5,7
эркек балдар	9,9	8,8	10,5	10,3	7,8
Ысык-Көл облусу	11,7	9,7	19,4	9,1	5,6
кыздар	9,5	8,7	16,4	9,1	5,2
эркек балдар	13,7	10,5	22,3	9,0	5,9
Нарын облусу	6,6	9,6	9,4	8,0	4,9
кыздар	5,7	8,6	7,3	7,2	4,0
эркек балдар	7,5	10,7	11,4	8,8	5,9
Ош облусу	2,8	3,9	3,1	3,4	1,8
кыздар	2,2	3,6	3,4	3,4	1,3
эркек балдар	3,4	4,1	2,9	3,5	2,2
Талас облусу	14,8	20,6	15,0	12,8	9,1
кыздар	14,7	17,5	12,7	10,6	9,4
эркек балдар	15,0	23,6	17,3	15,0	8,8
Чүй облусу	7,6	6,9	7,9	7,1	4,8
кыздар	6,9	5,9	7,4	6,7	4,3
эркек балдар	8,2	7,8	8,4	7,5	5,1
Бишкек ш.	19,9	19,0	15,2	16,2	40,8
кыздар	18,1	18,4	12,6	16,9	41,8
эркек балдар	21,6	19,7	17,6	15,6	39,8
Ош ш.	33,0	32,9	27,9	22,9	57,5
кыздар	28,4	30,2	22,8	20,8	47,8
эркек балдар	37,3	35,5	32,7	24,9	66,8

■ 3.3.1.а. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине
АИВтин жаңы учурларынын саны

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	13,2	10,3	12,6	15,7	14,8
аялдар	10,9	8,8	10,3	12,6	11,2
эркектер	15,5	11,8	14,9	18,7	18,5
Баткен облусу	2,8	4,2	3,4	5,1	5,7
аялдар	2,3	4,5	3,2	4,2	3,9
эркектер	3,3	4,0	3,7	6,1	7,5
Жалал-Абад облусу	5,3	4,1	8,7	9,0	8,9
аялдар	5,9	4,5	7,2	10,1	7,3
эркектер	4,7	3,7	10,3	7,9	10,5
Ысык-Көл облусу	7,5	4,0	10,7	9,7	13,5
аялдар	6,5	2,4	13,6	6,7	10,7
эркектер	8,6	5,6	7,9	12,7	16,3
Нарын облусу	5,5	2,8	6,5	12,0	7,7
аялдар	4,2	0,7	5,4	8,4	5,9
эркектер	6,8	4,7	7,6	15,8	9,6
Ош облусу	6,3	3,5	5,4	9,0	9,2
аялдар	6,3	4,1	4,4	6,4	7,0
эркектер	6,3	2,9	6,5	11,5	11,3
Талас облусу	3,8	3,7	5,1	7,7	7,3
аялдар	4,6	4,5	7,3	2,2	7,3
эркектер	3,0	2,9	3,0	13,4	7,2
Чүй облусу	22,0	14,9	13,8	13,8	11,7
аялдар	18,0	13,2	11,8	12,1	9,2
эркектер	26,1	16,6	15,7	15,5	14,2
Бишкек ш.	34,5	30,4	33,4	43,0	39,3
аялдар	24,4	21,4	24,7	35,2	26,1
эркектер	45,9	40,4	41,1	49,5	55,3
Ош ш.	17,6	15,1	16,8	21,1	19,5
аялдар	12,7	14,7	13,8	16,5	16,9
эркектер	22,9	15,6	19,6	25,9	22,0

■ 3.3.2. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине активдүү кургак учук оорулары

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	78,9	53,5	58,1	57,9	52,7
аялдар	66,9	46,1	50,4	50,0	44,6
эркектер	91,2	60,8	66,0	65,9	61,0
Баткен облусу	55,9	46,6	47,3	41,8	41,9
аялдар	45,3	39,8	44,2	37,2	38,2
эркектер	66,1	53,7	50,4	46,3	45,6
Жалал-Абад облусу	69,0	49,1	54,8	54,2	50,2
аялдар	67,4	42,1	47,7	47,5	44,1
эркектер	70,5	56,2	61,9	60,7	56,2
Ысык-Көл облусу	50,3	28,5	36,7	38,8	37,1
аялдар	37,6	20,5	26,9	28,7	26,6
эркектер	63,1	36,3	46,6	49,0	47,7
Нарын облусу	55,8	37,8	51,2	52,0	50,0
аялдар	48,7	29,0	43,1	42,0	44,3
эркектер	62,7	46,9	58,9	61,9	55,5
Ош облусу	75,9	51,4	54,5	54,6	45,1
аялдар	70,1	45,9	52,5	48,1	42,3
эркектер	81,5	57,0	56,5	60,9	47,8
Талас облусу	56,1	45,0	47,0	44,5	46,1
аялдар	44,2	38,2	27,4	40,8	38,9
эркектер	67,8	51,8	66,1	48,1	53,3
Чүй облусу	119,2	82,2	88,2	86,3	77,0
аялдар	93,1	67,0	71,9	68,3	59,2
эркектер	146,1	96,9	105,1	104,5	95,1
Бишкек ш.	95,3	56,4	64,0	63,9	62,0
аялдар	69,8	50,8	55,5	57,8	48,4
эркектер	124,2	61,3	73,5	71,3	78,4
Ош ш.	79,1	54,8	43,9	50,9	39,6
аялдар	76,8	58,4	41,0	51,2	41,1
эркектер	81,6	51,5	47,0	50,5	38,1

■ 3.3.4. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине гепатит В оорулары

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	3,9	1,9	1,8	1,9	2,3
аялдар	2,5	1,7	1,1	1,0	2,0
эркектер	5,3	2,1	2,5	2,8	2,6
Баткен облусу	4,9	1,7	2,3	1,6	4,0
аялдар	2,3	1,4	1,8	2,5	4,6
эркектер	7,4	1,9	2,8	0,7	3,4
Жалал-Абад облусу	3,2	1,0	1,3	2,2	1,2
аялдар	2,3	0,6	0,8	2,5	1,5
эркектер	4,1	1,3	1,7	2,0	0,9
Ысык-Көл облусу	2,2	1,6	1,8	1,3	3,7
аялдар	2,0	2,4	1,6	2,6	4,1
эркектер	2,4	0,8	2,0	0,0	3,3
Нарын облусу	1,7	1,4	1,0	0,7	0,3
аялдар	1,4	0,7	0,0	0,7	0,0
эркектер	2,0	2,1	2,0	0,6	0,6
Ош облусу	3,8	1,6	2,2	2,6	2,2
аялдар	2,2	1,6	0,9	1,8	1,5
эркектер	5,3	1,6	3,5	3,3	2,8
Талас облусу	1,9	0,4	1,5	1,8	6,2
аялдар	1,5	0,0	0,7	2,2	4,4
эркектер	2,2	0,8	2,2	1,5	7,9
Чүй облусу	5,0	2,9	1,5	1,2	2,9
аялдар	3,7	2,7	0,8	1,3	1,5
эркектер	6,4	3,1	2,3	1,1	4,3
Бишкек ш.	5,2	3,9	2,3	2,5	1,8
аялдар	2,9	3,6	1,7	2,4	1,6
эркектер	7,8	4,3	2,9	2,5	2,1
Ош ш.	4,6	-	1,2	1,1	1,4
аялдар	2,5	-	1,2	0,6	2,2
эркектер	6,7	-	1,3	1,6	0,5

■ 3.4.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине кан айлануу системасынан, зыяндуу шишик, кант диабетти, өнөкөт респиратордук ооруларынан өлгөндөр

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Кан айлануу системасынан</i>					
Кыргыз Республикасы	266,2	317,7	297,1	234,5	232,7
аялдар	256,9	299,2	283,3	216,9	221,9
эркектер	275,7	336,5	311,0	252,6	243,7
Баткен облусу	251,7	318,0	281,7	242,9	224,7
аялдар	236,4	282,8	263,3	219,4	197,9
эркектер	266,4	351,9	299,5	266,0	251,0
Жалал-Абад облусу	243,1	292,4	287,1	228,7	221,6
аялдар	243,2	273,1	260,1	211,9	206,3
эркектер	243,0	311,4	313,7	245,4	236,6
Ысык-Көл облусу	302,9	377,0	358,2	364,3	270,2
аялдар	302,7	354,1	355,7	247,9	259,9
эркектер	303,1	400,0	360,7	280,9	280,6
Нарын облусу	317,0	340,7	332,2	233,2	236,9
аялдар	288,8	290,6	285,6	218,8	225,6
эркектер	344,2	388,9	377,1	247,4	248,1
Ош облусу	230,9	304,8	248,1	207,3	212,5
аялдар	212,7	278,3	236,8	184,4	205,0
эркектер	248,6	330,8	259,2	229,9	219,9
Талас облусу	299,9	339,2	347,9	266,3	270,6
аялдар	265,2	308,0	333,8	216,6	237,5
эркектер	333,8	369,6	361,7	315,1	303,1
Чүй облусу	360,8	405,5	391,1	291,9	306,0
аялдар	353,7	398,8	381,9	275,8	303,0
эркектер	368,0	412,5	400,7	308,2	309,1
Бишкек ш.	237,4	254,0	255,7	208,6	193,7
аялдар	237,0	254,9	255,5	202,0	191,5
эркектер	237,8	253,1	256,0	216,6	196,4
Ош ш.	208,8	287,3	258,9	196,1	186,3

(3.4.1 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
аялдар	197,2	283,5	247,0	188,8	175,5
эркектер	221,2	291,4	271,5	203,1	196,6
<i>Кант диабеттен</i>					
Кыргыз Республикасы	7,0	9,8	7,1	6,2	6,7
аялдар	7,6	10,7	8,3	7,0	7,1
эркектер	6,5	9,0	5,8	5,4	6,3
Баткен облусу	7,3	8,3	10,8	4,6	4,9
аялдар	6,5	7,5	15,5	6,1	5,3
эркектер	8,1	9,0	6,4	3,2	4,5
Жалал-Абад облусу	10,4	16,0	13,1	11,5	10,7
аялдар	12,3	16,4	16,3	12,8	11,0
эркектер	8,6	15,6	10,0	10,3	10,4
Ысык-Көл облусу	9,1	14,6	6,9	7,3	8,7
аялдар	10,5	16,0	8,7	9,3	10,7
эркектер	7,7	13,3	5,2	5,2	6,7
Нарын облусу	7,6	9,6	7,5	5,2	8,4
аялдар	9,9	11,2	4,2	5,3	8,5
эркектер	5,5	8,1	10,7	5,2	8,3
Ош облусу	6,8	7,6	5,1	5,7	7,4
аялдар	6,3	9,2	6,6	7,0	8,7
эркектер	7,3	6,0	3,7	4,5	6,1
Талас облусу	3,0	5,6	3,7	3,7	4,7
аялдар	3,0	7,5	3,0	3,0	4,4
эркектер	3,0	3,7	4,4	4,4	5,0
Чүй облусу	6,6	9,1	5,3	4,2	5,1
аялдар	7,7	11,8	4,8	4,9	5,2
эркектер	5,6	6,3	5,8	3,6	5,0
Бишкек ш.	2,8	4,7	2,2	3,6	2,7
аялдар	3,4	3,7	1,9	3,2	2,2
эркектер	2,0	5,8	2,5	4,1	3,3
Ош ш.	9,5	13,9	9,5	5,9	6,9
аялдар	8,9	14,7	13,7	7,5	7,9
эркектер	10,1	13,0	5,0	4,4	5,9

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(3.4.1 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Өнөкөт респиратордук ооруларынан</i>					
Кыргыз Республикасы	16,4	17,2	14,2	10,6	12,6
аялдар	13,3	14,8	11,2	8,3	10,9
эркектер	19,5	19,6	17,3	13,0	14,3
Баткен облусу	9,8	10,5	7,4	5,7	9,2
аялдар	9,2	11,6	8,8	4,6	9,1
эркектер	10,3	9,4	6,0	6,7	9,3
Жалал-Абад облусу	15,7	17,7	15,0	11,7	11,9
аялдар	13,5	15,9	10,6	9,9	10,8
эркектер	18,0	19,4	19,4	13,5	12,9
Ысык-Көл облусу	38,3	35,1	33,9	25,6	26,0
аялдар	29,9	27,9	22,1	17,5	22,1
эркектер	46,8	42,3	45,8	33,7	29,9
Нарын облусу	49,6	48,8	43,7	21,8	32,9
аялдар	45,2	46,2	39,6	19,1	31,9
эркектер	53,9	51,3	47,6	24,5	33,8
Ош облусу	18,3	21,2	18,7	12,6	16,7
аялдар	17,3	20,8	17,6	11,0	14,9
эркектер	19,3	21,6	19,9	14,3	18,4
Талас облусу	11,7	14,1	7,7	7,0	12,0
аялдар	9,9	11,3	6,7	5,9	6,6
эркектер	13,4	16,9	8,7	8,0	17,3
Чүй облусу	11,9	10,6	6,7	6,5	8,6
аялдар	6,4	6,7	3,6	4,5	6,3
эркектер	17,5	14,7	10,0	8,5	11,0
Бишкек ш.	5,1	6,4	3,7	4,9	3,5
аялдар	2,9	4,1	2,1	2,3	2,4
эркектер	7,6	9,0	5,5	8,0	4,8
Ош ш.	11,1	11,3	9,8	6,7	8,0
аялдар	7,6	8,0	8,3	7,5	10,1
эркектер	14,8	14,9	11,3	6,0	5,9

■ 3.5.1.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине
баңгизаттарга көз карандылык оорулары

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	2,5	2,4	2,0	1,9	2,4
аялдар	0,1	0,1	0,1	0,1	0,5
эркектер	4,9	4,6	3,9	3,7	4,3
Баткен облусу	0,2	0,4	-	1,1	0,5
аялдар	-	-	-	-	-
эркектер	0,4	0,8	-	2,1	1,0
Жалал-Абад облусу	0,7	0,5	0,6	0,1	0,5
аялдар	-	-	-	-	0,2
эркектер	1,3	1,0	1,2	0,2	0,8
Ысык-Көл облусу	0,2	0,2	0,2	-	-
аялдар	-	-	-	-	-
эркектер	0,4	0,4	0,4	-	-
Нарын облусу	0,3	0,3	-	0,7	0,3
аялдар	-	-	-	-	-
эркектер	0,7	0,7	-	1,3	0,6
Ош облусу	0,4	1,1	0,9	0,3	0,5
аялдар	-	-	-	-	0,1
эркектер	0,7	2,2	1,7	0,5	0,8
Талас облусу	4,9	2,6	1,8	1,5	1,5
аялдар	-	0,7	-	-	-
эркектер	9,7	4,5	3,6	2,9	2,9
Чүй облусу	5,8	7,4	6,1	3,0	7,2
аялдар	0,4	0,2	-	0,2	0,2
эркектер	11,3	14,5	12,4	5,9	14,4
Бишкек ш.	6,4	3,9	3,7	6,5	5,7
аялдар	-	0,2	0,7	0,3	2,4
эркектер	13,7	7,3	7,1	13,9	9,8
Ош ш.	2,9	3,5	2,7	1,4	1,4
аялдар	0,6	-	-	1,2	0,6
эркектер	5,4	6,7	5,6	1,6	2,1

■ 3.5.2.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине
алкоголдук көз карандылык оорулары

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	18,4	15,1	16,6	11,9	12,4
аялдар	4,9	4,0	7,4	3,1	2,6
эркектер	32,2	26,0	26,0	21,0	22,4
Баткен облусу	7,7	6,6	4,7	4,6	5,7
аялдар	1,9	0,7	0,4	0,0	0,0
эркектер	13,3	12,8	8,9	9,1	11,3
Жалал-Абад облусу	4,6	3,4	4,9	3,5	5,1
аялдар	0,5	0,3	0,6	0,3	0,0
эркектер	8,6	6,6	9,1	6,7	10,1
Ысык-Көл облусу	6,1	3,8	6,2	3,9	5,0
аялдар	1,2	0,4	2,8	0,7	1,8
эркектер	11,0	7,2	9,6	7,1	8,1
Нарын облусу	23,2	21,3	19,4	23,1	22,9
аялдар	3,5	6,1	6,9	2,6	5,9
эркектер	42,2	37,1	31,5	43,2	39,5
Ош облусу	21,0	17,2	17,2	7,7	14,4
аялдар	1,9	1,9	1,7	0,8	1,1
эркектер	39,6	32,8	32,4	14,4	27,6
Талас облусу	27,9	26,7	13,6	34,2	38,9
аялдар	5,3	8,8	1,5	4,5	5,9
эркектер	49,9	45,1	25,4	63,4	71,3
Чүй облусу	32,3	22,6	28,3	20,5	15,1
аялдар	13,3	6,5	18,7	7,9	5,3
эркектер	51,9	38,3	38,1	33,4	25,0
Бишкек ш.	29,1	24,0	29,6	19,3	13,4
аялдар	9,2	11,4	19,4	7,1	3,6
эркектер	51,7	35,1	41,0	34,0	25,2
Ош ш.	9,5	16,4	17,7	7,9	11,8
аялдар	3,2	3,2	4,2	1,7	5,6
эркектер	16,2	28,8	32,0	13,7	17,7

■ 3.6.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине жол-транспорт кырсыктарынан каза болгондор

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	12,0	9,7	12,6	5,5	9,6
аялдар	4,8	4,8	7,3	2,6	4,7
эркектер	19,3	14,7	17,9	8,5	14,6
Баткен облусу	10,2	10,7	12,6	16,3	14,0
аялдар	2,7	3,4	5,5	7,1	5,6
эркектер	17,4	17,7	19,5	25,2	22,3
Жалал-Абад облусу	8,6	6,2	10,3	1,6	5,8
аялдар	3,3	3,9	8,2	-	3,2
эркектер	13,9	8,4	12,3	3,2	8,4
Ысык-Көл облусу	19,5	17,2	24,8	7,5	7,8
аялдар	6,9	9,2	16,6	4,5	3,0
эркектер	32,2	25,4	33,1	10,5	12,6
Нарын облусу	23,6	16,5	23,9	11,4	20,6
аялдар	4,9	11,9	18,1	6,6	13,0
эркектер	41,6	20,9	29,5	16,1	28,1
Ош облусу	11,7	8,8	9,6	1,2	7,9
аялдар	3,6	3,4	4,3	0,3	3,6
эркектер	19,6	14,0	14,8	2,1	12,2
Талас облусу	13,2	12,6	12,1	1,5	0,7
аялдар	6,1	4,5	5,9	-	-
эркектер	20,1	20,6	18,2	2,9	1,4
Чүй облусу	15,3	13,3	17,3	0,9	12,2
аялдар	8,3	5,9	7,4	0,2	4,6
эркектер	22,4	21,0	27,6	1,7	20,0
Бишкек ш.	8,6	6,3	7,8	14,3	12,9
аялдар	5,2	4,1	5,6	7,3	7,9
эркектер	12,3	8,8	10,4	22,7	18,9
Ош ш.	7,8	6,0	6,7	1,1	4,1
аялдар	3,2	3,7	3,0	-	1,1
эркектер	12,8	8,4	10,7	2,2	7,0

■ 3.7.2. Аймактар жана жынысы боюнча 15-19 жаштагы аялдар төрөгөн балдардын саны

(бул курактык топтогу 1000 аялга төрөлгөн балдардын саны)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	37,7	33,4	29,7	30,0	28,9
кыздар	18,2	16,2	14,3	14,4	13,8
эркек балдар	19,5	17,3	15,4	15,6	15,0
Баткен облусу	35,7	31,2	24,3	26,1	28,4
кыздар	16,8	15,1	11,9	12,5	14,0
эркек балдар	19,0	16,1	12,3	13,6	14,4
Жалал-Абад облусу	38,0	35,7	31,2	34,8	37,4
кыздар	19,3	17,6	14,4	17,0	18,2
эркек балдар	18,8	18,2	16,7	17,8	19,2
Ысык-Көл облусу	25,3	21,3	23,8	15,8	18,7
кыздар	11,7	9,6	11,1	8,0	8,1
эркек балдар	13,5	11,7	12,7	7,7	10,6
Нарын облусу	20,8	20,1	17,9	12,7	19,7
кыздар	10,2	11,1	7,9	6,4	9,2
эркек балдар	10,5	9,0	10,0	6,4	10,5
Ош облусу	37,9	35,6	27,2	36,7	40,1
кыздар	17,9	17,1	13,5	18,0	19,1
эркек балдар	20,0	18,5	13,8	18,7	21,0
Талас облусу	34,1	27,2	24,7	21,1	23,3
кыздар	17,3	13,2	12,4	10,8	11,1
эркек балдар	16,9	14,1	12,3	10,4	12,2
Чүй облусу	51,0	44,5	38,9	33,1	30,2
кыздар	24,8	20,9	20,2	15,5	14,3
эркек балдар	26,2	23,6	18,7	17,6	15,9
Бишкек ш.	28,9	22,2	23,3	22,3	6,5
кыздар	13,2	10,6	10,3	10,2	3,3
эркек балдар	15,8	11,6	13,0	12,2	3,2
Ош ш.	77,0	63,7	69,4	51,0	30,9
кыздар	37,2	31,8	32,2	23,5	15,1
эркек балдар	33,1	39,7	37,1	27,5	15,7

■ 3.9.1.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине көмүртек кычкылынын токсикалык таасиринен өлгөндөр

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	0,9	0,8	0,8	0,5	0,4
аялдар	0,5	0,6	0,4	0,2	0,3
эркектер	1,3	1,0	1,2	0,7	0,6
Баткен облусу	3,2	2,4	0,2	0,2	0,7
аялдар	1,9	1,1	-	-	-
эркектер	4,4	3,6	0,4	0,4	1,4
Жалал-Абад облусу	0,4	0,5	0,6	0,5	-
аялдар	0,3	0,5	0,8	0,3	-
эркектер	0,5	0,5	0,5	0,6	-
Ысык-Көл облусу	0,6	1,0	0,4	0,7	0,4
аялдар	0,4	0,8	-	0,4	0,4
эркектер	0,8	1,2	0,8	1,1	0,4
Нарын облусу	-	-	0,3	-	0,3
аялдар	-	-	0,7	-	-
эркектер	-	-	-	-	0,6
Ош облусу	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4
аялдар	0,3	0,4	0,1	0,4	0,4
эркектер	0,6	0,3	0,8	0,4	0,4
Талас облусу	0,4	-	1,1	0,4	-
аялдар	-	-	1,5	-	-
эркектер	0,7	-	0,7	0,7	-
Чүй облусу	2,0	1,7	2,2	1,0	0,9
аялдар	0,8	1,2	1,0	0,4	0,7
эркектер	3,2	2,1	3,5	1,7	1,1
Бишкек ш.	0,4	0,6	0,8	0,3	0,5
аялдар	0,2	-	0,2	-	0,2
эркектер	0,6	1,2	1,6	0,6	1,0
Ош ш.	1,0	0,6	0,3	-	-
аялдар	-	1,2	-	-	-
эркектер	2,0	-	0,6	-	-

■ 3.9.2.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине ичеги-карын инфекцияларынан өлгөндөр

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	0,9	0,6	0,9	1,2	0,9
аялдар	1,0	0,8	1,2	1,0	0,6
эркектер	0,8	0,5	0,7	1,4	1,2
Баткен облусу	2,1	1,1	2,2	2,7	0,7
аялдар	2,7	1,5	2,9	1,1	0,7
эркектер	1,5	0,7	1,4	4,2	0,7
Жалал-Абад облусу	0,7	1,0	1,7	1,1	1,4
аялдар	0,7	1,1	1,9	0,8	0,8
эркектер	0,6	0,8	1,6	1,4	2,0
Ысык-Көл облусу	0,4	0,2	-	0,4	0,2
аялдар	0,8	0,4	-	0,7	-
эркектер	-	-	-	-	0,4
Нарын облусу	1,4	0,3	0,3	0,7	1,3
аялдар	2,8	0,7	0,7	1,3	0,7
эркектер	-	-	-	-	1,9
Ош облусу	1,3	0,8	1,1	0,9	1,2
аялдар	0	0,7	1,6	1,0	1,0
эркектер	1,5	0,9	0,7	0,8	1,3
Талас облусу	-	0,7	-	0,7	0,4
аялдар	-	1,5	-	-	-
эркектер	-	-	-	1,5	0,7
Чүй облусу	0,8	0,4	0,6	2,8	1,0
аялдар	0,6	0,8	0,6	2,2	0,9
эркектер	1,1	-	0,6	3,4	1,1
Бишкек ш.	0,7	0,4	0,3	0,4	0,6
аялдар	0,7	0,4	0,5	0,3	0,3
эркектер	0,6	0,4	-	0,4	1,0
Ош ш.	0,7	0,3	0,6	0,3	0,3
аялдар	0,6	0,6	1,2	0,6	-
эркектер	0,7	-	-	-	0,5

■ 3.9.3. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине кокусунан уулануу жана уулуу заттардын таасиринен өлгөндөр

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	5,5	5,0	6,1	3,7	3,3
аялдар	1,7	2,0	1,9	1,4	1,4
эркектер	9,3	8,1	10,3	6,1	5,2
Баткен облусу	3,4	3,5	1,6	1,6	1,0
аялдар	1,9	1,5	-	0,7	0,4
эркектер	4,8	5,4	3,2	2,5	1,7
Жалал-Абад облусу	2,7	1,8	3,6	1,7	1,6
аялдар	0,7	1,1	2,5	0,3	1,1
эркектер	4,7	2,5	4,7	3,1	2,1
Ысык-Көл облусу	29,4	24,4	27,2	17,9	9,2
аялдар	10,5	6,8	4,0	7,1	2,2
эркектер	48,5	42,3	50,6	28,8	16,3
Нарын облусу	7,3	7,2	7,2	7,5	6,1
аялдар	1,4	2,1	4,9	2,6	1,3
эркектер	13,0	12,2	9,4	12,2	10,8
Ош облусу	2,1	2,9	2,6	1,1	1,5
аялдар	0,3	1,0	1,2	0,7	1,0
эркектер	3,8	4,7	4,1	1,5	2,0
Талас облусу	9,0	7,4	12,5	4,4	4,0
аялдар	0,8	-	2,2	-	1,5
эркектер	17,1	14,7	22,5	8,8	6,5
Чүй облусу	4,8	4,0	6,4	3,0	4,4
аялдар	2,1	2,2	2,6	1,9	2,6
эркектер	7,7	5,9	10,4	4,2	6,2
Бишкек ш.	3,3	3,2	5,2	4,1	4,7
аялдар	1,1	1,8	1,2	1,0	1,4
эркектер	5,7	4,8	9,6	7,8	8,6
Ош ш.	1,6	3,5	0,9	0,8	0,5
аялдар	-	3,7	-	-	0,6
эркектер	3,4	3,2	1,9	1,6	0,5

■ 3.с.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 1 000ине, медициналык кызматкерлердин саны

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Дарыгерлердин саны</i>					
Кыргыз Республикасы	2,0	2,0	1,9	1,8	1,7
аялдар	2,7	2,6	2,6	2,4	2,3
эркектер	1,3	1,3	1,2	1,2	1,1
Баткен облусу	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4
аялдар	1,7	1,6	1,7	1,5	1,5
эркектер	1,3	1,3	1,2	1,3	1,2
Жалал-Абад облусу	1,3	1,2	1,2	1,1	1,1
аялдар	1,7	1,6	1,5	1,4	1,4
эркектер	1,2	0,9	0,8	0,8	0,8
Ысык-Көл облусу	1,4	1,3	1,3	1,2	1,1
аялдар	2,0	2,0	1,9	1,7	1,6
эркектер	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Нарын облусу	1,2	1,1	1,1	1,2	1,1
аялдар	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7
эркектер	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6
Ош облусу	1,5	1,5	1,4	1,4	1,4
аялдар	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6
эркектер	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2
Талас облусу	1,1	1,1	1,1	1,0	0,9
аялдар	1,6	1,5	1,5	1,3	1,2
эркектер	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6
Чүй облусу	1,3	1,2	1,2	1,0	1,0
аялдар	1,9	1,8	1,8	1,6	1,5
эркектер	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5
Бишкек ш.	2,4	2,4	2,3	2,2	2,1
аялдар	3,6	3,6	3,5	3,2	3,1
эркектер	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9
Ош ш.	2,4	2,4	2,1	2,1	2,1
аялдар	3,1	3,1	2,8	2,9	2,9
эркектер	1,8	1,6	1,4	1,3	1,3

(таб. 3.с.1 уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Стоматолог дарыгерлердин саны</i>					
Кыргыз Республикасы	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
аялдар	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
эркектер	0,5	0,5	0,4	0,2	0,2
Баткен облусу	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
аялдар	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
эркектер	0,5	0,5	0,5	0,3	0,3
Жалал-Абад облусу	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
аялдар	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
эркектер	0,5	0,4	0,4	0,1	0,1
Ысык-Көл облусу	0,5	0,5	0,4	0,1	0,1
аялдар	0,3	0,2	0,3	0,1	0,1
эркектер	0,7	0,7	0,6	0,1	0,1
Нарын облусу	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
аялдар	-	0,1	0,1	0,1	0,1
эркектер	0,4	0,3	0,3	0,1	0,1
Ош облусу	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
аялдар	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
эркектер	0,5	0,6	0,5	0,3	0,2
Талас облусу	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
аялдар	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
эркектер	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1
Чүй облусу	0,3	0,3	0,3	0,1	0,1
аялдар	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
эркектер	0,4	0,4	0,4	0,1	0,1
Бишкек ш.	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
аялдар	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
эркектер	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
Ош ш.	0,6	0,6	0,5	0,3	0,3
аялдар	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
эркектер	0,9	0,8	0,7	0,3	0,3

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(таб. 3.с.1 уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
<i>Акушер жана медайым персоналдардын саны</i>					
Кыргыз Республикасы	4,3	4,3	4,2	3,9	3,8
аялдар	8,5	8,4	8,2	7,6	7,4
эркектер	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Баткен облусу	6,2	6,1	5,9	5,5	5,3
аялдар	12,5	12,3	12,0	10,9	10,6
эркектер	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Жалал-Абад облусу	4,2	4,2	4,1	3,7	3,7
аялдар	9,2	8,4	8,1	7,4	7,3
эркектер	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ысык-Көл облусу	3,5	3,6	3,4	3,3	3,3
аялдар	7,0	7,0	6,8	6,4	6,4
эркектер	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Нарын облусу	4,0	4,0	4,0	3,8	3,7
аялдар	8,1	8,0	8,1	7,5	7,4
эркектер	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ош облусу	4,6	4,4	4,4	3,9	3,9
аялдар	9,1	8,8	8,8	7,6	7,6
эркектер	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Талас облусу	3,8	3,8	3,9	3,6	3,5
аялдар	7,7	7,7	7,7	7,1	7,0
эркектер	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Чүй облусу	2,6	2,5	2,6	2,4	2,3
аялдар	5,0	4,9	5,0	4,7	4,5
эркектер	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Бишкек ш.	2,9	2,9	2,7	2,7	2,6
аялдар	5,4	5,3	5,1	4,8	4,6
эркектер	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ош ш.	4,4	4,3	4,0	3,7	3,5
аялдар	8,4	8,2	7,7	7,5	7,1
эркектер	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1

4-Максат.

Сапаттуу жана адилеттүү билим берүүнү камсыз кылуу жана бардыгы үчүн өмүр бою окуу мүмкүнчүлүктөрүн колдоо

- 4.1.1.1а. Шаар жана айыл жерлериндеги жалпы билим берүү уюмдарына окууга келбей жүргөн 7-17 жаштагы балдардын жана өспүрүмдөрдүн саны, жынысы жана аймак боюнча (адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы жынысы боюнча:	2 834	2 645	2 495	2 475	2 280
кыздар	1 172	1 075	1 029	1 019	948
эркек балдар	1 662	1 570	1 466	1 456	1 332
жашаган жери боюнча					
шаар жерлери	930	856	828	869	913
айыл жерлери	1 904	1 789	1 667	1 606	1 367
аймак боюнча:					
Баткен облусу	226	234	183	173	169
Жалал-Абад облусу	332	350	351	343	313
Ысык-Көл облусу	399	380	398	376	359
Нарын облусу	344	236	246	242	250
Ош облусу	870	719	584	554	360
Талас облусу	132	153	156	170	289
Чүй облусу	412	438	407	431	350
Бишкек ш.	115	135	170	186	190
Ош ш.	4	-	-	-	-

■ 4.1.1.1b. Башталгыч билим берүүнүн (1-4-класстар) аяктоо деңгээли
(пайыз менен)

	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024
Кыргыз Республикасы	96,0	96,5	97,8	96,4	100,4
Баткен облусу	98,8	98,5	97,9	96,4	104,1
Жалал-Абад облусу	95,1	96,8	96,8	97,9	102,9
Ысык-Көл облусу	91,1	92,3	97,0	95,3	99,9
Нарын облусу	94,7	96,6	95,5	93,8	106,4
Ош облусу	96,1	96,3	97,1	95,5	103,8
Талас облусу	95,7	94,7	96,0	94,4	104,4
Чүй облусу	89,0	94,7	97,6	95,0	102,0
Бишкек ш.	104,0 ¹	98,8	100,0	98,7	90,6
Ош ш.	103,7 ¹	98,8	101,0	97,3	93,2

¹ 100%дан ашуусунун деңгээли калктын аймактар аралык миграциялык тенденциясына байланыштуу, бул калктын облустар аралык которулушу Бишкек жана Ош шаарларына багыталгандыктан, жана ошондой эле 1-4-класстарда окуган окуучулардын арасында 5-6 жаш жана 10 жаштан улуу окуучулардын болгондугунан улам болду, бул мыйзамда белгиленген жаштан (7-10 жаштан) ашык.

■ 4.3.1.1. Жаштардын билимдүүлүгү жынысы боюнча
(пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жаштарды башталгыч кесиптик билим берүү менен камтуунун пайызы (15-17 жаш курактагы калктан)	9,5	10,0	10,8	9,2	8,0
кыздар	5,9	6,4	5,2	4,6	4,1
эркек балдар	13,1	13,5	16,2	13,5	11,6
Жаштарды орто кесиптик билим берүү менен камтуунун пайызы (17-20 жаш курактагы калктан)	23,4	24,3	24,2	24,7	26,8
кыздар	26,8	27,8	27,6	28,6	31,7
жигиттер	20,1	20,9	20,9	20,9	22,1
Жаштарды жогорку кесиптик билим берүү менен камтуунун пайызы (17-24 жаш курактагы калктан)	22,6	26,7	28,5	26,7	25,8
кыздар	24,0	28,4	29,7	27,7	27,3
жигиттер	21,2	25,0	27,5	25,7	24,3

■ 4.4.1.1a. Маалыматтык-коммуникациялык технологиялар (МКТ) багытында окуган студенттердин саны, жынысы боюнча (адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Башталгыч кесиптик билим берүүнүн деңгээлинде МКТ багыты боюнча окуган студенттердин саны	911	1 004	952	1 434	1 731
Орто кесиптик билим берүүнүн деңгээлинде МКТ багыты боюнча окуган студенттердин саны	6 794	8 279	10 437	12 822	15 467
аялдар	1 675	1 752	2 253	3 099	3 820
эркектер	5 119	6 527	8 184	9 722	11 647
Жогорку кесиптик билим берүүнүн деңгээлинде МКТ багыты боюнча окуган студенттердин саны	9 511	10 324	14 020	14 424	16 267
аялдар	3 982	4 131	5 139	5 279	5 513
эркектер	5 529	6 193	8 881	9 145	10 754

■ 4.с.1.1. Мектепке чейинки билим берүү уюмдарда, башталгыч (1-4-класстар) жана орто мектепте (5-11-класстар) педагогикалык билими бар дипломдуу мугалимдердин үлүшү (пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Педагогикалык билими бар дипломдуу мугалимдердин үлүшү: мектепке чейинки билим берүү уюмдары	93,6	94,5	94,3	94,2	93,7
башталгыч мектепте (1-4- класс)	96,3	96,7	96,6	96,0	95,5
орто мектепте (5-11- классы)	98,0	98,2	98,1	97,5	97,1

■ 4.6.1.1. Аймактар жана жынысы боюнча 15 жаш жана андан улуу калктын сабаттуулук деңгээли

(турак жай жана эл каттоонун маалыматтынын негизинде)

	2009	2022
Кыргыз Республикасы	99,2	98,1
аялдар	99,0	98,1
эркектер	99,5	98,2
Баткен облусу	99,1	98,0
аялдар	98,7	97,8
эркектер	99,4	98,1
Жалал-Абад облусу	98,8	97,7
аялдар	98,3	97,6
эркектер	99,3	97,9
Ысык-Көл облусу	99,4	98,3
аялдар	99,2	98,2
эркектер	99,5	98,3
Нарын облусу	99,0	98,1
аялдар	98,8	98,1
эркектер	99,2	98,1
Ош облусу	98,9	97,7
аялдар	98,5	97,5
эркектер	99,4	97,9
Талас облусу	99,0	98,2
аялдар	98,6	98,1
эркектер	99,3	98,3
Чүй облусу	99,4	98,2
аялдар	99,3	98,2
эркектер	99,6	98,1
Бишкек ш.	99,9	98,9
аялдар	99,9	99,0
эркектер	99,9	98,8
Ош ш.	99,5	98,2
аялдар	99,3	98,2
эркектер	99,7	98,3

■ 4.6.1.1. Аймактар жана жынысы боюнча 15-24 жаш курактагы калктын сабаттуулук деңгээли

(турак жай жана эл каттоонун маалыматтынын негизинде)

	2009	2022
Кыргыз Республикасы	99,8	98,5
аялдар	99,7	98,6
эркектер	99,8	98,4
Баткен облусу	99,8	98,5
аялдар	99,7	98,7
эркектер	99,8	98,3
Жалал-Абад облусу	99,8	98,2
аялдар	99,7	98,3
эркектер	99,8	98,0
Ысык-Көл облусу	99,7	98,8
аялдар	99,6	98,9
эркектер	99,7	98,6
Нарын облусу	99,5	98,7
аялдар	99,3	98,9
эркектер	99,7	98,6
Ош облусу	99,8	98,2
аялдар	99,3	98,3
эркектер	99,8	98,2
Талас облусу	99,6	98,6
аялдар	99,5	98,7
эркектер	99,7	98,5
Чүй облусу	99,6	98,4
аялдар	99,5	98,6
эркектер	99,6	98,3
Бишкек ш.	100,0	98,9
аялдар	99,9	99,0
эркектер	100,0	98,9
Ош ш.	99,9	98,6
аялдар	99,9	98,6
эркектер	99,9	98,5

5-Масат.

Гендердик теңчиликти камсыз кылуу, бардык аялдардын жана кыздардын укуктарын жана мүмкүнчүлүктөрүн кеңейтүү

■ 5.3.1. 15 жашка чейин жана 18 жашка чейин никеге же бирликке турган 20-24 жаштагы аялдардын үлүшү

	2023	
	15 жашка чейин никеге тургандардын пайыздык үлүшү	18 жашка чейин никеге тургандардын пайыздык үлүшү
Кыргыз Республикасы	0,5	12,1
шаар жерлери	0,5	9,5
айыл жерлери	0,6	13,4
Баткен облусу	0,2	11,1
Жалал-Абад облусу	0,2	16,0
Ысык-Көл облусу	1,1	10,8
Нарын облусу	0,0	14,0
Ош облусу	0,5	13,5
Талас облусу	1,0	15,8
Чүй облусу	0,7	10,6
Бишкек ш.	0,7	6,4
Ош ш.	1,0	10,3

Булак: Көп көрсөткүчтүү кластердик изилдөөнүн маалыматтары боюнча, 2023-ж.

■ 5.5.1 Парламенттеги аялдар

(пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Аялдардын парламентте ээлеген кызмат орундарынын үлүшү	16,7	16,7	20,5	21,1	22,2

Булак: Кыргыз Республикасынын шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы.

■ 5.5.2 Жетекчилик кызмат орундардагы аялдар

(жалпы жетекчилердин санына карата пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жетекчилик кызмат орундардагы аялдардын үлүшү	40,9	47,4	42,9	42,0	40,0

Булак: Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

■ 5.b.1. 2023-жылы калктын 15 жаш жана андан улуу куракта жеке уюлдук телефону барлар

(пайыз менен)

	Бардыгы	Аялдар	Эркектер
Кыргыз Республикасы	93,2	92,1	94,5
жашаган жери боюнча:			
шаар жерлери	96,8	96,0	97,8
айыл жерлери	90,9	89,4	92,6
аймак боюнча :			
Баткен облусу	93,5	91,6	95,6
Жалал-Абад облусу	88,5	88,4	88,6
Ысык-Көл облусу	96,5	97,2	95,8
Нарын облусу	94,6	96,3	92,7
Ош облусу	86,5	80,9	93,0
Талас облусу	96,0	95,9	96,1
Чүй облусу	97,9	98,4	97,4
Бишкек ш.	98,1	97,8	98,4
Ош ш.	95,4	92,8	98,7
жаш курактык топтор боюнча:			
15-28 жаш курагындагы жаштар	91,6	88,7	94,4
29 жаш жана андан улуу курагындагы эмгеке жарамдуу калктан улуулары	95,8	94,9	96,6
эмгекке жарамдуу жаштан улуулар	88,0	89,5	84,2
билим деңгээли боюнча:			
башталгыч жана төмөнкү	71,3	64,5	77,4
негизги жалпы	86,9	82,5	91,6
жалпы орто	93,0	91,7	94,4
жалпы, орто кесиптик	97,3	97,0	97,0
жогорку кесиптик	98,7	98,7	98,8

Булак: Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

■ 5.b.1.1. Уюлдук телефондордун саны

(даана 100 үй чарбасына)

	2019	2020	2021	2022	2023
Бардыгы	232	239	247	245	252

6-Максат.

Таза суу менен камсыз кылуу,
суу ресурстарын сарамжалдуу пайдалануу
жана санитарияны сактоо

■ 6.1.1.1. Жашаган жери жана аймактар боюнча ичүүчү суунун коопсуз булактарына калктын жеткиликтүүлүгү (пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	94,1	94,1	95,1	96,3	95,4
шаар жерлери	99,4	99,6	99,7	99,6	99,7
айыл жерлери	91,1	91,0	92,4	94,4	92,9
Баткен облусу	81,0	86,9	88,2	88,3	87,7
шаар жерлери	97,7	96,0	95,6	96,0	96,9
айыл жерлери	74,2	83,1	85,1	85,2	84,1
Жалал-Абад облусу	88,7	87,0	92,2	93,9	92,4
шаар жерлери	99,1	99,1	100,0	99,3	99,4
айыл жерлери	85,3	82,9	89,0	91,7	89,6
Ысык-Көл облусу	96,3	96,3	96,8	98,2	100,0
шаар жерлери	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
айыл жерлери	94,7	94,7	95,4	97,4	100,0
Нарын облусу	96,8	97,8	97,7	98,0	98,3
шаар жерлери	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
айыл жерлери	96,3	97,5	97,3	97,6	98,0
Ош облусу	92,4	90,7	90,2	93,6	89,9
шаар жерлери	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
айыл жерлери	91,8	89,9	89,4	93,1	89,1
Талас облусу	99,3	99,7	99,7	99,6	99,6
шаар жерлери	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
айыл жерлери	99,2	99,6	99,6	99,6	99,5
Чүй облусу	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
шаар жерлери	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
айыл жерлери	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Бишкек ш.	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Ош ш.	97,8	100,0	100,0	100,0	100,0

Булак: Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

■ 6.2.1.1. Калктын жашаган жери жана аймактар боюнча адекваттуу санитардык-гигиеналык шарттарга калктын жеткиликтүүлүгү
(пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	31,5	34,4	40,0	42,6	48,2
шаар жерлери	64,4	67,8	71,5	73,9	75,8
айыл жерлери	13,2	15,6	21,3	24,5	32,5
Баткен облусу	5,9	4,8	5,7	8,1	8,7
шаар жерлери	18,8	16,6	19,1	27,0	21,8
айыл жерлери	0,5	0,0	0,0	0,5	3,5
Жалал-Абад облусу	6,2	6,0	9,0	10,7	12,2
шаар жерлери	24,7	23,9	30,7	34,8	38,3
айыл жерлери	0,0	0,0	0,0	1,1	1,9
Ысык-Көл облусу	30,5	51,2	66,3	82,0	78,5
шаар жерлери	67,2	83,8	84,8	93,0	93,5
айыл жерлери	15,3	37,1	58,1	77,8	72,9
Нарын облусу	21,8	27,2	23,5	29,8	59,5
шаар жерлери	80,0	82,2	73,7	68,1	81,3
айыл жерлери	12,3	18,1	15,3	23,7	56,1
Ош облусу	1,7	0,9	9,8	9,7	26,6
шаар жерлери	9,1	3,3	16,7	13,5	30,4
айыл жерлери	1,1	0,7	9,2	9,4	26,3
Талас облусу	6,2	7,9	9,4	8,6	8,2
шаар жерлери	18,5	23,9	27,1	25,7	24,2
айыл жерлери	4,1	5,0	6,2	5,5	5,0
Чүй облусу	63,3	64,7	70,5	69,9	74,6
шаар жерлери	87,2	86,7	88,6	89,4	92,4
айыл жерлери	57,6	59,3	66,1	65,5	70,6
Бишкек ш.	96,1	97,7	98,4	99,1	99,2
Ош ш.	30,9	46,7	63,9	64,8	71,0

Булак: Үй чарбалардын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган тандалма изилдөөсүнүн маалыматтары боюнча.

7 АРЗАН ЖАНА
ТАЗА ЭНЕРГИЯ

7-Максат.

Арзан, ишенимдүү, туруктуу жана заманбап энергия булактарына бардык адамдардын жетүүсүн камсыз кылуу

■ 7.2.1. Энергиянын кайра жаралуучу булактарынын түпкү керектөөнүн жалпы көлөмүнө карата үлүшү

	2018	2019	2020	2021	2022
Энергиянын кайра жаралуучу булактарынын түпкү керектөөнүн жалпы көлөмүнө карата үлүшү, пайыз менен	33,9	35,7	36,7	31,8	32,0
Гидроэлектростанциялар өндүргөн электроэнергия, млрд. кВт-ч	14,3	13,9	14,0	13,0	11,9

8 ТАТЫКТУУ ЖУМУШ
ЖАНА ЭКОНОМИКАЛЫК
ӨСҮ

8-Максат.

Туруктуу экономикалык өнүгүүгө, эмгекке жарактуу курактагы бардык адамдарды жумушка орношуу мүмкүнчүлүгү жана жумуштун жагымдуу шарттары менен камсыздоого көмөк кылуу

■ 8.3.1.1. Жынысы, курактык топтору, жашаган жери жана айыл чарбасын кошкондо экономика сектору боюнча формалдуу эмес секторда иш менен камсыздуулук (миң адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Формалдуу эмес сектордо иштегендер	1 754,2	1 586,9	1 687,9	1 698,3	1 754,6
жынысы боюнча:					
эркектер	1 161,7	1 032,4	1 116,6	1 109,0	1 139,4
аялдар	592,5	554,5	571,3	589,4	615,2
жаш курактык топтору боюнча, жаш:					
15–19	75,3	77,1	80,5	72,2	72,4

(8.3.1.1 таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
20–29	503,5	460,7	485,2	469,2	449,4
30–39	487,0	466,6	491,8	511,1	504,8
40–49	373,4	316,7	334,0	338,7	377,7
50–59	240,8	203,6	222,4	229,2	258,8
60–69	66,3	57,8	66,7	70,8	83,4
70 жана андан улуулар	7,9	4,3	7,2	7,1	8,0
жайгашкан жери боюнча:					
шаар жерлери	572,0	542,8	576,7	601,3	647,1
айыл жерлери	1 182,2	1 044,1	1 111,2	1 097,0	1 107,4
экономиканын секторлору боюнча:					
айыл чарба	444,5	339,3	355,2	348,7	342,0
өнөр жай	237,8	230,4	243,9	235,9	243,1
курулуш	261,7	270,5	303,7	302,1	298,2
тейлөө чөйрөсү	810,2	746,7	785,2	811,7	871,3

■ 8.3.1.2. Чакан жана орто ишканаларда иштегендердин үлүшү

(экономикада иштегендердин жалпы санына карата пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Чакан ишканаларда иштеген	3,0	2,8	2,3	2,2	2,5
Орто ишканаларда иштеген	1,4	1,3	1,3	1,2	1,5

■ 8.5.2. Жынысы, аймактар жана жаш курактык топтору боюнча жалпы жумушсуздуктун деңгээли

(пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жалпы жумушсуздуктун деңгээли	5,5	5,8	5,3	4,9	4,1
жынысы боюнча:					
аялдар	6,2	6,7	6,3	6,1	5,2
эркектер	5,0	5,2	4,7	4,0	3,3
аймак боюнча:					
Баткен облусу	8,2	7,4	6,6	6,1	5,9
аялдар	11,5	10,9	7,5	12,4	8,6
эркектер	6,7	5,9	6,2	3,2	4,7

Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери

(8.5.2. таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жалал-Абад облусу	5,5	11,0	11,8	10,8	8,2
аялдар	7,9	13,2	15,5	14,6	14,2
эркектер	4,2	9,7	9,7	8,5	4,5
Ысык-Көл облусу	7,9	7,4	6,3	5,5	5,1
аялдар	4,9	6,1	7,5	7,1	3,4
эркектер	9,4	8,2	5,6	4,4	6,1
Нарын облусу	8,3	7,3	6,3	5,8	4,1
аялдар	11,1	12,4	10,8	11,6	10,8
эркектер	7,1	5,2	4,3	3,1	2,3
Ош облусу	3,5	2,6	1,9	1,5	1,4
аялдар	4,3	4,1	3,1	2,3	2,1
эркектер	3,0	1,5	1,1	1,0	1,0
Талас облусу	2,5	2,6	2,6	2,3	2,0
аялдар	3,6	3,7	3,8	3,3	3,2
эркектер	1,8	1,8	1,7	1,6	1,1
Чүй облусу	6,6	6,1	5,3	4,6	4,1
аялдар	7,4	7,3	6,2	4,4	4,5
эркектер	6,1	5,3	4,8	4,7	3,9
Бишкек ш.	5,9	5,0	4,1	4,0	3,5
аялдар	5,5	4,6	3,3	3,2	2,6
эркектер	6,2	5,4	4,9	4,7	4,4
Ош ш.	2,4	2,8	2,8	2,6	2,1
аялдар	4,4	3,7	3,4	3,3	2,7
эркектер	1,5	2,3	2,6	2,2	1,8
жаш курактык топтору боюнча, жаш:					
15–19	13,9	13,7	15,7	13,2	6,7
20–29	9,3	8,9	7,9	7,5	8,2
30–39	4,0	5,1	4,5	4,1	3,4
40–49	3,6	4,4	4,4	4,3	2,7
50–59	3,1	3,1	2,9	2,6	1,8
60–69	1,1	1,8	1,4	1,0	1,0
70 жана андан улуулар	...	0,6

■ 8.5.2.1. Жынысы, аймактар жана курактык топтору боюнча
жумушсуздардын саны
(миң адам)

	2019	2020	2021	2022	2023
Жумушсуздардын саны	140,9	150,2	142,6	131,6	112,2
жынысы боюнча:					
аялдар	61,9	68,7	65,0	65,0	56,3
эркектер	79,0	81,5	77,6	66,6	55,9
аймак боюнча:					
Баткен облусу	15,7	13,3	12,4	11,5	10,5
аялдар	7,1	6,0	4,0	7,4	4,8
эркектер	8,6	7,3	8,4	4,2	5,7
Жалал-Абад облусу	22,1	47,3	52,9	51,6	35,6
аялдар	11,3	20,6	25,2	26,2	23,3
эркектер	10,8	26,6	27,7	25,4	12,3
Ысык-Көл облусу	13,8	13,1	11,6	9,8	9,5
аялдар	2,9	3,9	5,0	5,0	2,5
эркектер	10,9	9,2	6,7	4,8	7,0
Нарын облусу	8,2	7,2	6,4	6,0	6,0
аялдар	3,3	3,6	3,4	3,8	4,2
эркектер	4,9	3,6	3,1	2,2	1,8
Ош облусу	22,2	16,0	12,1	9,6	9,0
аялдар	10,7	10,4	7,7	5,7	5,1
эркектер	11,4	5,6	4,4	3,9	3,9
Талас облусу	2,7	2,9	3,0	2,9	2,5
аялдар	1,6	1,7	1,9	1,7	1,7
эркектер	1,2	1,2	1,1	1,1	0,7
Чүй облусу	24,5	22,2	20,0	16,8	16,1
аялдар	10,5	10,2	8,9	6,1	6,4
эркектер	13,9	12,1	11,1	10,7	9,7
Бишкек ш.	29,0	25,1	20,9	20,4	20,3
аялдар	12,9	10,9	7,7	7,8	7,3
эркектер	16,1	14,1	13,2	12,6	13,1
Ош ш.	2,7	3,1	3,2	3,0	2,8
аялдар	1,6	1,3	1,2	1,3	1,0
эркектер	1,1	1,8	2,0	1,8	1,8

(8.5.2.1. таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
жаш курактык топтору боюнча, жаш:					
15–19	12,9	13,6	16,0	11,8	5,5
20–29	66,1	60,4	54,1	50,3	53,5
30–39	28,7	37,2	34,5	32,7	26,5
40–49	19,2	23,8	24,1	24,2	16,8
50–59	12,7	12,7	12,0	11,1	8,1
60–69	1,3	2,4	1,9	1,6	1,9
70 жана андан улуулар	...	0,1

9-Максат.

Туруктуу инфраструктураларды түзүү, бардыгын камтыган жана туруктуу индустриализацияга жана инновацияларга көмөк көрсөтүү

■ 9.2.2. Аймактар жана жынысы боюнча кайра иштетүү өнөр жайында иштегендердин үлүшү

(экономикада иштегендердин жалпы санына пайыз менен)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кайра иштетүү өнөр жайында иштегендер	11,8	11,4	11,7	11,4	10,9
жынысы боюнча:					
аялдар	12,5	12,5	12,8	12,9	13,0
эркектер	11,4	10,7	11,0	10,5	9,6
аймак боюнча:					
Баткен облусу	13,2	14,7	16,4	12,6	10,4
Жалал-Абад облусу	11,0	9,0	9,7	9,8	9,8
Ысык-Көл облусу	10,7	10,8	12,1	11,4	11,4
Нарын облусу	4,1	4,7	5,3	5,4	6,3
Ош облусу	5,5	5,1	4,7	4,7	4,4
Талас облусу	3,2	3,4	3,4	3,4	3,6
Чүй облусу	20,3	19,7	18,8	17,7	17,1
Бишкек ш.	18,7	18,8	19,6	20,5	17,7
Ош ш.	9,0	6,8	6,9	8,4	9,4

10-Максат.

Өлкөнүн ичиндеги жана өлкөлөр арасындагы теңсиздикти азайтуу

- **10.1.1. Жалпы калктын арасында жана калктын эң аз камсыз болгон 40 пайызынын адам башына орточо кирешелеринин өсүү темпи**
(өткөн жылдга карат пайыз менен)

	2015-2019	2016-2020	2017-2021	2018-2022	2019-2023
Эң аз камсыз болгон 40 пайыз калктын, адам башына орточо кирешесинин өсүү темпи	5,2	4,5	4,6	3,9	4,9
Калктын адам башына орточо кирешесинин өсүү темпи	4,9	2,7	4,4	3,8	4,6

- **10.3.1. Акыркы 12 ай ичинде эл аралык укук менен тыюу салынган дискриминациянын негизинде жеке өзүнүн башынан өткөн дискриминация көрүнүштөрү же куугунтуктар жөнүндө алар өздөрү маалымдаган аялдардын үлүшү**
(пайыз менен)

	2023
Акыркы 12 ай ичинде өзүнө карата дискриминацияны же бардык белгилери боюнча кысым көрсөтүүлөрдү сезген 15-49 жаштагы аялдардын пайыздык үлүшү	6,2
аймак боюнча:	
Баткен облусу	4,3
Жалал-Абад облусу	7,1
Ысык-Көл облусу	2,5
Нарын облусу	2,9
Ош облусу	3,4
Талас облусу	1,9
Чүй облусу	9,3
Бишкек ш.	7,1
Ош ш.	14,9

Булак: Көп көрсөткүчтүү кластердик изилдөөнүн маалыматтары боюнча, 2023-ж.

16-Максат.

Туруктуу өнүгүүнүн кызыкчылыктары үчүн бардык адамдардын акыйкаттыкка жетүүсүн, бардык деңгээлдерде натыйжалуу жана эл алдында иш баяндарын тапшырып туруучу мекемелердин түзүлүшүн көздөп, тынчтыкка умтулган жана ачык коомдордун жаралышына көмөктөшүү

■ 16.1.1.1. Аймактар жана жынысы боюнча калктын 100 000ине кол салуудан өлгөндөр

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	2,0	2,1	2,5	2,6	0,5
аялдар	1,0	0,8	1,0	1,2	0,3
эркектер	3,0	3,5	4,1	4,0	0,7
Баткен облусу	1,9	2,4	2,5	1,8	0,3
аялдар	0,4	1,1	0,7	-	-
эркектер	3,3	3,6	4,3	3,5	0,7
Жалал-Абад облусу	1,4	1,4	1,6	2,6	0,4
аялдар	0,3	0,8	0,6	1,7	0,3
эркектер	2,4	1,9	2,5	3,5	0,5
Ысык-Көл облусу	5,1	3,2	3,6	1,9	0,4
аялдар	2,4	0,4	0,4	0,7	0,7
эркектер	7,7	6,0	6,8	3,0	-
Нарын облусу	3,8	2,4	5,8	3,9	3,2
аялдар	3,5	0,7	4,9	-	3,3
эркектер	4,1	4,1	6,7	7,7	3,2
Ош облусу	1,1	0,8	1,1	3,2	0,6
аялдар	0,6	0,3	0,3	1,7	0,1
эркектер	1,6	1,3	1,8	4,8	1,1
Талас облусу	3,0	2,2	1,1	3,3	-
аялдар	3,0	-	1,5	0,7	-
эркектер	3,0	4,4	0,7	5,8	-

(16.1.1.1а. таб. уландысы)

	2019	2020	2021	2022	2023
Чүй облусу	2,5	4,5	5,1	2,6	0,6
аялдар	1,2	1,8	1,4	1,1	-
эркектер	3,8	7,3	8,9	4,2	1,1
Бишкек ш.	1,2	1,4	2,3	1,9	0,1
аялдар	0,4	0,4	1,2	1,6	-
эркектер	2,3	2,6	3,5	2,3	0,2
Ош ш.	2,0	3,2	2,1	2,5	0,5
аялдар	1,3	1,2	0,6	0,6	0,6
эркектер	2,7	5,2	3,8	4,4	0,5

- 16.6.2.1а. "Мамлекеттик аткаруу бийлигинин жана жергиликтүү өзүн-өзү башкаруу органдарынын ишмердигин баалоо" индекси
(баллов)

	2019	2020	2021	2022	2023
Кыргыз Республикасы	28,9	25,2	34,1	35,3	34,0
Баткен облусу	38,7	39,4	44,5	49,3	43,4
Жалал-Абад облусу	34,7	35,1	40,7	45,4	46,0
Ысык-Көл облусу	31,6	42,7	50,8	46,8	58,0
Нарын облусу	47,3	37,5	46,8	45,5	46,5
Ош облусу	38,0	40,9	44,5	50,5	45,1
Талас облусу	30,0	36,7	40,5	40,1	39,5
Чүй облусу	23,6	24,7	33,4	29,7	27,0
Бишкек ш.	16,5	-8,0	10,5	12,9	15,5
Ош ш.	31,4	38,8	43,5	41,1	33,5

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитетинин 2025-жылы чыгара турган басылмалары

	Мезгил-дүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
Комплекстүү статистикалык басылмалар		
"Кыргыз Республикасынын социалдык-экономикалык абалы жөнүндө" басылмасы	айлык	айдын 22-санына чейин, кварталдык-отчеттук айдан кийинки айдын 24-санына чейин
"Кыргыз Республикасы жана региондор" статистикалык бюллетени	кварталдык	отчеттук кварталдан кийинки айдын 30-санына чейин
"Кыргызстан" кыскача статистикалык маалымдамасы	жылдык	апрель
"Кыргызстан цифраларда" жыйнагы	жылдык	июль
Кыргыз Республикасынын Статистикалык Жылдыгы	жылдык	декабрь
"Кыргызстандагы туризм 2020-2024" жыйнагы	жылдык	30-июль
"Кыргыз Республикасындагы чакан жана орто ишкерлик 2020-2024" жыйнагы	жылдык	октябрь
"Кыргыз Республикасындагы чет өлкөлүк инвестициялары бар ишканалардын ишмердиги 2020-2024" жыйнагы	жылдык	октябрь
Улуттук эсептер статистикасы		
"Кыргыз Республикасынын улуттук эсептери 2020-2024" жыйнагы	жылдык	декабрь
"Ресурстар-Пайдалануу" таблицалары (РПТ) 2023-ж. жыйнагы	жылдык	март
Финансы статистикасы		
"Экономиканын реалдуу секторунун ишканаларынын пайдасынын калыптанышы" статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	10 июнь 11 июнь, 8 сентябрь, 9 декабрь
"Экономиканын реалдуу секторундагы ишканалардын өз ара эсептешүүлөрүнүн абалы" статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	10 июнь 11 июнь, 8 сентябрь, 9 декабрь
"Экономиканын реалдуу секторунун ишканаларынын товардык-материалдык баалуулуктарынын запастары" статистикалык бюллетени	жылдык кварталдык	10 июнь 11 июнь, 8 сентябрь, 9 декабрь

	Мезгил- дүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
“Экономиканын финансылык секторунун ишканаларынын иш-аракеттеринин негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	жылдык квартал- дык	20 апрель 20 май, 19 август, 19 ноябрь
“Кыргыз Республикасынын калкка микрокре- диттерди берүү жөнүндөгү” статистикалык бюллетени	жылдык квартал- дык	1 апрель 20 май, 19 август, 19 ноябрь
“Кыргыз Республикасынын лизинг уюмдарынын ишмердигинин негизги көрсөткүчтөрү” статистикалык бюллетени	жылдык	25 март
“Кыргыз Республикасынын ишканаларынын финансысы 2020-2024” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Өнөр жай статистикасы		
“Өнөр жай боюнча негизги экономикалык көрсөткүчтөр” статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки айдын 16-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын өнөр жайы 2020-2024” жыйнагы	жылдык	октябрь
“Отун энергетикалык тендем” жыйнагы	жылдык	декабрь
Курулуш жана инвестиция статистикасы		
“2024-жылдын инвестиция жана курулуш боюнча жылдык отчетту иштеп чыгуунун негизги жыйынтыктары” статистикалык бюллетени	жылдык	сентябрь
“Кыргыз Республикасындагы инвестициялар 2020-2024” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Айыл чарба статистикасы		
“Кыргыз Республикасынын аймагында мал чарба продуктуларынын негизги түрлөрүн өндүрүү” статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки айдын 9-санына чейин
“Түшүмдү жыйноо, күздүк өсүмдүктөрдү себүү, тоңдурманы айдоо” статистикалык бюллетени	1-июлдан жылдын аягына чейин	отчеттук мезгилден кийинки айдын 9-санына чейин
“2024-жылы айыл чарба өсүмдүктөрүнүн түшүмүнүн жыйналышы жөнүндө” статистикалык бюллетень	жылдык	13-январь
“Кыргыз Республикасынын областары жана районунда 2025-жылы түшүмү үчүн айыл чарба өсүмдүктөрүнүн себүү аянттары” статистикалык бюллетени	жылдык	13-июль

	Мезгил-дүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
"Кыргыз Республикасынын айыл чарбасы 2020-2024" жыйнагы	жылдык	28-октябрь
"Тоют өндүрүү жөнүндө отчет" статистикалык бюллетени	жылдык	20-январь
"2024-жылдын аягына карата малдардын жана үй канаттуулардын эсебинин жыйынтыгы" статистикалык бюллетени	жылдык	13-февраль
"Кыргыз Республикасынын облустары жана райондору боюнча жаздык өсүмдүктөрдү себүү жана жазгы талаа иштери" Статистикалык бюллетень	айлык	отчеттук мезгилден кийинки 9-күнү марттан июнга чейин
"Кыргыз Республикасында айдоо жерлерин пайдалануу"аналитикалык сереп	жылдык	июлда
"Көп жылдык (мөмө-жемиш) бак-дарактардын жана жүзүмзарлардын бөлүнгөн аянттары" Статистикалык бюллетень, аналитикалык сереп	жылдык	июлда
"Айыл чарба продукциясын иш жүзүндө өндүрүү жана дүң сатуу жөнүндө" Экспресс-маалымат	айлык	отчеттук айдан кийинки айдын 8-күнү
Керектөө рыногунун жана кызмат көрсөтүүлөрдүн статистикасы		
"Сооданын жана кызмат көрсөтүүлөрдүн негизги көрсөткүчтөрү" статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки айдын 20-санына чейин
"Кыргыз Республикасындагы базарлардын жана соода борборлорунун ишмердүүлүгүнүн негизги көрсөткүчтөрү" статистикалык бюллетени	кварталдык	отчеттук мезгилден кийинки айдын 35-санына чейин
"Кыргыз Республикасынын керектөө рыногу 2020-2024" жыйнагы	жылдык	30-сентябрь
"Кыргыз Республикасындагы маалыматтык-коммуникациялык технологиялар 2020-2024" жыйнагы	жылдык	30-октябрь
Баалардын статистикасы		
"Кыргыз Республикасы боюнча товарларга жана кызмат көрсөтүүлөргө керектөө бааларынын индекси" статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки айдын 12-санына чейин
"Кыргыз Республикасындагы баалар" жыйнагы	жылдык жарым жылдык	март, отчеттук мезгилден кийинки 45-санына чейин

	Мезгил- дүүлүгү	Чыгаруу мөөнөттөрү
Эмгек жана иш менен камсыз кылуу статистикасы		
“Жумуштуулук жана жумушсуздук” 2024-жылы үй чарбанын бюджеттеринин жана жумушчу күчүнүн интеграцияланган изилдөөсүнүн жыйынтыгы	жылдык	25-октябрь
“2024-жылдагы кызматкерлердин саны жана эмгек акысы туралуу жылдык отчеттордун жыйынтыгы” статистикалык бюллетени	жылдык	20-сентябрь
Үй чарбаларын тандап изилдөө статистикасы		
Кыргыз Республикасынын азык-түлүк коопсуздук жана кедейчилик боюнча маалыматтык бюллетени	квартал- дык	отчеттук мезгилден кийинки 55- санына чейин
“Кыргыз Республикасынын калкынын жашоо деңгээли 2020-2024” жыйнагы	жылдык	29-ноябрь
Тышкы жана өз ара соода		
“Кыргыз Республикасындагы товарлардын тышкы жана өз ара соодасы” статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мезгилден кийинки айдын 45-санына чейин
“Кыргыз Республикасындагы товарлардын ЕАЭБнын мүчө-мамлекеттери менен өз ара соодасы” статистикалык бюллетени	айлык	отчеттук мез- гилден кийинки айдын 45-санына чейин
“Кыргыз Республикасынын тышкы жана өз ара соодасы - 2020-2024” жыйнагы	жылдык	30-сентябрь
Демографиялык статистика		
“Кыргыз Республикасынын демографиялык жылдыгы 2020-2024” жыйнагы	жылдык	сентябрь
Социалдык статистика		
“Кыргыз Республикасынын аялдары жана эркектери 2020-2024” жыйнагы	жылдык	ноябрь
Айлана-чөйрө статистикасы		
“Кыргыз Республикасындагы айлана-чөйрө 2020-2024” жыйнагы	жылдык	31-октябрь

Кыргыз Республикасынын Улуттук статистика комитети,
www.stat.gov.kg

Кыргыз Республикасынын
аялдары жана эркектери

Чыгарууга жоопкер: Ж. Рахманова, Д. Сооромбаева

Редактор: Н. Власова

Компьютердик верстка: Дизайн-студия Nara-Bara

Кыргыз Республикасынын
Улуттук статистика комитети

Кыргыз Республикасынын
аялдары жана эркектери

Статистикалык жыйнагы

Бишкек 2024